GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

SVEZAK PETI

Obradio
ZEJNIL FAJIĆ

**Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London**

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO, 1999.

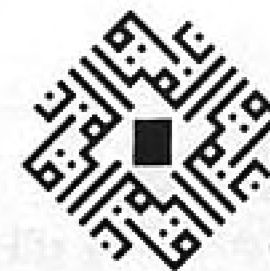
GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
U SARAJEVU

KATALOG
ARAPSKIH, TURSKIH, PERZIJSKIH I BOSANSKIH RUKOPISA

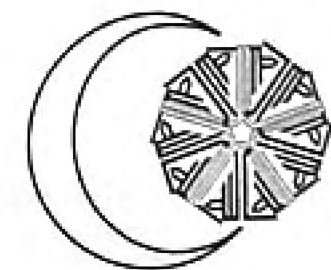
SVEZAK PETI

Obradio
ZEJNIL FAJIĆ

Al-Furqān
Fondacija za islamsko naslijeđe
London

Rijaset
Islamske zajednice u BiH
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO, 1999.

Recenzent:
Dr. Amir Ljubović

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

UDK 019. 9: 003. 33=411. 21=512. 1=222.1 (497. 6) (0. 032)
UDK 003. 33: 019. 9=411. 21=512. 1=222. 1 (497. 6) (0. 0032)

GAZI Husrev-begova biblioteka Sarajevo
Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa
/ Gazi Husrev-begova biblioteka Sarajevo. -
Sarajevo [etc.] : El-Kalem [etc.], 1999-. -Sv.
<5>; 25 cm

Tekst na bos., arap. i engl. jeziku. - Dosadašnji
sadržaj: Sv. 5: 1999. - XV, 518, [10] str.; faks.

ISBN 9958-23-013-5 (El-Kalem)
ISBN 1-873992-39-4 (Al-Furqan Islamic Heritage
Foundation)

1. Gl. stv. nasl. 2. Fajić, Zejnil

COBISS-ID 0

Izdavači: Fondacija Al-Furqan za islamsko naslijede.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK
Rijaset Islamske zajednice u BiH. Gazi Husrev-begova biblioteka.
Hamdije Kreševljakovića 58 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

THE GHAZI HUSREV-BEY LIBRARY
IN SARAJEVO

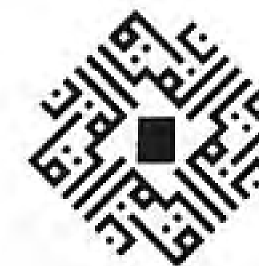
Catalogues of Islamic Manuscript Series: No 25
Al-Furqan Islamic Heritage Foundation

CATALOGUE
OF
THE ARABIC, TURKISH, PERSIAN AND BOSNIAN MANUSCRIPTS

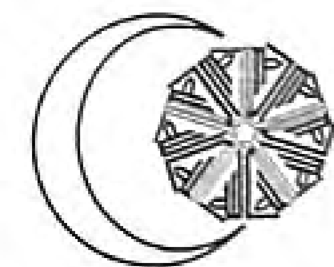
TOME V

Prepared by
ZEJNIL FAJIĆ

Al-Furqān
Islamic Heritage Foundation
London

Riasat
of Islamic Community in B&H
Sarajevo

LONDON - SARAJEVO, 1999.

A catalogue record for this book is avaible from the British Library

ISBN 1 873992 39 4

(Cataloguing in Publication Data: (بيانات الفهرسة أثناء النشر :

فايش، زينل

فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرو بك في سرايفو / اعداد زينل فايتش = Catalogue of The Arabic, Turkish, Persian and Bosnian Manuscripts / by Zejnil FAJIĆ.

لندن : مؤسسة الفرقان للتراث الاسلامي، سرايفو : رئاسة علماء المسلمين في البوسنة والهرسك، ١٤١٩ هـ = ١٩٩٩ م.

الجزء الخامس : ٥٤٢ ص، ٢٤ ؛ ٢٤ سم. – (منشورات الفرقان؛ ٣٩. سلسلة فهارس المخطوطات الاسلامية؛ ٢٥). 1. المخطوطات الاسلامية – فهارس. 2. المخطوطات البوسنوية – فهارس. 3. المخطوطات التركية – فهارس. 4. المخطوطات العربية – فهارس. 5. المخطوطات الفارسية – فهارس. ا. رئاسة علماء المسلمين في البوسنة والهرسك. ب. مؤسسة الفرقان للتراث الاسلامي – لندن. جـ. العنوان. د. السلسلة.

1. Arabic manuscripts - catalogues. 2. Bosnian manuscripts - catalogues. 3. Islamic manuscripts - catalogues. 4. Persian manuscripts - catalogues. 5. Turkish manuscripts - catalogues. I. Al-Furkan Islamic Heritage Foundation - London. II. Riasat of Islamic Community in B&H Sarajevo. III. Title. IV. Series.

ISBN 1 873992 39 4

Published by Al-Furqan Islamic Heritage Foundation.
Eagle House, High Street, Wimbledon, London. SW 19 5EF, UK
Riasat of Islamic Community in B&H. The Ghazi Husrev-Bey Library.
Hamdije Kreševljakovića 58 Sarajevo, Bosnia & Herzegovina

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ

Fondacija Al-Furqān se raduje da se Peta knjiga Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu predaje naučnoj i stručnoj javnosti. Do objavljivanja ove knjige došlo je zahvaljujući Uzvišenom Allahu i kao rezultat plodonosne saradnje Fondacije al-Furqān i uprave Gazi Husrev-begove biblioteke. Molimo Uzvišenog Allaha da nam omogući da ovu saradnju nastavimo do objavljivanja svih kataloga ove biblioteke.

U našoj Uvodnoj riječi za Četvrtu knjigu Kataloga spomenuli smo velike napore odgovornih u Gazi Husrev-begovoj biblioteci koje su uložili u spašavanju vrijednih rukopisa od neprijateljske vatre. Oni su uspjeli spasiti svoje rukopise od uništenja kakva su se desila drugim sličnim institucijama u Bosni i Hercegovini. Zbog toga mi ulažemo sve svoje napore da zajedno sa njima sačuvamo ove rukopise snimajući ih danonoćno na mikrofilm i CD-ROM kako im se ne bi desilo ono što se desilo drugim rukopisima u bosni i Hercegovini kada su namjerno zapaljeni i uništeni. Tako upotpunjujemo bibliografske i dokumentarne aktivnosti na očuvanju ovih rukopisa kako bi bili dostupni naučnim istraživačima i budućim pokoljenjima i u biblioteci Fondacije al-Furqān u Londonu.

Fondacija al-Furqān, također, želi da se rukopis u boji i sa posebnom umjetničkom dekoracijom snime i na CD-ROM kako bi se sačuvala i ova značajna komponenta mnogih rukopisa. Time bi se omogućila kompletnija istraživanja naučnih disciplina kao što su astronomija, veterina ili botanika a mogla bi se napraviti i diferencija između originalnog teksta u rukopisu koji je ispisan crvenom tintom i komentara koji je napisan crnim mastilom.

Hvala Uzvišenom Allahu što smo u ovome uspjeli i molimo Ga da nam omogući da završimo ovaj započeti posao. Zahvaljujem se i svim odgovornim u Gazi Husrev-begovoj biblioteci, a posebno gosp. Zejnilu Fajiću koji je pripremio ovu knjigu.

Ahmed Zaki Yamani
Predsjednik
Fondacija al-Furqān za islamsko naslijeđe

PREDGOVOR

Sa radošću i velikim zadovoljstvom nastavljamo sa objavljivanjem Kataloga arapskih, turskih, perzijskih i bosanskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke, sa željom da budu na usluzi svim istraživačima kao i naučnim i kulturnim institucijama koji se bave proučavanjem ove kulturne baštine. Da se i ova knjiga Kataloga objavljuje zahvaljujemo prije svega Uzvišenom Allahu a potom Njegovoj ekselenciji Šejh-Ahmedu Zeki Yamaniju, predsjedniku i osnivaču Fondacije al-Furqān za islamsko naslijeđe iz Londona, koji ne žaleći truda kontinuirano pomaže Gazi Husrev-begovu biblioteku, brinući za zaštitu i spas neprocjenjivih rukopisa koji se u njoj čuvaju, a u želji da nauka i umjetnost koje se nalaze među koricama ovih rukopisa svima budu dostupni.

Treba napomenuti da je Fondacije al-Furqān pomogla objavljivanje i Četvrte knjige Kataloga rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke u 1998. godini. Nije, međutim, prošlo mnogo vremna a ova nam fondacija pomaže da objavimo i Petu knjigu. Fondacija al-Furqān je na temelju instrukcija njegove ekselencije Šejh-Ahmeda Zeki Yamanija a prema nalogu generalnog direktora Fondacije dr. Kamala Arafata Nabhana nakon proučavanja stanja Gazi Husrev-begove biblioteke koje je na licu mjesta obavio dr. Mahmud as-Sayeid ad-Dugaym utvrdila probleme Biblioteke kao i načine njihova rješavanja. Nakon toga Fondacija je Biblioteci obezbijedila određenu količinu metalnih polica za knjige, zatim opremu potrebnu za snimanje rukopisa na CD ROM-u i jednu mikrofilmsku kameru. Pored toga, Fondacija al-Furqān je materijalno pomogla Biblioteku da bi se ubrzalo već započeto snimanje rukopisa na mikrofilmu, kako bi što veći broj rukopisa bio na raspolaganju naučnim istraživačima ove baštine a time se sačuvali i za buduće generacije, za one koje Svemogući Allah uputi da se bave njenim izučavanjem. Sve ovo realizirano je u svega nekoliko mjeseci protekle godine.

Zbog toga izražavamo našu zahvalnost Njegovoj ekselenciji Šejh-Ahmedu Zeki Yamaniju za svu brigu i pomoć koju pruža Gazi Husrev-begovoj biblioteci bez ikakvih drugih namjera, osim želje za

očuvanjem, zaštitom i publiciranjem islamske kulturne baštine i nade u Božije zadovoljstvo.

Zato se ponovo zahvaljujući Njegovoj ekselenciji molimo Uzvišenog Allahu da mu trud i ono što daje bude zaliha u prevagi dobrih djela na Sudnjemu danu jer je On, uzvišeni Gospodar, pravi pomagač i Onaj na koga se može osloniti.

Mustafa Jahić,
direktor,
Gazi Husrev-begova biblioteka

FOREWORD

Al-Furqān Foundation is happy to present to the reader Volume V of the Catalogue of Arabic, Turkish, Persian and Bosnian Manuscripts in the Gazi-Husrev-Beg Library in Sarajevo. This work has been completed by the grace of God, and through the fruitful co-operation between al-Furqān Foundation and the authorities in the Gazi-Husrev-Beg Library. We pray that this co-operation may continue until all the volumes of this Catalogue are published.

In the Introduction to Volume IV we mentioned the great efforts of the staff of the Gazi-Husrev-Beg Library to save their invaluable manuscripts from enemy fire. They saved their manuscripts from the destruction that befell much else that was valuable in Bosnia, and today we are working with them to preserve these manuscripts. Not only are we publishing their catalogues, but also we work night and day to preserve the image of these manuscripts on microfilm and on CD-ROM. Thus the documentary and the bibliographic efforts complement each other and protect these manuscripts, keeping them safe and available for research and for posterity.

The Foundation is on its way to complete the imaging of manuscripts in which colour is used on CD-ROM. This will preserve the colour that has a function either in illustration, as in books on botany and veterinary medicine, or in differentiating between types of text as when the main text is written in one colour and the commentaries in another. .

I thank God first and foremost for our success, and I pray that He will guide us to the completion of this project. I also thank all those who work at the Gazi-Husrev-Beg Library, particularly Mr. Zejnil Fajic who compiled this volume.

Ahmed Zaki Yamani
Chairman,
al-Furqān Islamic Heritage Foundation

PREFACE

We are happy to continue the publication of the Catalogue of Arabic, Turkish and Persian MSS in the Gazi Husrev Beg Library with which we hope to continue serving the interests of scholars and academic institutions working in the field of Islamic Studies. This Catalogue has been published by the grace of God and with the support of His Excellency Sheikh Ahmed Zaki Yamani, Chairman and Founder of al-Furq⁄n Islamic Heritage Foundation in London. Sheikh Yamani has made great and generous efforts to save the Gazi Husrev Beg Library and rescue its rich holdings and save its MSS.

It should be noted that al-Furq⁄n Foundation funded the publication of Volume 4 of the Catalogue in 1998 and is now funding the publication of Volume 5. Al-Furq⁄n Foundation, acting upon instructions from the Chairman and with the strong commitment of its Director General, Dr Kamal Arafat Nabhan, initiated a project to study the circumstances and condition of the Library which was kept on the floor after the war. Dr Mahmoud al-Saied al-Doghim was delegated to visit the Library and report back to the Foundation. The result of this was that the Foundation supplied the Library with shelving which has enabled us to raise our collection off the floor. The Foundation also supplied us with the necessary equipment to image our collection of MSS on to CD-ROM and to put it on Microfilm as well. It has supplied us with the necessary funding to carry out the imaging work on a '24-hours-a-day' basis, thus attempting to get the MSS and/or the CD-ROMs and microfilms into circulation as quickly as possible for the benefit of scholars and researchers.

Our imaging effort - started in 1998 - will also ensure that we are able to pass this MS heritage to coming generations, complete and in good shape, so hat it may be studied and enjoyed by future students in the field.

We present our thanks to His Excellency Sheikh Ahmed Zaki Yamani for the invaluable support he is giving to the Gazi Husrev Beg Library, a support born of his deep commitment to the cultural heri-

tage of Islam and his wish to see it once again in flower. May God in His wisdom bring this to pass.

Mustafa Jahic
Director
The Gazi Husrev Beg Library

UVOD

Peti svezak kataloga arapskih, turskih i perzijskih rukopisa Gazi Husrevbegove biblioteke izrađen je, uglavnom, po istom sistemu i principima kao i treći svezak.

U ovom svesku obrađeni su rukopisi iz filozofije, logike, disputacije, historije i geografije. Osim ove tematike ovdje je obrađen priličan broj rukopisa i iz drugih područja, a to su oni rukopisi koji su se našli uvezani u istom kodeksu uz navedenu tematiku. Tako su urađeni i predhodni svesci (I - IV).

Osim tematskog rasporeda, rukopisi su poredani hronološki po jezicima (arapski, turski i perzijski), a unutar jezika za rukopise čije vrijeme nastanka je nepoznato obrađeni su u posebnom poglavlju.

Ovaj svezak sadrži 450 obrađenih kodeksa, odnosno 994 djela.

Važno je napomenuti da i u ovom svesku ima djela na arapskom i turskom jeziku od naših pisaca - Bošnjaka, što će korisnici uočiti, a to je naznačeno i u obradi tih rukopisa. Osim naših pisaca koji su zastupljeni u ovom svesku, značajan broj je i prepisivača iz naših krajeva, ne samo iz većih i manjih gradova, nego i iz manjih i nepoznatih sela. Sve ovo govori da se nauka, kultura i knjiga razvijala i njegovala u našim krajevima od dolaska Osmanlija u Bosnu pa do današnjih dana.

Izvore i literaturu navodili smo u skraćenicama. Prvenstveno smo koristili naše publikovane kataloge, kataloge Orijentalnog instituta i katalog iz Mostara, te ostale nama pristupačne kataloge, koji su navedeni poslije ovog Predgovora.

No, i pored izvora i literature, neka djela nismo mogli pronaći u nama dostupnim katalozima, pa smo takva djela obradili na osnovu onog što piše u rukopisu. Neka su, pak, djela nepotpuna na početku ili na kraju ili na početku i na kraju, što je otežavalo identifikacije naslova rukopisa i ime autora.

U nekim rukopisima niti autor niti prepisivač nisu navodili naslov djela, pa smo takvim rukopisima sami davali naslov djela i pisali ga u zagradama. Djela koja se samo spominju u ovom katalogu, a nisu obrađena, u indeksu su pored broja označena zvjezdicom.

U indeksu naslova djela za arapske rukopise nismo stavljali nikakav znak, a za turske rukopise stavljali smo slovo "t", a za perzijske slovo "p"

U indeksima pisaca, prepisivača, vakifa; bivših vlasnika redosljed je prema prvom imenu. Ovaj svezak je bogatiji u odnosu na prethodne za indeks djela u transkripciji, te pregledu djela po naučnim disciplinama i tabelarnom pregledu inventarskih brojeva rukopisa i rednog broja Kataloga.

Što se tiče transkripcije naslova, imena pisaca, prepisivača, vakifa i bivših vlasnika, korisnici ovog kataloga uočiće da nismo bili uvijek dosljedni predhodnim svescima, a to se naročito odnosi na turska i naša imena.

I pored našeg nastojanja i želje da katalog bude dobar i zadovoljavajući, svjesni smo da će u njemu biti grešaka i nedostataka, pa molimo korisnike ovog kataloga da nam mnogo ne zamjere, s obzirom na težinu izrade ovakvih kataloga.

Bilo bi nam drago i to bi posebno cijenili kada bi nam ukazali na greške i manjkavosti u ovom svesku.

Posebnu zahvalnost dugujemo fondaciji "Furkana", koji je svojom pomoći omogućio da ovaj i predhodni svezak budu štampani.

Na kraju da kažem da ovaj svezak posvećujem svojim umrlim roditeljima (rahmetli Sulji i rahmetli Medini), uz znak zahvalnosti za sve ono što su učinili i žrtvovali za mene. Neka im Allah oprosti grijehe!

Sarajevo, 18. august 1998. godine Zejnil Fajić

INTRODUCTION

I am proud to present Volume 5 of the Catalogue of Arabic, Turkish and Persian Manuscripts in the Gazi Husrev Beg Library. This volume has been compiled mainly according to the same methodology as the third volume. It describes MSS in the fields of philosophy, logic, debate, literature, history and geography. It also describes a number of titles in other fields which have been included in this volume because they occur in compilations in which the first work falls within the fields mentioned above. This has also been the practice in the first 4 volumes.

This volume covers 450 MSS comprising 994 titles. MSS have been classified by topic, by original language of authorship (Arabic, Turkish and Persian) and by chronology based on date of copying. Undated MSS in all three languages have been collected in an independent section.

It should be noted that some works in Arabic and Turkish were written by Bosniak authors, as has been indicated in our description of those MSS. Besides these authors, many of the copyists mentioned in this Catalogue are also Bosnian. They came, not only from cities and towns, but from small unknown villages, proof that learning and culture found in this country a fertile soil in which to grow and develop from the time of the establishment of Ottoman rule in Bosnia until this day.

Sources and references have been indicated in abbreviated form although we have mostly confined ourselves to using our published catalogues, the Catalogue of the MSS in the Oriental Institute in Sarajevo, the Catalogue of the MSS of Mostar and other catalogues available to us. These have all been listed separately. There are some MSS however which we were not able to trace in any of the sources or references available. In these cases we have simply described the MS as we saw it and according to the information in the MS itself. Some MSS were missing the beginning or the end (or both) which made it very difficult to identify the title and the author. In some MSS the author (or the copyist) has not given the MS a title: this meant that we had to provide a title which we have al-

ways put in brackets. Works which we found impossible to catalogue or describe we have simply mentioned and placed an asterisk (*) above the relevant numbers in the Index of Titles.

In the Index of Titles plain numbers indicate that the language of the MS is Arabic, numbers accompanied by the letter 't' are in Turkish, numbers accompanied by the letter 'p' are in Persian.

The Index of Authors, Copyists, Endowers and Previous Owners of MSS is arranged alphabetically according to their first names. In comparison with the previous volumes this volume is distinguished by an Index for Latin Titles, a classified Index according to Field, an Index of Dates, and an Index for the Serial Numbers within the catalogue.

The spelling of the titles, authors, copyists, endowers and previous owners of MSS in Latin letters is not always consistent with the spelling as it occurs in previous catalogues. This is especially so in the case of Turkish and Bosnian names.

Despite our best efforts, this Catalogue will have some gaps and possibly some errors. We ask our readers to consider and make allowance for our circumstances and for the difficulties we have had to surmount to do this work, and we ask them to accept our grateful thanks in advance for any corrections or amendments they might care to suggest to us.

We present our most particular thanks to al-Furqán Foundation, London, for funding the publication of this volume as well as the previous one.

Finally, I would like to dedicate this volume to my father, Suljo, and my mother, Medineh, as an expression of my gratitude and my appreciation. They brought me up and sacrificed much for my sake. May God have mercy on their souls and may their place of residence be in His Paradise.

Zejnal Fajic
Sarajevo, 18th August 1998

IZVORI I LITERATURA

Ahlwardt — *Verzeichniss der arabischen Handschriften der königlichen Bibliothek zu Berlin* I-X 1887-1899 (Die Handschriftverzeichnisse d. kfl.Bibliothek zu Berlin).

Ambrosiana — Salāḥuddīn al-Munaǧǧid: *Fihris al-maḫṭūṭāt al-'arabiya fi'l-Ambrosiana fī Milano* II. Kairo 1960.

AM — Ismā'īl-paša al-Bagdādī: *Hadiyat al-'ārifīn, asmā' al-mu'allifīn wa āṯār al-muṣannifīn* I-II. Istanbul 1951/1955.

Aumer — Aumer Joseph Aumer: *Türkische Handschriften - Verzeichniss der orientalishen Handschriften der K., Hof-und Staatsbibliotehek in München.* München 1875.

Aya Sofya — *Aya Sofya Defteri Kütüphanesi Aya Sofya.* Istanbul 1304/1886.

Babinger — Franz Babinger: *Die Geschictsschreiben der Osmanen und ihre Werke.* Leipzig 1927.

Bagdad — 'Abdullāh al-Ǧibūrī: *Fihris al-maḫṭūṭā al-'arabiya fī mektebe al-avqāf al-'āmme fī Bagdad.* Bagdad 1973/1974.
Imād Abdussalām Reuf: *al-Āṯār al-ḫaṭṭiyya fī al-maktaba al-qādiriya* I-V. Bagdad 1974-1980.

Bašagić — Safet-beg Bašagić: *Bošnjaci i Hercegovci u Islamskoj književnosti.* Sarajevo 1912.
Popis orijentalnih rukopisa moje biblioteke. Sarajevo 1917.
Znameniti Hrvati, Bošnjaci i Hercegovci u Turskoj Carevini. Zagreb 1931.

Blašković — Jozef Blašković, Karel Petraček, Rudolf Vesely: *Arabische, türkische und persische (Bratislava) Handschriften der Universitäts bibilothek in Bratislava.* Bratislava 1961.

Blochet t — E. Blochet: *Cataloque des manuschripts turcs, Bibliotheque Nationale* I-II. Paris 1913.

Ḍayl	Ismā'īl-paša al-Bagdādī: *Īḍāh al-maknūn fī'ḍ-Ḍayl 'alā Kašf aẓunūn* I-II. Istanbul 1945-47.
Dobrača	Kasim Dobrača: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu.* Svezak I-II, Sarajevo 1963. i 1979. Izdanje Starješinstvo Islamske zajednice za Bosnu i Hercegovinu.
E. Wagner	(Wiesbaden) Ewald Wagner: *Arabische Handschriften.* Wiesbaen 1976.
Fajić	Zejnil Fajić: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke u Sarajevu.* Svezak III, Sarajevo, 1991. Izdanje Starješinstvo Islamske zajednice u Bosnu i Hercegovinu.
Fajić	Zejnil Fajić: *Tabelarni pregled hidžretskih godina preračunatih u godine nove ere.* Izdanje Starješinsrvo islamske zajednice, Sarajevo 1982.
Flemming	(Wiesbaden) *Türkische Handschriften.* Band XIII 1, Teil I, beschericben von Barbara Flemming. Viesbaden 1968.
Flügel	Dr Gustav Flügel: *Die arabischen, persischen und türkischen Handschriften der kaiserlichköniglichen Hofbibliothek zu Wien.* Band I-III. Wien 1865-1867.
GAL	Carl Brochelmann: *Geschichte der arabischen Literatur.* G I-II,S I-III. Leiden 1937-1949.
HH	Muṣṭafā b. 'Abdullāh Ḥaği Ḫalifa Katib Čelebī: *Kašf aẓ-ẓunūn 'an asāmī al kutub wa al-funūn* I-II. Istanbul 1941-1943.
Handžić	Mehmed Handžić: *al-Ğawhar al-asnā.* Kairo, 1349/1930. *Književni rad bosanskohercegovačkih muslimana.* Sarajevo 1934.
H. Šabanović	Hazim Šabanović: *Književnost Muslimana Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima.* Sarajevo 1973.
Kairo	*Fihris Dār al-kutub al-Miṣriya.* Kairo 1342/1924.
Kairo f	*Fihris al-kutub al-fārsiya al-mawğuda fī Kutubḫāna al-ḫudaywiya.* Kairo 1306/1888.

Kairo t	*Fihris al-kutub at-turkiya al-mawğūda fī Kutubḫāna al-ḫudaywiya.* Kairo 1306/1888.
Karatay p	Fehmi Edhem Karatay: *Topkapi Sarayi Müzesi Kütüphanesi Farsca Yazmalar Kataloğu.* Istanbul 1961.
Karatay t	Fehmi Edehm Karatay: *Topkapi Sarayi Müzesi Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Kataloğu.* Istanbul 1961.
Köprülü	Dr. Ramazan Şeşen, Cevat Izgi, Cemil Akpinar: *Catalogue of Manuscripts in the Köprülü Library.* Vol. I-III. Istanbul 1406/1986.
Loebenstein I	Helene Loebenstein: *Katalog der arabischen Handschriften der österreichischen Nationalbibiliothek Neurewebungen* 1868-1968. Teil I. Wien 1970.
Ljubović	Amir Ljubović: *Logička djela Bošnjaka na arapskom jeziku.* Orijentalni institut (Posebna izdanja XVIII). Sarajevo 1996. Amir Ljubović: *Prozna književnost Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima.* Orijentalni institut. Posebna izdanja XVII. Sarajevo. 1995.
M. Götz	(Wiesbaden) *Türkische Handschriften.* Band XIII 2, Teil 1, beschrieben von Manfred Götz und band XIII 4. Wiesbaden 1968 und 1979.
Mostar	Hivzija Hasandedić: *Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa.* Mostar Izdanja Arhiva Hercegovine. Svezak 2. 1977.
OI	Salih Trako: *Katalog perzijskih rukopisa Orijentalnog instituta u Sarajevu.* Posebna izdanja XII. Sarajevo, 1986.
OI	Vančo Boškov: *Katalog turskih rukopisa, franjevačkih samostana u Bosni i Hercegovini.* Sarajevo. Orijentalni institut. Posebna izdanja XV. 1988.
OM	Brusalī Meḥmed Tahir: *Osmanli müellifleri* I-III. Istanbul 1333-1342/1914-1923.
Pertsch (Gotha p.)	(Gotha), p Dr Wilheim Pertsch: *Die perisischen handschriften der herzöglichen Bibliothek zu Gotha.* Wien 1859.

Pertsch (Berlin t.)	(Berlin), p Dr Wilhelm Pertsch: *Verzeichniss der persischen Handschriften der königlichen Bibliothek zu Berlin.* Berlin 1888.
Pertsch	Berlin t Wilhelm Pertsch: *Verzeichniss der türkischen Handschriften der königlichen Bibliothek zu Berlin.* Berlin 1889.
QA	Šamsuddin Sāmi: *Qāmūs al-a'lām* I-VI. Istanbul 1306-1216/1888-1896.
Rieu	Charles Rieu: *Cataloque of the turkish manuscripts in the Bristish museum.* London 1888.
Riyad	Saleh S. al-Hidzzi: *Catalogue of the manuscripts in the University of Riyad* 3. Riyad, 1979.
SO	Mehmed Sureyya: *Sicili Osmani Tezkirei mešāhiri osmanīyye* I-IV. Istanbul 1308-1316/1890-1898.
Spaho	Fehim Spaho: *Arapski, perzijski i turski rukopisi Zemaljskog muzeja.* Sarajevo. 1942.
Tüyatok	*Türkiye Yazmalari Toplu Kataloğu* 07 I-V. Istanbul 1982-84.
Wiesbaden	Soheila Divshali und Paul Luft: *Persische Handschriften.* Band XIV 2. Wiesbaden 1980. *Persische Handschriften.* Band XIV 1, Teil I, beschrieben von Wilhelm Heinz. Wiesbaden 1986.

TRANSKRIPCIJA

ا(ء)	'	ض	ḍ (z)
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	ʻ
ث	ṯ (s)	غ	ġ (g)
ج	ǧ (c, dž)	ف	f
چ	č (ç)	ق	q (k)
ح	ḥ	ك	k
خ	ḫ	ك (ک)	n, y
د	d	گ	g
ذ	ḏ (z)	ل	l
ر	r	م	m
ز	z	ن	n
ژ	ž (j)	و	w (v)
س	s	ه	h
ش	š (ş)	ى	y, i
ص	ṣ		

Znakovi za duge vokale:

ا ā ى ī و ū

1. FILOZOFIJA

a) Filozofija

arapski

3245. 3453.

Zbirka (مجموع), 3

L. 264; 21,5 x 15. *Nasẖ - ta'līq*, pomiješani, od različitih prepisivača. U trećem djelu ove zbirke po rubovima ima dopuna, ispravaka i kratkih komentara. Istaknute riječi i poglavlja pisana su crvenim mastilom. Nekoliko prvih stranica obrubljene su sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijeli, deblji i tanji; povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 140a

غرر الحكم ودرر الكلم

Gurar al-ḥikam wa durar al-kalim

Djelo u kojem autor ističe da je Abū Oṯmān al-Ǧāḥiz sakupio stotinu razbacanih mudrih izreka 'Alī b. Abū Ṭāliba, četvrtog halife, te ih je on proučavao i pridodao im nešto novo, izvršio izbor, sažeo i poredao abecednim redom. Napisao Abu'l-Fatḥ 'Abdulwāḥid b. Muḥammad b. 'Abdulwāḥid al-Āmadī, umro oko 550/1155.

Ahlwardt VII, 8661; Ḥ Ḫ II, 1300-01; AM I, 635.

Početak:

اوله : الحمد لله الذي هدانا بتوفيقه الى جادة طريقه وفضلنا بتوحيده على كافة عبيده ... وبعد فان الذي حداني على تخصيص فوائد هذا الكتاب وتعليقها ... وسميته كتاب غرر الحكم ودرر الكلم ...

Završetak:

آخره : ... يا ابن ادم اذا رأيت الله تعالى يتابع عليك نعمة فاحذره ياتي على الناس زمان لا يقرب فيه الا الماحل ولا يستظرف فيه الا الفاجر ولا يضعف فيه الا المصنف ...

Prepisano u mjesecu saferu 1155/1742.

Na kraju su stihovi na turskom jeziku i jedan zapis protiv zubobolje, pisan kasnije.

2. L. 140b - 144a.

سهام الربط فى المخمس خالى الوسط ترجمسى

Sihām ar-rabṭ fī al-maḫmas ḫālī al-wasaṭ tercemesi

Prevod, na turski jezik, risale sa područja okultizma. Risalu na arapskom jeziku, napisao je Muḥammad b Yūsuf b. Muḥammad b. Ḥāmid b. Abu'l-Muḥsin al-'Arabī al-Magribī al-Fāsī Abū 'Abdullāh umro 1052/1642.

Ismail-paša: Ḏayl II, 31; AM II, 280-81.

Brockelmann (S II, 715) navodi isti naslov od sasvim drugog pisca, ali naš rukopis, prema poglavljima koje navodi Ismail-paša, identičan je opisu Ismail-paše.

Djelo je preveo neki Meḥmed b. 'Alī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak:

اوله: حمد بى غايه وشكر بى نهايه اول ساز ارض وسمايه اولسونكى وجود انسنى حواس خمس ... بو فقير حقير قليل البضلعة محمد بن على ... مخمس خالى الوسط بياننده سهام الربط اسميله مسمى اولان رساله سى ...

Risala je pisana ta'līqom, rukom drugog prepisivača. Sastoji se iz uvoda, tri poglavlja i završetka.

مقدمة شروط وفق بيننده در

فصل اول تعمير وفق بياننده در

فصل ثانى تعمير وسط اتمنوك بياننده در

فصل ثالث اسماء وابنك هر بر حاجته مناسبين بياننده در

خاتمه وفقك طبايعى ازره بعد فقراته وفقى وضع اتمنوك نياننده در

Prepis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

3. 146b - 164.

عقود منظومة من سنن سيد المرسلين

'Uqūd manẓūma min sunan sayyid al-mursalīn

Djelo o hanifijskom fikhu, pisano u obliku vaza, a uglavnom se zasniva na mnogim hadisima, uzetih iz glavnih hadiskih zbirki. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr Imāmzāde al-Buḫrī, umro 537/1177. (v. III, 2038).

Prepisao ovo i djelo pod tačkom 1 Meḥmed aṣ-Ṣūfī u Toqatu, u mahali Ḥūğer Aḥmed, 1153/1740. (bilješka na kraju rukopisa).

Uvakufio Muḥammad-paša, valija Bosne.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3246. 6071.

Zbirka (مجموع *), 2*

L.150; 24,5 x 15,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst djelomično je nadvučen crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, prva dva lista oštećena; povez kožni.

1. L. 1 - 143.

حل مشكلات الاشارات والتنبيهات

Ḥall al-muškilāt al-išārāt wa at-tanbīhāt

Komentar kraćem djelu "al-Išārāt wa at-tanbīhāt" iz filozofije i logike. Osnovno djelo napisano Abū 'Alī al-Ḥusayn b. 'Abdullāh Ibn Sīnā, umro 428./1036., a ovaj komentar Naṣīruddīn Muḥammad b. al-Ḥasan aṭ-Ṭūsī, umro 572/1273.

Komentar kojeg navodi Hadži Halifa i neki drugi katalozi koji navode ovaj komentar nije identičan s našim primjerkom, jer se njihov početak razlikuje od našeg. Ovaj naš primjerak identičan je s onim kojeg navodi Ahlwardt i s onim koji se nalazi u Vakufskoj biblioteci u Bagdadu. Ahlwardt, pak, kaže da je to drugi komentar istog autora, a 'Abdullāh al-Ğibūrī (Bagdad) uopšte ne navodi komentatora. Izgleda da je, stvarno, Tusija napisao dva komentara.

Ḥ Ḫ I, 94-95; Ahlwardt IV, 5049; GAL,G I, 454; Mu'ğam II, 1251; Bagdad-Vakufska biblioteka IV, 62.

Početak:

اوله: قال الشيخ هذه اشارات الى اصول وتنبيهات على جمل يستبصر بها من تيسر له ... ان هذين النوعين من الحكمة النظرية اعنى الطبيعى والالهى لا يخلوان عن انغلاق شديد ...

Završetak:

آخره: فهذا ما تيسر لى من حل مشكلات كتاب الاشارات والتنبيهات مع قلة البضاعة وقصور الباع ... ويجتنب طريق العناد والله ولى السداد والرشاد منه المبدأ واليه المعاد

2. L. 145 - 150.

رسالة فى العشق
Risāla fi al-'ašq

Naslov u rukopisu je: هذه رسالة فى العشق الى الفقيه ابى عبد الله محمد بن احمد المعصومى رحمه الله لافضل المتأخرين حجة الحق الشيخ الرئس ابى على الحسين بن عبد الله البخارى ...

Kraća risala s područja tesavvufa. Napisao gore spomenuti Ibn Sīnā. Risala je podijeljena na sedam poglavlja (faṣl).

Ḥ Ḫ I, 877; Mu'ğam, I, 129; GAL,G I, 456.

Početak:

اوله: سالت اسعدك الله يا ابا عبد الله الفقيه المعصومى ان اجعل لك رسالة يتضمن ايضاح القول فى العشق على سبيل اليجار ... وجعلت رسالتى اليك مضمنة فصولا سبعة ...

Završetak:

آخره: واذ قد بلغت هذا المبلغ فلختم الرسالة بحمد واهب القوة على ختمها كما هو اهله والحمد لله رب العالمين ...

Oba djela prepisao Meḥmed Ṣāliḥ b. 'Alnīqī b. Meḥmed Taqī ad-Daḫwāriqānī(?), iz nahije Tibriz, godine 1095./1683.-84. (v. bilješku na kraju prvog djela).

Prvo djelo prepisano je iz primjerka koji je prepisan 662./1263., što se vidi iz bilješke na kraju djela.

Na naslovnoj stranici, koja je oštećena, nalazi se naziv djela, imena i lični pečati ranijih vlasnika: Sayyid Aḥmad Ḥasib, kadija u Bagdadu, Sayyid Ibrāhīm i Sayyid 'Abdullāh.

Na naslovnoj stranici drugog djela nalazi se jedna bilješka, prenesena iz djela "الشكوى" (?) i Ḥāfiẓovi stihovi.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

3247. 2526.

شرح حكمة العين (لميرك)
Šarḥ ḥikmat al-'ayn

Komentar "Ḥikmat al-'ayn" - djela iz filozofije. Osnovno djelo napisao 'Alī b. 'Omar b. 'Alī Nağmuddīn al-Qazwīnī al-Kātibī, umro 675/1276., a komentar Šamsuddīn Muḥmmad b. Mubārak Šāh Mīrek al-Buḫārī, umro 740/1340.

Ḥ Ḫ I, 685; Ahlwardt IV, 5081; Kairo 1 VI, 97.

Početak:

اوله: اما بعد حمد الله فاطر ذوات العقول النورية ومظهر خفيات الاسرار الربوبية ... فان المولى العلامات ... محمد بن مبارك شاه البخارى

L. 192; 18,5 x 13. *Ta'līq*, starinski. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima malo komentara. Papir tamnobijel i žućkast, mjestimice dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom. Imaju utisnuti ornamenti na koricama i preklopu.

Prepisao Āmir b. Mūsā al-ḥāğğ Ilyās b. al-ḥāğğ Nuṣret b. Mursel, u Bakuu, pokrajina Širvan, godine 883/1479.

Na drugom zaštitnom listu je bilješka iz filozofije, a na naslovnoj stranici je naziv djela, ime vakifa i navedena godina.

Uvakufio Gazi Husrev-beg. Rukopis spada u prvobitni fond ove biblioteke.

3248. 2007.

حاشية ميرزاجان على شرح حكمة العين
Ḥāšiya Mīrzāğān 'alā šarḥ ḥikmat al-'ayn

Glosa predhodnom komentaru. Autori osnovnog djela i komentara su isti kao u predhodnom djelu, a ovu glosu napisao je Ḥabībullāh Mīrzāğān aš-Šīrāzī, umro 994/1585.

K. Dobrača II, 876,4; Ahlwardt IV, 5083.

Početak:

اوله: قال الش الحكمة استكمال النفس اه الاستكمال مصدر والمصادر قد تطلق ويراد بها معانيها النسبية ...

Djelo nije do kraja prepisano, ima sedam neispisanih listova.

L. 61; 21 x 15. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dosta sitno pisanih bilježaka i komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst na većini listova obrubljen je jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez kartonski, noviji (preuvezan).

Prepisao Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī-Šayḫ Yūyō, umro 1119/1707., što zaključujemo po prepoznavanju njegovog rukopisa i što se

njegovo ime i pečat nalazi na naslovnoj stranici, kao vlasnika knjige. Na istoj stranici je ime drugog vlasnika Sayyid Muḥammad, muftija u Travniku, a na prvom zaštitnom listu je ime trećeg vlasnika Muḥammad b. Ṣadī ... (oštećeno).

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3249. 849.

شرح هداية الحكمة (لميرك البخارى)

Šarḥ hidāyat al-ḥikma

Komentar djelu "Hidāya al-ḥikma" iz filozofije. Osnovno djelo napisano Aṯiruddin Mufaḍḍal b. 'Omar al-Abharī, umro 663./1264, a komentar Šamsuddīn Muḥammad b. Mubārak Šāh Mīrek al-Buḫarī, umro 740/1340.

Ḥ Ḫ II, 2029; GAL,G I, 464, S I, 839-40; Riyad III, 136-7.

Saleh S. al-Hidždzi navodi da je pisac nepoznat, a naš primjerak je identičan s njihovim, ali u našem primjerku navedeno je i ime pisca, dok Hadži Halifa navodi i komentar i komentatora, ali mu, izgleda, navodi, pogrešan početak.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين والصلوة على سيدنا محمد وآله اجمعين وبعد فقد سالنى بعض احبابى ان اكتب لقسمى الطبيعى والالهى من كتاب الهداية للمولى العلامة افضل المتاخرين اثير الملة والدين مفضل بن عمر الابهرى

Završetak:

اخره: ... وهذه الهيات الخلق فى شدة الرداء وضعفها وفى سرعة الزوال وبطؤه ويختلف ما يكون منها من التعذب بحسب الاختلافين وليكن هذا اخر ما اردنا ان يكتب على سبيل الارتحال من غير ايجار مخل ...؟ واطناب تمل فى شرح هذا المختصر والحمد لله على الاتمام...

L. 41; 18,5 x 13,5. *Ta'liq*, starinski, teško čitljiv, često bez dijakritičkih tačaka. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima komentara. Papir tamnobijel, čvrst, deblji; povez kožni, s preklopom, malo oštećen. Rukopis se čuva u kartonskoj futroli.

Prepis završen 867/1462.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3250. 5435.

شرح هداية الحكمة (لميرك البخارى)

Šarḥ hidāyat al-ḥikma

L. 39; 18 x 13. Nasḫ s nešto ta'līqa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima bilježaka koje se odnose na dotični tekst. Papir žut, oštećen: bez poveza.

Prepisao neki Muḥammad 1068/1657.

Na naslovnoj stranici, koja je oštećena, ispisan je više puta naslov djela i imena ranijih vlasnika: Ṣāliḥ b. Aḥmad, godina 1278/1861. i Aḥmad b. al-marḥūm as-Sayyid 'Abdulḥayy b. as-Sayyid 'Alī al-Ḥusaynī al-Qudusī.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3251. 1493.

حل الهداية شرح هداية الحكمة

Ḥall al-hidāyat šarḥ hidāyet al-hikma

Komentar djelu "Hidāya al-ḥikma" iz filozofije. Osnovno djelo napisao Aṯiruddin Mufaḍḍal b. 'Omar al-Abharī, umro 663/1265., a ovaj komentar Muḥammad b. Šarīf al-Ǧurǧānī al-Ḥusaynī, umro 838/1434. Prema Hadži Halifi i Ismā'il-paši, to je sin poznatog Ǧurǧāniye ('Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816/1413).

ḤḪ II, 2029; AM II, 189; Ahlwardt IV, 5071.

Početak:

اوله: هدايتك ربنا فى رواية والدراية وكفايتك فى البداية والنهاية ... اما بعد فيقول الفقير الى الله الغنى محمد بن شريف الحسينى اصلح الله باله وحاله ...

Završetak:

اخره: فتكون فى غصة وعذاب اليوم لكن هذا غير لازما كما ذكرنا ومن اراد الاستصقاء فى الحكمة والوقوف على مذاهب الحكماء فليرجع الى كتابنا المسمى بزبدة الاسرار وانا اقول من اراد الارتقاء الى ذروة التحقيق فى العلم

L. 45; 20 x 14,5. *Nasḫ-ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Prepisao Muḥammad b. 'Abdulqādir Ibn Tabīḫ at-Tarābulusī 1087/1676.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i imena ranijih vlasnika knjige: Ḥusayn al-Iḥsenćewi, nastanjen u medresi al-Ḥamīdiji i Ṣāliḥ b. Zulfikar al-Bosnavī.

3252. 3913.

شرح منلا زاده على هداية الحكمة

Šarḥ Manllāẓāde 'alā Hidāyet al-ḥikma

Komentar djela "Hidāye al-Ḥikme" iz filozofije. Napisao Aḥmad b. Maḥmūd al-Herewī Monllāzāde (bio je živ prije 863/1458).

Ḥ Ḫ II, 2029-30; Kairo 1 VI, 99; GAL,G I, 464; Riyad III, 133.

Početak:

اوله: باسمك اللهم يا اهل الحمد والثناء ويا ذا العظمة والكبرياء ... وبعد فهذه مخلة مشتملة على شرح ما سوى المنطق من المختصر الموسوم بالهداية

Završetak:

اخره: هذا مع اعترافى بالعجز والقصور ولكن الله يمن على من يشاء من عباده بالفضل والانعام ويدخل من يشاء فى رحمته بمزايا الطول والاكرام انه البر الرحيم والجواد الكريم

L. 98; 22 x 14,5. Nasḫ s nešto ta'līqa, teško čitljiv. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima komentara i tumačenja pojedinih riječi. Papir tamnobijeli, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na prvoj nutarnjoj korici je jedna dova, sa objašnjenjem na turskom jeziku, te ime i pečat ranijeg vlasnika knjige: Muṣṭafā b. Muḥammad Mukīzāde (Mukić) al-Mostārī.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, jedan hadisi-šerif i tumačenje o spominjanju Božijeg imena i zahvale (hamdele) na početku svakog djela. Na posljednjoj stranici su razne bilješke na turskom jeziku.

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3253. 2141.

شرح هداية الحكمة (للميبدى)

Šarḥ hidāyat al-ḥikma (lil-Maybadī)

Komentar djelu "Hidāya al-ḥikma" iz filozofije. Napisao Qāḍī Mir Ḥusayn b. Mu'īnuddīn al-Maybadī al-Ḥasanī, umro 904/1498.

ḤḪ II, 2029; Ahlwardt IV, 5065; Kairo II, 86; Bagdad-Vak.bibl. II, 289; Tüyatok I, 39.

Početak:

اوله: الهداية امر من لديه وكل شىء يعود اليه وله الحمد على ما انعم علينا سوابق النعم ... وبعد فيقول الفقير المعتصم بلطفه الابدى حسين بن معين الدين الميبدى اصلح الله حالهما ...

Završetak:

اخره: ومن اراد الاستقصاء فى الحكمة والوقوف على مذاهب الحكماء فليرجع الى كتابنا المسمى بزيدة الاسرار وظنى ان الواجب على طالب الحق مطالعة كتب الشيخين ابى على وشهاب الدين المقتول قدس سرهما ...

L. 70; 20 x 13,5. *Ta'līq*. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih tumačenja i komentara. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepisao Ḥabīb b. Murād al-Būzāwaqī (? البوزاوقى), u nekoj Ali-pašinoj medresi, početkom zul-kadeta 1018/1611.

Na naslovnoj stranici je jedna dova, prenesena iz nekog komentara i jedna bilješka iz vaẓa, prenesena iz djela "Barīqa Šarḥ Ṭarīqa Muḥammadiyya". Na zadnjoj stranici je jedna bilješka iz fikha i stihovi na perzijskom jeziku, od Ǧalāluddīn Rūmī-je.

Uvakufio neki Džumhur (v. 2. list).

Na zadnjem zaštitnom listu je pečat Muhamed-age Aganagića, bivšeg trgovca knjigama iz Sarajeva.

3254. 1949.

Zbirka (مجموع), 2

L. 159; 21 x 13,5. *Ta'līq* sitniji, od različitih prepisivača. Po rubovima, na nekim listovima, ima komentara i bilježaka koje se odnose na dotični tekst. Papir bijel, glat; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 67.

شرح هداية الحكمة (للميبدى)

Šarḥ hidāyat al-ḥikma (lil-Maybadī)

Završetak ovog primjerka je drugačiji od predhodnog. Prepis je završen 1035/1625.

Listovi 68 - 71a su neispisani.

2. L. 71b - 159.

كليات ابى البقاء

Kulliyyāt Abil-Baqā'

Prepisivač nije do kraja prepisao ovo djelo, a ono je iz jezikoslovlja o svim vrstama znanosti, koje je autor poredao alfabetskim redom, a u kojem je skupio djela učenjaka iz različitih znanosti. Napisao Qāḍī Ayūb b. Mūsā al-Ḥusaynī al-Kafawī, umro 1093/1682. ili 1095/1684.

Ismā'il-paša: Ḏayl II, 380; Mu'ğam I, 293; Bagdad-Vakuf. biblioteka III, 249.

Početak:

اوله: خير منطوق بداء امام كل مقال وافضل مصدر به كل كتاب فى كل حال . . .

Prepis ovog djela potječe iz XVIII stoljeća.

3255. 1748.

شرح هداية الحكمة (للميبدى)

Šarḥ hidāyat al-ḥikma (lil-Maybadī)

L. 80; 21 x 14,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Po rubovima, naročito na prvim listovima, ima komentara. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir bijel, čvrst;povez kožni, s utisnutim ornamentima na sredini korica i na preklopu.

Prepisao Ḫalīl b. Aḥmad 1091./1680.

Na naslovnoj stranici su imena i lični pečati ranijih vlasnika rukopisa: Muḥammad Nūrullāh b. Derīzāde (?), Muḥammad Sa'īd Ḫayrīzāde, bivši kadija u Vidinu i Muḥammad Bāqī Džinōzāde.

Uvakufio Muḥammad Bāqī Džinōzāde.

3256. 1752.

شرح هداية الحكمة (للميبدى)

Šarḥ hidāyat al-ḥikma (lil-Maybadī)

L. 155; 21 x 14. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom ili crnom linijom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Papir žućkast i bijel, glat; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao 'Alī b. Ya'qūb b. Qārā Dāwūd u medresi Perwīzdād u Erzerumu, 1132/1720.

Na početku (na prva tri zaštitna lista) nalazi se odulja bilješka iz filozofije, prepisana rukom istog prepisivača.

Uvakufio, za Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu, Aḥmad-efendī b. Muṣṭafā, muderris (v. bilješku na 1. zaštitnom listu).

3257. 1201.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 177; 21 x 15,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u prvom djelu nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima komentara i tumačenja pojedinih riječi. Papir tamnobijel, čvrst, prvi listovi malo oštećeni; povez polukožni, s preklopom. Listovi skoro rastavljeni od poveza.

1. L. 1 - 139.

شرح هداية الحكمة (للميبدى)

Šarḥ hidāyat al-ḥikma (lil-Maybadī)

2. L. 143b - 176a.

الحاشية الفردية للرسالة الحسينية

al-Ḥāšiya al-Fardiya lir-risāla al-Ḥusayniyya

Glosa komentaru risale "al-Ḥusayniyya" o disputaciji. Osnovni tekst napisao je Šayḫ Ḥusayn-efendī al-Anṭāqī, umro 1130/1718. komentator nam je nepoznat, a glosu je napisao 'Alī al-Fardī b. Muṣṭafā al-Qayṣariyawī, umro 1127/1715.

K.Dobrača I, 703,2, str. 467; Ismā'il-paša: Ḏayl I, 389; AM I, 767; GAL, S II, 482.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى فهمنا ما لم نفهم وعلمنا ما لم نعلم والصلوة والسلام على سيدنا صاحب العلم محمد الذى اولى الشريع والحكم . . . فيقول العبد الفقير الى رحمة ربه الرحمن . . . على الفردى بن مصطفى القيصريه وى . . . وسميتها بالحاشية الفردية للرسالة الحسينية . . .

Završetak:

اخره: لما اشار اليه بقوله لان متعلقاتها صادرة من المعرف البتة فاحتيج الى الاستثناء بخلاف الاعتراضات الموردة ههنا فانه لا مانع فيها من ذلك الحمل فلم يحتج الى الاستثناء تمت الكتاب

3. L. 176b - 177.

رسالة فى مقدمات العلوم

Risāla fi muqaddamāt al-'ulūm

Kratka risala o uputama i metodama za sticanje nauke, od nama nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju risale, jer u rukopisu nije naveden ni naslov djela ni ime pisca.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى جعل مبادى العلوم وسيلة الى مقاصدنا والصلوة والسلام على محمد الذى ارشدنا بمقدمات الى مطالبنا . . .

Završetak:

اخره: فعليك ايها الطالب المتبصرة معرفة مقدمات هذه الامور المذكورة وان اهملتها لا تنال مقاصدك ومطالبك فلا تغفل عن تقديمها وطلبها تمت الرسالة

Cijelu zbirku prepisao al-ḥāğğ Ḥasan b. al-ḥāğğ Walī. Prvo djelo 1133/ 1720, a druga dva 1130/1717.

Na 139 - 140. listu je tumačenje riječi al-wāsiṭa (الواسطة) , na 143a. listu početak drugog djela, obrađenog u ovoj zbirci (obrnuto uvezan).

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3258. 7017.

شرح هداية الحكمة (للميبدى)

Šarḥ hidāyat al-ḥikma (lil-Maybadī)

L. 48; 23,5 x 17. *Ta'līq*. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima malo glosa. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

Prepis završen 1181/1768.

Na naslovnoj stranici su bilješke iz filozofije.

Poklonio neki Vereniković iz Travnika.

3259. 3591.

Zbirka (مجموع), 2

L. 166; 20 x 14,5. *Nasḫ-ta 'līq*, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara, od istog prepisivača. Papir tamnobijel i žućkast, deblji i čvršći, glat; povez kožni, s preklopom, ima utisnute ornamente na sredini korica i na preklopu.

1. L. 1 - 110.

شرح هداية الحكمة (للميبدى)

Šarḥ hidāyat al-ḥikma (lil-Maybadī)

2. L. 111 - 166.

حاشية على شرح قاضى مير على هداية الحكمة

Ḥāšiya 'alā šarḥ Qāḍī Mīr 'alā Hidāyet al-ḥikma

Djelo je na početku nepotpuno. Nedostaje 43 lista, što se vidi po staroj folijaciji i bilješci na naslovnoj stranici o broju lista u ovoj zbirci.

Glosa komentara djelu "Hidāyat al-ḥikma" iz filozofije. Osnovno djelo napisao al-Abharī, komentar Qāḍī Mīr al-Maybadī (v. br. 3254), a ovu glosu Muḥammad b. Ṣalāḥuddīn b. Ğalāluddīn... Muṣliḥuddīn al-Lārī, umro 977/1569. u Amedu.

ḤḪ II, 2029; Ahlwardt IV, 5067; AM II, 251.

Početak u našem rukopisu:

اوله: . . . فى ابتداء مخافة ولا يلزم من ذلك جواز كونها بعروضين . . .

Završetak:

اخره: ثم عمموا اعتبارها فى سائر الاجسام هذا الاعتبار مبنى على الامور الفرقية /الطرفية/ لا تحقيق فيه لان كرة الارض ليست لها من الجهات

Prepis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu su naslovi djela, imena ranijih vlasnika knjige: neki Ḥasan-efendī i Sayyid Muḥammad, te bilješka iz fikha. Na naslovnoj stranici je jedan hadis, jedna dova sa komentarom, bilješka iz fikha i neki biografski podaci Ibn Sīnā-a.

Uvakufio al-ḥāǧǧ Meḥmed-paša, sadriazam (v. pečat na početku i na kraju rukopisa).

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3260. 7018.

شرح هداية الحكمة (للميبدى)

Šarḥ hidāyat al-ḥikma (lil-Maybadī)

L. 30; 22 x 14,5. *Nasḫ-ta'liq*, pomiješani. Po rubovima nema glosa, osim na četvrtom listu. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; bez poveza, listovi prosuti.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na listovima 1 - 3a ima puno bilježaka iz raznih naučnih disciplina, prenesenih iz mnogih djela.

Poklonio neki Vareniković iz Travnika.

3261. 3608.

Zbirka (مجموع), *5*

L.166; 18 x 12,5. *Ta'liq*, starinski, teško čitljiv i nasḫ, pisan vještom rukom kaligrafa. Po rubovima ima sitno pisanih komentara Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, različite debljine, glat, čvrst; povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom.

1. L. 1 - 20a.

حاشية على شرح مولانا زاده على هداية الحكمة

Ḥāšiya 'alā šarḥ Mawlāna-zāde 'alā Hidāyat al-ḥikma

Glosa komentaru (v. br. 3254) djela "Hidāyat al-ḥikma". Glosu je napisao Ḫawāǧezāde Musliḥddīn Muṣṭafā b. Yūsuf al-Brusawī, umro 893/1487.

Köprülü III, 269, 1; ḤḪ II, 2029.

Početak:

اوله : قوله لما كانت الحكمة اقول شروع فى تقسيم الحكمة باعتبار الموضوع

Završetak:

آخره : اذا ضاق الصائع الى سمعة مقدار اخر من السمعة حصلت الريدة فى الافطار كلها

2. L. 24b - 55.

حاشية على مطالع الانظار شرح طوالع الانوار للاصفهانى

Ḥāšiya 'alā maṭāli' al-anẓār šarḥ Tawālī' al-anwār lil-Iṣfahānī

Osnovno djelo "Ṭawālī' al-anwār" o akaidu napisao je Qāḍī 'Abdullāh b. 'Omar al-Bayḍāwī, umro 685/1286. (v. I, 668, str. 436), komentar je napisao Šamsuddīn Maḥmūd b. 'Abdurraḥmān al-Iṣfahānī, umro 749/1348. (v. I, 670, str. 438), a ovu glosu 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816/1413.

Köprülü III, 230.

Početak:

اوله : قوله بحسب تعلق الارادة لا باعتبار ان القدرة علة تامة لتخصيص ذلك البعض لانه لو كان كذلك ...

Prepisao Sulaymān b. Muḥammad 878./1478. (bilješka na kraju djela, pisana crvenim mastilom).

3. L. 60 - 117a.

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للكيلانى)

Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fi ādāb al-baḥṯ (lil-Kīlānī)

Komentar risale "as-Samarqandiye" o disputaciji. Osnovnu risalu napisao Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, umro 600/1203., a komentar Quṭbuddīn Muḥammad al-Kīlānī, umro oko 830/1426.

ḤḪ I, 39; Ahlwardt IV, 5274; Köprülü III, 536.

Početak:

اوله : الحمد لله الذى هدانا الى سواء السبيل وارشدنا فى اقناء ... وبعد فهذه حواشى كتبناها للرسالة الموسومة بآداب البحث

Završetak:

آخره : فيرجع الكلام الى الشق الاول من ترديد المذكور فى تقدير النكتة فيحصل بها المقصود

Prepis završen 872/1467.

4. 120b - 142.

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للشروانى)
Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fi ādāb al-baḥt wa almunāẓara (lil-Širwānī)

Drugi komentar istoj spomenutoj risali. Napisao Kamāluddīn Mas'ūd b. Ḥusayn aš-Širwānī ar-Rūmī, umro 905/1499.

K. Dobrača I, 691,15, str. 454; ḤḪ I, 39; Ahlwardt IV, 5275; Köprülü III, 537,1.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين والصلوة على رسوله محمد وآله اجمعين وبعد فقد قال الامام المحقق ... شمس الملة والدين محمد السمرقندى ...

Završetak:

آخره: والا يلزم ارتفاع النقيضين وبه يحصل المقصود كما مر فى الشق الاول من الترديد المذكور تم بعون الله وكرمه

5. L.143b - 165.

حاشية عماد الكاشى على شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة
Ḥāšiya 'Imād al-Kāši 'alā šarḥ al-risāla as-Samarqandiya fi ādāb al-baḥt wa almunāẓara

Naslov u rukopisu je: هذا حاشية عماد المسمى مسعود رومى a Ahlwardt (IV, 5277) navodi sljedeći naslov: كتاب عماد شرح على مسعود الرومى

Glosa predhodnom komentaru. Napisao 'Imāduddīn Yaḥyā b. Aḥmad al-Kāši (živio u X/XVI stoljeću).

ḤḪ I, 39; Ahlwardt IV, 5277; Kairo I, 230; Tüyatok III, 2178.

Početak:

اوله: قوله المنة علينا سلك طريقة العمل بالحديث معنى لان حقيقة الحمد عند المحققين اظهار الصفات الكمالية...

Završetak:

(آخره:) فظهر ان الجواب عن امثال هذا المنع ليس الا بطريق الترديد اثباتا انه غير مضر كما سبق فى امثال المنع الغير المضر فى التنبيه السابق فليتذكر، تم بعون الله

Na 166. listu je kratka risala (komentar), od nama nepoznatog pisca, jer ni pisac ni naslov djela nisu navedeni.

Početak:

اوله: اما بعد حمدا لله على جميع نواله والصلوة على نبيه محمد واله فهذا شرح المعدلات العشر التى كتبت بالتماس بعض اخوانى

Cijela zbirka potječe iz XV i XVI stoljeća.

Između pojedinih djela ima raznih bilježaka i stihova koje nismo dešifrovali.

Iz Karadžoz-begove biblioteke u Mostaru.

3262. 1816.

Zbirka (مجموع), 2

L. 108; 19,5 x 14. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst, u drugom djelu, nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ovog djela ima mnogo sitno pisanih komentara, od istog prepisivača. Papir bijel i žućkast, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 47a.

حاشية على شرح هداية الحكمة (لقاضى مير)
Ḥāšiya 'alā Šarḥ Hidāyat al-ḥikma (li Qāḍī Mīr)

Glosa komentaru djela "Hidāya al-ḥikme". Komentar je napisao Qāḍi Mīr Ḥusayn b. Mu'īnuddīn al-Maybadī al-Ḥasanī, umro 904/1498. (v. br. 3254), a ovu glosu Naṣrullāh b. Muḥammad al-Ḫalḫālī, umro 946/1539.

ḤḪ II, 2029.

Početak:

اوله: قوله الهداية امر من لديه اى ناش من عنده اما بواسطة او بدونها سواء كانت بمعنى الدلالة على ما يوصل الى الحظ ...

Završetak:

آخره: ... فتأمل لعل وجه التأمل ان الثابت البرهان امتناع صدور تحركات غير متناهية من القوة الجسمانية مطلقا سواء كان بواسطة او بدونها وليس فيه ما يحصل بالثانى فلا يكون هذا الجواب

2. L. 52b - 108.

شرح حكمة العين (لميرك)

Šarḥ Ḥikma al-'Ayn Li-Mīrek

(v. br. 3247)

Djelo je na kraju nepotpuno.

Rukopis potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Uvakufio, za Gazi Husrevbegovu medresu u Sarajevu, al-ḥāǧǧ Aḥmad-efendī b. Muṣṭafā Dupničanin, muderis u spomenutoj medresi.

3263. 1502.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 180; 20,5 x 14,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača, pisan vještim rukama kaligrafa. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst, u prva dva djela, nadvučen je crvenom linijom. Papir bijel, glat, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 80a.

حاشية على شرح قاضى مير على هداية الحكمة

Ḥāšiya 'alā šarḥ Qāḍī Mīr 'alā Hidāyat al-ḥikma

(v. br. 3252,2).

Prepisao Muḥammad b. 'Oṯmān b. Abū Bakr al-'Ādalǧawāḏī 1087/1676.

2. L. 80b - 168.

شرح هداية الحكمة لاثير الدين الابهرى

Šarḥ Hidāyat al-ḥikma li Eṯīruddīn al-Abharī

(v. br. 3253).

Prepisao Muṣṭafā b. Ramaḍān 1068/1657.

3. L. 172b - 180.

ترجمة الرسالة الولدية فى المنطق للسيد الشريف

Tarǧama ar-Risāla al-Waladiya fī al-manṭiq lis-Sayyid aš-Šarīf

Prevod risale "al-Waladiye" iz logike. Osnovnu risalu, na perzijskom jeziku, napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816/1413., a zatim ju je na arapski jezik preveo njegov sin Muḥammad b. 'Alī al-Ǧurǧānī, umro 838/1434.

ḤḤ I, 893; Kairo 1 VII, 106; GAL,G II, 216; Köpülü III, 334,3; Tüyatok III, 2346.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى لا يتم منطق الفصيح دون شكره وحمده ... وبعد فان الرسالة الشريفة التى الفها فى المنطق لاجل ولده الاكرم ...

Završetak:

آخره: ولكنه ليس لا حجرا فلا شجرا ولكن هدا اخر كلام

Prepis je, izgleda, iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Hadži Memiš-aga Kasumagić.

3264. 1943.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 178; 20,5 x 15. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crveim mastilom. U drugom djelu ove zbirke osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima mnogo sitno pisanih glosa, koje se odnose na dotični tekst, pisane rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, pismo na mnogim listovima oštećeno, a neki listovi su prosuti; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 74.

حاشية على شرح قاضى مير على هداية الحكمة

Ḥāšiya 'alā šarḥ Qāḍī Mīr 'alā Hidāyat al-ḥikma

Prepisao Muḥammad b. 'Omar u Sivasu, u medresi "Daru'š-Šifa", 1105/1693.

2. L. 76b - 178

شرح هداية الحكمة للميبدى

Šarḥ hidāyat al-ḥikma (lil-Maybadī)

(v. br. 3225).

Djelo je na kraju nepotpuno.

Na osnovu rukopisa, smatramo da je prepisivač isti kao i u prethodnom djelu.

3265. 3669.

حاشية على شرح قاضي مير على هداية الحكمة

Ḥāšiya 'alā šarḥ Qāḍī Mīr 'alā Hidāyat al-ḥikma

Početak:

اوله: الحمد لله الذى تخلص بهداية حكمته حواشى قلوبنا عن غواشى لريوب والاوهام ... وبعد فيقول ... محمد المدعو بمصلح الدين اللارى

L. 128; 20 x 15. *Nasḫ* s nešto *ta'līqa*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Neki dijelovi komentara nadvučeni su crvenom linijom. Po rubovima sitno pisanih glosa. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni, s preklopom, rastavljen od listova.

Prepisao Muḥammad b. Monllā Bakr 1110/1698.

Uvakufi 'Alī Gālib-paša (Stočević), za biblioteku svoje tekije u Mostaru 1258/1842. - v. bilješku i pečat na naslovnoj stranici.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

3266. 958.

حاشية على شرح قاضي مير على هداية الحكمة

Ḥāšiya 'alā šarḥ Qāḍī Mīr 'alā Hidāyat al-ḥikma

L. 76; 21 x 16. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima također mnogo sitno pisanih glosa. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni.

Prepisao Muṣṭafā b. Ḥusayn, u kasabi Qara Ağaç (Turska), u medžlisu Šayh Sulejman-efendije, 1137/1724.

Na zadnjem zaštitnom listu je jedna dova, s upustvom za njeno učenje, na turskom jeziku i pečat Muhamed-age Aganagića, trgovca i preprodavca knjiga iz Sarajeva.

3267. 1713.

حاشية الكفوى على حاشية اللارى على شرح قاضي مير على هداية الحكمة

Ḥāšiya al-Kafawī 'alā ḥāšiya al-Lārī 'alā šarḥ Qādī Mīr 'alā Hidāyat al-ḥikma

Superglosa predhodnoj Larijevoj glosi iz filozofije. Napisao Muḥammad b. al-ḥāğğ Ḥumayd al-Kafawī, umro 1178/1764.

O. M. II, 7; Köprülü III, 265.

Početak:

اوله: الحمد لوليه والصلوة والسلام على نبيه وصحبه وبعد فيقول اضعف العبيد محمد الكفوى ابن الحاج حميد عفى عنهما الحميد المجيد هذه كلمات حررتها اثناء المذاكرة على الحاشية اللارية فى الحكمة...

Završetak:

اخره: نحو قطبيه وكل فلك يتحرك الى المغرب كالرجل القائم وجهه نحو المغرب والله اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب.

L.194; 21 x 15,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Riječi "qawluhu" pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Na početku je izrađen lijep unvan u bojama. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je jednom zlatnom debljom linijom, a na ostalim stranicama tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao nepoznati prepisivač 1178./1764. godine, dakle, iste godine kada je i pisac umro.

Uvakufio, za Gazi Husrev-begovu medresu, Aḥmed-efendi b. Muṣṭafā, muderis spomenute medrese. - v. bilješku na prvom zaštitnom listu.

3268. 874.

Zbirka (مجموع), 2

L.148; 18,5 x 13. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Prvo djelo je ranijeg datuma i pridodano drugom prilikom preuvezivanja djela. Drugo djelo je starijeg datuma, teško čitljiv ta'līq. Po rubovima i u proredu ima tumačenja i dopuna. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Komentar je nadvučen crvenom ili crnom linijom. Papir bijel i tamnobijel, čvrst; povez kartonski, novijeg datuma.

1. L. 1 - 7.

لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار

Lawāmi' al-asrār fī šarḥ maṭal' al-anwār

Djelo je na kraju nepotpisano.

Komentar djelu iz filozofije i logike "Maṭāli' al-anwār". Osnovno djelo napisao Maḥmūd b. Abū Bakr al-Urmawī, umro 682/1283., a komentar Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī, umro 766/1364.

Ḥ Ḫ II, 1715.-16.; Ahlwardt IV, 5087.

Početak:

اوله: الحمد لله فياض ذوارف العوارف ... وبعد فان العلوم على تشعب فنونها وتكثر شجونها
ارفع المطالب وانفع المآب وعلم المنطق ...

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

2. L. 10b - 145.

حاشية على لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار

Ḥašiya 'alā Lawāmi' al-asrār fī šarḥ Maṭāli' al-anwār

Glosa predhodnom komentaru. Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816./1413.

Ḥ Ḫ II, 1715.-16.; Ahlwardt IV, 5089; Kairo VI, 58; Köprülü III, 229.

Početak:

اوله: قال وحيد زمانه تغمده الله بغفرانه الحمد لله فياض ذوارف العوارف الفياض الوهاب من
فاض الماء فيضا فيضوضة ...

Završetak:

(آخره:) فيكون اعرف وهذا جار فى الذاتى العرضى اذا كانت افراده محسوسة، تم

Prepis je veoma star i gledajući po papiru i pismu, smatramo da potječe iz XV ili XVI stoljeća.

Na početku i na kraju ovog djela ima bilježaka iz logike koje su teško čitljive.

3269. 2460.

Zbirka (مجموع), 2

L. 218; 18,5 x 13,5. *Ta'līq*, starinski, složen, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. U prvom djelu osnovni tekst nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima sitno pisanih glosa i u proredu tumačenja pojedinih riječi. Papir tamnobijel čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 1 - 129

حاشية على لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار

Ḥāšiya 'alā Lawāmi' al-asrār fī šarḥ Maṭāli' al-anwār

(v. br. 3268,2)

Djelo je na početku nepotpuno.

2. L. 132b - 218.

لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار

Lawāmi' al-asrār fī šarḥ Maṭāli' al-anwār

(v. br. 3268,1)

Završetak:

اخره: وفيه ما عرفت ولنقتصر على هذا القدر من الكلام فى قسم التصورات حامدين لمفيض
الكمالات والخيرات، تم

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač 875/1470.

Na listovima 129b - 132a su razne bilješke na arapskom, turskom i perzijskom jeziku.

Uvakufio za Gazi Husrev-begovu medresu al-Ḥāğğ Aḥmed-efendija, muderris iste medrese (bilješka na prvom listu i pečati na više mjesta u rukopisu).

3270. 2605.

Zbirka (مجموع), 3

L. 146; 18 x 13,5. *Nasḫ* s nešto *ta'līqa*, starinski, sitniji, bez dijakritičkih znakova. Po rubovima ima mnogo sitno pisanih komentara,

od istog prepisivača. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 119a.

حاشية على لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار

Ḥāšiya 'alā Lawāmi' al-asrār fi šarḥ Maṭāli' al-anwār

2. L.119b - 145a.

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة

Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fi ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3261,3)

Komentar "Risali as-Samarqandiya" iz disputacije. Osnovnu risalu napisao Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, umro oko 600/1203, a ovaj komentar Quṭbuddīn Muḥammad al-Kīlānī, umro oko 830/1427.

Ḥ Ḫ I, 40; Ahlwardt IV, 5274; Köprülü III, 536;1

Početak:

اوله: الحمد لله الذى هدانا الى سواء السبيل وارشدنا فى اقتناء الفضايل بالبرهان والدليل ... فهذه الحواشى كتبناها للرسالة الموسومة بآداب البحث

Završetak:

اخره: فليرجع الكلام الى الشق الاول من الترديد المذكور فى تقرير النكتة فيحصل بها المقصود، تم الكتاب ...

3. L.145b - 146.

عشر مغالطات

'Ašr muġālaṭāt

Kratka risala o deset mogugućih grešaka u logici, od nama nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: الحمد لله على نعمه وافضاله والصلوة على محمد واله وبعد فهذه عشر مغالطات حررتها بالتماس بعض الاخلاء ...

Cijelu zbirku prepisao nepoznati prepisivąč, bez oznake datuma, ali vjerovatno u XVI stoljeću.

Na zaštitnim listovima i nutarnjim koricama su bilješke iz logike i filozofije.

3271. 2810.

حاشية على لوامع الاسرار فى شرح مطالع الانوار

Ḥāšiya 'alā Lawāmi' al-asrār fi šarḥ Maṭāli' al-anwār

L. 196; 18 x 13. *Ta'līq*, stariji, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara. Tekst komentara nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

Prepis potječe iz XVI ili XVII stoljeća.

3272. 6329.

التعريفات للجرجانى

at-Ta'rīfāt lil-Ǧurǧānī

Definicije filozofskih, mističkih i dogmatskih riječi, fraza i pojmova, poredane abecednim redom. Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816/1413. (v. III, 2159,3).

Početak:

اوله: الحمد لله حق حمده والصلوة على خير خلقه محمد وآله اجمعين وبعد فهذه تعريفات جمعتها واصطلاحات اخذتها من كتب القوم

Završetak:

اخره: ويوم الجمع وقت اللقاء والوصول الى يمين الجمع اليونسية وهو يونس بن عبد الرحمن قال الله تعالى على العرش تحمله الملائكة

L. 78; 18,5 x 13. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, samo na prvim listovima, ima kratkih komentara, pisanih sitnim slovima, rukom drugog prepisivača. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa po dvije tanke crvene linije. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepisao Fayḍullāh (Fejzullāh) b. Muḥammad b. Qāsim b. Yūsuf b. Aḫī, mjeseca zul-kadeta, 951./1545.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

3273. 1757.

التعريفات للجرجاني

at-Ta'rīfāt lil-Ǧurǧānī

L. 78; 20,5 x 15,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo ispravaka i tumačenja dotičnih riječi. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Prepis je završen 25. džumadel-ahira 959/1552.

Na naslovnoj stranici su razne bilješke iz pojedinih naučnih disciplina, a na zadnjoj stranici su većinom fetve.

Uvakufio Monllā Musa za Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu.

3274. 2115.

Zbirka (مجموع), 5

L. 112; 21 x 16. *Nash*, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom crticom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Papir tamnobijel, čvrst, listovi prosuti; povez kožni, sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica, rastavljen od listova i oštećen.

1. L. 1 - 73a.

التعريفات للجرجاني

at-Ta'rīfāt lil-Ǧurǧānī

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni.

Na 73a. listu su bilješke: o svojstvu čovjeka i nekih životinja, vrstama i svojstvima duša, vremensko razdoblje objava pojedinim poslanicima i vremenski razmak između pojedinih poslanika.

Na listovima 73b - 75. su bilješke na arapskom jeziku iz fikha i tesavvufa, prenesene iz raznih djela.

Na listu 75b. je početak djela:

(اوله:) عقود منظومة من سنن سيد المرسلين او عقود الجواهر

(v. III, 2038).

2. L. 76b - 78.

لغة مثلثة مبينة باختلاف الحركات

Lugat mutallata mubayyina bihtilāf al-harakāt

Rad je na kraju nepotpun. Izgleda da nedostaje samo jedan list.

Kratak arapsko-perzijski rječnik, u kome su navedene arapske riječi istog oblika, ali se prvo slovo može čitati sa sva tri kratka vokala, od nama nepoznatog sastavljača.

(Hadž Halifa (II, 1586), Ahlwardt (VI, 7071), Köprülü (II, 1324,6) navode ovakve rječnike, ali naš primjerak nije identičan njihovim.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى انطق عباده بانواع اللغات . . . وبعد فهذه لغة مثلثة مبينة باختلاف الحركات

ولكنها وجدت غير مرتبة بحروف التهجى وارتبات الكلمات . . .

Na listovima 79 - 81a. su razne bilješke i stihovi na turskom i perzijskom jeziku.

3. L. 81b - 85a.

نزهة النظر شرح نخبة الفكر

Nuzha an-nazar šarh nuhba al-fikr

Kratko djelo o teoriji hadisa i njegov komentar. Napisao Šihābuddīn Ahmad b. 'Alī b. Hağar al-'Asqalānī, umro 852./1448. (v. I, 387, str. 237).

Na 85b. listu je bilješka sa područja jezika, a na 86a. listu je bilješka iz tesavvufa - sve na arapskom jeziku.

4. L.86b - 100.

فصول فى نحو القلوب

Fuṣūl fī naḥw al-qulūb

Skraćena prerada djela "Naḥw al-qulūb" iz područja arapske sintakse. Oboje napisao Abu'l-Qāsim 'Abdulkarīm b. Hawāzin b. 'Abdulmalik al-Qušayrī, umro 456/1072. Naslov djela, koji je zabilježen na kraju, i ime pisca je prema rukopisu. U pristupačnim izvorima Kušejrini biografi ne spominju ovo djelo.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... قال الشيخ الامام زين الدين ابو القاسم عبد الكريم ابن هوازن القشيرى رحمه الله ... فصل الكلام اسم وفعل وحرف، جاء لمعنى وفى نحو القلوب الاسم هو الله ...

Završetak:

اخره: فمن كان صفاته وحصاله شريفة فجمعه جمع الكثير واختلاف احكامه اختلاف مقداره والله سبحانه اعلم هذا فصول فى نحو القلوب اثبتناها على وجه الايجاز والتوطية

Prepis je završen mjeseca džumadel-ahira 970/1563.

Na 101a. listu su vrste hadisa (Aqsām al-hadīṯ).

5. L. 101b - 112.

مختصر جامع لمعرفة علم الحديث

Muḫtaṣar ǧāmi' li ma'rifat 'ilm al-ḥadīṯ

Kratko djelo iz teorije hadisa. Napisao as-Sayyid aš-Šarīf 'Alī Ǧurǧānī, umro 816/1413.

Köprülü III, 715.3

Početak:

اوله: هذا مختصر جامع لمعرفة علم الحديث مرتب على مقدمة ومقاصد. المقدمة فى بيان اصوله واصطلاحاته...

Završetak:

اخره: ... ومات بنيسابور سنة ثمان وخمسين واربعمائة والله سبحانه اعلم، تمت الرسالة الشريفة.

Po rubovima ima dosta sitno pisanih komentara, a u proredu tumačenja pojedinih riječi, sve pisano rukom istog prepisivača.

3275. 4061.

Zbirka (مجموع *), 5*

L. 178; 21 x 15,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a mnoge su nadvučene crvenom ili crnom linijom. Po rubovima ima ispravaka i dopuna. Papir tamnobijel, čvrst; povez kartonski, oštećen.

1. L. 1 - 46.

التعريفات للجرجانى

at-Ta'rīfāt lil-Ǧurǧānī

Prepis je završen sredinom džumadel-ahira u Istanbulu 977/1569. Listovi 46b 50a. su neispisani

2. L. 50b - 98a.

حاشية القسطلانى على عقائد للتفتازانى

Ḥāšiya al-Qasṭalānī 'alā 'aqā'd lit-Taftāzānī

Glosa Taftazaninom komentaru priručnika o islamskom vjerovanju. Osnovno djelo napisao Naǧmuddīn Abū Ḥafṣ 'Omar b. Muḥammad an-Nasafī, umro 537/1287., komentar Mas'ūd b. 'Omar at-Taftāzānī, umro 791/1389., a ovu glosu Muṣliḥuddīn Muṣṭafā al-Qasṭālānī (al-Kastallī), umro 901/1495.

Ḥ Ḫ II, 1145; Ahlwardt II, 1973.

Početak:

اوله: قال بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله بدا، كتابه بالبسملة وعقبها بالحمدلة اقتداء بالكتاب المجيد المفتح بالتسمية والتحميد ...

Završetak:

اخره: لا يدل الا على اكثرية فضائلهم وكمالاتهم لا على اكثرية ثوابهم عند الله تعالى ... (١) الذى يجتهد فى اثباته حققنا الله الفوز بهذا المرام كما وفقنا الاختتام الكلام ثم الحمد والشكر ...

Prepisao Muṣṭafā b. Emrullāh, sredinom Ramazana u Istanbulu, 954/1547.

3. L. 99 - 118a.

بحر الكلام

Baḥr al-Kalām

Djelo o akaidu. Napisao Abu'l-Mu'īn Maymūn b. Muḥammad an-Nasafī al-Ḥanafī, umro 508/1114. (v. I, 608,2, str. 400).

Prepisao gore navedeni prepisivač iste godine kao i predhodno djelo.

4. L. 121 - 158

شرح الكواكب الدرية فى مدح خير البرية

Šarḥ al-Kawākib ad-durriya fī madḥ ḫayr al-barriya

Komentar pjesmi u slavu Muhameda a.s. Pjesmu je napisao Šarafuddīn Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Sa'īd al-Būṣīrī, umro 694/1294. (v. I, 435, str. 268), a ovaj komentar 'Alī b. Muḥammad al-Bisṭāmī, Muṣannifek, umro 875/1470. U našem primjerku prepisivač je izostavio uobičajeni početak - hamdelu.

Ḥ Ḫ II, 1332; GAL,G II, 234

Početak:

اوله: وهو نعم المولى ونعم المعين ونصلى على رسولنا محمد سيد المرسلين وقائد الغرة المحجلين وعلى آله واصحابه الهادين والمهتدين امن تذكر . . .

Završetak:

اخره: وسكت فلان فما نغم بحرف اى ما تكلم بشىء وما ينغم مثله فلان حسن النغم اى حسن الصوت والنغمة فى عرف الناس صوت يقصد به الاطراب

Prepisao gore navedeni prepisivač 986/1578.

5. L. 160b - 178.

الفراسة لاجل السياسة (السياسة فى علم الفراسة)

al-Firāsa li ağl as-siyāsa, As-Siyāsa fī 'ilm al-firāsa

Djelo sa područja politike. Napisao Šamsuddīn Muḥammad b. Ibrāhīm b. Abū Ṭalib al-Anṣārī aṣ-Ṣūfī ad-Dimišqī, umro 727/1327.

Ismā'il-paša: Ḏayl II, 161; GAL,G II, 130; Köprülü II, 1601,13

Početak:

اوله: الحمد لمن يستحق الحمد لهويته (لعظمته) ويستوجب الشكر لالوهيته . . . اما بعد فهذه رسالة مشتملة على معاقد جمة من علم فراسة لاجل السياسة والكلام فيها مرتب على مقالات . . .

Završetak:

اخره: وقال الاول ليلة من ظهورها والاية فى ذلك شدة شهوة المريض الى الحلوى والله سبحانه وتعالى اعلم بذلك. تمت . . .

Prepis završen 957/1550.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

3276. 3010.

التعريفات للجرجانى

at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

L. 193; 15,5 x 10,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen je jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, deblji; povez kožni, sa preklopom i utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepis završen 1000/1592.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i nečiji lični pečat koji je namjerno zapackan crnim mastilom.

3277. 843.

التعريفات للجرجانى

at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

L. 94; 20 x 11,5. *Ta'līq*. Poglavlja su pisana na rubovima crvenim mastilom, a istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni.

Prepisao Kamāl Isma'īl b. Muṣāṭafā al-Aqḥiṣārī, u četvrtak mjeseca zul-kadeta 1026/1617.

Na kraju je jedna bilješka, prenesena iz djela (...) i stihovi na turskom jeziku.

Uvakufio 'Abdullāh Kantamirija (v. bilješku na rubu prvog lista).

3278. 1974.

Zbirka (مجموع), 3

L. 186; 21 x 14,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima kratkih komentara. Tekst u prvom djelu obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel i bijel, čvrst; povez kartonski, noviji. Sva tri djela su nepotpuna.

1. L. 1 - 20

التعريفات للجرجانى

at-Ta'rīfāt lil-Ǧurǧānī

Djelo je na kraju nepotpuno.

2. L. 21 - 30.

معرب العوامل الجديدة

Mu'rab al-'awāmil al-ǧadīda

Fragment nekog komentara na Bergivijin "al-'Awāmil" - djela sa područja arapske sintakse.

3. L. 31 - 186.

الوافية فى شرح الكافية

al-Wāfiya fī šarḥ al-Kāfija

Djelo na početku nepotpuno.

Srednji (od tri koliko je napisao) komentar djelu "al-Kāfiye" iz arapske sintakse. Napisao Ḥasan b. Muḥammad b. Šarafšāh (Ḥasan b. Šarafšāh) al-Astarābādī al-Ḥusaynī aš-Šāfi'ī Ruknuddīn Abū Muḥammad, umro 717/1315.

Ḥ Ḫ II, 1370; Ahlwardt VI, 6565; Flügel I, 174; GAL,G I, 304,8; GAL,S I, 532.

Završetak:

اخره: فانك اذا قلت فى يا زيدون اضربن اضربوا فى الوقت وفى امرأة اضربن اضربى فى الوقت لم يعلم انه يدل على النون وهو المحذوف المردود وليكن هذا اخر الكلام فى هذا الكتاب.

Prepis završen 1046/1636.

Uvakufio aš-Šayḫ al-Ḥāǧǧ Ḫalīl-efendija Gradčaničewī.

3279. 6349.

التعريفات للجرجانى

at-Ta'rīfāt lil-Ǧurǧānī

L. 69; 20,5 x 15. *Ta'līq*, pisan nešto debljim perom. Po rubovima, na početnim listovima, ima kratkih komentara, pisanih rukom drugog

prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, deblji; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisao 'Abdulfattāḥ b. Ḥusayn, mjeseca ramazana, 1059/1649.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i ime ranijeg vlasnika Muhameda, muftije u Travniku.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

3280. 4240.

التعريفات للجرجانى

at-Ta'rīfāt lil-Ǧurǧānī

L. 105; 20 x 13. *Nasḫ*, pisan vještom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima, na nekim listovima, ima kratkih tumačenja. Tekst na stranicama obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisao al-Ḥāǧǧ Ḥusayn al-Iskelbī, u petak 27. rebiul-ahira, 1081/1670.

Na prvom zaštitnom listu je jedna izreka Imami Šafije, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige (Ibrāhīm b. Ṣāliḥ Hromozāde-Hromić).

Na drugom zaštitnom listu je ime drugog vlasnika knjige (Meḥmed-efendija Bosnalī) i jedna izreka Lokmana.

Na trećem zaštitnom listu su bilješke iz logike.

Na naslovnoj stranici je sadržaj djela. Na 103-104a listu je pregled poznatih gradova u svijetu po geografskoj dužini i širini, a na 104b 105. listu bilješka na turskom jeziku iz arapske sintakse.

3281. 6589.

التعريفات للجرجانى

at-Ta'rīfāt lil-Ǧurǧānī

L. 123; 17 x 10,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel; povez kožni.

Prepis završen sredinom ramazana 1085/1674. Ime prepisivača neko je namjerno izbrisao, pa nam je, nažalost, njegovo ime nepoznato.

Na kraju djela je nekoliko neispisanih listova, a na nekim od njih su bilješke iz jezika.

Uvakufio Hadži Muhamed-efendija Strnak.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Stolac.

3282. 1377.

التعريفات للجرجاني

at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

L. 53; 24 x 13,5. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih tumačenja i ispravaka, pisanih rukom istog prepisivača. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisao Muḥammad b. 'Abdullaṭīf Saračzāde, 21. muharrema 1108/1696.

Na prva dva zaštitna lista su razne bilješke iz pojedinih naučnih disciplina.

Na posljednjem zaštitnom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige: Mutevellizāde (Mutevelić) Aḥmed b. Meḥmed, kadija.

Uvakufio Salim-efendija Muftić, 1357/1938. (v. pečat na više mjesta u rukopisu).

3283. 7095.

التعريفات للجرجاني

at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

L. 80; 20 x 13. *Ta'līq*, pisan prilično uvježbanom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst i margine na stranicama obrubljeni su sa po jednom tankom crvenom linijom. Po rubovima ima dosta dopuna i komentara, pisano vrlo sitnim slovima, od istog prepisivača. Papir bijel, čvrst, listovi prosuti i rastavljeni od poveza, a povez je kartonski.

Prepisano u Livnu 4. dž. ula 1137/1724.

Na posljednjim zaštitnim listovima ima kratkih komentara iz jezika, tefsira, fikha i drugo, pisano rukom istog prepisivača.

Uvakufio Emin Islamovski, neimar džamija i munara iz Struge.

3284. 3646.

التعريفات للجرجاني

at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

L. 98; 21 x 14,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima ima tumačenja pojedinih riječi, ispravaka i komentara. Papir bijel, glat; povez polukožni, oštećen, sa preklopom.

Prepisao Muḥammad b. 'Alī 1163/1750.

Uvakufio 'Alī Gālib (Ali-paša Rizvanbegović) za biblioteku svoje tekije u Mostaru (v. bilješku i pečat na prvom zaštitnom listu).

3285. 2237.

التعريفات للجرجاني

at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

L. 101; 19,5 x 13,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crnom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, deblji, dohvaćen vlagom; povez kožni, sa preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao Ḥusayn b. as-Sayyid Ḥasan 1165/1752.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka o pozajmljivanju knjige, a zatim slijedi nekoliko neispisanih listova.

Na posljednjem zaštitnom listu je prepis jednog fermana, upućen valijama, muhafizima, kadijama i drugim funkcionerima Osmanske evropske carevine, datiran početkom safera 1164/1750.

3286. 957.

Zbirka (مجموع), 2

L. 157; 21 x 15. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima kratkih komentara, pisanih rukom istog prepisivača. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni.

1. L. 38b - 129.

التعريفات للجرجاني

at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

2. L. 130 - 136.

ترجمة الرسالة الولدية فى المنطق للسيد الشريف

Tarğama ar-Risāla al-waladiya fī al-manṭiq lis-Sayyid aš-Šarīf

(v. 3263,3)

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Listovi od 1 - 38a. i od 137 - 157. ne obuhvataju nikakvo djelo. Neki su neispisani, a na većini ima bilježaka iz raznih naučenih disciplina. Pisane su većinom rukom istog prepisivača. Izgleda nam kao da je prepisivač bilježio za sebe ove izvode iz raznih djela.

3287. 2313.

التعريفات للجرجانى

at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

L. 97; 20,5 x 14,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima ispravaka i kratkih tumačenja. Tekst na stranicama obrubljen je sa po jednom takom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez kartonski, noviji.

Prepis potječe iz prve polovine XVIII stoljeća.

Uvakufio aš-Šayḫ al-Ḥāğğ Ḫalil-efendija Gradčaničevī Trepanić (iz Gračanice) - bilješka na posljednjem listu.

3288. 4614.

التعريفات للجرجانى

at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

L. 94; 20 x 12,5. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Riječi koje se tumače nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima ima kratkih tumačenja. Tekst na stranicama obrubljen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvim zaštitnim listovima je naziv djela, prigodne dove, stihovi, popis nekih djela, bilješke iz logike, ime ranijeg vlasnika koje je nečitljivo i drugo.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

3289. 2826.

التعريفات للجرجانى

at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

L. 139; 18 x 12. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima kratkih tumačenja. Papir bijel, glat; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisao nepoznati prepisivač u Mostaru 1250/1834.

Na naslovnoj stranici je bilješka na turskom jeziku, iz koje se razumije da je neki Mula Alija Krehić umro 1251/1835.

3290. 5413.

التعريفات للجرجانى

at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

L. 75; 19 x 13,5. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Prepisao Ṣāliḥ b. Ibrāhīm b. Ḥasan Fočevī (iz Foče), 1265/1848.

Njegov potpis na kraju djela je i kao vlasnik knjige.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3291. 3222.

التعريفات للجرجانى

at-Ta'rīfāt lil-Ğurğānī

L. 87; 14,5 x 10. *Ta'līq*. Istaknute riječi podvučene su crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić, u srijedu 16. zul-hidždžeta 1290/1874.

(كتبه الحقير الاضعف العباد كاتبك صالح بن مصطفى غفر الله لهما ولاستاذهما يوم الاربعاء ١٦ ذى الحجة سنة ١٢٩٠)

3292. 6404.

التعريفات للجرجاني

at-Ta'rīfāt lil-Ǧurǧānī

L. 145; 21,5 x 16. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani, pisani rukom nevještog prepisivača. Istaknute riječi nadvučene su crvenom ili crnom linijom. Po rubovima, na nekim listovima, ima dopuna, pisanih rukom istog i drugog prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, tanji; prevoz polukožni, sa preklopom, oštećen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XIX stoljeća.

Na kraju su tri mala lična pečata, teško čitljiva, ali se u jednom od njih može pročitati ime Maḥmūd.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

3293. 6704.

التعريفات للجرجاني

at-Ta'rīfāt lil-Ǧurǧānī

L. 102; 21 x 14. *Nasḫ*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa po šest tankih crnih linija, a na početku je neuspjeli crtež poljskog cvijeća. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, glat, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, jedna izreka, zapis, neki računi, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika ('Oṯmān, ṣoḫta u Karađoz-begovoj medresi u Mostaru).

3294. 6317.

تهافت لخواجه زاده

Tahāfut li Ḫawāǧezāde

Kritički osvrt na Gazalijino djelo "Tahāfut al-felāsifa" iz područja filozofije. Napisao Maulā Muṣṭafā b. Yūsuf Ḫawāǧezāde al-Brusawī, umro 983/1487.

H Ḫ I, 513; Flügel II, 597.

Početak:

اوله: توجها الى جنابك وقصدنا نحو بابك يا واجب الوجود ويا مفيض الخير والجود واعتصمنا بحولك وتمسكنا بحبلك ...

Završetak:

آخره: ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب منك المبدأ واليك المآب.

L. 156; 17,5 x 9,5. *Ta'līq* složen, teško čitljiv, bez dijakritičkih tačaka. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, malo oštećen; povez kožni, sa preklopom, također oštećen.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je sadržaj djela, iz koga se vidi da djelo ima 22 poglavlja (faṣl).

Na naslovnoj strani je naziv djela i bilješka iz koje se razumije da je ovu knjigu kupio ḥāfiz Aḥmed, muderris u medresi sulṭān Gāzī Orhana, iz zaostavštine merhum Feraizi Meḥmed-efendije.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

3295. 1599.

Zbirka (مجموع *), 2*

L. 52; 20 x 14. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni.

1. L. 1 - 49.

ترتيب العلوم

Tartīb al-'ulūm

Enciklopedijsko djelo u kojem se autor žali na opadanje obrazovanja, tadašnjim načinom studiranja, a koje pripisuje pogrešnoj osnovi u obrazovanju. Napisao aš-Šayḫ Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'aši Sāčaklizāde, umro 1140/1727. ili 1145/1732.

Ahlwardt I, 93.

Početak:

اوله : الحمد لله والسلام على عباده الذين اصطفى ربنا آتنا من لدنك رحمة وهيئلنا من امرنا رشدا وبعد فيقول ... محمد المرعشى المدعو بساچقلى زاده ...

Završetak:

آخره : قد احتوت عليها كتب المتكلمين ... (؟) فى شغل وغنى عن مدارسة عقائد المشركين والاقتحام فى تخليطات الكافرين ومن يكفر بالايمان فقد حبط عمله وهو فى الآخرة من الخاسرين.

2. L. 50b - 52.

رسالة فى تجديد الايمان

Risāla fi taǧdīd al-imān

Kratka rasprava o obraćanju vjeri nakon eventualnog otpada od nje, od predhodnog pisca. (v. I, 438,2, str. 269).

Početak:

اوله : بسم الله وبحمده وصلوة على رسوله يقول البائس الفقير محمد المدعو بساچقلى زاده ...

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač 1128/1715.-16.

Uvakufio, za biblioteku Careve džamije u Sarajevu, Ḫalīl b. Ṣāliḥ iz kasabe Stolac, iz sela Ošanići (v. bilješku na naslovnoj stranici).

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3296. 4268.

احكام الماهية

Aḥkām al-māhiyya

Kraće djelo o propisma suštine. Napisao Ḥasan b. Muḥammad b. Yūsuf al-Ḥanafī al-Istānkawī 1198/1784.

Naslov djela i ime pisca je prema rukopisu, jer pristupačni izvori ne spominju ovaj naslov niti ime pisca, pa je, prema tome, ovo djelo rijetko.

Početak:

اوله : الحمد لله الذى جعل الشرايع بقوام بقاء العالم ... اما بعد فهذه رسالة تتعلق بالماهية ولما اردت ان اكتب جوابا لمطلق الماهية وكان هذه لازمة لكل من اراد معرفة الماهية وهذه ترجمتها باحكام الماهية ... وانا عبد الداعى حسن بن محمد بن يوسف الحنفى الاستانكوى ...

Završetak:

آخره : وهو حسبى الله ونعم الوكيل ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم وقد وقع الفراغ من هذه الرسالة فى غرة ربيع الاخر لسنة ثمان وتسعين ومائة والف من الهجرة النبوية

L. 9; 20 x 13. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a mnoge su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika knjige: Ṣāliḥ Ṣidqī b. Ibrāhīm-efendija Hromozāde Istolčeli (iz Stoca), naziv djela i noviji pečat ove biblioteke.

3297. 828.

اسعاف المنة فى شرح اتحاف الجنة

Is'āf al-minna fi šarḥ ithāf al-ǧanna

Komentar djelu "Ithāf al-ǧanne" o metodici nastave. Oboje napisao Aḥmad b. Aḥmad b. Aḥmad b. Ibrāhīm al-Ḥayātī al-Albastāni, umro 1229./1813. Bio je muderris u Aya Sofiji, a jedno vrijeme i kadija u Sarajevu.

Ismā'il-paša: Ḏayl I, 78; A M I, 183.

Početak osnovnog djela:

(اوله :) حمدا لمن علم آدم الاسماء كلها وشكرا لمن عرضها على الملائكة ... وبعد فيقول احمد المدعو بالحياتى ...

Početak komentara:

(اول الشرح :) الحمد لمن علم الانسان ما لم يعلم والصلاة على صاحب اللوح والقلم ... اما بعد فلما كانت الحكمة العلية من بسط الوجود فى البرية

Završetak komentara:

(آخر الشرح :) وهى المائة الثالثة لان فى كل الف عشر مئات فكل منها عشر الالف من الالف الثانى وهو معلوم من الهجرة النبوية عليه وعلى آله افضل التحية

L. 80; 19 x 13,5. *Ta'līq* sitniji. Osnovni tekst i poglavlja na rubovima pisani su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Rukopis je autograf, što se vidi iz bilješke na kraju djela.

(قد وقع الفراغ من الشرح عن يد مؤلفه وجامعه وشارحه فى تاريخ الثانى المذكور بعون الله الشكور فى القسطنطنية)

Na naslovnoj stranici je naziv djela i ime pisca, te ime ranijeg vlasnika (ḥāfiẓ 'Oṭmān Nūrī). Tu je i bilješka iz koje se razumije da je rukopis bio vakuf Sīmzāde (Đumišića) medrese u Sarajeu.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke

3298. 3316.

اسعاف المنة فى شرح اتحاف الجنة

Is'āf al-minna fī šarḥ ithāf al-ğanna

L. 111; 22 x 13. *Ta'līq*. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Poglavlja na rubovima pisana su crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice obrubljen sa po jednom debljom i tanjom zlatnom linijom, a ostale crvenom tankom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisano iz autografa 19. redžepa 1224/1809.

Na prvom zaštitnom listu napisan je sljedeći naslov:

اتحاف الجنة فى فن الدرس للفاضل التحرير السيد احمد حياتى افندى حضرتلرى

3299. 534.

اسعاف المنة فى شرح اتحاف الجنة

Is'āf al-minna fī šarḥ ithāf al-ğanna

L. 84; 23,5 x 14,5. *Ta'līq*. Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom, kao i poglavlja na rubovima listova, a istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao iz autografa Muḥammad Bāqī (Džinozāde) sredinom rebul-evvela 1225/1810.

Na prvom zaštitnom listu je jedan hadisi kudsi, naslov djela i ime pisca, pisano rukom Hadži Mehmeda Handžića, bivšeg bibliotekara ove biblioteke.

Na ostalim zaštitnim listovima napisan je crvenim mastilom sadržaj djela, a na naslovnoj stranici su stihovi na arapskom jeziku iz etike, te bilješka i pečat vakifa i noviji pečat ove biblioteke.

Uvakufio Abdulbaki Džinozade.

a) Filozofija

turski

3300. 2152.

ترجمهء صد كلمات چهار يار كزين

Terceme-i sad kelimat cehar yar gezin

Turski prevod po stotinu izreka prve četvorice halifa. Prevod je sačinio, na zahtjev velikog vezira Ferhat-paše, Muṣṭafā b. Meḥmed Qasṭamūnī 978/1570.

Flügel I, 317; Karatay t I, 78.

Početak:

اوله: حمد فراوان وثناء بى پايان اول خدامى مستعان ... اما بعد بو عبد حقير ... قسطمونيدن اضعف عباد الله الصمد مصطفى بن محمد حضرت رسالت منزلتك هجرتلرى تاريخنك عددى طقوز يوز يتمش سكزه ادمش ايدى ...

Završetak:

آخره: اما احسن ترتيب ترجمه اولنان نسخه ترتيبدر حتى اكابر سلفدن اكثرى بو ترتيبى اختيار اتمشلردر.

L. 162; 19 x 11,5. Nasḫ, pisan vještom rukom prepisivača. Izreke na arapskom jeziku pisane su crvenim mastilom i vokalizirane. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima, samo na nekim listovima, ima dopuna pisanih rukom istog prepisivača. Imaju kastode. Papir tamnobijel, čvrst, glat; povez polukožni, sa preklopom, prilično očuvan.

Prepisao nepoznati prepisivač 1030/1620.

Na naslovnoj stranici je ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige: Derviš 'Abdullah Serdenkčedī Bektāšī, godina 1226/1811.

3301. 816.

تحفهء گوهر نظام (تحفة فى الحكمة)

Tuhfe-i gevher nizam (Tuḥfa fī al-ḥikma)

Poema sa područja filozofije. Napisao neki turski pjesnik Fehmī 1141/1729. Navedeni podaci su prema rukopisu, jer u pristupačnim izvorima nismo mogli pronaći ovaj naslov niti smo mogli ustanoviti puno ime ovog pjesnika.

Početak:

اوله:

حمد مطلق ساکه ای فرد واحد

وار لغکدن ظاهر اشیا نیك وبد

Završetak:

آخره:

شویله کیم بذل ایلیوب انعامنی

هم میسر ایلدی اتمامنی

صد شکر بو تحفه کو هر نظام

بیك یوز قرق ایکیده اولدی تمام

Naslovi poglavlja:

١ – در بیان مطلع لغز

٢ – در بیان مفردات لغز

٣ – در بیان خزینها

٤ – در بیان ابوابها

٥ – در بیان هشت قوی

٦ – در بیان ده قوی

٧ – در بیان ارواحها

٨ – در بیان روح انسانی

٩ – در بیان مظهریت انسان کامل

١٠ – در بیان مناجات با خاتمه

L. 11; 20,5 x 12,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom prepisivača. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; bez poveza.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

b) Logika

arapski

3302. 4439.

Zbirka (مجموع) , 7

L. 158; 19,5 x 14. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst u prvom djelu obrubljen je jednakom također crvenom linijom. Papir bijel i tamnobijel, čvrst, različite debljine; povez polukožni.

1. L. 1 - 6.

الايساغوجى

al-Īsāġōǧī

Kratko djelo o logici. Napisao Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. 'Omar al-Abharī, umro 663/1266. (v. II, 894,2-3).

Početak:

اوله: قال الشيخ الامام ... اثير الدين الابهرى ... اما بعد فهذه رسالة فى المنطق اوردنا فيها يجب استحضاره لمن يبتدئ فى شئ من العلوم ... ايساغوجى اللفظ الدال بالوضع يدل على تمام وضع له بالمطابقة ...

Završetak:

آخره: والمغالطة هو قياس مؤلف من مقدمات شبيهة بالحق او مشهور او مقدمات وهمية كاذبة والعمدة هو البرهان ...

2. L. 9b - 63.a

مغنى الطلاب (شرح الايساغوجى)

Mugnī aṭ-Ṭullāb - šarḥ al-Īsāġōǧī

Komentar predhodnom djelu. Napisao Maḥmūd b. ḥāfiẓ Ḥasan al-Magnisāwī, umro 1222/1807.

Ismā'īl-paša: Ḏayl I, 153; O.M. II, 33; Köprülü III, 281,2

Početak:

اوله: نحمدك يا من جعل المنطق ميزانا لطريق التفهم والتحقيق ... اما بعد فلما كانت الرسالة المشهورة بايساغوجى ... فلما تيسر الاتمام بعون الله الوهاب سميته بمغنى الطلاب

Završetak:

آخره: وليكن هذا آخر الرسالة فى المنطق قال جامعه الحقير ... محمود بن الحافظ حسن المفتى ... وليكن هذا اخر ما اوردنا جمعه من الشروع والحواشى اعانة للطالبين ...

Na kraju djela je mali pečat u kome čitamo ime Ibrahim.

Prepis završen 1140/1727. Čudno! Mora da je neka greška, jer je pisac umro mnogo kasnije.

3. L. 68b - 95.

الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية

ar-Risāla aš-Šamsiya fi al-qawā'id al-manṭiqiya

Djelo također iz područja logike. Napisao Naǧmuddīn 'Alī b. 'Omar al-Qazwīnī al-Kātibī, umro 675/1276. (v. II, 884,9).

Ḥ Ḫ II, 103; GAL, 6 I, 466; GAL, S I, 845

Početak:

اوله: الحمد لله الذى ابدع نظام الوجود ... وبعد فلما كان باتفاق اهل العقل ... وسميته الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية ...

Završetak:

آخره: واما محمولاتها فخارجة عن موضوعاتها لامتناع ان يكون جزء الشيئ مطلوبا ثبوته له بالبرهان وليكن هذا آخر الكلام فى هذه الرسالة

Prepisao 'Oṯmān b. Ḥusayn 1065/1654.

4. L. 96b - 105.

الغرة فى المنطق

al-Ġurraṭ fi al-manṭiq

Risala iz područja logike. Osnovnu risalu, na perzijskom jeziku, napisao je 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816/1413, a kasnije je njegov sin Muḥammad b. 'Alī al-Ǧurǧānī al-Ḥusayuī (umro 838/1434.) ovu risalu preveo na arapski jezik.

Ḥ Ḫ II, 1198; A.M. I, 728-29, A.M. II, 189; Tüyatok III, 2165.

Početak:

اوله: منطق كل منطق ينشر محامد خليق وذكر محاده حقيق ... وبعد فيقول الفقير ... محمد بن شريف الحسينى ...

Završetak:

آخره: وان كانت مانعة حلو كان الحال على عكس ذلك لجواز اجتماعها صدقا وعليك بتفصيح الامثلة والسلام. تمت الكتاب المسمى بالغرة من تاليف امير محمد بن سيد الشريف.

Prepisao gore navedeni prepisivač u Gülšen Abadu 1064/1653.

5. L. 107b - 117a.

جام كيتى نما فى الحكمة

Ǧām giti numā fi al-ḥikma

Kraće djelo, na perzijskom jeziku, iz filozofije. Napisao Qāḍī Ḥusayn b. Mu'īnuddīn al-Maybadī al-Ḥasanī, umro 904/1498.

Ḥ Ḫ I, 533; A.M.I, 316; Köprülü III, 434,1.

Početak:

اوله: سپاس حكيمى را كه افكار حكما وانظار علما ... واين مختصر مسمى بجام كيتى نما ...

Završetak:

آخره: استحكام ورسوخ موصوف كردد وبدرجة يقين برسد ان شاء الله الرحمن. تمت الرسالة الموصوفة بجام كيتى نما.

Prepisao navedeni prepisivač 1061/1650-51.

6. L. 119 - 143a.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)

al-Fawā'id al-fanāriya - Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Fanāri

Drugi komentar predhodnom djelu (al-Īsāġūǧī). Napisao Šamsuddīn Muḥammad b. Ḥamza al-Fanārī, umro 834/1430.

Ḥ Ḫ II, 207; Ahlwardt IV, 5237; Köprülü III, 333,1.

Početak:

اوله: حمدا لك اللهم على ما خصصت لى من منح عوارف الافاضل ... اما بعد، فلما لم ينفعنى التعلل بلعل وعسى ...

Završetak:

آخره: ولكن هذا آخر الرسالة فى المنطق. تم.

7. L. 143b - 158.

حاشية البردعى على شرح الايساغوجى للكاتى
Ḥāšiya al-Barda'i 'alā šarḥ al-Īsāġōğī lil-Kātī

Glosa komentaru djela al-Īsāġōğī. Komentar je napisao Ḥusāmuddīn Ḥasan al-Kātī, umro 760/1259, a ovu glosu Muḥammad b. Muḥammad al-Barda'ī at-Tibrīzī, umro 977/1521.
Ḥ Ḫ I, 207; A.M. II 229; Köprülü III, 334,1; Ahlwardt IV, 5232.
Početak:

اوله: الحمد (نحمد) لمن حمده حسن كل معقول وشكره باشرف ما يحتاج فى العقول . . .

Završetak:

آخره: لان الجنس ايضا مقول بالعدد على كثيرين مختلفين.

Prepisao isti navedeni prepisivač (Oṯman b. Husayn) 1062/1651.

Na 6b - 8a. listu je bilješka, na turskom jeziku, iz fonetike arapskog jezika.

Na 63b - 64. listu je bilješka iz logike (هذا قياس جهة وحدة بودر)
Između pojedinih djela ima neispisanih listova, a na kraju su stihovi na turskom jeziku i vježbe u pisanju.

3303. 2319.

Zbirka (مجموع), 4

L. 83; 20 x 12,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Tekst na većini stranica obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Po rubovima ima komentara. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1 - 6.

الايساغوجى
al-Īsāġūğī

2. L. 9b - 31a.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōğī lil-Kātī

Komentar predhodnom djelu (al-Īsāġōğī). Napisao Ḥusāmuddīn Ḥasan al-Kātī, umro 760/1359. (v. II, 894,2).
Početak:

اوله: الحمد لله الواجب الوجود الممتنع نظيره الممكن سواه . . . اما بعد فان كتاب الشيخ الامام قدوة الحكماء اثير الدين الابهرى . . .

Završetak:

آخره: وليكن هذا آخر ما كتبنا من الاوراق لايضاح ما فى كتاب ايساغوجى. تمت الكتاب . . .

3. L. 35b - 56.

حاشية البردعى على شرح الايساغوجى للكاتى
Ḥāšiya al-Barda'ī 'alā šarḥ al-Īsāġōğī lil-Kātī

Djelo je na kraju nepotpuno. (v. br. 3302,7).

4. L. 74 - 83.

كتاب العروض
Kitāb al-'arūḍ

Fragment nekog djela iz metrike, od nama nepoznatog pisca.

Prepisao pod tačkom 1 i 2 'Abdullāh al-Qrīmī 1089/1678. a djela pod tačkom 3 i 4 potječu iz prve polovine XVIII stoljeća.

Na posljednjim zaštitnim listovima su stihovi na turskom jeziku.

3304. 1861.

Zbirka (مجموع), 3

L. 126; 21,5 x 11,5. *Nasḫ.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Mnoge su nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, sa preklopom. Korice i preklop ukrašeni utisnutim ornamentima. Rukopis je dobro očuvan i čuva se u polukožnoj futroli.

1. L. 1 - 7a.

الايساغوجى

al-Īsāġōǧī

2. L. 7b - 34.

شرح الايساغوجى للكاتى

Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Kātī

(v. br. 3303,2).

3. L. 35b - 126.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى

Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā šarḥ al-Īsāġōǧī

Glosa predhodnom komentaru. Napisao Muḥyiddīn Muḥammad b. Mūsā at-Tālišī, umro 887/1482.

H Ḫ I, 207; Ahlwardt IV, 5234; Köprülü III, 296.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين . . . قال الحمد لله الواجب وجوده الممتنع نظيره اقول افتتح كتابه بالحمد بعد الابتداء بالتسمية

Završetak:

آخره: لانه يدرك ان كل ما هو مشاهد محسوس فهو متخير والمراد من مغالطة تغليط الخصم ودفعه

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač 1125/1713.

Na prvom zaštitnom listu su nazivi djela u ovoj zbirci.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3305. 7015.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 10; 26 x 17. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, u prvom djelu, ima sitno pisanih glosa od istog prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; bez poveza.

1. L. 1 - 8.

الايساغوجى

al-Īsāġōǧī

2. L. 9 - 10.

فرائد فوائد لتحقيق معانى الاستعارة

- الرسالة السمرقندية - (رسالة الاستعارة)

Farā'id Fawā'id li taḥqīq ma'ānī al-isti'āra - ar-Risāla ar-Samarqandiya - (Risāla al-isti'āra)

Kratka rasprava o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. Napisao Abu'l-Qāsim al-Layṯī as-Samarqandī (iz druge polovine IX stoljeća po H.). (v. I, 388,4, str. 238).

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici su bilješke iz logike, a na 8b. listu je bilješka iz metafore.

3306. 2248.

الايساغوجى

al-Īsāġōǧī

L. 10; 19 x 13. *Nasḫ.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja i objašnjenja dotičnog teksta. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; bez poveza.

Prepis potječe iz XVIII ili XIX stoljeća.

3307. 5704.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 51; 22 x 15. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 6.

الايساغوجى

al-Īsāġōġī

2. L. 9b - 51.

فتح الاسرار (شرح الايساغوجى)

Fatḥ al-asrār (šarḥ al-Īsāġōġī)

Komentar predhodnom djelu. Napisao Muḥammad b. Muṣṭafā b. Aḥmad al-Bosnavī al-Čaynavī (iz Čajniča) 1193/1779. Naslov djela, ime pisca i godina sastava su prema rukopisu.

M. Handžić: Književni rad... str. 105; A. Ljubović: Logička djela, str. 53-55.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى ابتدع نظام العالم والوجود وعلم العاقلين المتبادى والمقاصد بمقتضى الحكمة والوجود ... وبعد فلما كانت هذه الرسالة مفتاح العلوم لمن كان خاليا عن الفنون ... وسميته فتح الاسرار للرسالة اللطيفة المسمات بايساغوجى ...

Završetak:

آخره: والحمد لله فى البكرة والعشية فرغ من تسويده مسوده ومؤلف الفقير محمد بن مصطفى بن مصطفى بن احمد البوسنوى الجاينوى غفر ذنوبهم الخالق البارى فى اليوم الثالث والعشرين من ربيع الاخر المشرف سنة ثنتين وتسعين ومائة والف ...

Oba djela prepisao ḥāfiẓ Oṯmān b. Muḥammad al-Ma'danī (iz Majdana) al-Bosnavī, godine 1222/1807.

(قد وقع الفراغ من تتميم هذه النسخة الشريفة المرغوبة عن يد العبد الضعيف الفقير المحتاج الى ربه الغنى الوهاب عثمان حافظ بن محمد المعدنى البوسنوى ... سنة ١٢٢٢).

Na naslovnoj stranici i listovima prije početka drugog djela nalaze se bilješke iz logike.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3308. 6913.

Zbirka (مجموع), 4

L. 75; 20 x 15. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima tumačenja koja se odnose na dotični tekst. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kartonski, oštećen.

1. L. 1 - 5.

الايساغوجى

al-Īsāġōġī

Listovi od 5b - 9a su neispisani.

2. L. 9b - 38a.

الكافية فى النحو

al-Kāfiya fi an-naḥw

Djelo iz sintakse arapskog jezika. Napisao Ǧamāluddīn Abū 'Amr 'Omar Ibn Ḥāǧib, umro 646/1248.

Ḥ Ḫ II, 1370; Ahlwardt VI, 6557.

Početak:

اوله: الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد وهى اسم وفعل وحرف ...

3. L. 39b - 67.

اظهار الاسرار

Iẓhār al-asrār

Kratko djelo o arapskoj sintaksi. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgavī, umro 981/1537. (v. I, 151,6, str. 123).

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... وبعد فهذه رسالة فيما يحتاج اليه كل معرب اشد الاحتياج وهو ثلثة اشياء ...

4. L. 69b - 75.

عوامل البركوى

'Awāmil al-Birgawī

Kratka sintaksa arapskog jezika od predhodnog pisaca. (v. I, 143,7, str. 112).

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... وبعد فاعلم انه لا بد لكل طالب معرفة الاعراب من معرفة مائة شيئ ...

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač 1234/1818.

Rukopis je otkupljen od Ismaila Selimovića, tadašnjeg imama iz Zvornika.

3309. 2830.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 96 - 2; 17 x 11,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani, od različitih prepisivača i iz različitih vremenskih perioda. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima komentara. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; prevoz polukožni, sa preklopom.

1. L. 1 - 8a.

الايساغوجى

al-Īsāġōġī

Prepis završen 1250/1834.

2. L. 9b - 30a.

شرح الايساغوجى للكاتى

Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)

Prepisao 'Abdurraḥmān b. al-ḥaǧǧ Ḫalīl (!) 1080/1669.

3. L. 32 - 39.

كلمات ونصائح مع الترجمة بالتركية

Kalimāt wa naṣā'iḥ ma'a at tarǧama bit Turkiyya

Izreke i savjeti, sa prevodom na turski jezik, od nepoznatog pisca. Naslov smo dali prema sadržaju.

Početak:

اوله: كل مدارة صدقة. هر بر يومشقلق صدقة ...

4. L. 40b - 96.

صحاح العجم (الصحاح العجمية)

Ṣiḥāh al-'Aǧam - aṣ Ṣiḥāh al-'aǧamiyya

Manji perzijsko-turski rječnik. Napisao Hindūšāh Naḫcevânî oko 900/1494.

Ḥ Ḫ II, 1074; Karatay t II, 2045; Blochet S, 291.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى الهمنا اللغات والعبادات ويشرحنى بانها على الالسنة ... وبعد فلما رأيت اكثر الكتب المعتبرة من مصنفات المشايخ المهرة

Prepis pod tačkom 3 i 4 potječe iz XVIII stoljeća.

3310. 6428.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 27; 24,5 x 17. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Imaju kustode. Papir žućkast, glat; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 5.

الايساغوجى

al-Īsāġōġī

2. L. 6b - 27.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)

al-Favā'id al-Fanāriya - šarḥ al-Īsāġōġī lil-Fanārī

(v. br. 3302,6)

Rukopis potječe iz XIX stoljeća.

Na kraju su tri mala ista pečata u kojima se može pročitati ime Rāšid as-sayyid Ṣāliḥ, godina 1257/1841.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

3311. 2949.

الايساغوجى

al-Īsāġōġī

L. 9+2; 18,5 x 13. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez kartonski.

Prepis završen 1262/1846.

Na drugom zaštitnom listu su bilješke iz logike i navedeni datum prepisa djela.

Uvakufio Hasan-efendija Boyozāde (Bojić).

3312. 2149.

Zbirka (مجموع *), 4*

L. 111; 20 x 13. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara, ispravaka i tumačenja poojedinih riječi. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen i skoro rastavljen od listova.

1. L. 1 - 7.

الايساغوجى

al-Īsāġōġī

2. L. 9b - 64a.

توضيح الاعراب عن قواعد الاعراب

Tawḍīḥ al-'irāb 'an qawā'id al-'irāb

Komentar djelu sa područja arapske sintakse. Osnovno djelo napisao Abū Muḥammad 'Abdullāh b. Yūsuf Ibn Hišām, umro 761/1360. (v. I, str. 395), a ovaj komentar Mahmūd b. Ismā'īl b. Mīkā'īl al-Ḫarpari, umro oko 915/1504.

Ḥ Ḫ I, 124; Ahlwardt VI, 6715; Am II, 412; GAL, S II, 665.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى رفع بدولة محمد كلمة الاسلام ونصب باسمه علوما يهدى الى فعل الجود والاكرام ... اما بعد فيقول المفتقر محمود بن الشيخ اسماعيل بن عبد الله بن ميكائل الخربرى ...

3. L. 66b - 77.

الانموذج فى النحو للزمخشرى

Unmūḏaǧ fī an-naḥw liz-Zamaḫšarī

Djelo o arapskoj sintaksi. Napisao Abu'l-Qāsim Maḥmūd b. 'Omar az-Zamaḫšarī, umro 538/1144.

Ḥ Ḫ I, 185; Ahlwardt VI, 6514.

Početak:

اوله: قال الاستاذ ابو القاسم محمود بن عمر الزمخشرى ... الكلمة مفرد اما اسم كرجل واما فعل كضرب واما حرف كقد ...

4. L. 78b - 111.

شرح الاردبيلى على انموذج الزمخشرى

Šarḥ al-Ardabīlī 'alā Unmūḏaǧ az-Zamaḫšarī

Komentar predhodnom djelu. Napisao Ǧamāluddīn Muḥammad b. 'Abdulganī al-Ardabīlī, umro 647/1249. (v. II, 848,2)

Početak:

اوله: الحمد لله الذى جعل العربية مفتاح البيان ... وبعد يقول العالم ... محمد بن الغنى الاردبيلى ... لما رأيت مختصر الامام الهمام ...

Prepis pod tačkom 1 potječe iz XIX stoljeća, pod tačkom 2 prepisao Ṣāliḥ b. Pīr 'Alī ... al-Huruštavī (Hrušto ?) 1017/1608. a pod tačkom 3 i 4 bilješke o prepisu su brisane, ali smo uspjeli pročitati i ustanoviti da je prepisivač Yūsuf b. derviš Muḥammad-efendija iz Livna (prezime nismo mogli pročitati), godina 1212/1797.

Na 9a. listu je brisana i teško razumljiva bilješka na turskom jeziku koju je napisao Yūsuf ar-Rāzī, kadija u Medini. Na 64b. listu je bilješka iz stilistike, prenesena iz neke glose "al-Muṭavval-a". Na kraju posljednjeg lista je prigodna dova.

3313. 4924.

Zbirka (مجموع), 3

L. 25; 20 x 13,5. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima tumačenja i objašnjenja pojedinih riječi. Papir bijel, tanji, treće djelo u zbirci upaskano mastilom, pa je i pismo oštećeno; bez poveza.

1. L. 1 - 6.

الايساغوجى

al-Īsāġōǧī

2. L. 6b - 9a.

شرح رسالة الاستعارة السمرقندية

Šarḥ risāla al-isti'āra as-Samarqandiya

Komentar kratkoj raspravi o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. (v. I, 388, 4. str. 238). Napisao Aḥmad b. 'Abdullāh aš-Šawqī ar-Rūmī al-Ḥanafī, umro 1224/1809.

Isma'il-paša: Ḏayl I, 558; AM I, 183.

Početak:

اوله : الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا سيد الاولين . . . وبعد فيقول العبد . . .

احمد الشوقى

3. L. 9b - 25.

بحر الكلام

Baḥr al-Kalām

(v. br. 3275,3)

Ovaj primjerak nije kompletan, prepisivač ga nije do kraja prepisao.

Prepis cijele zbirke potječe iz XIX stoljeća.

Na naslovnoj stranici su bilješke iz logike, naziv djela i nekoliko malih pečata, vjerovatno ranijeg vlasnika, sa imenom Sayyid Muḥammad Šawqī.

3314. 5078.

الايساغوجى

al-Īsāġōǧī

L. 5; 21 x 13,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; bez poveza.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se brojčana vrijednost slova (abdžad sistem), a na naslovnoj stranici je bilješka, na turskom jeziku, o sudbini.

3315. 5522.

Zbirka (مجموع), 19

L. 123; 16 x 11. *Nasḫ i ta'līq*, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima bilježaka koje se odnose na dotični tekst, a tekst je u većini djela obrubljen sa po jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, različite debljine; povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 6.

الايساغوجى

al-Īsāġōǧī

2. L. 7b - 10.

فرائد الفوائد لتحقيق معانى الاستعارة

- الرسالة السمرقندية - (رسالة الاستعارة)

Farā'id Fawā'id li taḥqīq ma'āni al-isti'āra

- ar-Risāla ar-Samarqandiya - (Risāla al-isti'āra)

(v. br. 3305,2)

3. L. 11b - 16a.

متن العلاقة (رسالة الاستعارة)

Matn al-'alāqa

Kratka risala o pravilima metafore (isti'āra) u arapskoj stilistici. Napisao Maḥmūd b. 'Abdullah, al-Anṭākī umro 1160/1747. (v. II, 884,2).

4. L. 16b - 27.

صدف البيان

Ṣadaf al-bayān

Kraća risala iz stilistike arapskog jezika, od nama nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu, jer pristupačni ne spokinju ovaj naslov, pa je, prema tome, risala vrlo rijetka.

Početak:

اوله: لله الصمد الاحد حمد لا يحيق به الحد . . . وبعد فهذه رسالة فى حل غوامض البيان
وسميتها بصدف البيان وهى مرتبة على ثلثة عقود

5. L. 27b - 32.

السلم المرونق فى المنطق

as-Sullam al-murawniq fī 'l-manṭiq

Prepjevano (u redžez stihu) djelo *al-Īsāġūġī* iz logike. Prepjevao Abū Zayd aš-Šayḫ 'Abdurraḥmān b. Muḥammad al-Aḫḍarī 941/1534.

Ḥ Ḫ II, 1534; Ahlwardt IV, 5191.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى قد اخرجا نتايج الفكر لارباب الحجا

....

سميته بالسلم المرونق يرقى به سماء علم المنطق

6. L. 32b - 40a.

رسالة الاداب فى المناظرة

Risāla al-ādāb fi'l-munāẓara

Risala o pravilima disputacije. Napisao Ismā'ī-efendī al-Kalanbawī, umro 1205/1790. (v. II, 884,8).

7. L. 40.

رسالة فى المنطق

Risāla fi'l-manṭiq

Kratka risala iz logike, od nepoznatog pisca. Naslov smo dali prema sadržaju risale, jer je nismo mogli pronaći u pristupačnim izvorima.

Početak:

اوله: الحمد كما امر والصلاة على محمد خير البشر . . . اما بعد فاعلم ان ترديد الانفصالى لا يشتبه بالتقسيم

8. L. 40b - 41.

ضبط ما غم نفعه

Ḍabṭ ma gamma naf'ahu

Rimovani kraći rad iz logike od nekog Ḥalabije, čija nam je biografija nepoznata. Naslov je također prema sadržaju, a ime pisca navedeno je na kraju rada.

Početak:

اوله: الا ان اولى منطق العبد حمده لموليه احسانا اخيرا واولا
وبعد فهذا ضبط ما غم نفعه ونسيانه فى سلك نظم ليسهلا

Završetak:

آخره: تمت تمام للحلبى الفاضل التحرير الكامل استاذى رحمه الله بلا نهايه

9. L. 41b - 42.

الرسالة العضدية فى الوضع

ar-Risāla al-'Aḍudiya fi'l-waḍ'i

Risala o pojmovima. Napisao Qāḍī 'Aḍududdīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī, umro 756/1355. (v. I, 388,2, str. 237).

Početak:

اوله: هذه فائدة تشتمل على مقدمة وتقسيم وخاتمة . . .

10. L. 42b - 43.

رسالة فى المناظرة

Risāla fi'l-munāẓara

Kraća risala o disputaciji od nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju risale.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين . . . وبعد فاعلم ان المناظرة اذا نقل خبرا فلخصمه طلب الصحة فقط

11. L. 43b - 48a.

الرسالة الحسينية فى آداب البحث

ar-Risāla al-Husayniya fi ādab al-baḥt

Al-Husayniya o disputaciji. Napisao je Šayḫ Ḥusayn-efendī al-Anṭākī, umro 1130/1718. (v. I, 145,8, str. 115).

12. L. 48b - 59.

رسالة فى فن المناظرة

Risāla fi fann al-munāẓara

Djelo je na kraju nepotpuno.

Risala o disputaciji za početnike. Napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'aši Sāčaklizāde, umro 1150./1737. (v. I, 300,3, str. 186).

13. L. 60b - 68a.

داب قاعدة مصنفين اولدركه

Da'b qā'ida muṣannifin oldurki

Izvadak iz nekog djela, na turskom jeziku, o tome šta je pisac dužan da spomene u svom djelu, od nepoznatog autora.

14. L. 68b - 69.

رسالة فى اداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Risāla fi ādāb al-baḥt wa'l-munāẓara li Taškӧprüzāde

Kratka uputa o pravilima disputacije. Napisao Aḥmad b. Muṣṭafā Taškӧprüzāde, umro 968/1560. Dobrača (II, 884,5) navodi istu risalu, ali on kaže da mu je pisac nepoznat.

Ahlwardt IV, 5323; Köprülü III, 549,2.

Početak:

اوله: احمدك اللهم يا مجيب كل سائل . . . وبعد فهذه رسالة لخصتها فى علم الاداب

Završetak:

آخره: لا يحسب المناظر الخصم حقيرا هذا غاية ما يراد فى هذا الباب ومن الله التوفيق والالهام الى الصواب

15. L. 70b - 74b.

زبدة الاختلاف بين السلف والسكاكى

والخطيب فى تعيين الاستعارة المكنية

Zubdat al-iḫtilāf bayn as-Salaf wa as-Sakāki
wa al-Haṭīb fi ta'yīn al-isti'ara...

Rasprava o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. Napisao al-ḥāfiẓ Muḥammad Emīn al-Mavlawī b. al-ḥāfiẓ 'Omar Alūsī, čija nam je biografija nepoznata. Pritupačni izvori ne spominju ovog pisca, a naslov rada je prema sadržaju rasprave.

Početak:

اوله: يا من وفقنا لبيان تصريح الاستعارة بالقرائن التحقيقية . . . وبعد فيقول العبد . . . الحافظ محمد امين المولوى بن الحافظ عمر الالوسى

Završetak:

آخره: اما الاول ففى موضع يراد بالتعريف تمييز المعرف عن بعض الاشياء لاشتباهه به كما اذا اشتبه المثلث بالدائرة عند السامع

16. L. 74b - 77a.

آداب الكفوى

Ādāb al-Kafawī

Kratka rasprava iz disputacije. Napisao Muḥammad b. Ḥumayd al-Kafawī Aqkarmānī, umro 1168/1754.

Ismā'īl-paša: Ḏayl I, 3; A M II, 332; O.M. II, 7.

Početak:

اوله: حامدا لله على نعمائه ومصليا على سيد انبيائه . . . وبعد فيقول العبد السيد محمد بن الحاج حميد الكفوى . . . هذه رسالة فى الاداب لخصتها من كتب هذه الفن

17. L. 77b.

شرح رسالة الاستعارة

Šarh risala al-isti'āra

Početak komentara Semerqandijinoj "Isti'ari" (v. br. 3305,2). Napisao neki Ismā'il b. Ḫalil, čija nam je biografija nepoznata.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين . . . وبعد فيقول العبد . . . اسماعيل بن خليل . . . وشرح مشكلاته سالنى بعض الاخوان . . . ان اكتب شرحا يوضح الغوامض

18. L. 79 - 113.

الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية

ar Risāla aš-Šamsiya fi'l-qawā'id al-manṭqiya

(v. br. 3302,3)

19. L. 114b - 123.

رسالة فى المنطق

Risala fi'l manṭiq

Risala o logici od nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju, jer u rukopisu nema podataka o piscu i nazivu risala.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى جعل النجوم للاهتداء واختار الشمس منها لاقتباس والاقتداء، . . . وبعد فان الاصحاب والاخلاء قد واطبوا ما لدى مما اخذت من كبار العلماء، . . .

Završetak:

آخره: و مثال التمثيل النبيذ حرام كالخمر لانه مسكر وكل مسكر حرام وهذا اخر ما اردت ترتيبه على اللبيب. تم بعون الله تعالى . . .

Djela pod tačkom 1 - 17 pisana su rukom istog prepisivača, a pod tačkom 18 - 19 su od drugog prepisivača - sve pisano, vjerovatno, u XIX stoljeću.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3316. 5646.

الايساغوجى

al-Īsāġōġī

L. 5 + 3; 21 x 15. *Nasḫ - ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir, glat; povez kartonski.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

Na šestom listu su bilješke iz logike.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3317. 3107.

شرح الايساغوجى للكاتى

Šarh al-Īsāġōġī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)

L. 19; 18,5 x 13. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Tekst na većini listova obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst; poveza nema, ali ima druge rastavljene kartonske korice.

Prepisao Muḥammad b. Ya'qūb 954/1547.

Na početku i na kraju napisano je ime ranijeg vlasnika; 'Omar b. Sāfi. Na kraju je još jedna zagonetka.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3318. 2359.

شرح الايساغوجى للكاتى

Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Kātī

L. 28; 20,5 x 14,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na prvim listovima, ima sitno pisanih komentara. Tekst, na više od polovine listova, obrubljen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao Buhram b. Muṣṭafā, za vrijeme sultana Murata-hana (vladao 1574 - 1595.).

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3319. 2107.

Zbirka (مجموع), *5*

L. 96; 20,5 x 14. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Po rubovima i u proredu ima tumačenja dotičnog teksta. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom, oštećen i skoro rastavljen od listova.

1. L. 1 - 36.

شرح الايساغوجى للكاتى

Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Kātī

2. L. 37b - 43.

الايساغوجى

al-Īsāġōǧī

(v. 3302,1)

3. L. 44b - 54a

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrīr al-qawā'id al-manṭqiya fī šarḥ ar-risāla aš-Šamsiyya

Komentar djelu "aš Šamsiyya" (v. br. 3302,3). Komentator je Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī, umro 766/1364. (v. II, 894,4).

4. L. 57b - 86.

شرح الايساغوجى للسرورى

Šarḥ al-Īsāġōǧī lis-Surūrī

Komentar djelu pod tačkom dva (al-Īsāġōǧī). Napisao Muṣṭafā b. Ša'bān as-Surūrī, umro 969/1561.

Ḥ Ḫ I, 208; Ahlwardt IV, 5255,10.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى جعل المنطق خاصة الانسان . . . اما بعد فيقول العبد سرورى بن شعبان لما كان بعض الاخوان شارعا فى المنطق . . .

Sastav ili prepis iz 958/1551.

5. L. 86b - 96.

حاشية ديكقوز على شرح آداب البحث للسمرقندى

Ḥāšiya Dinqōz 'alā šarḥ ādāb al-baḥṯ lis-Samarqandī

Glosa komentaru risale o disputaciji. Osnovnu risalu napisao Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī al-Ḥakīm (umro u drugoj polovini VII/XIII stoljeća), komentar Mas'ūd b. Ḥusayn aš-Širvānī ar-Rūmī (umro 905./1499.), a ovu glosu Aḥmad b. 'Alī Dīnqōz, umro oko 870/1465.

Ḥ Ḫ I, 39; Ahlwardt IV, 5283; O.M. I, 305; Köprülü III, 230,2; K. Dobrača II, 1266,6.

Početak:

اوله: ان احسن ما يستعان به فى الامور الحسان حمد الله الملك المنان . . .

Završetak:

آخره: هو تخلف المعلول عن العلة التامة نعم لو كان شيء ممكنا بالامكان الوقوعى لم يستلزم المحال. تمت الرسالة

Prepis završen 1108/1696.

Prepis ostalih djela u ovom kodeksu potječe također iz XVII stoljeća. Između pojedinih djela ima dosta bilježaka iz raznih naučnih disciplina.

Vakuf Gazi Husrevbegove medrese u Sarajevu.

3320. 3297.

Zbirka (مجموع), 13

L. 102; 21 x 15,5. *Ta'liq-nasḫ.* Neki naslovi, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na većini stranica obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel i žućkast, čvrst; povez kartonski, noviji.

1. L. 1 - 24.

شرح الايساغوجى للكاتى

Šarḥ al-Īsāġōğī lil-Kātī

2. L. 25b-27.

شروط الصلوة (وهى ثمانية)

Šurūṭ aṣ-ṣalāt

Kratka risala o namazu, odnosno o uslovima za valjanost namaza, od nepoznatog pisca. (v. II, Br. 991,3).

Početak ovog primjerka:

اوله: باب شروط الصلوة وهى ثمانية الاول الوضوء بالماء المطلق . . .

3. L. 29b - 34a.

مقدمة فى الصرف الفارسى (بالتركية)

Muqaddima fi aṣ.ṣarf al-fārisī

Kratka perzijska gramatika na turskom jeziku, od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: ايا قرة العين اسعدك الله فى الدين كلمة اولا اوچ قسمه منقسمدر اسمدر وفعلدر وحرف كما ادوات ديرلر . . .

Na 35a. listu je bilješka na turskom jeziku o opisnom pisanju datuma nekog Kemāl-pašinog djela.

4. L. 35b - 44.

منظومة فى العروض

Manẓūma fi al-'arūḍ

Spjev na turskom jeziku iz metrike sa tumačenjima i primjerima, od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: حمد اول الله كه بيتيله مكرمدر عروض

اولكه بو كوك چادرين قدرتله قوردبى عروض

5. L. 45b - 53a.

شرح الامثلة المختلفة

Šarḥ al-amṯila al-muḫtalifa

Komentar početne arapske gramatike "Amṯila" (Paradigme). Napisao Muṣliḥuddīn Muṣṭafā b. Ša'bān as-Surūrī, umro 969/1561. (v. I, 147,5, str. 117).

6. L. 55b -62a.

رسالهء قواعد خط

Risāla-i qawā'id ḫaṭ.

Risala, na turskom jeziku, o pravilima arapskog pisma. Napisao neki Meḥmed-efendi, živio za vrijeme sultana Murata IV (vladao 1623-1639.).

Karatay t II, 1990.

Početak:

اوله: حمد نامعهدر اول خالق اللوح والقلمه كه اول فضل نبى آدمك نور كرامتيله . . .

7. L. 63b - 72.

اظهار السر المودوع فى العمل بالربع المقطوع

Iẓhār as-sirr al-mawdū' fi al-'amal bir-rub'ī al-maqṭu'

Risala o kvadrantu. Napisao Badruddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad Sibṭ al-Māridīnī, umro 902/1496.

GAL,G II, 168,8; Spaho 137,10

Početak:

اوله: قال الشيخ الامام العالم ... ابو عبد الله شمس الدين محمد سبط المارديني ... الحمد لله رب العالمين ... وبعد فهذه رسالة مختصرة جامعة لاحكام الربع الشمالي المقطوع ... وسميته اظهار السر الموضوع في العمل بالربع المقطوع ورتبته على مقدمة وعشرين بابا ...

8. L. 73b - 77.

رسالة فى الفرائض (بالتركية)

Risāla fi'l farā'iḍ

Risala, na turskom jeziku, o nasljednom pravu, od nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju risale.

Početak:

اوله: ميتك تركسنه حقوق اربعه مرتبه تعلق ايدر

9. L. 78 - 79a.

قصيدة ودعاء فى الخوف

Qaṣīda wa du'ā' fi al-ḫawf

Kasida i dova o otklanjanju straha. Uvod i objašnjenje je na turskom jeziku, a temelji se na predaji, od nepoznatog pisca.

Početak kaside:

اوله: انا الموجود فاطلبنى تجدنى وان طلبت سوائى لم تجدنى

10. L. 79b - 84a.

مولد النبى لسليمان چلبى

Mewlīd-in Nebīyy

Mevlud Sulejman Čelebije, umro 825/1422. (v. I, 149,5, str. 120).

11. L. 84b - 86a.

قصيدة بدء الامالى

Qaṣīda bad'u 'l-amālī

Kasida o islamskoj dogmatici. Napisao Sirāğuddīn 'Alī b. 'Oṯmān al-Ūšī al-Fargānī, umro 575/1179. (v. I, str. 67).

12. L. 87b - 92a.

قيافت نامهء حمدى چلبى

Kiyāfet name-i Hamdi Čelebi

Rasprava u stihovima o fizionomiji. Napisao Ḥamdī Čelebī ar-Rūmī Qadīmī, umro 995/1586.

Rieu, 211b; A M I, 335

Početak:

اوله: ايلرم اول كريمه حمد سپاس يوقدرر نعمتينه حد وقياس

Završetak:

آخره: اول آخر چوسندن اولدى كرم سندن آخر سعادتن ديلرم

13. L. 93b - 102.

ابيات مع الترجمة التركية من تعليم المتعلم

Abyāt ma'a at-tarğama at-turkiya min ta'līm al-muta'allim

Stihovi, sa interlinearnim prevodom na turski jezik, iz djela "Ta'līm al-muta'allim", koje je napisao Burhānuddīn az-Zarnūğī (umro oko 600/1203.), a prevodilac je možda prepisivač.

Prepis djela od 1 - 8 i 10 - 12 su od istog nepoznatog prepisivača, vjerovatno iz XVII stoljeća, a djela pod tačkom 9 i 13 prepisao je u Istanbulu hadži 'Alī Bihkeli (iz Bihaća, Bišćak), 1118/1707-08. (bilješka na kraju djela pod tačkom 13).

3321. 3578.

Zbirka (مجموع), 3

L. 84; 21 x 15. *Nasḫ - ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima i u proredu prvog djela ove zbirke ima sitno pisanih tumačenja i komentara.Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen, neki listovi rastavljeni od poveza.

1. L. 1 - 26.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

2. L. 30 - 43.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)
Al-fawa'id al-Fanāriye

Djelo je na početku nepotpuno. (v. br. 3302,6).

3. L. 45b - 84.

شرح الايساغوجى للبوسنوى الموستارى
Šarḥ al-Īsāġōġī lil Bosnawī al-Mostārī

Treći komentar u ovoj zbirci risali "al-Īsāġōġī" iz logike. Napisao Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī al-Bosnavī, zv. Šayḫ Yūyō, umro 1119/1707.

O.M. II, 31-32; AM II, 443; H.Šabanović: Književ. Musl... 403; A. Ljubović, Logička djela..., 42-45.

Početak:

اوله: نحمدك يا من فصل نوع الانسان بالمنطق عن جنس الحيوان . . . وبعد فيقول العبد الفقير . . . مصطفى بن يوسف الموستارى

Završetak:

آخره: (وليكن هذا آخر الرسالة فى المنطق) ختمنا الله بحسن الخاتمة وحشرنا فى زمرة اهل الاعمال الصالحة . . . والحمد لله فى البكرة والعشية

Pisac je djelo završio 17. 8. 1682. godine u Carigradu i posvetio ga svome prijatelju 'Abdurraḥmān-paši. Sastoji se od devet poglavlja. Od svih njegovih djela samo je ovo štampano, takoder, u Carigradu, 1316/1898-99.

Prepis djela pod tačkom 1 potječe iz XVII stoljeća, a djela pod tačkom 2 i 3 prepisao isti nepoznati prepisivač 1130/1718.

Na naslovnoj stranici su vježbe u pisanju. Na 26b - 27a listu su bilješke iz logike i disputacije. Na 29.listu su imena ranijih vlasnika knjige: Muṣṭafā-efendi Milavić (!), godina 1168./1754. te stihovi na turskom jeziku.

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3322. 5789.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

L. 16; 20 x 14. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih glosa, pisane rukom istog prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, pa je pismo djelomično oštećeno; bez poveza.

Datum prepisa i ime prepisivača nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3323. 6911.

Zbirka (مجموع), 2

L. 30; 21 x 12. *Ta'līq*. od različitih prepisivača. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, prva korica otkinuta i zagubljena sa nekoliko listova prvog djela ove zbirke.

1. L. 1 - 27a

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

Djelo je na početku nepotpuno.

2. L. 27b - 30.

متن العلاقة (رسالة الاستعارة)
Matn al-'alāqa

(v. br. 3315,3).

Prepis prvog djela potječe iz XVIII stoljeća, a drugo djelo prepisano je 1243/1827. (prema jednoj nejasnoj bilješci, na turskom jeziku, koja se nalazi na kraju prvog djela, pisana istom rukom kao i drugo djelo).

Rukopis je donesen iz Sanskog Mosta.

3324. 6919.

Zbirka (مجموع), 2

L. 28; 20 x 12,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima na prvih nekoliko listova ima sitno pisanih bilježaka i komentara. Tekst i margine obrubljene su sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glast; povez polukožni, sa preklopom, oštećen, neki listovi su rastavljeni od poveza.

1. L. 1 - 17.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

2. L. 18b - 28.

حاشية البردعى على شرح الايساغوجى للكاتى
Ḥāšiya al-Barda'ī 'alā šarḥ al-Īsāġōġī lil Kātī

(v. br. 3302,7).
Djelo je na kraju nepotpuno.
Oba djela prepisao 'Abdulqadīm Ṣāliḥ-soḫta b. Selīm al-Mostārī, u Novoj medresi u Sarajevu (Vjerovatno medresa na Bentbaši), bez oznake datuma ali u XIX stoljeću.
Iz Odbora Islamske zajednice - Travnik.

3325. 5444.

Zbirka (مجموع), 2

L. 28; 17,5 x 12,5. *Nasḫ - ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima ispravaka i dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez kartonski, oštećen.

1. L. 1 - 20.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

2. L 22b - 28

الايساغوجى
al-Īsāġōġī

(v. br. 3302,1).
Prepis je završen 1257/1841.
Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3326. 947.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōġī

(v. br. 3304,3).
L. 40; 21 x 15,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.
Prepisao Aḥmad b. Maulānā Sinān 951/1544.
Na naslovnoj stranici je ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige: Muḥammad b. Ismā'īl b. Ḫalīl al-Uskudārī, a na kraju je jedna poučna izreka.

3327. 2395.

Zbirka (مجموع), 2

L. 43; 20,5 x 12,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je sa jednom zlatnom debljom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez koži, sa preklopom, malo oštećen.

1. L. 1 - 43a.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōġī

2. L. 43b.

الرسالة العضدية فى الوضع
ar-Risāla al-Aḍudiya fi'l-waḍ'i

(v. br. 3315,9)

Prepis završen 967/1559. (bilješka na kraju djela pod tačkom 1).

Na prvoj unutarnjoj korici je jedna izreka Imami Šafije, jedan hadis,stih,bilješka iz sintakse i jedna izreka.

Na prvom zaštitnom listu je jedna misao nekog Hasan Čelebije, ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige: Aḥmad...(!) b. hadži Muṣṭafā Ḥrgozāde iz Sarajeva i naslov djela.

Na drugom zaštitnom listu je također naslov djela, jedna izreka, bilješke iz jezika, stih hazreti Alije, četvrtog halife i ime drugog vlasnika knjige: Sulaymān b. Ḥusayn b. Ša'bān Vižlozāde, nastanjen u Sarajevu, u Carevoj mahali i kaže da je knjigu kupio za 240 dirhema.

Uvakufio H. Zulfikar b. Muḥammad Spahizāde (Spahić), iz sela Ćumel (Hercegovina) i predao ga muteveliji Ḥalīlu, sinu Ṣāliḥovu (bilješka na naslovnoj stranici).

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3328 2975

Zbirka (مجموع), *6*

L. 156; 16,5 x 10,5. *Ta'līq*, pisan nešto sitnijim slovima. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen je crvenom linijom. Papir bijel, čvrst: povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 68a.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōğī

2. L. 68b - 81.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōğī lil-Kātī

Djelo je na kraju nepotpuno. (v. br. 3303,2)

3. L. 82 - 125.

حاشية على حاشية السيد على تحرير القواعد المنطقية على الشمسية
Ḥāšiya 'ala hāšiya as-sayyid 'ala taḥrīr
al-qawā'id al-mantiqiya 'ala aš-Šamisiya

Prepisivač nije prepisao uobičajeni početak.

Superglosa Ğurğāninoj glosi Quṭbuddīnovog komentara djelu "aš-Šamsiyya". Osnovnu risalu napisao 'Alī b. 'Omar b. 'Alī al-Kātibī al-Qazwīnī, umro 675/1276. (v. br. 3302,3), komentar Quṭbuddin Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī, umro 766/1364. (v. br. 3319,3), glosu 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413., a ovu superglosu 'Imād b. Muḥammad b. Yaḥyā b. 'Alī al- Fārisī, umro oko 900/1494.

Ahlwardt IV, 5263; Köprülü III, 307,5.

Početak u našem primjerku:

اوله: واعلم ان العوارض التى تلحق الاشياء لذواتها ١ ٥ اشارة الى دفع ما قبل من ان العرض التى تلحق بالشيء لذاته . . .

Završetak:

آخره: فيكون السكون اخفى لما ان الانعدام تعرف بملكاتها وانت خبير بانه لو قيل كالامرين المتضايفين لكان اولى هذا آخر ما اوردنا فى هذا الباب

4. L. 127b - 138.

ترجمة الرسالة الولدية فى المنطق للسيد الشريف
Targāma ar-risala al-Waladiya fi'l-mantiq

(v. br. 3263,3)

5. L. 144b - 147a.

الايساغوجى
al-Īsāġōğī

(v. br. 3302,1).

6. L. 150b - 156.

المقدمة الاجرومية

al-Muqaddima al-Āğurrimīya

Gramatička početnica arapskog jezika. Napisao Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Muḥammad b. Dāwūd aṣ-Ṣinhāğī Ibn Āğurrūm, umro 723/1232. (v. III, 2091,6).

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač 993/1585. (bilješka na kraju rukopisa).

Iz kolekcije Muhamed - Enveri Kadića.

3329. 1238.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى

Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōğī

L. 76; 19,5 x 13,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepisao Ḥusayn b. Ramaḍān 1090 /1679.

Na naslovnoj stranici je bilješka o uvakufljenju knjige i bilješka iz logike.

Uvakufio Hadži Aḥmed-efendija, muderris u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu.

3330. 1261.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى

Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōğī

L. 62; 20,5 x 15. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima tumačenja i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepisao nepoznati prepisivač u 'Aṭabey medresi, 3. ramazana 1111/1699.

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić

3331. 1594.

Zbirka (مجموع), *6*

L. 103; 20 x 14,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani, od dvojice prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, oštećen.

1. L. 1 - 39.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى

Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōğī

2. L. 40b - 49

حاشية البردعى على شرح الايساغوجى للكاتى

Ḥāšiya al-Barda'ī 'alā šarḥ al-Īsaġōğī lil-Kātī

(v. br. 3302,7)

3. L. 50b - 63.

شرح الايساغوجى للكاتى

Šarh al-Īsāġōğī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)

4. L. 66b - 69a.

الايساغوجى

al-Īsāġōğī

(v. br. 3302,1)

5. L. 70b - 87.

شرح الامثلة المختلفة بالتركية

Šarḥ al-amṯila al-muḫtalifa bit-turkiya

Komentar, na turskom jeziku, početne arapske gramatike "Amṯila" (Paradigme), od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله : امثله مختلفه صيغه سنده قج الفاظ واره بكرمى طقوز لفظ وار

6. L. 89b - 103.

شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة

Šarḥ risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

Traktat o disputaciji sa komentarom. Oboje napisao Aḥmad b. Muṣṭafā Taškӧprüzāde, umro 968./1560. (v. I, 3,2, str. 7).

Tekst na stranicama u ovom djelu obrubljen je sa po dvije tanke crvene linije.

Prepis djela pod tačkom 1 - 5 su od istog nepoznatog prepisivača, vjerovatno iz XVII stoljeća, a djelo pod tačkom 6 prepisao je neki Oṯman 12. rebiul-evvela (12)61/(18)45!

Na naslovnoj stranici su nazivi djela, jedan zapis i jedna poučna izreka, te stariji i noviji pečat ove biblioteke.

3332. 6923.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى

Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōğī

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 30; 17 x 13. *Ta'līq*, pisan slabim rukopisom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima malo ispravaka i dopuna. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Prepis potječe iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici su vježbe u pisanju, a na rubu prvog lista je pečat ranijeg vlasnika: Maḥmūd b. Aḥmad.

3333. 5170.

Zbirka (مجموع), 4

L. 96; 17,5 x 12,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih tumačenja dotičnog teksta. Tekst na stranicama obrubljen je jednom crvenom, a rubovi crnom linijom. Papir tamnobijel i žućkast, čvrst; povez kožni, sa preklopom.

1. L. 1 - 61.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى

Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōğī

2. L. 63b - 84.

شرح الايساغوجى للكاتى

Šarḥ al-Isāġōğī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)

3. L. 85b - 91a.

الايساغوجى

Al-Isāġōğī

(v. br. 3302,1)

4. L. 91b - 96.

كافى فى المنطق (مختصر الكافى من المنطق)

Kāfī fi'l-manṭiq (Muḫtaṣar al-Kāfī min al-manṭiq)

Kratka risala iz logike. Napisao Ḥasan Kāfī b. Ṭurḫān b. Dāwūd al-Aqḥiṣārī al-Bosnavī, umro 1025/1616.

O.M. I, 277; H. Šabanović: Književnost Musl. BiH..., str. 186. A. Ljubović: Logička djela..., str. 33-35, Prozna književnost...

Početak:

اوله: الحمد لله الذى علمنا الهداية والتوفيق . . . وبعد فانى لما رأيت طلاب زماننا الى المنطق يجدون والمطلوب منه لا يجدون . . . وسميته باسمى كافى راجيا العفو من المعافى . . .

Završetak:

آخره: . . . وينبغى ان يحترز فى التعريف عن استعمال الالفاظ العربية المشتركة المجازية

Cijelu zbirku prepisao u Bursi Ibrāhīm b. Ibrāhīm aš-Šayḫ al-Bosnavī b. Bāyazīd b. aš-Šayḫ Muṣliḥuddīn b. Muḥammad al-Ḫorāsānī, 1115/1703. (bilješka na kraju djela pod tačkom 1 i 2).

(. . . ولنا افقر الورى ابراهيم بن ابراهيم الشيخ البوسنوى ابن بايزيد ابن الشيخ مصلح الدين بن محمد الخرسانى . . . فى تاريخ لسنة خمسة عشر ومائة والف . . . فى يوم الخميس فى غرة العام من شهر محرم الحرام)

Na naslovnoj stranici su nazivi djela, ime i pečat ranijeg vlasnika: al-Ḥāğğ Muṣṭafā, kadija i noviji pečat ove biblioteke.

3334. 1631.

Zbirka (مجموع), 3

L. 100; 21 x 14. *Nasḫ - ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih bilježaka koje se odnose na dotični tekst. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 65.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōğī

2. L. 66b - 93.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōğī lil-Kātī

(v. br. 3302,2)

3. L. 94b - 100

الايساغوجى
al-Īsāġōğī

(v. br. 3302,1)

Djelo pod tačkom 1 prepisao Muḥammad b. Yaḥyā, hatib u ...(!) u gradu Qastamuni, u medresi Ya'qūb-age, 20. ša'bana 1122/1710. djelo pod tačkom 2 prepisao nepoznati prepisivač 1109/1697., a pod tačkom 3 Fayḍullāh b. Yaḥā, safera 1105/1693.

3335. 3174.

Zbirka (مجموع), 8

L. 157; 17,5 x 9,5. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima ispravaka, dopuna i kratkih tumačenja dotičnog teksta. Tekst u prva četiri djela obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni, sa preklopom.

1. L. 1 - 40.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōğī

2. L. 42b - 62.

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة للشروانى
Šarḥ ar-Risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara liš-Širwānī

(v. br. 3261,4)

3. L. 63a.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة لعضد الدين
Risāla fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara li 'Aḍududdīn

Kratka rasprava o disputaciji. Napisao Qāḍī 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī, umro 756/1355.

Ḥ Ḫ I, 41; Ahlwardt IV, 5293; Köprülü III, 332,13.

Početak:

اوله: لك الحمد والمنة وعلى نبيك الصلوة والتحية اذا قلت . . .

Završetak:

آخره: ان كلام لفى الفواد وانما جعل اللسان على الفواد دليلا

4. L.63b - 67a.

الحنفية (شرح الرسالة العضدية)

al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-'aḍudiya)

Komentar predhodnoj risali. Napisao Muḥammad Šamsuddīn al-Ḥanafī at-Tibrīzī, umro oko 900/1543.

H Ḫ I, 41; A M II, 218; Ahlwardt IV, 5296; Köprülü III, 551,6.

Početak:

اوله: لك الحمد جعل الله تعالى مخاطبا تنبيها على القرب ...

Završetak:

آخره: فاصلحه فان الله لا يضيع اجر المحسنين. تمت ... بعون الملك الموجودية الرسالة المسمى بالحنفية ...

5. L. 72b - 83a.

شرح على رسالة الاستعارة

Šarḥ 'alā risāla al-isti'āra

Komentar kratkoj raspravi o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju (v. br. 3305,2). Napisao 'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī, umro 943/1536. (v. br. I, 388,5, str. 238-9).

6. L. 83b - 113.

حواشى على شرح عصام الدين على الرسالة السمرقندية فى الاستعارة

Hawāšī 'alā šarḥ 'Iṣāmuddīn 'alā ar-risāla as-Samarqandiya fi'l-isti'āra

Glosa gornjem komentaru. Napisao Ibrāhīm b. Muḥammad al-Maymūnī, umro 1079/1668.

Ahlwardt VI, 7303.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى خلق الانسان علمه البيان وجعله ذريعة الى معرفة دقائق القران ... اما بعد فهذه حواش على الشرح المنصوب ... مولانا عصام الدين ابراهيم

7. L. 114b - 128.

تعليق على بحث جهة الوحدة

Ta'alīq 'alā baḥt ğihat al-waḥdat

Glosa djelu "Ğihat al-waḥdet" iz logike. Osnovno djelo napisao Muḥammad Emīn b. Ṣadruddīn aš-Širwānī, umro 1036/1626. Pristupačni izvori različito navode ime pisca osnovnog djela i glose. Neki izvori navode da je pisac glose gore navedeni Muhammad Emin, što je pogrešno. Mi smo, pak, ustanovili, kako to navodi Mehmed Tahir (O.M. I, 403) da je pisac glose Qara Ḫalīl-efendī, umro 1123/1711.

O.M. I, 403, II, 23; AM II, 275; Ahlwardt II, 2474; Bagdad - Qadiriyye V, 135; GAL,S II, 673, 1016; Köprülü III, 294,2.

Početak:

اوله: ان احسن ما يفتح به المنطق والكلام ... وبعد فهذه تحقيقات شريفة بعبارات رائقة ... علقتها على البحث المتداول فيما بين المصلين الموسوم بجهة الوحدة بين المتعلمين ...

Završetak:

آخره: على ان هم المحصلين متقائدة وعزايهم متقاصرة حامدا لله ومصليا على رسول الله

8. L. 130b - 157.

حاشية على شرح الفرائض السراجية الجرجانى للعجمى

Ḥāšiya 'alā šarḥ al-farā'iḍ as-Sirāğiya al-Ğurğānī lil-'Ağamī

Glosa komentara kratkom djelu as-Sirāğiyya s područja nasljednog prava. Osnovno djelo napisao Sirāğuddīn Muḥammad b. Maḥmūd b. 'Abdurrašīd as-Sağawandī (u VII stoljeću po Hidžri), komentar 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413, a ovu glosu Muḥyiddīn Muḥammad b. 'Alī al-'Ağamī i posvetio ga sultanu Bāyāzīdu b. Meḥmedu b. Murātu (vladao 886-918/1481-1512).

Ḥ Ḫ II, 1248; GAL, G I, 379.

Početak:

اوله: الحمد لمن صير العلماء ورثة الانبياء وقدر من الاموات احياء الاولياء ...

Završetak:

آخره: . . . هذا اخر ما اورده امير حسن الرومى من كلام الفضلاء مع ما نسخ لخاطره والحمد لله اولا واخرا باطنا وظاهرا

Cijelu zbirku prepisao iti nepoznati prepisivač 1144/1731.

Na prvom zaštitnom listu je ime i pečat ranijeg vlasnika knjige: Ubaydullāh Haki, učenik nekog Mehmed-efendije. Tu je i šest naslova ove zbirke. Na naslovnoj stranici je ime drugog vlasnika knjige: 'Oṯmān b. Muḥarrem, muderris.

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić.

3336. 7033.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 79; 18,5 x 10,5. *Nasḫ* sa malom mješavinom *ta'līqa*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez kožni, oštećen.

1. L. 1 - 49.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى

Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōġī

(v. br. 3304,3)

Djelo je na početku nepotpuno.

Prepis završen u Istanbulu, u medresu sultan Mehmeda-hana, 1155/1742.

2. L. 52b - 79.

شرح الايساغوجى للكاتى

Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)

Prepis ovog djela je od drugog prepisivača, čije ime i datum prepisa, koji su se nalazili na kraju, neko je namjerno izbrisao, ali djelo potječe iz XVIII stoljeća.

Na 81b. listu je početak osnovnog djela *Īsāġōġī*.

Na prvom zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika knjige: Muḥammad b. 'Oṯmān, godina 1236/1820. Na više mjesta u rukopisu nalazi se okrugli pečat u kojem čitamo ime Bešir, godina 1175/1761.

3337. 7046.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى

Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġūġī

L. 69; 19 x 14,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima malo glosa, dopuna i ispravaka. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je debljom zlatnom linijom, a margine tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, čvrst; bez poveza.

Prepis završen 1208/1793.

Na posljednoj stranici su bilješke iz logike.

3338. 4109.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى

Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōġī

L. 40; 16,5 x 11. Nasḫ, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel; bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

3339. 4940.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 106; 18 x 12. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima ponegdje kratkih tumačenja. Na nekim listovima tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, malo oštećen; povez polukožni, oštećen, listivi prosuti. Prva korica otkinuta i zagubljena.

1. L. 1 - 12.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōġī

Ovdje je samo fragment (قطعة)ove glose, jer nakon 10. lista mnogi listovi su zagubljeni, a i prepisivač nije do kraja prepisao ovu glosu.

2. L. 13 - 116.

مفتاح العلوم
Miftāḥ al-'ulūm

Djelo je na početku nepotpuno.

Ovdje počinje: الفصل الباب فى علم البيان

Djelo je iz stilistike arapskog jezika. Napisao Yūsuf b. Abū Bakr b. Muḥammad b. 'Alī as-Sakākī, umro 626/1229.

Ahlwardt VI, 7184.

Rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

3340. 2321.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōġī

L. 46; 21 x 13. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, na vrhu oštećen; povez polukožni, također, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

3341. 5166.

Zbirka (مجموع), 2

L. 77; 18,5 x 13. *Ta'līq,* od različitih prepisivača. Istaknute riječi nadvučene su crnom ili crvenom linijom, a neke su pisane i crvenim mastilom / u drugoj polovici rukopisa/. Tekstna zadnjih sedam listova obrubljen je crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i kratkih tumačenja. Papir tamnobijel; povez polukožni.

1. L. 1 - 52a.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōġī

2. L. 53b - 77.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)
al-Fawā'id al-Fanāriya

Prepisivači i datumi prepisa nisu navedeni, ali smatramo da prepis oba djela potječe iz XVIII stoljeća.

Na 78b. listu je opšta hutba, a na 79. listu je bilješka iz medicine i jedna dova, sa tumačenjem na turskom jeziku.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3342. 6247.

Zbirka (مجموع), 2

L. 8; 19,5 x 13. *Ta'līq,* pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je obrubljen tanom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

1. L. 1 - 3a.

حاشية البردعى على شرح الايساغوجى للكاتى
Ḥāšiya al-Barda'ī 'alā Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

(v. br. 3302,7)

Djelo je nepotpuno, ovdje ima samo pet stranica.

2. L. 3b - 8.

الايساغوجى
al-Īsāġōġī

(v. br. 3302,1).

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač 962/1554-55.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3343. 2514.

حاشية على حاشية البردعى على شرح الايساغوجى للكاتى

Ḥāšiya ʻalā ḥāšiya al-Bardaʻī ʻalā šarḥ al-Īsāġōġi

Superglosa predhodnoj glosi koju je napisao Yaḥyā b. Naṣūḥ b. Isrā'īl, umro 950/1532.

Ḥ Ḫ II, 207; GAL,S II, 630.

Početak:

اوله: الحمد لمن جعل جنس الانسان مميزا بالمنطق والكمال . . . وبعد فيقول العبد الذليل يحيى بن نصوح بن اسرائيل . . . جمعت هذه الحواش للمبتدئ الضعيف فى اثناء التحصيل من الكتب الشريف

Naš primjerak je na kraju nepotpun ناقص فى آخره.

L. 46; 19 x 12,5. *Taʻlīq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a na mnogim mjestima one nisu ni napisane, pa je ostao sam prazan prostor. Tekst glose nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

3344. 3685.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 137; 19 x 13,5. *Nasḫ - taʻlīq*, pomiješani, pisani nešto krupnijim slovima. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i tumačenja dotičnog teksta. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom.

1. L. 1 - 82.

حاشية على شرح الكاتى على الايساغوجى (للسرورى)

Ḥāšya ʻalā šarḥ al-Kātī ʻalā al-Īsāġōġī (lis-Surūri)

Još jedna glosa Kati-javom komentaru risali "al-Īsāġōġī", umro 969/1561.

Ḥ Ḫ II, 208; A M II, 434; Köprülü III, 297,3.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى جعل المنطق خاصة الانسان . . . اما بعد فيقول العبد سرورى بن شعبان لما كان بعض الاخوان . . .

Završetak:

آخره: فالجواب بمثل ما ذكر هنا لا يخفى ولكن هذا الخر ما اوردنا (اردنا) ذكره من الحواشى على شرح الايساغوجى . . .

Prepisao al-ḥāǧǧ Ṣāliḥ b. al.-ḥāǧǧ Ismāʻīl Gōlī (ili Gūlī) al-Mostārī 1172/1759. Iz primjerka kojeg je prepisao Ḍiyā'ī b. ʻAlī al-Mostārī, koncem džumadel-ula 986/1578. To je poznati pjesnik iz Mostara. (V. H. Šabanović str. 92).

(كتبه الحقير الحاجى صالح بن الحاجى اسماعيل غولى الموستارى فى اوسط جمادى الاخرى من شهور سنة اثنى وسبعين ومائة والف)

2. L. 91b - 107a.

شرح الامثلة المختلفة

Šarḥ al-Amṯila al-muḫtalifa

Komentar početne arapske gramatike "Amṯila", od predhodnog pisca Sururije. (v. I, 147,5, str. 117).

Početak:

اوله: الحمد لله الذى جعل الامثلة ميزان العلوم العربية . . .

Prepisivač i godina prepisa isto kao u predhodnom djelu.

3. L. 113b - 137.

كفاية المبتدى

Kifāyat al-mubtadī

Rasprava iz gramatike arapskog jezika. Napisao Muḥammad b. Pīr ʻAlī al-Birgawī, umro 981/1573.

Ahlwardt VI, 6842; Köprülü III, 598,5; Mostar, 123,2.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين والصلوة على محمد واله اجمعين وبعد فان كل كلمة اشتقاقية ان تجرد ماضية المفرد المذكور الغائب . . .

Završetak:

آخره: وليرمين وليطوين ولم يغزون ولم يرمين ولم يطوين

Prepisivač i pismo kao i u predhodnim djelima.
Iz Karaddoz-begove biblioteke u Mostaru.

3345. 2400.

حاشية على حاشية لشرح حسام كاتى على الايساغوجى

Ḥāšiya 'alā ḥāšiya li šarḥ Ḥisām Kātī 'alā al-Īsāġōǧī

Superglosa Kātī-jevom komentaru djela "al-Isāġōǧī", od nama nepoznatog pisca. Nepoznato nam je također i ime glosatora. Inače, u pristupačnim izvorima nismo mogli pronaći ovu superglosu, a podaci u rukopisu nisu navedeni, pa nam je zasada ostala nepoznata.

Početak:

اوله: ق الحمد لله اق فى اللغة هو الثناء باللسان على الجميع الاختيارى قصدا مطلقا اى سواء كان قبل احسان او بعد احسانه ...

Završetak:

آخره: لانه يتوصل به لا تحقق الاشياء وتدقيقها وبه يتوصل لما ادراك القدسية الاحكام النبوية ولكن هذا اخر ما اوردنا فى هذه الرسلة من المقاصد وما يتوقف هى عليه المقدمات

L. 47; 18 x 10. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i kratkih tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli.

Prepisao neki Ibrāhīm b. 'Alī, bez oznake datuma, vjerovatno u XVII stoljeću.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3346. 5211.

Zbirka (مجموع), 2

L. 58; 14,5 x 9. *Nasḫ -ta'līq* pomiješani. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst na stranicama i margine obrubljen je po jednom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir žućkast, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

1. L. 1 - 50.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)

al-Favā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Fanārī)

(v. br. 3302,6)

Djelo je na početku nepotpuno.

Na kraju djela je bilješka prepisivača u kojoj se kaže da je autor završio ovo djelo 803/1400. godine.

Prepisao Masīḥ b. 'Abdullāh, 5. ramazana 991/1583.

2. L. 52b - 58.

تحقيق الكناية والاستعارة

Taḥqiq al-Kināya wal-isti'āra

Kratka risala o metafori. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-pašazāde, umro 940/1533.

Ahlwardt VI, 7321; GAL,G II, 453.

Početak:

اوله: اعلم ان اللفظ الذى اوريد به غير المعنى الموضوع له ان ان ترك استعماله فى المنقول عنه

Završetak:

آخره: ... وكذا الاستعارة ابلغ من التشبيه از هى نوع من المجار والله اعلم بالصواب. تم.

Prepisivač je isti kao u predhodnom djelu.

Na 51 - 52. listu su bilješke iz jezika, pisane kasnije slabim rukopisom.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3347. 3473.

Zbirka (مجموع), 2

L. 54; 20,5 x 12,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima kratkih komentara, pisanih sitnijim slovima. Tekst na stranicama obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 26.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجي للفناري)
al-Fawā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Fanārī)

2. L. 27b - 54.

حاشية البردعي على شرح الايساغوجي للكاتي
Ḥāšiya al-Barda'ī 'alā Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Kātī

(v. br. 3302,7)
Prepis oba djela završen je 994/1586.
Na posljednjem zaštitnom listu je bilješka iz etike i arapske gramatike.
Uvakufio Muḥammad-paša (bilješka i pečat na 2. listu).
Iz Elčki Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3348. 6920.

Zbirka (مجموع *), 5*

L. 155; 20,5 x 14,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst kod komentara nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima mnogo sitno pisanih komentara i glosa. Papir tamnobijel, tanji; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 16.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجي للفناري)
al-Fawā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Fanārī)

2. L. 17b - 60.

الحواشي على الفنارية
al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

Glosa predhodnom komentaru. Napisao Qūl Aḥmad b. Muḥammad b. Ḫiḍr, umro 950/1543.
Ḥ Ḫ I, 207; Ahlwardt IV, 5240.

Početak:

اوله: حمدا لك اللهم على ما منحت به على من معارف الافاضل ... اما بعد فلما كانت الفوائد الفنارية مشتملة ...

Završetak:

آخره: والحمد لله رب العلمين والصلوة والسلام على رسوله محمد فى الباطن والظاهر ... تمت الكتاب الحواشي على الفنارية المسمى لمولانا قول احمد رحه.

3. L. 61b - 75.

تعليق على بحث جهة الوحدة
Ta'līq 'alā baḥt ǧihat al-waḥdat

(v. br. 3335,7)

4. L. 76b - 135a.

حاشية محي الدين على شرح الايساغوجي
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā šarḥ al-Īsāġōǧī

(v. br. 3304,3)

5. L. 138b - 155.

شرح الايساغوجي للكاتي
Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)
Cijelu zbirku prepisao neki Aḥmad b. Sulaymān 1083/1672.

3349. 1411.

Zbirka (مجموع *), 8*

L. 145; 20,5 x 14,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u komentarima nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih komentara i glosa. Papir bijel i tamnobijel, glat; povez polukožni, sa preklopom. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli.

1. L. 1 - 13.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجي للفناري)

al-Fawā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Fanārī)

Prepis je završen, mjeseca safera 1096/1685.

2. L. 15b - 18.

المحمودية (حاشية على ديباجة قول احمد على شرح الايساغوجي)

Maḥmūdiya (Ḥāšiya 'alā dībāğa Qūl Aḥmad 'alā šarḥ al-Īsāġōġī)

Superglosa predgovoru glose, koju je napisao Qūl Aḥmad b. Muḥammad b. Ḫiḍr, umro 950/1543., predhodnom komentaru. Ovu superglosu napisao je neki Maḥmūd-efendī, živio u II/XVII stoljeću.

Ahlwardt IV, 5242; Köprülü III, 286,1; GAL,S I, 842.

Početak:

اوله: قوله من جملة المصادر هذا بحسب الظاهر واما بحسب التوجيه ...

Završetak:

آخره: حيث اشتغل بالكتب والتحرير عنده الى ان ضم فاشار الى انه رحمه الله اراد بختم الكتب مع اذان المغرب ختمه وقت غروب الشمس لا ختمه مع الاذان فافهم

3. L. 19b - 64a.

الحواشى على الفنارية

al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

(v. br. 3348,2)
Prepisao Husayn b. Aḥmad 1096/1684-85.

4. L. 67b - 82.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع

Šarḥ ar-Risāla al Aḍudiya fi'l-waḍ'ī

Komentar risali "al-'Aḍudiyye" o pojmovima. Osnovnu risalu napisao Qāḍī '-Aḍududdīn 'Abduraḥmān b. Aḥmad al-Īğī, umro 756/1355., a ovaj komentar 'Alī b. Muḥammad 'Alā'udīn 'Alī Qušğī, umro 878/1474. K. Dobrača (I, 5.2. str. 8 i 388,2, str. 237/8) navodi isti komentar i kaže da je od dvojice različitih autora; Istina, na drugom mjestu naslućuje da je autor 'Ali-Qušğī-ja, ali u to nije bio siguran. Početak prve obrade naveo je početak uvoda, a u drugoj obradi početak kometara. Treba reći da su prepisivači u mnogim primjercima izostavljali početak uvoda i započinjali odmah prepise tekstom komentara. Turski izvori, također, isti komentar pripisuju i 'Ali Qušğī-ji i Abu'l-Qasimu as Samarqandiji (Köprīlū II, 1453. i III, 642,6). (Tüyatak 07. III, 1998/200 i V, 3936-3943). Čak i Hadži Ḫalifa (I, 898) navodi Semerqandijin početak komentara, a, u stvari, to je početak komentara 'Ali Qušğī-je. Samarqandi-jin komentar, vidi našu obradu br. 3502,1.

Ahlwardt IV, 5310.

Početak uvoda:

الحمد لله الذى خص الانسان بمعرفة اوضاع الكلام ومبانيه

Početak komentara:

قال المصنف رحمه الله بعد التسمية هذه فائدة المشار اليه بهذه العبارات الذهنية التى كتابتها وبيان اجزائها ...

Završetak (v. br. 3501,1).

5. L. 83a.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة لعضدالدين

Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li 'Aḍududdīn

(v. br. 3335,3)

6. L. 84 - 90.

الحنفية (شرح الرسالة فى اداب البحث والمناظرة اعضدالدين)

- شرح الرسالة العضدية فى الاداب -

al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya)

(v. br. 3335,4)

Završetak:

آخره: فاصلحه فان الله لا يضيع اجر المحسنين. تمت ... بعون الملك الموجودية الرسالة المسمى بالحنفية ... فى بلدة خيران فى مدرسة الميدان.

Iz navedene bilješke nepoznatog prepisivača, vidi se da je djelo prepisano u gradu Ḥayrān (?), u medresi Maydan, vjerovatno u XVII stoljeću.

7. L. 91b - 97.

حاشية على شرح القطب على الشمسية
Ḥāšīya 'alā šarḥ al-Quṭub 'alā aš-Šamsiyya

Glosa Qutbuddinovom komentaru risale "aš-Šamsiyya" iz logike. Komentar je napisao Quṭbuddīn Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī umro 766/1364. a ovu glosu Burhānuddīn b. Kamāluddīn b. Ḥamīd al-Bulgārī, čija nam je biografija nepoznata.

Ḥ Ḫ II, 1063; GAL,S I, 846.

Početak:

اوله : وبه وزرى متوكلا بكرمه العجم ومصليا على رسوله . . . وبعد فيقول . . . برهان الدين بن كمال الدين بن حميد عفا الله عنه كما كان صدر شرح الفاضل المحقق الرازى للرسالة الشمسية

Završetak:

آخره : قوله عن الخطل اى عن فساد الكلام او لاطراف عن طريق السداد والله اعلم بالمعاد

8. L. 98 - 145.

تصديقات (شرح الرسالة الشمسية)
Taṣdīqāt

Komentar drugom dijelu risale "aš-Šamsiyya" iz logike, o premisama. Napisao gore spomenuti Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī. Ahlwardt (IV, 5258) obradio je dva djela kao jedno, tj. zajedno sa djelom "Tahrir al-qavā'id al-manṭiqiye"... dok drugi katalozi navode posebno kao dva komentara, a i u našim rukopisnim primjercima prepisivači su ih odvojeno prepisivali.

Ahlwardt IV, 5258; Tuyatok III, 2360.-66.

Početak:

اوله : قال المقالة الثانية فى القضايا واحكامها اقول لما فرغ من مباحث القول الشارح شرح فى مباحث الحجة

Naš primjerak je na kraju nepotpun.
Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3350. 4068.

Zbirka (مجموع), 5

L. 106; 20,5 x 11. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Naslovi i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Po rubovima ima bilježaka koje se odnose na dotični tekst, pisane sitnim slovima. Tekst na stranicama i margine obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, tanji, listovi prosuti; povez kožni i rastavljen od listova.

1. L. 1 - 15.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)
al-Fawā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Fanārī)

Osnovni tekst pisan je crvenim mastilom.
Prepisao 'Abdullāh b. Meḥmed al-Vardārī 1109/1697.

2. L. 17b - 43.

حاشية ابن العمادى على حاشية قول احمد على الايساغوجى
Ḥāšiya Ibn al-'Imādī 'alā ḥāšiya Qūl Aḥmad 'alā al-Īsāġōġī

Superglosa Qūl Aḥmedovoj glosi Fenarijeva komentara Abharine risale o logici ("al-Īsāġūġī"). Superglosu je napisao Ḥāfiẓ b. 'Alī al-'Imādī, čija nam je biografija nepoznata.

Köprülü III, 287; GAL,S I, 847,14.

Početak:

اوله : الحمد لله الذى تنزه عن الحد والرسم التام . . . وبعد فيقول الراجى هداية الهادى حافظ بن على العمادى

Završetak:

آخره : فى اقامة الدلالة على نفى ما علم تحققه بالضرورة ولكن هذا اخر ما اردنا ايراده فى هذه الاوراق والحمد لله الواجب الوجود . . .

Prepisivač i godina prepisa isto je kao i u predhodnom djelu.

3. L. 44b - 45.

(رسالة) تحقيق الكليات
Risāla-taḥqīq al-kulliyāt

Traktat o univerzalijama (općim pojmovima). Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816/1413.

Ahlwardt IV, 5134; GAL,G II, 216, S II, 305.

Naš primjerak, odnosno njegov početak, je nešto drugačiji od primjerka koga navodi Ahlwardt, ali poglavlja i završetak djela identični su s ovim primjerkom.

Ovo djelo neko je kasnije prepisao na listove koji su bili prazni između dva djela.

Početak:

اوله: الحمد لله تعادين دقايق حقايق المشكلات ومعين حقايق دقايق الكليات . . . فهذه رسالة فى تحقيق معانى الكليات على قواعد القوم . . . وهى مرتبة على خمس قواعد وخاتمة ووصية . . .

4. L. 47b - 75a.

الفرائد البرهانية فى تحقيق الفوائد الفنارية (حاشية البرهان على الفنارى)
Al-Fara'id al-Burhāniya fī taḥqīq al-Fawā'id al-Fanāriya
(Ḥāšiya al-Burhān 'alā al-Fanārī)

Glosa Fenarijevom komentaru risali "al-Īsāġōǧī" o logici. Napisao spomenuti Burhānuddīn b. Kamāluddīn b. Ḥamīd al-Bulgārī, čija nam je biografija nepoznata.

Ḥ Ḫ II, 207; Ahlwardt IV, 5239; GAL,G I, 465, S I, 842, 846.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى زين الاذهان باكتساب التصور والتصديق . . . وبعد فيقول المحتاج الى رضاء الملك المجيد برهان الدين بن كمال الدين بن حميد . . . وسميتها بالفرائد البرهانية فى تحقيق الفوايد الفنارية

Završetak:

آخره: لا يلزم منه ان يكون ما اشارت اليه ليس بحيوان لجواز كونه فرسا عند انتفاء الانسانية قوله فالاستثناء اعم من الوضع اى الايجاب ومن الرفع اى السلب

Na listovima 75b - 77a. bilješke (primjeri) iz logike, na araskom i turskom jeziku.

5. L. 77b - 106.

الحواشى على الفوائد الفنارية
al-Ḥawāšī 'alā al-Fawā'id al-Fanāriya

(v. 3348,2)

Cijelu zbirku prepisao 'Abdullāh b. Meḥmed al-Vardārī 1109/1697. Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3351. 4432.

Zbirka (مجموع)*, 5*

L. 134; 20,5 x 14. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani, od različitih prepisivača. Pismo u posljednja tri djela teško čitljivo. Po rubovima ima bilježaka i ispravaka. Osnovni tekst u komentarima nadvučen je crvenom ili crnomlinijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvćen vlagom; povez kožni, sa preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 18.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)
al-Fawā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Fanārī)

2. L. 19b - 43.

الحواشى على الفنارية
al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

Djelo je na kraju nepotpuno.

3. L. 44 - 92.

المطلوب فى شرح المقصود
al-Maṭlūb fī šarḥ al-maqṣūd

Djelo je na početku nepotpuno.

Komentar djela "al-Maqṣūd" iz arapske gramtike. Osnovno djelo pripisuje se Abū Ḥanifi (umro 150/767), a komentar je od nama nepoznatog pisca.

Ahlwardt VI, 6800; Köprülü III, 637,2.

Početak u našem primjerku je:

اوله: ... وغيرها كما فى المعروف وبعدها الاتصال بهما يسكن فى الرباعى والمزيدات ما يسكن فى الثلاثى ...

Završetak:

آخره: ويرجع هذا الكلام منه الى عور واعتور وغير ذلك تامل. تم الكتاب بعون الملك الوهاب

4. L. 93b - 104.

الهارونية فى التصريف

al-Hārūniya fi't-taṣrif

Gramatika arapskog jezika. Napisao Naǧmuddīn 'Omar b. al-Harawī, čija nam je biografija nepoznata.

Ḥ Ḫ II, 2027; GAL,S II, 924.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى صرفنا في نعمه وعرفنا فى مجده الكامل وكرمه

5. L. 105 - 134.

شرح الهارونية فى التصريف

Šarḥ al-Hārūnīya fi't-taṣrif

Komentar predhodnom djelu. Napisao Muḥammad b. Ibrāhīm b. Ḥasan an-Niksārī, umro 901/1495.

Ḥ Ḫ II, 2027; Ahlwardt VI, 6758; AM II, 218.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى دل على وجوده الحق مشاهد العقل والانفعال ... وبعد فلما رايت المختصر الذى صنفه ... عمر بن الامام الفاضل الكامل الهروى

Prepis pod tačkom 1 i 2 je od istog nepoznatog prepisivača, vjerovatno, iz prve polovine XVII stoljeća, a prepisi pod tačkom 3 - 5 su od drugog nepoznatog prepisivača završeni 983/1575. (Bilješka na kraju 3. i 5. djela).

Iz bivše Zvorničke medrese.

3352. 5433.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)

al-Fawā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Fanārī)

L. 24; 18,5 x 10,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst na stranicama obrubljen je sa po jednom tankom, također, crvenom linijom. Imaju kustode. Papir žućkast, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen na gornjem prerezu; povez kartonski, također oštećen, malo učadio.

Prepis potječe, vjerovatno, iz prve polovine XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici napisan je naslov djela i naslovi drugih komentara i glosa na osnovu djela, bilješka iz filozofije, prenesena iz djela "Ta'rīfāt", bilješka iz dogmatike, te ime ranijeg vlasnika: aš-Šayḫ Abū Bakr al-Edirnevī i ime osobe koja je kupila knjigu (Muṣṭafā Vehbī).

Na kraju su također bilješke iz filozofije, prenesene iz gore navedenog djela (*Ta'rīfāt*).

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3353. 7044.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)

al-Fawā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōġi lil-Fanārī)

L. 20; 21 x 14,5. *Nasḫ* pomiješan sa *ta'liqom*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo ispravaka i dopuna. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, malo učadio; bez poveza.

Datum prepisa i ime prepisivača nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

3354. 2788.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)

al-Fawā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōġi lil-Fanārī)

L. 28; 15,5 x 10,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Osnovni tekst nadvučen je crnom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez kartonski.

Prepisao Mešika Aḥmad b. 'Abdulmu'min Šayzāde (Šehović), iz okoline Kulen Vakufa, u medresi Husrev-begova Hanikaha u Sarajevu, 5. muharema 1242/1826.

(تمت الفنارى بعون الله البارى مشقه احمد ابن عبد المؤمن شيخ زاده عن سرحد قولن واقف نشين لطلب العلم في المدرسة خانقاه خسروى بمدينة سراى سنة ١٢٤٢)

Uvakufio, za Gazi Husrevbegovu medresu, softa Mula Muḥamed b. Ṣāliḥ-efendī Hadživehabović (bilješka na naslovnoj stranici).

3355. 4314.

Zbirka (مجموع), 2

L. 38; 19 x 12. *Ta'līq*, slab i teško čitljiv. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima fima dopuna i ispravaka. U prepisu ima grešaka. Imaju kustode. Papir žućkast; bez poveza.

1. L. 1 - 27.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)

al-Fawā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Fanārī)

2. L. 29 - 38

شرح الايساغوجى للبوسنوى الموستارى

Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Bōsnawī al-Mostārī

(v. br. 3321,3)

Oba djela prepisao 'Alī b. Mula Derviš Muḥammad-baša 1258/1842. (v. bilješku na kraju djela pod tačkom 1).

3356. 1373.

Zbirka (مجموع), 3

L. 71; 24 x 17. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez polukožni, dobro učuvani i papir i povez.

1. L. 1 - 22.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)

al-Fawā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Fanārī)

2. L. 25 - 57.

مغنى الطلاب

Muġnī aṭ-Ṭullāb

(v. br. 3302,2)

3. L. 60b - 71

شرح الرسالة العضدية فى الوضع

Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3349,4)

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, vjerovatno, u XIX stoljeću.

Uvakufio Salim ef. Muftić, 1938.

3357. 3937.

Zbirka (مجموع), 3

L. 99; 20,5 x 12,5. *Ta'līq - nasḫ*, pomiješani, od dvojice prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a osnovni tekst u komentarima nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima kratkih tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom, oštećen, a neki listovi rastavljeni od poveza.

1. L. 1 - 44.

الحواشى على الفنارية

al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

(v. br. 3348,2)

Prepisao Muḥammad b. Islām 1084/1674.

2. L. 45 - 72.

الفوائد الفنارية

al-Fawā'id al-Fanāriya

(v. br. 3302,6)

3. L. 73 - 99.

تعليق على بحث جهة الوحدة

Ta'līq 'alā baḥt ğihat al-waḥdat

(v. br. 3335,7)

Djela pod tačkom 2 i 3 prepisao Muḥammad b. 'Alī 1125/1713. (v. bilješku na kraju drugog djela).

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3358. 5045.

الحواشي على الفنارية

al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

(v. br. 3348,2)

L. 32; 19,5 x 13,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisao 'Āriḍī (Arizi) Monllā Muṣṭfā b. 'Abdulkerīm-efendī, u medresi al-ḥāğğ Maqsūdzāde-efendī u gradu Sivasu, 1092/1681.

Na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika Ṣādiq Monllā Muṣṭafā.

Rukopis je donesen iz Travnika, a pripadao je Elči Ibrahim-pašinoj (Fejzijji) medresi (v. pečat na početku i na kraju djela).

3359 880

Zbirka (مجموع *), 2*

L. 80; 20,5 x 12,5. *Ta'līq - nasḫ*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara. Osnovni tekst (u drugom djelu) nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, malo oštećen; povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 55.

الحواشي على الفنارية

al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

2. L. 56 - 79.

الفوائد الفنارية

al-Fawā'id al-Fanāriya

(v. br. 3302,6)

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, vjerovatno u XVII stoljeću.

Na 80. listu su bilješke iz logike, tefsira i stilistike.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3360. 7021.

Zbirka (مجموع *), 2*

L. 93; 21 x 15,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima kratkih glosa. Papir tamnobijel, glat, oštećen, listovi prosuti; povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

1. L. 1- 31.

الفوائد الفنارية

al-Fawā'id al-Fanāriya

Djelo je na kraju nepotpuno, otkinuto i zagubljeno više listova.

2. L. 32 - 93.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى

Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōğī

(v. br. 3304,3)

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa. Oba djela prepisao je isti nepoznati prepisivač, vjerovatno, u XVII stoljeću.

Na naslovnoj stranici je jedna dova i bilješka iz jezika.

Na više mjesta u rukopisu nalazi se pečat iz kojeg saznajemo da je ovaj rukopis uvakufio neki Muḥammad-efendī, zet merhum Dervīša, općeg vaiza srijedom poslije ikindije-namaza u džamiji sultan Bejazid-hana, godina 1102/1690.

Poklon Riđanović - Velagić

3361. 1208.

Zbirka (مجموع), *6*

L. 207; 21 x 14,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara. Kod komentara osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel i bijel; povez polukožni, sa preklopom, oštećen i skoro rastavljenn od listova.

1. L. 1 - 34.

الحواشي على الفنارية

al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

Prepisao Aḥmad b. Yaḥyā b. 'Abdulwāsi'i al-Amāsī al-Ḫalqīrī, 1122/1710.

Na 35. listu je rasprava iz logike, pisana kasnije drugim rukopisom, a prepisivač na početku navodi ime pisca. Meḥmed Es'ad b. imam Aḥmad, čija nam je biografija nepoznata.

Početak:

اوله : قال الاستاذ محمد اسعد بن الامام احمد عفى عنهما . . . اقول وبالله التوفيق لا بد ان يشار الى تحقيق بدفع الاشتباه

Prepis je završen 1227/1812.

2. L. 37 - 55.

الفوائد الفنارية

al-Fawā'id al-Fanāriya

(v. br. 3302,6)

3. L. 57 - 72a.

شرح الايساغوجي للكاتي

Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)

4. L. 72b - 75.

الايساغوجي

al-Īsāġōǧī

(v. br. 3302,1)

5. L. 77 - 99.

مغني الطلاب

Muġnī aṭ-ṭullāb

(v. br. 3301,2)

6. L. 101 - 207.

حاشية محي الدين على شرح الايساغوجي

Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā Šarḥ al-Īsāġōǧī

(v. br. 3304,3)

Prepis djela pod tačkom 2 - 6 potječu iz XVIII stoljeća.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3362. 5010.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 77; 21 x 15. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih glosa. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez polukožni, sa preklopom, rastavljen od listova.

1. L. 1 - 56.

الحواشي على الفنارية
al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

Prepis završen 1123/1712.

2. L. 57 - 77.

شرح الايساغوجي لعلم الدين
Šarḥ al-Īsāġōġī li 'Alemuddīn

Djelo je na početku nepotpuno.

Miješani komentar djelu "al-Īsāġōġī". Napisao Sulaymān b. Ġarbī 'Alamuddīn, živio oko 915/1509.

Ahlwardt IV, 5245.

Početak u našem primjerku je:

اوله : والعقود والاشارة والنصب كدلالة العلم على الصانع
واللفظية ان كانت بتوسط الوضع . . .

Završetak:

آخره : . . . والعمدة اى المعتمد عليه هو البرهان لا غير لان تحصيل العقائد الحقة وتنزيل العقد الباطلة ليس الا به وليكن هذا آخر الرسالة فى المنطق الله تعالى بالعقائد الحقة وذوات العقد الباطلة وحشرنا فى زمرة السعداء والصالحين . . .

Prepisao Ḥusayn b. Ismā'il u Edirni 1122/1711.

Poredeći prvo djelo sa ovim, izgleda nam da je navedeni prepisivač oba djela prepisao.

3363. 6629.

Zbirka (مجموع), 2

L. 74; 20,5 x 14,5. *Ta'līq*, pisan tanjim i debljim perom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima nešto malo ispravaka i dopuna. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; bez poveza.

1. L. 1 - 31.

الحواشي على الفنارية
al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

2. L. 35b -71.

الفرائد البرهانية فى تحقيق اللفوائد الفنارية (حاشية البرهان على الفنارى)
Al-Farā'd al-Burhāniya fī taḥqīq al-fawā'd al-Fanāriya
(Ḥāšiya al-Burhān 'alā al-Fanārī)

(v. br. 3350,4)

Oba djela prepisao Ḥasan b. 'Alī b. Muḥammad, nastanjen u Ohridu, 1157/1744. i 1159/1746.

(تمت الكتاب . . . فى يد اضعف العباد حسن بن على بن محمد الساكن فى الاخردى غفر الله له
. . . سنة تسع وخمسين ومائة والف)

Na kraju se poučne izreke, hadisi, bilješka iz gramatike, jedan zapis i jedna prigodna dova.

Poklonio Emin Islamovski iz Struge.

3364. 6505.

الحواشي على الفنارية
al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

L. 35; 23 x 17. *Ta'līq*. Po rubovima ima malo ispravaka. Papir tamnobijel, tanji; povez kožni, učadio.

Prepis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Trebinje.

3365. 4979.

حاشية ابن العماد على حاشية قول احمد على الايساغوجى
Ḥāšiya Ibn al-'Imād 'alā ḥāšiya Qūl Aḥmad 'alā al-Īsāġōġī

(v. br. 3350,2)

L. 129; 20 x 12,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, mjestimice, ima kratkih glosa i dopuna. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je debljom zelenkastom linijom, a na ostalim stranicama tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, pismo djelomično oštećeno; povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

Prepisao Maḥmūd b. Aḥmad b. Ni'metullāh al-Istanbōlī - 'Aṭṭārzāde, 1077/1666.

Na posljednjem listu je jedan recept na turskom jeziku.

3366. 3517.

جلاء الانظار فى حل عويصات الافكار

Ǧilā' al-anẓār fī ḥall 'awīṣāt al-afkār

Superglosa kraćem djelu "al-Īsāġūǧī" o logici. Osnovno djelo napisao Aṯīruddīn Mufaḍḍal b. 'Omar al-Abharī (umro 663/1266), komentar Šamsuddīn Muḥammad b. Ḥamza al-Fanārī (umro 834/1431), glosu Qūl Aḥmad b. Muḥammad b. Ḫiḍr (umro 950/1543), a ovu superglosu Qara Ḫalīl b. Ḥasan al-Barkilī, umro 1123/1711.

O.M. I, 403; AM I, 354; Köprülü III, 288; Tüyatok 07. I, 516.

Početak:

اوله: حمدا لك اللهم على ما افضلت لى من الافاضل ... فيقول افقر الخلق الى الله تعالى خليل بن حسن ... وسميتها بجلاء الانظار فى حل عويصات الافكار

Završetak:

آخره: هذا آخر ما قصدنا ايراده لتوضيح الحاشية الدقيقة المشهورة ... ثم قال جامع هذه الكلمات . تمت الحاشية

L. 90; 21 x 14,5. *Ta'līq*, sitniji, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja. U prepisu ima grešaka. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, glat; povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

Prepisao Aḥmad b. Muḥammad u Istanbulu 27. redžepa 1216/1802.

3367. 1144.

جلاء الانظار فى حل عويصات الافكار

Ǧilā' al-anẓār fī ḥall 'awīṣāt al-afkār

L. 102; 21,5 x 15,5. *Nasḫ - ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima glosa i ispravaka. Papir tamnobijel i bijel, popravljan; povez polukožni, zaštićen zelenim platnom.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali rukopis, i stariji i noviji dio, potječe iz XIX stoljeća.

Na kraju je ime ranijeg vlasnika, napisano crvenim mastilom, Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić, godina 1290/1873., pa smatramo da je on prepisivač jednog dijela ovog rukopisa.

3368. 3879.

جلاء الانظار فى حل عويصات الافكار

Ǧilā' al-anẓār fī ḥall 'awīṣāt al-afkār

L. 81; 23,5 x 16,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na stranicama i margine obrubljene su sa po jednom takom crvenom linijom. Papir žućkast, glat; povez polukožni.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

Uvakufio 'Alī Gālib-paša Stočević za biblioteku svoje tekije u Mostaru.

Iz Karadoz-begove biblioteke.

3369. 4070.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 63; 21 x 15,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani od različitih prepisivača. U prepisu ima grešaka. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a osnovni tekst u prvom komentaru u početku nadvučen je crvenom linijom, a kasnije je pisan crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Tekst na prvih nekoliko listova obrubljen je sa po dvije tanke crvene linije. Papir tamnobijel, čvrst, različite debljine; povez polukožni, sa preklopom, zaštićen zelenim platnom.

1. L. 1 - 25.

المطلع (شرح الايساغوجى)

al-Maṭla' - šarh al-Īsāġōǧī

(v. br. 3362/2)

Komentar djelu "al-Īsāguǧī" iz logike. Napisao aš-Šayḫ Abū Yaḥyā Zakariyyā b. Muḥammad al-Anṣārī, umro 926/1520.

Ḥ Ḫ I, 208; Ahlwardt IV, 5246.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى منح احبته باللطف والتوفيق ... وبعد فهذا شرح لكتاب العلامة اثير الدين الابهرى ... وسميته المطلع والله اسال ان ينفع به

Završetak:

آخره: هو البرهان لتركبة من المقدمات اليقينية ولكونه كافيا فى اكتساب العلوم التصديقية والله اعلم بالصواب

2. L. 27b - 52.

شرح السلم المرونق

Šarḥ as-sullam al-murawniq

Komentar prepjevanom djelu "al-Isāgūǧī" iz logike. Oboje napisao Abū Zayd aš-Šayḫ 'Abdurraḥmān b. Muḥammad al-Aḫḍarī, umro 941/1534. Ismā'il-paša (AM I, 546) kaže da je ovaj pisac umro 983/1575.

AM I, 546; Ahlwardt IV, 5192.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى جعل قلوب العلماء سموات تتجلى فيها شموس المعارف . . . اما بعد لما وضعت الارجوزة المسماة بالسلم المرونق فى المنطق

3. L. 54b - 59

السلم المرونق فى المنطق

as-Sullam al-murawniq fi 'l-manṭiq

(v. br. 3315,5)

4. L. 61b - 63.

الايساغوجى

al-Īsāġōǧī

(v. br. 3302,1)

Prepis pod tačkom 1 završen je 1168/1754. pod tačkom 2 1167/1753., pod tačkom 3 je iz XVIII stoljeća, a pod tačkom 4 prepis je završen 1109/1697.

Na prvom zaštitnom listu su naslovi djela, te ime i pečat ranijeg vlasnika knjige: Aḥmad b. Muḥammad.

Na naslovnoj stranici drugog djela u ovoj zbirci je naziv djela, ime pisca i ime drugog vlasnika knjige: Muḥammad b. Muḥammad Sayfuddin.

Na 54a. listu su stihovi na arapskom jeziku, a na 61a. listu je naziv četvrtog djela u zbirci, ime pisca i popis djela kojim se služio Aḫḍarija pri pisanju svojih radova, navedenih kod nas pod tačkom 2 i 3.

Na rubovima nekih listova krupno je napisana riječ: وقف

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3370. 3974.

Zbirka (مجموع), 2

L. 88; 20 x 14,5. *Ta'līq*, složen. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima ispravaka i dopuna. Papir bijel, glat; povez kožni, sa preklopom, zaštićen zelenim platnom.

1. L. 1 - 23a.

شرح الايساغوجى للبوسنوى الموستارى

Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Bōsnawī al-Mostārī

(v. br. 3321,3)

Autograf iz 1093/1682.

2. L. 26 - 88.

شرح على حاشية شرح الآداب المسعودى للموستارى

Šarḥ 'alā ḥāšiya šarḥ al-ādāb al-Mas'ūdī lil-Mostārī

Komentar jednoj ili više glosa raspravi o disputaciji. Osnovnu raspravu napisao je Semerqandija. Komentar je napisao Kamāluddīn Mas'ūd b. Ḥusayn aš-Širvānī (umro 905/1488), glosu Abu'l-Fatḥ Muḥammad b. Abū Sa'īd, a ovaj komentar predhodni pisac Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī, Šayḫ Yūyō, umro 1119/1707. Pisac nije završio djelo. Izvori spominju ovo djelo pod različitim naslovima, ali mi smo se opredijelili za navedeni naslov koji je pisac napisao.

H. Šabanović: Književnost Muslimana..., 405; A. Ljubović: Prozna..., 46-48.

Početak:

اوله: قال المص المنة علينا اقول جرت عادة المصنفين على ان يفتتحوا كتبهم بعد التيمن بالبسملة

Završetak:

آخره: قوله ولو قال المانع عليه لا نم ذلك الانحصار

Uvakufio autor 1119/1707. dakle, iste godine kada je i umro (bilješka na početku oba djela).
Iz Karadozbegove biblioteke u Mostaru.

3371. 3575.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 60; 19,5 x 14,5. *Nasẖ* sa nešto *ta'līqa*, od različitih prepisivača. Osnovni tekst nadvučen je crnom linijom. Po rubovima ima malo ispravaka i dopuna. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom.

1. L. 1 - 30a.

شرح الايساغوجى للبوسنوى الموستارى
Šarḥ al-Īsāġōğī lil-Bosnavī al-Mostārī

(v. br. 3321,3)
Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šemić al-Mostāri, 1155/1742.
(فرغ من تسويده كاتبه الفقير صالح بن مصطفى الموستارى . . . فى اليوم الرابع والعشرون من ربيع الاخر سنة خمس وخمسين ومائة والف)

2. L. 33b - 51a.

شرح الايساغوجى للفنارى
Šarḥ al-Īsāġōğī lil-Fanārī

(v. br. 3302,6)
Prepis završen 1254/1838.

3. L. 53b - 60.

شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة
Šarḥ risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3331,6)
Prepisivač je isti kao i u predhodnom djelu.
Na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika knjige: Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Šemić, prepisivač prvog djela u ovoj zbirci.
Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3372. 2017.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 34; 20,5 x 14. *Nasẖ - ta'līq*, pomiješani. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima tumačenja. Papir žućkast; povez kartonski.

1. L. 1 - 27.

شرح الايساغوجى للبوسنوى الموستارى
Šarḥ al-Īsāġōğī lil-Bosnawī al-Mostārī

2. L. 28 - 34.

الايساغوجى فى المنطق
al-Īsāġōğī fī al-manṭiq

(v. br. 3302,1)
Oba djela prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić, 1289/1872.

3373. 4831.

Zbirka (مجموع), *6*

L. 124; 20,5 x 14,5. *Nasẖ*. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovno djelo u prvom komentaru pisan je, također, crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel,glat, malo oštećen; povez polukožni.

1. L. 1 - 46a.

فتح الاسرار
Fatḥ al-asrār

(v. br. 3307,2)

2. L. 47b - 52a.

الايساغوجى
al-Īsāġōğī

(v. br. 3302.1)

3. L. 53b - 68.

البناء (بناء الافعال)

al-Binā' (Binā' al-af'āl)

Djelo s područja arapske gramatike, o glagolskim oblicima, sa tumačenjem na turskom jeziku, od nepoznatog pisca (v. II, 1957,7).

4. L. 70b - 83.

المقصود فى التصريف

al-Maqṣūd fī at-taṣrīf

Djelo iz arapske gramatike, koje se pripisuje Abū Ḥanīfi, umro 150/767.

Flügel I, 179; Ahlwardt VI, 6796.

Početak:

اوله : الحمد لله الهواب للمؤمنين سبيل الصواب ... اما بعد فان العربية وسيلة الى العلوم الشرعية واحد اركانه التصريف ...

5. L. 83b - 95a.

العزى

al-'Izzī

(v. I, 604,9. str. 399)

Djelo, također, iz arapske gramatike. Napisao Abu'l-Faḍā'il Ibrāhīm b. 'Abdulwahhāb b. 'Imāduddīn b. Ibrāhīm al-Ḫazraǧī az-Zanǧānī, umro 666/1267.

6. L. 99b - 124.

الامثلة المختلفة مع شرحها

al-Amṯila al-muḫtalifa ma'a šarḥihā

Još jedno djelo s područja arapske gramatike, o glagolskim oblicima, sa terminološkim objašnjenjima na turskom jeziku. Djelo se pripisuje Bergiviji, umro 981/1573.

Cijelu zbirku prepisao 'Abdullāh b. Muharrem 1195-97/1785-87.

3374. 2159.

فتح الاسرار

Fatḥ al-asrār

(v. br. 3307,2)

L. 68; 20,5 x 14. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisivač i godina prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz prve polovine XIX stoljeća.

Na naslovnoj strani je naziv djela, ime pisca i jedan kur'anski ajet, sve napisano kasnije, te pečati ove biblioteke i pečat Muhammeda Aganagića, trgovca iz Sarajeva.

3375. 3607.

الدر الناجى على ايساغوجى

ad-Durr an-nāǧī 'alā al-Īsāġōǧī

Još jedan komentar djelu "al-Isāġōǧī" iz logike. Napisao as-Sayyid 'Omar b. Ṣāliḥ at-Tōqātī al-Fayḍī ar-Rūmī, umro 1216/1801.

Ismā'īl-paša: Ḏayl I, 452.

Početak:

اوله : الحمد لله الذى خلق الانسان وعلّمه المنطق والميزان ... اما بعد فيقول العبد الفقير ... السيد عمر بن صالح الفيضى التوقاتى ... وسميته الدر الناجى على متن ايساغوجى ليكون منجيا

Završetak:

آخره : هذا ما تيسر لى فى هذه المحلّ مستظهر بالملك العلام الوهاب الهادى الى سبيل الصواب وقد اتفق الفراغ من نظمها فى سلك التحرير وتصويرها على احسن التصوير بلطف القدير

L. 128; 18,5 x 13. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima tumačenja dotičnog teksta. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je jednom debljom zlatnomlinijom, a prva stranica ima neuspjeli i izblijedelji unvan. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisao Monallā Islām b. Yūsuf 1243/1827.

Uvakufio, za Karađoz-begovu medresu, Alajbegović Ṣāliḥ Ḥilmī.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3376. 7247.

مغنى الطلاب (شرح الايساغوجى)

Muġnī aṭ-Ṭullāb (Šarḥ al-Īsāġūğī)

(v. br. 3302,2)

Naslov u rukopisu na početku djela je: مغنة الطلاب

L. 46; 20 x 14. *Ta'līq*. Osnovni tekst nadvučen je crnom linijom. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom.

Prepis završen 1262/1845.

Na kraju komentara je ime ranijeg vlasnika: Salih Fojničali. Tu se još kaže da je knjigu kupio u Sarajevu za četiri groša.

Poklonio Muharem ef. Omerdić.

2277. 548.

مغنى الطلاب (شرح الايساغوجى)

Muġnī aṭ-Ṭullāb (Šarḥ al-Īsāġōğī)

L. 44; 23 x 15. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez polukožni, očuvan.

Prepisao as-Sayyid Muḥammad Hāšim b. Dāvūd 'Ārif 1268./1851.

Poredeći pismo ovog primjerka sa onim pod brojem 3356, čini nam se da je prepisivač ista ličnost.

3378. 5159.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 32; 20 x 13. *Ta'līq*. Istaknfute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u komentaru nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat; povez kartonski.

1. L. 1 - 28.

مغنى الطلاب (شرح الايساغوجى)

Muġnī aṭ-Ṭullāb (Šarḥ al-Īsāġōğī)

2. L. 29b - 32.

الايساغوجى

al-Īsāġōğī

(v. br. 3102,1)

Oba djela prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafa Čelić iz Stoca 1289/1872.

Iz kolekcije navedenog prepisivača.

3379. 4199.

مغنى الطلاب (شرح الايساغوجى)

Muġnī aṭ-Ṭullāb (Šarḥ al-Īsāġōğī)

L. 45; 24,5 x 16. *Ta'līq*, pomiješani. Osnovni tekst nadvučen je crnom linijom. Po rubovima, na nekim listovima ima dopuna. Imaju kustode. Papir tamnobijel, tanji; povez kartonski, također tanji.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

3380. 5079.

مغنى الطلاب (شرح الايساغوجى)

Muġnī aṭ-Ṭullāb (Šarḥ al-Īsāġōğī)

L. 53; 20,5 x 14,5. *Ta'līq*. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, oštećen, dohvaćen vlagom; bez poveza koji je otkinut i zagubljen.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu i naslovnoj stranici nalaze se bilješke iz jezika.

3381. 7030.

مغنى الطلاب (شرح الايساغوجى)

Muġnī aṭ-Ṭullāb (Šarḥ al-Īsāġōğī)

L. 36; 19 x 12,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima glosa i dopuna. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Na kraju je bilješka iz koje se razumije da je autor djelo završio 14. rebi'ul evvela 1194/1780. godine.

Prepis potječe iz prve polovine XIX stoljeća.

Na kraju je napisao tri puta ime Mustafa Handžić, učenik Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu, pa je on bio posljednji vlasnik ovog rukopisa.

3382. 7047.

مغنى الطلاب (شرح الايساغوجى)

Muġnī aṭ-Ṭullāb (Šarḥ al-Īsāġōġī)

Djelo je na kraju nepotpuno ناقص فى آخره. Listovi koji su ovdje sačuvani oštećeni su u donjem lijevom uglu, miš ih oštetio.

L. 10; 21 x 14. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, oštećen; bez poveza koji je otkinut i zagubljen.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

3383. 6973.

شرح الايساغوجى (بالتركية)

Šarḥ al-Īsāġōġī

Anonimni komentar na turskom jeziku djelu "al-Isāgūġī" iz logike. Naš primjerak je manjkav poslije prvog lista, kao da je jedna laga otkinuta i zagubljena.

Početak:

اوله: الحمد لله خالق الاجناس والفصول الوهاب بمقتضى وجوده المناطق . . .

Završetak:

آخره: والعمدة علم منطقدن مقصود اولان هو البرهان بر برهان دركه ذكر اولندى احمالا واكر تفصيل مراد اولنوركه . . . طلب اولنه والله اعلم بتحقيقه وهو الموفق والمرشد. تمت تمام.

L. 44; 15,5 x 10. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst na stranicama obrubljen je sa po dvije crvene linije. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz druge polovine XIX stoljeća.

Na kraju su bilješke na arapskom i turskom jeziku iz logike.

Na 46b. listu piše da je prepisao (vjerovatno navedene bilješke) Rustem b. Ibrāhīm Redžić 1328/1910. godine. Ne možemo usvojiti da je navedeni prepisivač ovog djela, jer nije isti rukopis, pero i mastilo kao kod rukopisa.

Poklonio Emin Islamovski iz Struge.

3384. 3474.

الرسالة الشمسية

ar-Risāla aš-Šamsiya

(v. br. 3302,3)

L. 38; 20 x 13. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, a ponegdje i u proredu, ima kratkih tumačenja, pisanih sitnijim slovima. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, malo oštećen.

Prepis završen 1076/1665.

Uvakufio Elči Hadži Ibrahim-paša, muhafiz Bosne (v. bilješku i pečat na kraju rukopisa).

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3385. 4071.

Zbirka (مجموع), 2

L. 43; 20,5 x 15. *Nasḫ* i *ta'līq*, od dvojice prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima kratkih komentara i tumačenja. Papir tamnobijel, malo oštećen; povez polukožni, zaštićen zelenim platnom, oštećen.

1. L. 1 - 18.

الرسالة الشمسية

ar-Risāla aš-Šamsiya

Prepisao Muṣṭafā Yūsuf al-Mostārī - Šayḫ Yūyō 1099/1688. Prepisivač se nije potpisao, ali smo zaključili da je on prepisao ovo djelo prema njegovom prepoznatljivom rukopisu i bilješci o vlasništvu na prvoj stranici.

2. L. 21b. - 43.

تعليم المتعلم
Ta'līm al-muta'llim

Pouke o vjerskom-moralnom odgoju i lijepom vladanju učenika. Napisao Burhānuddīn az-Zarnūǧī oko 600/1203. (v. I, 152,2, str. 124).

Prepisao Ḥasan-soḫta 'Alī Kalfazāde (Alikalfić), bez oznake datuma, vjerovatno početkom XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici su bilješke iz fikha, naslov djela i imena ranijih vlasnika: Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī i Ṣāliḥ-soḫta b. Bayrām. Na 21a. listu je ime trećeg vlasnika knjige: Ismā'īl b. aš-Šayḫ Ibrāhīm.

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3386. 2296.

Zbirka (مجموع), 4

L. 56; 21 x 15. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima dopuna, ispravaka i kratkih tumačenja. Osnovni tekst u komentarima nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, tanji, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 1 - 19a.

الرسالة الشمسية
ar-Risāla aš-Šamsiya

Prepis završen 1176/1762.

2. L. 20b - 26.

رسالة فى فن المناظرة
Risāla fī fann al-munāẓara

(v. br. 3315,12)

3. L. 28b - 32a.

شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة
Šarḥ risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3331,6)

4. L. 33b - 55.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġūǧī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)

Cijelu zbirku prepisao Muḥammad Ḥāmid b. 'Alī-efendi 1175/1761.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3387. 1782.

Zbirka (مجموع), 3

L. 61; 20 x 12. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Prvih dvanaest lista u drugom djelu ove zbirke neko je kasnije dopisao i kompletirao isto. Osnovni tekst u komentaru nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima kratkih tumačenja. Tekst i margine u drugom djelu obrubljen je crvenom linijom, osim spomenutih dopisanih listova. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom.

1. L. 1 - 31.

الرسالة الشمسية
ar-Risāla aš-Šamsiya

Prepisao Ḥasan b. Aḥmad koncem redžepa, bez oznake godine, vjerovatno u XVIII stoljeću.

2. L. 32b - 47a.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)

3. L. 50b - 58.

الايساغوجى
al-Īsāġōǧī

(v. br. 3302,1)

Poredeći posljednja dva djela sa prvim, izgleda nam da je isti navedeni prepisivač.

Na 48b - 51b. listu, te na kraju rukopisa nalaze se razne bilješke iz logike, filozofije, tefsira, fetve, dove i drugo.

Uvakufio Ṣāliḥ-efendija Hromozāde.

3388. 7045.

الرسالة الشمسية
ar-Risāla aš-Šamsiya

L. 23; 21,5 x 15. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo glosa, dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

3389. 5531.

Zbirka (مجموع *), 2*

L. 72; 16 x 11,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, aneke su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima malo ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom. Prvo djelo na kraju nepotpuno. Povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 40.

الرسالة الشمسية
ar-Risāla aš-Šamsiya

Djelo je na kraju nepotpuno.

2. L. 41 - 72.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Kātī

(v. br. 3203,2)

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na naslovnoj stranici drugog djela u ovoj zbirci napisano je olovokom ime ranijeg vlasnika Knjige: Sāliḥ b. 'Omar b. Aḥmad b. al-ḥāǧǧ 'Alī al-Bosnavī.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3390. 1832.

Zbirka (مجموع *), 3*

L. 66; 21 x 12,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomješani, pisani rukom nevieštog kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel; povez polukožni.

1. L. 1 - 30.

الرسالة الشمسية
ar-Risāla aš-Šamsiya

2. L. 31b - 51a.

شرح الفريدة
Šarḥ al-farīda

Komentar djelu "al-Farīda" o metafori. Ko je napisao osnovno djelo, nismo mogli ustanoviti, a ovaj komentar napisao je Ibrāhīm-efenī Gözübüyükzāde, umro 1258/1842. ili 1253/1837.

Tüyatok III, 183; O.M. II, 8

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على نبيه وبعد فاقول ان فى جملة والصلوة على خير البرية اعتراضا ...

Završetak:

آخره: يقول ما زاد على قرينة المصرحة لا يجوز ان يكون هذا اقيد قيدا وقوعيا ... تمت هذه التقريرات والتعبيرات والاستعارات للاستاذ ... بكوز، بيوك زاده

Iza ovog djela pa do početka slijedećeg (oko tri lista) nalaze se bilješke iz metafore.

3. L. 56b - 66.

حاشية على شرح جهة الوحدة

Ḥāšiya ʻalā šarḥ ğihat al-waḥdat

Glosa ili superglosa djelu "Ğihat al-waḥdat" iz logike (v. br. 3335,7) - Bagdad. Abdussalam Rauf (Kaderijska biblioteka) navodi da je komentator osnovnom djelu Muḥammad b. Ḥamzā al-Fanārī (umro 834/1430.), što je pogrešno, jer je on živio prije pisca osnovnog djela. Komntator ili glosator je Qara Ḫalil-efendī (umro 1123/1711.) (v. br. 3335,7). Pisac ove glose ili superglose je Monlla Zaynuddinal-Barādūstī, čija nam je biografija nepoznata.

Bagdad - Qadiriyya V, 135.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... وبعد فهذه تعليقات علقها بالمباحث المتداولة بين المحصلين الموسوم بجهة الوحدة ...

Završetak:

آخره: والله خير الميسرين فلما تم المرام سكت عن طول الكلام اعلم العلماء الزمان ملا زين الدين المشهور بالبرادوستى

Cijelu zbirku prepisao ʻOmar b. Ibrāhīm al-Bosnavī as-Sarāylī, bez oznake datuma, vjerovatno u XIX stoljeću. (Bilješka na kraju drugog djela u ovoj zbirci).

Uvakufio Hadži Omer-efendija Aqḥiṣārī.

3391. 2816.

Zbirka (مجموع), 3

L. 44; 17 x 11,5. *Taʻlīq* i *nasḫ*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Tekst u posljednja dva djela obrubljen je zlatnom debljom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel; povez kartonski.

1. L. 1 - 21.

الرسالة الشمسية

ar-Risāla aš-Šamsiya

Djelo je na kraju nepotpuno.

2. L. 23 - 35.

رسالة لربع الدائرة فى سمت المقنطرة

Rīsāla lī rubʻi ad-dāʻira fī samt al-muqanṭara

Rasprava na arapskom jeziku o upotrebi kvadrata za izračunavanje namaskog vremena. Napisao Ismāīl Ḥaqqī b. Ibrāhīm Yekšehrī ili Yenišehrī, čija nam je biografija nepoznata. Gornji naslov je naš, a ime pisca je prema rukopisu, jer u pristupanim izvorima nismo mogli pronaći ovu raspravu i njenog autora.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى دل على وحدانية ذاته دائرة الموجودات ... وبعده اردت ان اجمع رسالة لربع الدائرة فى سمت المقنطرة ... وقسمت فى سبعة عشر بابا مع الخاتمة

Završetak:

آخره: فما كان فهو ارتفاع الشئ وقامته الظل المطلوب

3. L. 36b - 44.

رسالة فى العمل بالربع المجيب

Risala fi'l-ʻamal bir-rubʻi al-muğīb

Druga rasprava, također na arapskom jeziku, na istu temu. Napisao Badruddīn Muḥammad b. Muḥammad Sibṭ al-Māridīnī, umro 912/1516. K. Dobrača (II, 1540,2) kaže da mu je autor nepoznat.

Köprülü III, 296,2

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... وبعد فهذه رسالة فى العمل بالربع المجيب مشتملة على مقدمة وعشرين بابا

Završetak:

آخره: ... وان القيت مطالعة من مطالع الشروق المشتقبل بقى الباقى من الليل عند توسط فان تساوى الباقى حصة الفجر توسط اول وقت الفجر

Prepis pod tačkom 1 potječe iz XIX stoljeća, a djela pod tačkom 2 i 3 prepisao 'Abdullāh Ḥilmī 1265.1848. (Datum prepisa izražen Ebdžed sistemom u riječi غرسه).

3392. 6357.

Zbirka (مجموع), 2

L. 132; 18 x 13,5. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja dotičnog teksta. Tekst na stranicama obrubljen je sa po dvije tanke crvene linije. Papir žućkast, tanji, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen, rastavljen od listova koji su prosuti.

1. L. 1 - 92.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

Komentar djelu o logici "ar-Risāla aš-Šamsiyya" (v. 3302,3). Napisao Quṭbudīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī, umro 766/1364.

K.D. II, 894,4; Ḥ Ḫ II, 1063; Ahlwardt IV, 5258; Köprülü III, 330.

Početak:

اوله: ان ابهى درر تنظم ببنان البنيان وازهر زهر تنثر فى اردان الاذهان ... وبعد فيقول المولى ... قطب الملة والدين ... وسميته بتحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Završetak:

آخره: ولو كان للسماع علم بالفاظ الوحشية او كان هناك قرينة دالة على المراد جاز استعمالها

2. L. 95 - 132.

شرح رسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للكيلانى)

Šarḥ ar-Risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara lil-Kīlānī

(v. br. 3261,3; 3270,2)

Djelo je na kraju nepotpuno, otkinuto i zagubljeno nekoliko listova.

Komentar Semerqandijevoj risali o disputaciji. Osnovnu risalu napisao je, dakle, Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, umro oko 600/1203. (v. br. I, 691,15, str. 454), a ovaj komentar Quṭbuddī Muḥammad al-Kilānī, umro oko 830/1426. Autor Kataloga (Köprülü III, 536) smatra da je ovo glosa, ali iz teksta i drugih izvora razumije se da je ovo komentar.

Ḥ Ḫ I, 40; Ahlwardt IV, 5274; Köprülü III, 536.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى هدانا الى سواء السبيل وارشدنا فى اقتناء الفضائل بالبرهان والدليل ... و بعد فهذه حواش كتبناها للرسالة الموسومة بآداب البحث للامام الفاضل ... السمرقندى

Oba djela prepisao Aḥmad b. Ḫiḍr 869/1465. (bilješka poslije prvog djela).

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

3393. 3075.

Zbirka (مجموع), 3

L. 84; 16,5 x 12. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih kratkih komentara i tumačenja dotičnog teksta. Listovi 6/7 su kasnije dopisani. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1 - 48.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

2. L. 49b - 66.

حاشية الخيالى على شرح عقائد النسفى للتفتازانى

Ḥāšiya al-Ḫayālī 'alā šarḥ 'aqā'id an-Nasafī li-at-Taftāzānī

Djelo je na početku nepotpuno. Poslije pravog lista nedostaje oko polovine djela.

Glosa Taftazanijevom komentaru priručnika o islamskom vjerovanju. Osnovno djelo napisao Naǧmuddīn Abū Ḥafṣ 'Omar b. Muḥammad an-Nasafī (umro 537/1142), komentar Mas'ūd b.'Omar at-Taftāzānī (umro 791/1389), a ovu glosu Aḥmad b. Mūsā al-Ḫayālī, umro 862/1475. (v. I 6637, str. 415).

Početak:

اوله: اما بعد الحمد لمستأهله والصلوة على سيد رسله واله وصحبه موضحي سبله . . .

Završetak:

آخره: قلت هذا الادعاء مما لا يقبل فى حق الانبياء وبه يظهر ان هذا الوجه ايضا يفيد تفضيلهم فقط الفضل بيد الله تعالى يؤتيه من يشاء والله ذو الفضل العظيم

3. L. 67 - 84.

حاشية الخيالي على شرح عقائد النسفي للتفتازاني

Ḥāšiya al-Ḫayālī 'alā šarḥ 'aqā'id an-Nasafī li-at-Taftāzānī

K. D. I, 636; Ahlvardt II, 1966; Tüyatok II, 1012.

Djelo je na kraju nepotpuno.

Početak:

اوله: الحمد لمستاله . . . قال الشارح التحرير عامله الله بلطفه الخطير بعد ما تيمن بالتسمية الحمد اقول

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač 890/1483.

Na 1a. listu je ime ranijeg vlasnika Aḥmad b. Muḥammad b Muṣṭafā iz kasabe Ljubinje i još jedno ime i lični pečat koji su teško čitljivi.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3394. 5792.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

Početak:

اوله: ورتبه على مقدمة وثلث مقالات وخاتمة قال اقول الرسالة مرتبة على مقدمة وثلاث مقالات وخاتمة اما المقدمة ففى ماهية المنطق وبيان الحاجة اليه . . .

L. 47; 20,5 x 15. *Nasḫ* sa primjenom *ta'līqa*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih glosa. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez kartonski, također oštećen.

Prepisao 'Oṯman b. Yaḥyā 991/1583.

Prepisivač je neki naš čovjek, jer u bilješci o prepisu piše da je završio prepis u mjesecu travnju, dakle, naziv mjeseca po narodnoj upotrebi, a ne arapskim imenom.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3395. 3509.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

L. 56; 21,5 x 15,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovim i u proredu ima kratkih komentara i tumačenja dotičnog teksta. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepisao Muḥammad, ḥāfiẓ 1112/1700.

Na 1b. zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika Aḥmed-efendija b. 'Alī-efendija Bosnevī.

3396. 2984.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

L. 54; 17 x 12. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara i tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni.

Prepisao Ḥasan Qrīmī, u medresi Mezqūn (!), bez oznake datuma, koncem XVI ili početkom XVII stoljeća.

Uvakufio Ibrāhīm b. Islām Spužlija, nastanjen u Travniku, za Ajni-begov mekteb u Sarajevu.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3397. 5065.

Zbirka (مجموع), 2

L. 62; 17 x 11,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih glosa. Papir tamnobijel, različite debljine; bez poveza koji je otkinut i zagubljen.

1. L. 1 - 54.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

2. L. 56b - 62.

الرسالة الشمسية

ar-Risāla aš-Šamsiya

(v. br. 3302,3)

Prepis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na listovima 54 - 55 su stihovi na perzijskom jeziku i jedan prigodan salavat.

3398. 2450.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 68; 18 x 12,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih glosa i tumačenja dotičnog teksta. Tekst na prvih dvadesetak listova obrubljen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Prepis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Uvakufio Ḥasan-efendija Bojozāde (v. pečat na više mjesta u rukopisu).

3399. 1944.

Zbirka (مجموع), 2

L. 101; 20 x 13,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Tekst na stranicama obrubljen je jednom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 36a.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

2. L. 36b - 101.

تصديقات (شرح الرسالة الشمسية)

Taṣdīqāt (Šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya)

Komentar drugog dijela risale "aš-Šamsiyye" o premisama, od istog pisca. Ahlwardt (IV, 5258) je obradio ova dva djela kao jedno, dok ostali Katalozi posebno spominju ova dva djela.

Ahlwardt IV, 5258; Tüyatok III, 2361 - 66.

Početak:

اوله : قال المقالة الثانية فى القضايا لما فرغ من مباحث القول الشارح شرع فى مباحث الحجة

Završetak:

آخره : وليكن هذا آخر ما اردنا ايراده فى هذه الاوراق والحمد بواجب الوجود مفيض الارزاق والصلوة على افضل البشر على الاطلاق المبعوث لتتميم مكارم الاخلاق

Oba djela prepisao Feyzullah b. 'Abdullāh 1209/1794.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i ime ranijeg vlasnika Ṣāliḥ b. Ša'bān an-Niqšikevī (iz Nikšića), godina 1210/1795.

3400. 2721.

Zbirka (مجموع), 4

L. 200; 21 x 15,5. *Nasḫ*, sa nešto *ta'līqa*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima kratkih komentara. Na početku je izrađen unvan sa zlatnom podlogom, bez

umjetničke vrijednosti. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je jednom debljom zlatnom, a na ostalim stranicama jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 42.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

2. L. 44b - 128.

تصديقات (شرح الرسالة الشمسية)

Taṣdīqāt (Šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya)

(v. br. 3399,2)

3. L. 130b - 152.

الرسالة الشمسية

ar-Risāla aš-Šamsiya

(v. br. 3302,3)

4. L. 154 - 200.

تلخيص المفتاح

Talḫiṣ al-miftāḥ

Djelo o arapskoj stilistici, što ga je napisao Muḥammad b. 'Abdurraḥmān al-Qazwīnī, Ğalāluddēn, umro 739/1338. (v. II, 1807,2)

Početak:

اوله: الحمد لله على ما انعم وعلم البيان ما لم نعلم

Cijelu zbirku je prepisao al-Ḥāğğ Ibrāhīm b. Yūsuf al-Bosnavī, u Konstantinpolu (Istanbulu), 1208/1793.

(... انتهى الكتاب ... على يد افقر العباد ... الحاج ابراهيم بن يوسف بوسنوى وذلك فى سنة
ثمان ومائتين والف فى مدينهء قسطنطينية)

Na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika Ḥusayn b. al-Ḥāğğ Ibrāhīm al-Bosnavī, Sanalī (iz Sane), godina 1268/1851. To je najvjerovatnije sin navedenog prepisivača.

Na posljednoj stranici pisana bilješka bosanskim jezikom (latinicom): Poklon Samiji Lasić od Đemala Vejzovića, brijača iz Sanskog Mosta, 13. 12. 1936. godine.

3401. 963.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

L. 52; 21,5 x 15,5. *Ta'līq* i *nasḫ*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima gratkih glosa. Papir bijel, čvrst; povez kartonski

Prepis starijeg dijela je iz XVIII stoljeća, a dopisani dio završen je 1257/1841., u medresi Ḥakim Čelebi, u blizini Qosqe (!).

3402. 3158.

Zbirka (مجموع *), 2*

L. 88; 18,5 x 12. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih tumačenja dotičnog teksta. Imaju kustode. Papir tamnobijel i žućkast, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1 - 60.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

2. L. 61 - 88.

الرسالة الشمسية

ar-Risāla aš-Šamsiya

(v. br. 3302,3)

U ovom primjerku prepisivač je izostavio prepis uvodnog dijela. Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

3403. 7048.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 48; 20 x 13. *Nasḫ*, pisan vještom rukom kaligrafa. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst, listovi prosuti; bez poveza.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3404. 827.

Zbirka (مجموع *), 3*

L.69; 18,5 x 13,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima ssitno pisanih kratkih komentara i tumačenja pojedinih riječi dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst, različite debljine, oštećen; povez polukožni, sa preklopom, oštećen. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli.

1. L. 1 - 67.

تصديقات (شرح الرسالة الشمسية)

Taṣdīqāt (Šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya)

(v. br. 3349,8 i 3399,2)

Prepisao neki Badruddīn 893/1487.

2. L. 67b - 68.

الرسالة العضدية فى الوضع

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3315,9)

Djelo je na kraju nepotpuno.

Prepisao Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Bosnavi, 1221/1806.

3. L. 69a.

رسالة من الآداب

Risāla min al-ādāb

Kratka risala o disputaciji. Obuhvata samo jednu stranicu. Napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawi, umro 981/1573.

O.M. I, 256.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين . . . وبعد فاعلم ان المناظرة اذا نقل خيرا

Završetak:

آخره: لكن لا بد من شاهد وقس على هذا الى ان ينتهى الى عجز احدهما. تمت الرسالة فى الآداب لمحمد بن پير على.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3405. 6997.

تصديقات (شرح الرسالة الشمسية)

Taṣdīqāt (Šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya)

L. 84; 18 x 15. *Ta'līq*. Tekst na stranicama (52 lista) obrubljen je tankom crvenom linijom. Riječi قال i اقول pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima glosa koje tumače dotični tekst. Papir žućkast, čvrst; povez polukožni, sa preklopom. Imaju utisnuti ornamenti na sredini korica i preklopu.

Prepisao Sayyid Aḥmad b. 'Alī 898/1492.

Na prvoj nutarnjoj korici su bilješke, na turskom jeziku, pisane slabim rukopisom, iz kojih se razumije da je neko 2. džumadel evvela 1270/1854. godne stigao u Medinu.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka iz logike, a na drugom naziv djela i ime pisca.

Na posljednja dva zaštitna lista su stihovi na perzijskom jeziku, od Mula Džamije i Ḫusrevširina.

Rukopisje porijeklom iz Gornjeg Vakufa, a za ovu biblioteku poklonio ga je Hivzija Hasandedić iz Mostara.

3406. 5122.

تصديقات (شرح الرسالة الشمسية)

Taṣdīqāt (Šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya)

L. 55; 17,5 x 13. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna, tumačenja i ispravaka. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom, oštećen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku (v. pečat na početku i na kraju djela).

3407. 3519.

تصديقات (شرح الرسالة الشمسية)

Taṣdīqāt (Šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya)

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 55; 20,5 x 14. *Ta'līq*. Istaknute riječi piane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, sa preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

3408. 5467.

تصديقات (شرح الرسالة الشمسية)

Taṣdīqāt (Šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya)

L. 71; 17,5 x 11. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih komentara. Imaju kustode. Papir tamnobijel i žućkast, dohvaćen vlagom; povez kartonski, oštećen.

Prepisao neki Ḫawāğe 'Alī, bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3409. 2337.

تصديقات (شرح الرسالة الشمسية)

Taṣdīqāt (Šarḥ ar-Risāla aš-Šamsiya)

Završetak:

آخره: مطلوبا بالبرهان لان اجزا بينه الثبوت للشئ وليكن هذا آخر ما اردنا ايراده فى هذه الاوراق والله اعلم بالصواب

L. 115; 21,5 x 14. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima nešto kratkih komentara. Neki listovi su obrnuto uvezani. Imaju kustode. Papir žućkast i sivkast; povez kartonski.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

3410. 5074.

Zbirka (مجموع), 4

L. 154; 17 x 11. *Ta'līq*, starinski. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Papir tamnobijel i žućkast, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 96a.

حاشية على شرح الشمسية للجرجانى

(حاشية على تحرير القواعد المنطقية المسماة بكوچك)

Ḥāšiya 'alā šarḥ aš-šamsiya lil-Ğurğānī (Ḥāšiya 'alā taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya al-musammāt bi Küçük)

Glosa Tahtanijevom komentaru djela "ar-Risāla aš-Šamsiyya". Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413.

Ḥ Ḫ II, 1063; Ahlwardt IV, 5260; Köprülü III, 312; Tüyatok III, 2216.-20.

Početak:

اوله: الحمد لوليه والصلاة على نبيه قال ورتبته على مقدمة وثلث مقالات وخاتمة اقول هكذا وجدنا عبارة المتن في كثير من النسخ والصواب ان لفظ ثلث ههنا زايدة . . .

Završetak:

آخره: وهذا الجواب مردود لان الشيخ الرئيس قد صرح فى الشفاء بان التصديق لوجود الموضوع من المبادى التصديقية فلا يكون ايضا اذا لا يفهم هناك شئ اصلا فالخليل فيه هو الاحتياج الاستفسار فتطول المسافة بلا طائل

Prepis završen rebi'ul-ahira 863/1459.

2. L. 97b - 109.

حاشية على الشمسية فى المنطق

Ḥāšīya 'alā aš-Šamsiya fi'l-manṭiq

Glosa raznim komentarima gore spomenutoj risali (*Šamsiyya*). Napisao Ǧalāluddīn Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī aṣ-Ṣadīqī, umro 908/1502.

Ḥ Ḫ II, 1063; A M II, 244.

Početak:

اوله: جل من ظهرت على حواشى الاكوان اسرار قدرته الشاملة . . . وبعد يقول الفقير . . . محمد بن اسعد الدوانى الصديقى . . . ان اجمع لهم ما كنت القى اليهم اثناء مباحث شرح الشمسية حواشيه من الزوائد

Čini nam se da prepisivač nije do kraja prepisao ovu glosu.

3. L. 112b - 151.

المآب فى شرح الآداب

al-Maāb fī šarḥ al-ādāb

Komentar risali "as-Samarqandiyi" o disputaciji. Osnovnu risalu napisao Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, umro oko 600/1203. a ovaj komentar Muḥammad b. Aḥmad al-Bihištī al-Isfarā'inī, umro 900/1494.

Hadži Halifa (I, 40) kaže da je komentator umro 749/1348., što bi moglo biti ispravnije, jer je ovaj komentar prepisan 863/1459. Čak i autor predhodne glose (Ǧalāluddīn ad-Dawānī) smatramo da je umro ranije, nego što to izvori navode i to, opet, na osnovu prepisa gore navedene njegove glose.

Ḥ Ḫ I, 40; Ahlwardt IV, 5288.

Početak:

اوله: الحمد المتوحد لله بوجوب الوجود والقدم المنفرد بذاته عن الحدوث والعدم . . . فان اجوع خلق الله تعالى ابا العلاء محمد بن احمد البهشتى الاسفرائنى . . .

Završetak:

آخره: لوجوب تحقق اللازم عند تحقق الملزوم فيلزم ثبوت المدعى وهو المط. تمت الكتاب بعون الله

4. L. 152b - 154.

حاشية على ديباجة شرح الشمسية لقطب الدين الرازى

Ḥāšiya 'alā dibāğa šarḥ aš-šamsiya li Quṭbuddīn ar-Rāzī

Glosa predgovoru komentara risale "aš-Šamsiyye". Napisao 'Abdulmağīd b. Nu'mān, čija nam je biografija nepoznata.

Köprülü III, 293,2

Početak:

اوله: قال الفقير عبد المجيد بن نعمان . . . هذه رسالة حاوية للطائف السنية فى شرح ديباجة الرسالة الشمسية لقطب الملة والدين

Završetak:

آخره: الازمة جمع زمام وهو للقول والتوفيق الله. تمت الكتاب بعون الله.

Prepis je iz istog vremena kao i predhodna djela.

Na prvim zaštitnim listovima su stihovi na perzijskom jeziku. Na kraju je jedna izreka h. Alije, četvrtog halife.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3411. 860.

حاشية على شرح الشمسية للجرجانى

(حاشية على تحرير القواعد المنطقية المسماة بكوچك)

Ḥāšiya 'alā šarḥ aš-šamsiya lil-Ǧurğānī (Ḥāšiya 'alā taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya al-musammāt bi Küçük)

Završetak:

آخره: فلا يكون ايضا جزء على حدة بل مندرجا فى المبادى التصديقية

L. 88; 18,5 x 13,5. *Ta'līq*, starinski, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara i tumačenja dotičnog teksta - sve pisano sitnijim slovima. Posljednjih desetak listova kasnije je dopisano. Papir tamnobijel, hrapav, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

Prepis završen 870/1465.

Uvakufio, za Ajni-begov mekteb u Carevoj mahali u Sarajevu, Osman b. Mustafa Mehremić iz iste mahale (v. bilješku na rubu 2. lista).

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3412. 2422.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 122; 17,5 x 12,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima kratkih tumačenja. Tekst u prvom djelu obrubljen je crvenom linijom. Papir tamnobijel i žućkast, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1 - 98. i 122a.

حاشية على شرح الشمسية للجرجانى

(حاشية على تحرير القواعد المنطقية المسماة بكوجك)

Ḥāšiya 'alā šarḥ aš-šamsiya lil-Ğurğānī (Ḥāšiya 'alā taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya al-musammāt bi Küçük)

2. L. 99b - 121.

حاشية على شرح التصديقات

Hašiya 'alā šarḥ at-Taṣdīqāt

Dio glose poglavlja o sudovima (premise). Napisao isti pisac 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413.

Ahlwardt IV, 5261; Tüyatok III, 2222-3.

Početak:

اوله: قوله ولما توقف معرفتنا على معرفة القضايا لقول كما ان للقول الشارح مبادى يتوقف عليها

Završetak:

آخره: فلا يكون ايضا جزء على حدة بل مندرجا فى المبادى التصديقية. تم الكتاب.

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač 891/1486.

Uvakufio, za Đumišića medresu u Sarajevu, Hadži Abdulkadir Muzaferija (v. bilješku i pečat na prvom zaštitnom listu).

3413. 2050.

حاشية على شرح الشمسية للجرجانى

(حاشية على تحرير القواعد المنطقية المسماة بكوجك)

Ḥāšiya 'alā šarḥ aš-šamsiya lil-Ğurğānī (Ḥāšiya 'alā taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya al-musammāt bi Küçük)

L. 74; 20 x 13,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu, naročito u prvoj polovini djela, ima komentara i tumačenja pojedinih riječi. Tekst i margine do polovine djela obrubljeni jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel; povez polukožni, s preklopom.

Prepis je završen 983/1575.

Na kraju su bilješke na arapskom i turskom jeziku iz logike.

Uvakufio Salih-efendija Hromozade.

3414. 834.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 72; 18 x 14. *Ta'līq*. Istakfnute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst, različite debljine i starosti; povez polukožni, s preklopom. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli.

1. L. 1 - 63.

حاشية على شرح الشمسية للجرجانى

(حاشية على تحرير القواعد المنطقية المسماة بكوجك)

Ḥāšiya 'alā šarḥ aš-šamsiya lil-Ğurğānī (Ḥāšiya 'alā taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya al-musammāt bi Küçük)

Završetak: (v. br. 3411).

2. L. 65b - 72.

الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية

ar-Risāla aš-Šamsiya fī al-qawā'id al-manṭiqiya

(v. br. 3302,3)

Ovaj primjerak je u nešto skraćenoj verziji. Vjerovatno je prepisivač prepisao za sebe one dijelove koji su njemu bili interesantni ili potrebni.

Prepis prvog djela potječe iz XVI, drugog iz XVIII stoljeća.

Na početku djela su bilješke iz logike i poučne izreke, te ime ranijeg vlasnika knjige: Šukrullāh Muṣṭafa b. Fewzī Aḥmad.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3415. 2125.

حاشية على شرح الشمسية للجرجانى

(حاشية على تحرير القواعد المنطقية المسماة بكوچك)

Ḥāšiya 'alā šarḥ aš-šamsiya lil-Ǧurǧānī (Ḥāšiya 'alā taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya al-musammāt bi Küçük)

L. 98; 20 x 15. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Papir tamnobijel i crvenkast, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici su bilješke iz logike.

3416. 1745.

حاشية على شرح الشمسية للجرجانى

(حاشية على تحرير القواعد المنطقية المسماة بكوچك)

Ḥāšiya 'alā šarḥ aš-šamsiya lil-Ǧurǧānī (Ḥāšiya 'alā taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya al-musammāt bi Küçük)

Na donjem prerezu napisan je ovaj naslov: سيد على التصورات

Ovaj primjerak je obimniji, pa početak i kraj djela razlikuje se od ostalih primjeraka.

Početak:

اوله: قوله قال ورتبته على مقدمة وثلاث مقالات وخاتمة نقل عن الص لفظ ثلث متابعة لكثير من النسخ ولم يرتفت الا نسخ لم يثبت فيها

Završetak:

آخره: ... النار استقص يكتب بالثاء والطاء وكلاهما اصل المركب من الحيوان والنبات والمعادن

والتمثيل بناء على كون النار نظرية. والحمد لله على الانعام والشكر له على الاتمام. تمت التصورات بعون قاضى الحاجات على يد محمد عفى عنه المنان.

L. 173; 21 x 15. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima ispravaka. Papir žućkast i bijel; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao neki Muhammad u XVIII stoljeću.

Uvakufio, za Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu, al-Ḥāǧǧ Aḥmad-efendija b. Muṣṭafā, muderris spomenute medrese.

3417. 7032.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 151; 18 x 12. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima listova ima nešto glosa, dopuna i ispravaka. Papir tamnobijel i bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen. Prva korica sa zaštitnim listovima i prvim listom djela pod tačkom 1, otkinuta i zagubljena, pa su listovi prosuti.

1. L. 1 - 82.

حاشية على شرح الشمسية للجرجانى

(حاشية على تحرير القواعد المنطقية المسماة بكوچك)

Ḥāšiya 'alā šarḥ aš-šamsiya lil-Ǧurǧānī (Ḥāšiya 'alā taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya al-musammāt bi Küçük)

2. L. 83b - 132.

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-risāla aš-Šamsiya

(v. br. 3319,3)

3. L. 133b - 141.

الرسالة الشمسية

ar-Risāla aš-Šamsiya

(v. br. 3302,3)

4. L. 144 - 151

الايساغوجي

al-Īsāġōǧī

(v. br. 3302,1)

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač 1231/1815-16. (v. bilješku na kraju djela pod tačkom 3).

Poklonio neki Vareniković iz Travnika.

3418. 3043.

حاشية على شرح الشمسية للجرجاني

(حاشية على تحرير القواعد المنطقية المسماة بكوچك)

Ḥāšiya 'alā šarḥ aš -šamsiya lil-Ǧurǧānī (Ḥāšiya 'alā taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya al-musammāt bi Küçük)

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 114; 21 x 13,5. Ta'līq. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, naročito na prvih dvadesetak listova, ima sitno pisanih kratkih komentara. Na prve dvije stranice tekst je obrubljen sa dvije tanke crvene linije, a margine jednom linijom. Tekst na ostalim stranicama i margine (oko četvrtine djela) obrubljen je takoder jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, glat; povez kožni, s preklopom, malo oštećen.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na početku su bilješke iz tesavvufa i vježbe u pisanju.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3419. 2285.

حواشي على حاشية كوچك للسيد الشريف

Ḥawāšī 'alā ḥāšiya Küçük li as-Sayyid aš-Šarīf

Glose Ǧurǧāninoj glosi Taḥtanijeva komentara djelu "aš-Šamsiyye" iz logike. Osnovno djelo napisao Naǧmuddīn 'Alī b. 'Omar al-Qazwīnī al-Kātibī (umro 675/1276), komentar Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī (umro 766/136), glosu 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī (umro 816/1413), a ovu superglosu as-Sayyid 'Alī al-'Aǧamī (umro 860/1456), učenik as Sayyid-i Šarīfa Ǧurǧānije.

Ḥ Ḫ II, 1063; Kairo I VI, 79; Köprülü III, 307,4; Tüyatak III, 2215.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... قال وترتيبه على مقدمة اقول الضمير راجع الى الكتاب المذكور سابقا المرجع اليه الضمير سميته المعطوف هو عليه لا الى الرسالة ...

Završetak:

آخره: ان مثل الالفاظ المشتركة المتردد فيها الذهن بين المقصود وغيره فلا يثبت الارادية فليتمل.

تمت الرسالة الشريفة بعون الملك اللطيف.

L. 54; 18,5 x 12,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. U početku djela istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a kasnije te riječi nisu napisane, ostavljen prazan prostor za njihovo dopisivanje. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Uvakufio Elči Ibrahim-pašina, muḥafiẓ Bosne (v. bilješku i pečat na završetku djela).

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3420. 2606.

حاشية على شرح التصديقات

Ḥāšiya 'alā šarḥ at-taṣdīqāt

(v. br. 3412,2)

L. 24; 19,5x14. *Nasḫ - ta'līq*, od dvojice različitih prepisivača. Nakon 13. lista manjka nekoliko listova, što se vidi po kustodama. Istaknute riječi, nakon 13. lista, pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo kratkih komentara. Papir tamnobijel, čvrst, popravljan, dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Prepisao (drugu polovinu) Ḥamza b. al-ḥāǧǧ 'Iwaḍ (vā'iẓ) b. Ismā'īl, 861/1456., a prvi dio je nešto mlađi.

3421. 3415.

حاشية على شرح التصديقات

Ḥāšiya 'alā šarḥ at-taṣdīqāt

L. 59; 21 x 14. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima nešto ispravaka i dopuna. Tekst na stranicama obrubljen je sa po dvije tanke crvene linije. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā b. aš-Šayḫ Muḥyiddīn al-'Akārī, 12. ramazana 960/1553.

Na naslovnoj stranici je ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige: Aḥmad b. Muḥammad.

Poklonio Munir Šahinović.

3422. 4025.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 109; 21 x 15. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani, od dvojice različitih prepisivača, iz različitog vremena. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst, deblji, oštećen, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 24a.

حاشية على شرح التصديقات

Ḥāšiya 'alā šarḥ at-taṣdīqāt

(v. br. 3412,2)

Prepisao 'Abdurraḥmān b. Muḥammad b. Ša'bān at-Tūrḫānī, 1096/1684-85.

2. L. 25 - 109.

شرح على تهذيب المنطق والكلام

Šarḥ 'alā tahḏīb al-manṭiq va al-kalām

Komentar djelu "at-Tahḏīb" iz logike. Osnovno djelo napisao je Mas'ūd b. Omar at-Taftazānī (umro 791/1389), a komentar Ǧalāluddīn Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī, umro 908/1502.

Naš primjerak je na početku nepotpun.

Ḥ Ḫ I, 516; Ahlwardt IV, 5176; Kairo I VI, 61; Köprülü I, 915; Bagdad M Q III, 167.

Završetak:

آخره: فهذه البسايط يعنى ان المعتبر لا مكان اعتبار بسايط اخرى كما سياتى بل سياتى بسايط اخرى معتبره فى ضمن المركبات لم يعتبر منفردة وقد وضعت البسايط فى شكل ... (؟) ووضعت النسبة بين كل اثنين منها فى ملتقى الخطين الخارجين من كليهما تسهيلا للضبط على المبتدى

Sudeći po pismu i papiru, rukopis je veoma star i potječe, vjerovatno iz XV ili XVI stoljeća.

Na naslovnoj stranici je naziv prvog djela u ovoj zbirci i ime ranijeg vlasnika, napisano crvenim mastilom: Ḫalīl b.'Abdullāh, poznat pod imenom Gurūbzāde (!) u Sofiji, godina 1223/1808.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3423. 7020.

حاشية داود على حاشية السيد الجرجانى على

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الشمسية

Ḥāšiya Dāwūd 'alā ḥāšiya as-Sayyid al-Ǧurǧānī 'alā Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ aš-Šamsiya

Djelo je na početku nepotpuno.

Superglosa Gurganijinoj glosi (v. br. 3410,1). Napisao Qara Dawūd, učenik Sa'duddīn at-Taftāzanije, oko 810/1407.

Ḥ Ḫ II, 1063; Ahlwardt IV, 5262.

Početak u našem primjerku:

اوله: ليا نقيضين لعدم اختلافها بالايجاب والسلب معتبر فى مفهوم التناقض وكذا ...

Završetak:

آخره: ... بل اراد ذكر حكم من كلامه قصدا يمكن ان ستنبط من له تعريف والحاصل انه قصد التعريف ضمنا ويرد عليه ان المقام يدل على قصد التعريف ظاهرا ... ؟ فهو لا يلائم المقام ويمكن ان يقال اشارة الشارح الي جواب والايراد بقوله فالاولى

L. 60; 21 x 15,5. Ta'līq, teško čitljiv. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima ima ispravaka i dopuna. Papr tamnobijel, čvrst; nema poveza.

Prepisao Yūsuf b. Sūnduk, u gradu Kānqarī, 942/1535.

Poklonio Vereniković iz Travnika.

3424. 1996.

حاشية داود على حاشية السيد الجرجانى على

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الشمسية

Ḥāšiya Dāwūd 'alā ḥāšiya as-Sayyid al-Ǧurǧānī 'alā Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ aš-Šamsiya

Djelo je na početku nepotpuno.

Početak u našem primjerku:

اوله: ... والتميز الحاصل له من التعريف الرسمى تميز بالعرض ...

L. 105; 21,5 x 12,5. *Ta'līq*, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima tumačenja dotičnog teksta. Imaju kustode. Papir tyamnobijel, oštećen, dohvaćen vlagom; povez kartonski, s preklopom, noviji.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić.

3425. 6975.

حاشية داود على حاشية السيد الجرجاني على
تحرير القواعد المنطقية في شرح الشمسية

Ḥāšiya Dāwūd 'alā ḥāšiya as-Sayyid al-Ǧurǧānī
'alā Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ aš-Šamsiya

Početak:

اوله: قوله ورتبته على مقدمة وثلاث مقالات وخاتمة اعلم ان المص قال فاشار من سعد بلطف
(بطلف؟) الحق الى اخر اوصافه بتحرير كتاب كذا وكذا ...

L. 170; 18 x 12. *Ta'līq*, složen, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima tumačenja dotičnog teksta - sve pisano rukom istog prepisivača. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali rukopis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je bilješka i pečat, kako je nekada ovaj rukopis kupio Ibrāhīm b. 'Alī Yāšār.

Poklonio Emin Islamovski iz Struge.

3426. 5172.

حاشية على حاشية السيد على تحرير القواعد
المنطقية على الشمسية (قرا حاشية)

Ḥāšiya 'alā ḥāšiya as-Sayyid 'alā Taḥrīr al-qawā'id
al-manṭiqiya 'alā aš-Šamsiya (Kara ḥāšiya)

Superglosa Ǧurǧānījevoj glosi Qutbuddīnova komentara risali "aš-Šamsiyya" iz logike. Napisao 'Imād b. Yaḥyā b. 'Alī al-Fārisī, umro oko 900/1494.

Kairo I VI, 71; Ahlwardt IV, 5263; Köprülü III, 307.5.

Početak:

اوله: ورتبه على مقدمة وثلث مقالات اعلم ان من داب المصنفين ان يشيروا فى اول تصانيفهم الى
اجزاءها ...

Završetak:

آخره: وانت خبير بانه لو قيل كالامرين المتضايفين (؟) لكان اولى تمت الاوراق بعون الخلاق .

L. 72; 18,5 x 12,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja pojedinih riječi. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao 'Īsā b. Muḥammad, 22. džumadel-evvela 907/1501.

Na naslovnoj stranici je jedna dova, a na krajnjim zaštitnim listovima su bilješke iz gramatike arapskog jezika.

Uvakufio Elči Ibrāhīm-pāšā, muḥāfiẓ Bosne.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku (v. pečat na početku i na kraju djela).

3427. 5062.

حاشية على حاشية السيد على تحرير القواعد
المنطقية على الشمسية (قرا حاشية)

Ḥāšiya 'alā ḥāšiya as-Sayyid 'alā Taḥrīr al-qawā'id
al-manṭiqiya 'alā aš-Šamsiya (Kara ḥāšiya)

L. 74; 19 x 13. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima tumačenja dotičnog teksta. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao Ḥusayn b. 'Alī, mjeseca ramazana 949/1542.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku (v. pečate na početku i na kraju djela).

3428. 6944.

حاشية على حاشية السيد على تحرير القواعد
المنطقية على الشمسية (قرا حاشية)

Ḥāšiya 'alā ḥāšiya as-Sayyid 'alā Taḥrīr al-qawā'id
al-manṭiqiya 'alā aš-Šamsiya (Kara ḥāšiya)

L. 50; 21 x 14,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst glose nadvučen je crvenom linijom. Po rubov-

ima ima kratkih komentara. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, listovi prosuti, dohvaćeni vlagom; nema poveza koji je otkinut i zagubljen.

Prepisao Aḥmad b. Velī b. Sulaymān, u Amadu u medresi 'Alī-paše, u petak mjeseca zul-hidžeta 980/1573.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice u Travniku.

3429. 3703.

حاشية على حاشية السيد على تحرير القواعد
المنطقية على الشمسية (قرا حاشية)

Ḥāšiya 'alā ḥāšiya as-Sayyid 'alā Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya 'alā aš-Šamsiya (Kara ḥāšiya)

Početak:

اوله: نحمدك يا من انطق لسان عبده بايات جلاله . . . وبعد فان اقل خلق الله الولى عماد بن
يحيى بن الفارس هداه الله الطريق الصدق والصواب

L. 56; 18 x 13,5. *Ta'līq*, starinski, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara i tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst, deblji. Desetak listova u prvoj polovini knjige kasnije je dopisano i kompletirano ovo djelo. Povez kožni.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali rukopis potječe iz XVI stoljeća.

Na posljednjem listu su stihovi na arapskom i perzijskom jeziku.

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3430. 5084.

حاشية على شرح الشمسية لسلطان شاه

Ḥāšiya 'alā šarḥ aš-Šamsiya li Sulṭānšāh

Glosa Taftāzanijevom komentaru djelu "ar-Risāla aš-Šamsiyya" iz logike. Napisao Sulṭānšāh 929/1523.

GAL, G I, 466; GAL,S I, 846.

Početak:

اوله: قال ورتبته على مقدمة وثلث مقالات وخاتمة قلت منها بحث من وجوه الاول استفسار
الوجه لاختيار الترتيب دون التركيب وتاليف والتصنيف . . .

Završetak:

آخره: لا يفهم منها شيء اصلا فالخلل فيه ثبوت الاحتياج الى الاستفسار فيطول المساق بلا طائل،
تم ما اردنا ان نكتب على شرح تصورات الشمسية

L. 165; 21 x 13,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Komentar je nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna, ispravaka i kratkih tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom i oštećen u gornjem dijelu; povez kožni, s preklopom, oboje oštećeno.

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafā, u Istanbulu, u tekiji 'Aladdin Ḫalīfa, 939./1533.

Na prvom zaštitnom listu je naslov djela, ime i lični pečat ranfijeg vlasnika knjige: al-ḥāğğ Muṣṭafā, kadija.

3431. 1527.

حاشية على شرح الشمسية لسلطان شاه

Ḥāšiya 'alā šarḥ aš-Šamsiya li Sulṭānšāh

L. 129; 20,5 x 12. *Ta'līq*. Po rubovima ima kratkih komentara i tumačenja pojedinih riječi dotičnog teksta. Tekst komentara nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, sa preklopom.

Prepis je završen 960/1553.

Na naslovnoj stranici su bilješke iz logike, pečati vakifa i ove biblioteke.

Uvakufio Ṣāliḥ-efendija Hromozāde (Hromić).

3432. 6945.

Zbirka (مجموع), 6

L. 162; 21 x 15,5. *Nasḫ -ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima nešto dopuna i tumačenja dotičnog teksta. Tekst na stranicama obrubljen je crvenom linijom, a osnovna djela u komentarima i glosama nadvučena su, također, crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez polukožni, s preklopom, oštećen i skoro rastavljen od listova.

1. L. 1 - 36.

حاشية على شرح الشمسية لسلطن شاه

Ḥāšiya 'alā šarḥ aš-Šamsiya li Sulṭānšāh

2. L. 37 - 102.

شرح الرسالة الشمسية (تصديقات)

Šarḥ ar-risāla aš-Šamsiya (taṣdīqāt)

(v. br. 3349,8)

3. L. 106 - 112a i
112b - 124

تحرير القواعد المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية

Taḥrīr al-qavā'id al-manṭiqiya fī šarḥ ar-risāla aš-Šamsiya

(v. br. 3319,3)

Ovdje je prepisivač podijelio komentar na dva dijela, pa je u prvom dijelu prepisao predgovor i prvu magālu, a u drugom dijelu ostali dio komentara.

4. L. 126 - 153.

حاشية ابى الفتح على شرح الرسالة العضدية فى الآداب للحنفى

Ḥāšiya Abu'l-Fatḥ 'alā šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fi'l-ādāb lil-Ḥanafī

Glosa komentaru djela "ar-Risala al-'Aḍudiyya fi'l-ādāb" o disputaciji. Osnovnu risalu napisao 'Abdurraḍmān b. Aḥmad al-Īğī, umro 756/1355., komentar Maulānā Muḥammad al-Ḥanafī at-Tibrīzī, umro oko 900/1494-95., a ovu glosu Abu'l-Fatḥ Muḥammad b. Amīr as-Sa'īdī al-Ardabīlī, umro 950/1543.

Ḥ Ḫ I, 43; Ahlwardt IV, 5298; Köprülü III, 552,2; AM II, 218; Tüyatok I, 543.

Početak:

اوله: الحمد لله على افهام الخطاب والصلوة على رسوله المبعوث لاظهار الصواب ... وبعد فهذه فائدة عجاب بل زائدة لا يدخل فى الحساب على الشرح المشهورين اولى الالباب للرسالة الشريفة العضدية فى الآداب

Završetak:

آخره: قوله اعلم ان الحواشى ١ ٥ واعلم ان ما نقل عنه فى حواشى هذا الشرح ... ليعتمد عليها المحصلون ويميزها عن غيرها الطالبون ان الله مع الذين اتقوا والذين هم محسنون. تمت.

5. L. 156a.

الرسالة العضدية فى الآداب

ar-Risāla al-'Aḍudiya fi'l-ādāb

Kratka risala iz disputacije. Napisao gore spomenut 'Abdur-raḥmān al-Īğī. (v. 3335,3).

Ḥ Ḫ I, 43; Ahlwardt IV, 5293.

Početak:

اوله: لك الحمد والمنة على نبيك الصلوة والتحية اذا قلت بكلام ...

Završetak:

آخره: ان الكلام مركب من الحروف ان الكلام لفى الفوائد وانما جعل الكلام على فوائد دليلا.
تمت

6. L. 157 - 162.

الحنفية (شرح الرسالة الحنفية العضدية فى الآداب)

al-Ḥanafiya (šarḥ ar-risāla al-ḥanafiya al-'Aḍudiya fi'l-ādāb)

(v. br. 3335,4)

Komentar predhodnoj risali. Napisao gore spomenuti Maulana Muhammad Šamsuddin al-Hanafi at-Tibrizi, umro oko 900/1494-95.

Ḥ Ḫ I, 43; AM II, 218; Ahlwardt IV, 5296; Köprülü III, 552,1

Početak:

اوله: لك الحمد جعل الله تعالى مخاطبا تنبيها على القرب ولأن اللائق

Završetak:

آخره: اعلم ان الحواشى المنسوبة الى المحقق الشريفة قدس سره لهذه الرسالة ... فان وجدته حقا فاتبعه والا فاصلحه فان الله تعالى لا يضيع اجر المصلحين

Cijeu zbirku prepisao Aḥmad b. Muṣṭafa, u vremenu od 1205-1207/1790-92.

Poklonio Jakub Memić, iz Novog Pazara.

3433. 2009.

حاشية على التصديقات من تحرير القواعد
المنطقية لعصام الدين الاسفرائني

Ḥāšiya 'alā at-taṣdīqāt min taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya li 'Iṣāmuddīn al-Isfarā'inī

Glosa jednom dijelu komentara djelu "aš-Šamsiyya" iz logike. Osnovno djelo napisao Nağmuddīn 'Alī b. 'Omar al-Qazwīnī al-Kātibī, umro 675/1276., komentar Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad ar-Rāzī at-Taḥtānī, umro 766/1364., a ovu glosu 'Iṣāmuddīn Ibrānīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī, umro 944/1537. Kasim Dobrača (II, 882,3) ovu glosu (poglavlje o sudovima, premise - taṣdīqāt) pripisuje Maulānā 'Iṣāmuddīn Dāwūdu.

Köprülü III, 304; GAL,S I, 846.

Početak:

اوله: قوله المقالة الثانية فى القضايا واحكامها اى الموضوعات الذكرية فى هذه المقالة انواع القضايات واحوالها

Završetak:

آخره: يكون محمولها ذاتيا لموضوعها هذا آخر ما وقع لتسويد هذه الاوراق من فيض الفياض على الاطلاق

L. 59; 22 x 16. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao neki Muṣṭafā 'Alī, 15. džumadel-evvela 1143/1730.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku (v. pečat na početku i na kraju djela).

3434. 2820.

حاشية على التصديقات من تحرير القواعد
المنطقية لعصام الدين الاسفرائني

Ḥāšiya 'alā at-taṣdīqāt min taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya li 'Iṣāmuddīn al-Isfarā'inī

L. 143; 19 x 12. *Ta'līq*, sitniji. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Komentar je nadvučen crvenom linijom. Po rubovima ima kratkih komentara. Papir tamnobijel; povez polukožni, oštećen.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić, mjeseca zul-hidžeta 1294/1877.

3435. 5204.

شرح على الرسالة الشمسية (النسخة المفصلة)

Šarḥ 'alā ar-Risāla aš-Šamsiya

Komentar risali "aš-Šamsiyye". Napisao Mas'ūd b. 'Omar at-Taftāzānī, Sa'duddin, umro 792/1389.

Ḥ Ḫ II, 1063; Ahlwardt IV, 5266; Köprülü III, 327.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى بصرنا بنور الهداية والتوفيق ... وبعد سزلنى فرقة من خلانى ... ان اشرح لهم الرسالة الشمسية ...

Završetak:

آخره: وليكتف بهذا القدر من مباحث الموضوع والاغراض الذاتية

L. 161 + 6; 17 x 10 *Ta'līq*, starinski, bez dijakritičkih znakova. Prva dva lista su oštećena. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih komentara. Imaju kustode. Papir tamnožućkast, čvrst, malo oštećen; povez kožni, također, oštećen.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali je rukopis veoma star i smatramo da potječe iz XV stoljeća.

Na zaštitnim listovima na kraju djela su razne bilješke, pisane kasnije rukom drugog prepisivača.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku (v. pečat na naslovnoj stranici).

3436. 6946.

Zbirka (مجموع), 2

L. 297; 20 x 14. *Ta'līq*, od istog prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna, ispravaka i kratkih komentara. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst na stranicama obrubljen je, također, jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen, listovi prosuti i rastavljeni od poveza. Na koricama su utisnuti ornamenti.

1. L. 1 - 134.

الشرح الجديد الموستارى على الرسالة الشمسية فى المنطق

aš-Šarḥ al-ğadīd al-Mostārī 'alā ar-Risāla aš-Šamsiya fī al-manṭiq

Komentar "ar-Risāla aš-Šamsiyya" iz logike (v. br. 3301,3). Napisao Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī - Šayḫ Yūyō, umro 1119/1707. Autor je završio djelo 17. džumadel-ahira 1101/1690.

A M II, 443; O.M. II, 30-32; H. Šabanović: Književnost 402./3; A. Ljubović: Logička djela..., 46-50.

Početak:

اوله: سبحان من تعالى على ان يدركه العقول والنفوس والحواس ... وبعد فيقول المفتقر الى الغنى البارى مصطفى بن يوسف الموستارى ...

Završetak:

آخره: ربنا ظلمنا انفسنا وان لم تغفر لنا وترحمنا لنكونن من الخاسرين الحمد لله الذى هدانا لهذا والصلاة والسلام ... قد فرغ من تزليف هذا الشرح الجديد العبد الفقير مصطفى بن يوسف الموستارى ... سنة احدى ومائة والف من الهجرة ...

2. L. 137b - 207.

حاشية الموستارى على حاشية ابى الفتح الامير فى الآداب على شرح الرسالة الحنفية

Ḥāšiya al-Mostārī 'alā ḥāšiya Abu 'l-Fatḥ al-Amīr fī al-ādāb 'alā šarḥ ar-risāla al-Ḥanafiya

Djelo je na kraju nepotpuno.

Superglosa iz disputacije. Osnovnu risalu napisao 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī (umro 756/1355.), komentar Maulānā Muḥammad al-Ḥanafī at-Tibrīzī (umro oko 900/1494-95, glosu Abu'l-Fatḥ Muḥammad b. Amīr as-Sa'īdī al-Arbadīlī (umro 950/1543), a ovu superglosu gore spomenuti Šayḫ Yūyō.

Ḥ Ḫ I, 41; AM II, 443; O.M. II, 30-32; H. Šabanović: Književnost Muslimana... 407 /19/; A. Ljubović: Prozna književnost..., 46-48

Početak:

اوله: نحمدك يا مجيب دعوى السائل ... وبعد فهذه فوائد وافية فى حل الفوائد المبرية للفرائد الحنفية نظمتها فى سلك تقرير والتحرير ...

Pismo je slično autorovom rukopisu, pa zaključujemo da je oba djela prepisao neki njegov učenik u XVIII stoljeću.

Na naslovnoj stranici su bilješke iz etike i disputacije.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice u Travniku.

3437. 793.

الشرح الجديد الموستارى على الرسالة الشمسية فى المنطق

aš-Šarḥ al-ğadīd al-Mostārī 'alā ar-Risāla aš-Šamsiya fī al-manṭiq

L. 143; 18,5 x 12,5. *Ta'līq*, od trojice različitih prepisivača. U početku osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom, a kasnije crnom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Papir tamnobijel, srednje debljine; povez polukožni.

Do 4b. lista je autograf, a ostali listovi su od druge dvojice različitih prepisivača iz XIX stoljeća. Jedan od njih je, vjerovatno, Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić koji se na kraju djela potpisao kao vlasnik knjige, godina 1290/1873.

3438. 4043.

تعليقات على شرح الرسالة الشمسية للبوسنوى الموستارى

Ta'līqāt 'alā šarḥ ar-risāla aš-Šamsiya lil-Bosnawī al-Mostārī

Djelo je na kraju nepotpuno.

Glosa komentaru djela "ar-Risāla aš-Šamsiyya" iz logike. Komentar je napisao gore spomenuti Šayḫ Yūyō (v. br. 3434,1), a ovu glosu Ibrāhīm b. Ramaḍān al-Bosnawī al-Agḥiṣārī an-Nawābādī (iz Prusca), živio u XVIII stoljeću. Autor je bio učenik spomenutog komentatora.

H. Šabanović: Književnost Musl. ..., 664; A. Ljubović: Logička djela..., 58.

Početak:

اوله: يقول العبد الفقير ... ابراهيم بن رمضان البوسنوى الاقحصارى النوابادى حامدا لله تعالى ... هذه كلمات علقتها على شرح الرسالة الشمسية للفاضل النحرير البوسنوى ...

L. 56; 19 x 11,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, neki listovi rastavljeni od poveza; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici su imena ranijih vlasnika knjige: Tāğuddīn Ibrāhīm Munīb b. 'Alī b. Muṣṭafā, as-soḫta b. derviš 'Oṯmān b. Ḥasan, al-ḫaṭīb b. Ḫawāğe Arslan al-Oborğewī (Oborci - Donji Vakuf) i Bašīr b. Ibrāhīm al-Baqarawī an-Nawābādī.

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3439. 3875.

تعليقات على حاشية شرح الشمسية

Ta'līqāt 'alā ḥāšiya šarḥ aš-Šamsiya

Superglose glosi komentaru djela "ar-Risāla aš-Šamsiyya" iz logike. Napisao 'Abdulḥakīm b. Šamsuddīn Sālikūtī, umro 1067/1656. Ahlwardt (IV, 5264) spominje ovu superglosu, ali početak i kraj našeg primjerka ne podudara se s njegovim primjerkom. Naš primjerak je identičan s izvorima koje smo naveli.

Bagdad-Vakufska biblioteka IV, 13; Tüyatok II, 589.

Početak:

اوله: اجلى منطق افصح به لسان الفصحاء واولى مدرك ارتسم فى اذهان الاذكياء ... وبعد (فيقول) الفقير المسكين عبد الحكيم بن شمس الدين قد سالنى الولد الاعزّ

Završetak:

آخره: ... لكن على ما ذكره الشارح المركب من العرض العام والفصل مع الخاصة داخل فى الرسم الناقص بخلاف ما ذكره قدس سره.

L. 101; 23,5 x 14,5. *Ta'līq*, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima ispravaka i dopuna. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom, rastavljen od listova koji su prosuti.

Prepis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika al-Ḥāğğ Ibrāhīm , sada prvi čuvar carskog dvora, godina (1)231/1815-16.

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3440. 2959.

حاشية على ديباجة شرح الشمسية لسعد الدين التفتازاني

Ḥāšiya 'alā dibāğa šarḥ aš-Šamsiya li Sa'duddīn at-Taftāzānī

Glosa predgovoru Taftazanijevom komentaru djelu "ar-Risāla aš-Šamsiyya", od nama nepoznatog pisca. Köprülü (III, 706,25) navodi ovu glosu i predpostavlja da bi autor ove glose mogao biti Ibn Kamal-paša. Međutim, naš primjerak je prepisan 56 godina prije Ibn Kamalove smrti, pa, prema tome, ne bi se moglo reći da je on autor ove glose.

Bagdad - Vakufska biblioteka IV, 14; Köprülü III, 706, 25.

Početak:

اوله: الحمد لله العلى الفياض المنزه افعاله عن العلل والاغراض ... وبعد فهذه تحفة مزجاة الى طلاب كل زمان

Završetak:

آخره: فهى اخص مطلقا من المعجزات هذا آخر ما اردنا ايراده والله اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب

L. 14+2; 18 x 13. *Ta'līq*, starinski. Predgovor komentara pisan je crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih tumačenja. Papir tamnobijel, čvrst; povez kartonski, noviji.

Prepisao Nu'mān b. Aḥmad b. 'Ādil 884/1479.

Na posljednja dva lista (15 - 16) je izvadak iz spomenutog Taftazanijevog komentara, pisan rukom istog prepisivača.

Rukopis je bio uvakufljen za Ferhat-pašinu džamiju u Banja Luci, godine 1021/1612. (v. bilješku na naslovnoj stranici). Tu su još dvije bilješke iz jezika.

3441. 3934.

حاشية على شرح الرسالة الشمسية

Ḥāšiya 'alā šarḥ ar-risāla aš-Šamsiya

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

Neka glosa komentaru djela "ar-Risāla aš-Šamsiyya" iz logike, od nama nepoznatog pisca. Pošto glosa nema ni početka ni kraja, nismo mogli ustanoviti njenog autora.

Početak:

اوله: ... فى تحصيله الى قانون اخر وذلك القانون ايضا يحتاج الى قانون اخر

Završetak:

آخره: وان كانت الكبرى احديهما فالنتيجة كالصغرى لكن ان كانت فيها قبل اللادوام او اللاضرورة حذفناه

L. 100; 20,5 x 15. *Ta'līq*, složen, teško čitljiv. Istaknute riječi pi-

sane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, listovi prosuti; povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3442. 1759.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 59; 21 x 15. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo komentara i dopuna. Papir bijel, čvrst; povez kožni, s preklopom, popravljan. Ima utisnute rozete na koricama i na preklopu.

1. L. 1 - 24.

حاشية على شرح التصورات

Ḥāšiya 'alā šarḥ at-taṣawwurāt

Djelo je na kraju nepotpuno.

Glosa komentaru djela "ar-Risāla aš-Šamsiyya" iz logike, od nama nepoznatog pisca. Početak je sličan komentaru Qutbuddin Razije.

Početak:

اوله : قوله ان ابهى درر تنظم ببنان البيان ابهى افعل التفضيل من البهاء من الزينة والحسن والدرر

2. L. 25 - 59.

شرح الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية

(شرح تصديقات الشمسية)

Šarḥ ar-risāla aš-Šamsiya fī al-qawā'id al-manṭiqiya

Komentar "ar-Risāla aš-Šamsiyya" (Poglavlje o sudovima, premise - tasdiqat). Napisao Sa'duddin Mas'ūd b. 'Omar at-Taftāzānī, umro 792/1390.

Ahlwardt IV, 5268; Köprülü III, 327.

Početak:

اوله :قال المقالة الثانية فى القضايا واحكامها لقول رتبها على مقدمة لتعريف القضية واقسامها الاولية

Završetak:

آخره: ولنكتف بهذا القدار من مباحث الموضوع والاعراض الذاتية فان الاستقصاء فيها ما لا يليق بهذا الكتاب

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač 1054/1644.

Na naslovnoj stranici su nazivi djela, ime ranijeg vlasnika i vakifa (ista ličnost) Hadži Aḥmed-efendija b. Muṣṭafā (Dupničanin), muderris Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu.

3443. 2750.

Zbirka (مجموع), *8*

L. 91; 18 x 12,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima, kod nekih djela, ima kratkih tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 4.

تهذيب المنطق والكلام

Tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

Udžbenik iz logike. Napisao Mas'ūd b. 'Omar Sa'duddīn at-Taftāzānī, umro 791/1389.

Ḥ Ḫ I, 516; Ahlwardt IV, 5117; Kairo 1 VI, str. 78.

Početak:

اوله : الحمد لله الذى هدانا سواء الطريق وجعل لنا التوفيق خير رفيق ... وبعد فهذه غاية تهذيب الكلام فى تحرير المنطق والكلام وتقريب المرام من تقرير عقائد الاسلام

Završetak:

آخره: ... والبرهان اى طريق التى الوقوف على الحق والعمل وهذا بالمقاصد اشبه . تمت

2. L. 5 - 6.

فرائد الفوائد لتحقيق معانى الاستعارة (الرسالة الاستعارية)

Farā'id al-fawā'id li taḥqīq ma'ānī al-isti'āra

(v. br. 3305,2)

3. L. 11b - 33.

حواشى على حاشية كوچك للسيد الشريف

Ḥavāšī 'alā ḥāšiya Küçük li as-Sayyid aš-Šarīf

(v. br. 3419)
Prepis završen 872/1467.

4. L. 36b - 40a.

رسالة فى المغالطة (بالفارسية)

Risāla fī al-muġālaṭa

Kratka rasprava, na perzijskom jeziku, o namjernim i nenamjernim logičkim greškama i pogrešnim zaključcima izvedenim iz njih, od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: بدانكه مغالطة دليل كاذبى را كويند كه صادق بوده باشد . . . جواب الست كه كرمى زيد فرد . . .

Prepis je iz XV stoljeća, kao i predhodno cjelo.

5. L. 43b - 46b.

رسالة فى لباس

Risāla fī libās

Rasprava o nošenju odjeće, od nepoznatog pisca. Autor je raspravu sastavio na osnovu oko petnaestak, većinom fikhskih djela, koje je u uvodu spomenuo. Naslov je prema sadržaju.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين . . . اخرج مسلم عن عبد الله بن عمر رضيه عن رسول الله عليه السلام ان هذه من لباس الكفار فلا تلبسها . . .

6. L. 47 - 58a.

تحفة الاخوان نامى

Tuḥfa al-iḫwān nāmī

Stotinu izreka h. Alije, četvrtog halife, s prevodom na turskom jeziku i komentarom. Napisao 'Abdulhādī b. al-Ḥāğğ Bakr b. Muṣṭafā b. Ḫamsa al-Vardārī 968/1560. (U rukopisu piše 668., vjerovatno greška prepisivača). Komentator u uvodu kaže da je ovo djelo pisao dok je bio muderis u medresi Qāḍī Yaḥya u gradu Monastiru (Bitolj).

Početak:

اوله: حمد بسيار وثناى بيشمار اولدت بينياز ومتكلم بى آوازه اولسونكيم . . . اما بعد بو فقير . . . عبد الهادى ابن الحاج بكر بن مصطفى بن خمسة الواردارى سنه ثمان وستين وستمائه ده(!) (لعل تسعمائه ده) قصبهء مناسترده قاضى يحى مدرسه سنده خدمت تدريسده اولدقلرنده . . . تحفة الاخوان نامى ايله تسميه ايليوب . . .

7. L. 58a - 72b.

علم حال

'Ilm-i ḥāl

Priručnik, na turskom jeziku, iz islamskog obredoslovlja, od nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju. Nema uobičajenog uvoda, a na kraju je djelo nepotpuno.

Početak:

اوله: المقدمة كنتم خير امة اخرجت للناس تامرون بالمعروف وتنهون عن المنكر وتؤمنون بالله الآية بو آية شريفه نك سبب نزول اولدركه . . .

Na listovima 73 - 74 je jedna pjesma na turskom jeziku, pisana vrlo slabim i teško čitvljivim rukopisom, od turskog pjesnika Bakije (Abdul Baqi).

Listovi 75 - 85 su ili neispisani ili su na njima bilješke iz jezika, stilistike i drugih naučnih disciplina.

Djela pod tačkom 5 - 7 pisana su rukom drugog prepisivača, slabijim rukopisom i ova su djela dosta mlada od predhodna četiri.

8. L. 86b - 87.

قصيدة فى معرفة المؤنثات السماعية

Qaṣīda fī ma'rifa al-mu'annaṭāt as-samā'iya

Pjesma o imenicama ženskog roda u arapskom jeziku po upotrebi. Prema našem rukopisu, pjesmu je napisao neki aṣ-Ṣūfī Abdiğān, čija nam je biografija nepoznata.

Početak:

اوله: نفسى الغذاء لسئل وافاتى بمسائل ناحت كروض جنان
اسماء تانيث بغير علامة هى يا فتا فى عرفهم ضربان

Prepisivač je nepoznat. Pjesma je pisana lijepim ta'līq pismom.

3444. 6792.

Zbirka (مجموع), 2

L. 10; 18,5 x 12,5. *Nasẖ*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih tumačenja dotičnog teksta. Papir bijel, gladak; bez poveza.

1. L. 1 - 3a.

تهذيب المنطق والكلام

Tahḏib al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3443,1)
Risala je na početku nepotpuna.
U rukopisu na kraju risale prepisivač je naveo sljedeći naslov:

المختصر قسم المنطق من التهذيب والكلام

Završetak:

آخره: ... وهو عكسه والتحديد اى فعل الحد والبرهان اى الطريق التى وقوف على الحق والعمل به وهذا بالمقاصد اشبه. تم المختصر قسم المنطق من التهذيب.

2. L. 3b - 10.

جامع الدرر (فرائض عبد المحسن القيصرى)

Ǧāmi'i ad-durar (Farā'iḍ 'Abdulmuḥsin al-Qayṣarī)

Spjev o šerijatskom nasljednom pravu. Napisao 'Abdulmuḥsin (Muḥsin) al-Qayṣarī, umro 755/1354. Spjev je završen 736/1335., a ima 166 stihova, kako je to prepisivač zabilježio na kraju spjeva (v. II, 1796,2).

Početak:

اوله: باسم من منّ لطفه منا ان رزقنا الهدى فآمنا
...
محسن القيصرى اولاه ربه كل شيئ اولاه
...
مانح الدرر مايح الرر المسمى بجامع الدرر

Prepisao oba djela isti nepoznati prepisivač u drugoj polovini XVIII stoljeća.

Poklonio dr Ahmed-efendija Tuzlić.

3445. 6726.

شرح تهذيب المنطق والكلام للدوانى

Šarḥ tahḏib al-manṭiq wa al-kalām li ad-Dawānī

Komentar predhodnom djelu. Napisao Ǧalāluddin Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī, umro 908/1502. (v. br. 3422,2).

Ḥ Ḫ I, 516; Ahlwardt IV, 5176; Kairo I VI, str. 61; Köprülü I, 915; Bagdad - M Q III, 167.

Početak:

اوله: تهذيب المنطق والكلام توشيحه بذكر المفضل المنعام ... اما بعد فهذه عجالة نافعة وعلالة رايعة تروى غليل طالبى صناعة الميزان

L. 46; 21 x 13. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih kratkih komentara. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je debljom zlatnom linijom, a na ostalim stranicama tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, pismo mjestimice oštećeno; povez kartonski, presvučen crnim platnom, noviji.

Prepisao nepoznati prepisivač 1097/1685.

Poklonio dr Hamdija Ćemerlić, a raniji vlasnik bio je Salim-ef. Muftić.

3446. 4581.

Zbirka (مجموع), 4

L. 210; 20,5 x 15. *Nasẖ - ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, u prva dva djela,

ima sitno pisanih komentara. Papir tamnobijel i bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 1 - 46.

شرح تهذيب المنطق والكلام للدوانى

Šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām li ad-Dawānī

Prepisao Ḫalīl b. ʻAbdulḥay, mjeseca redžeba 1057/1647.

2. L. 48 - 49.

ديباجة حاشية مير ابى الفتح على شرح تهذيب للدوانى

Dibāǵa ḥāšiya Mīr Abū al-Fatḥ ʻalā šarḥ tahḏīb li ad-Dawānī

Predgovor glosi gornjem komentaru. Napisao Mīr Abu'-l Fatḥ Muḥammad b. Emīn Maḫdūm as-Sa ʻidī, umro 975./1567. Naslov je prema rukopisu kojeg je prepisivač zabilježio. Izgleda da je navedeni autor napisao dva predgovora za svoju glosu. U našim rukopisima ima glosa koje počinju ovim uvodom, a ima ih koje imaju drugačiji uvod, što ćemo naglasiti i označiti u obradi narednih rukopisa.

Köprülü III, 282; Tüyatok III, 2189.

Početak:

اوله: الحمد لله على تهذيب المنطق والكلام فى تقرير عقائد الاسلام وتحرير قواعد الاحكام واشكر على تجريد النظر فى كسب المرام ...

Završetak:

آخره: فشعشعة من شعاع النير الاعظم بل شنشنة اعرفها من احزم وعلى الله الاعتماد والتعويل وهو حسبى الله ونعم الوكيل

3. L. 50 - 172.

حاشية على شرح تهذيب المنطق والكلام (لمير ابى الفتح السعدى)

Ḥāšiya ʻalā šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

Glosa komentaru (v. br. 3445), od gore navedenog pisca Mīr Abu'l-Fatḥ-a.

H Ḫ I, 516; Köprülü III, 282; Tüyatok III, 2188/90.; Bagdad MQ III, 168.

Početak:

اوله: الحمد لله على تهذيب المنطق والكلام عن غياهب الشكوك والاوهام. على ترتيب قواعد الاحكام لتحصيل عقائد الاسلام والصلاة والسلام على رسوله الذى ميزان الانظار ... اما بعد فهذه تعليقات بل تحقيقات على قسم المنطق من التهذيب

Završetak:

آخره: وفى غيرها مع البيوت الاوسط اسماء النسبة الواقعة بين كل واحدة من البسايط السبع الاولى مع ما بعدها من السبع الاخيرة وهيئة الشكل هذه

4. L. 174 - 210.

تكملة شرح الجلال على تهذيب المنطق لمير ابى الفتح

Takmila šarḥ al-Ǵalāl ʻalā tahḏīb al-manṭiq

Dopuna Dawānijevog komentara (pod tačkom 1), od istog navedenog pisca (Mir Abu'L-Fatha). Naslov je prema rukopisu koji je prepisivač zabilježio. Djelo je na početku nepotpuno.

Prepisao nepoznati prepisivač 17. rebiul-ahira 1137/1726.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

3447. 3962.

Zbirka (مجموع *), 2*

L. 146; 21 x 14,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, a naročito u drugom dijelu ove zbirke, ima dosta sitno pisanih komentara. Papir žućkast / prvo djelo/ i bijel, glat; povez kožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 40.

شرح تهذيب المنطق والكلام للدوانى

Šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām li ad-Dawānī

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali rukopis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

2. L. 41 - 146.

حاشية على شرح تهذيب المنطق والكلام (لمير ابى الفتح)

Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏib al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3446,3)

Početak:

اوله: الحمد لله على تهذيب المنطق والكلام فى تقرير عقائد الاسلام وتحرير قواعد الاحكام والشكر على تجريد النظر فى كسب المرام ...

Završetak je isti kao u navedenom primjerku (v. br. 3446,3).

Prepisao Muḥammad b. Muṣṭafa b. Muḥammad, u Amasiji u mahali Meḥmed-paše, u srijedu 15. šabana 1111/1700.

Uvakufio Ali-paša Stočević za biblioteku svoje tekije u Mostaru 1258/1842. (v. bilješku i pečat na prvom zaštitnom listu).

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3448. 4707.

Zbirka (مجموع *), 4*

L. 121; 20,5 x 14. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima dosta sitno pisanih kratkih komentara. Papir tamnobijel i bijel, glat, djelomično oštećen, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 68.

حاشية على تهذيب المنطق والكلام (لمير ابى الفتح)

Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏib al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3446,3)

Djelo je na kraju nepotpuno.

2. L. 70 - 106.

شرح تهذيب المنطق والكلام للدوانى

Šarḥ tahḏib al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3445)

3. L. 107 - 112.

تهذيب المنطق والكلام

Tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3443,1)

Navedena djela prepisao isti nepoznati prepisivač 1103/1691. (v. bilješku na kraju drugog djela).

4. L. 113 - 121.

حاشية ابى البقاء على الرسالة العضدية فى الوضع

Ḥāšiya Abū al-Baqā 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Glosa risali nauke o pojmovima. Osnovnu risalu napisao 'Aḍududdīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īǧī, umro 759/1355. komentar 'Alī b. Muḥammad as-Samarqandī al-Qušǧī, 'Alā'uddīn Abu'l-Qāsim, umro 879/1479. (v. br. I, 388,2, str. 237-8), a ovu glosu Abu'l-Baqā' b. 'Abdulbāqī al-Ḥusaynī al-Ḥanafī oko 1050/1640.

Ahlwardt IV, 5312.

Početak:

اوله: باسمه سبحانه وبحمده والصلوة على رسوله وآله قوله خص الانسان بمعرفة اوضاع الكلام اى ميز عن غيره بها على ان الباء داخلة على المخصوص على طريق قول ابن الحاجب

Završetak:

آخره: انما يفهم من هيئة المركب الاضافى كما ان الحيوان فى قولنا الحيوان مستعمل فى معناه والتقييد ليفهم من المرك الوضعى هذا آخر ما اسودنا ...

Prepisao drugi nepoznati prepisivač u XVIII stoljeću.

3449. 7043.

Zbirka (مجموع *), 3*

L. 191; 20,5 x 14. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i priloženim listićima ima sitno pisanih glos, od istog prepisivača. Papir tamnobijel i bijel, čvrst; povez kožni, oštećen. Prva korica, početak prvog djela u ovoj zbirci otkinuti i zagubljeni.

1. L. 1 - 138.

حاشية على تهذيب المنطق والكلام (لمير ابى الفتح)

Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

Djelo je na početku nepotpuno.

2. L. 140 - 145a.

تهذيب المنطق والكلام

Tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3443,1)

3. L. 146 - 191.

شرح تهذيب المنطق والكلام للدوانى

Šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3445)

Cijelu zbirku prepisao Muṣṭafā b. Muḥammad u gradu Elevanu (?) (الوان), u medresi Iskenderiji, 1116/1704.

3450. 1400.

حاشية على تهذيب المنطق والكلام (لمير ابى الفتح)

Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

L. 111; 20,5 x 15. *Ta'līq*. Izgleda nam da je prepis od različitih prepisivača, tekst je pisan perima različite debljine. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih glosa. Papir bijel, glat; povez polukožni, s preklopom. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke (v. pečat na početku i na kraju rukopisa).

3451. 7014.

حاشية على تهذيب المنطق والكلام (لمير ابى الفتح)

Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

Djelo je na kraju nepotpuno, prepisivač ga nije do kraja prepisao.

Početak:

اوله: الحمد لله على تهذيب المنطق والكلام فى تقرير عقائد الاسلام وتحرير قواعد الاحكام والشكر على تجريد النظر فى كسب المرام ... وبعد فهذه تعليقات بل تحقيقات على قسم المنطق من التهذيب ...

L. 16; 25 x 17. *Ta'līq*. Po rubovima ima ponegdje dopuna i tumačenja. Komentar je nadvučen crnom linijom. Papir tamnobijel, čvrst; bez poveza.

Prepis potječe iz XVIII ili XIX stoljeća.

3452. 2331.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 127; 21 x 15. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na nekim stranicama obrubljen je crvenom linijom. Listovi na početku i na kraju prvog djela kasnije dopisani i djelo kompletirano. Papir tamnobijel, glat dohvaćen vlagom, pismo na mnogim listovima oštećeno; povez polukožni, s preklopom, oštećen i rastavljen od listova.

1. L. 1 - 86a.

حاشية على تهذيب المنطق والكلام (لمير ابى الفتح)

Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

Početak i završetak je isti kao pod brojem 3445,2.

2. L. 87 - 127.

حاشية على تهذيب المنطق والكلام (لمير ابى الفتح)

Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3445)

Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih tumačenja.

Prepisao Muḥammad As'ad b. 'Ofmar 1197/1783. Prepis pod tačkom 1 potječe iz XVIII, a dopisani listovi iz XIX stoljeća.

3453. 1474.

Zbirka (مجموع), 7

L. 310 (originalna folijacija pisana crvenim mastilom); 21,5 x 13. *Nasḫ - ta'liq*, pomiješani, pisani rukom istog vještog kaligrafa. Po rubovima i na dodatim papirićima, ima sitno pisanih komentara. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na prve dvije stranice svakog djela obrubljen je zlatnim linijama i izrađenim unvanima, a na ostalim stranicama tekst je obrubljen tankom crvenom linijom. Papir žućkast, glat, tanji; povez polukožni, s preklopom, oštećen, ima utisnute ornamente na sredini korica i na preklopu.

1. L. 1b - 2a.

ديباجة حاشية مير ابى الفتح على شرح تهذيب للدوانى

Dībāğa ḥāšiya Mīr Abū al-Fatḥ
'alā šarḥ tahḏīb li ad-Dawānī

(v. br. 3446,2)

Početak:

اوله: الحمد لله على تهذيب المنطق والكلام فى تقرير عقائد الاسلام وتحرير قواعد الاحكام والشكر على تجريد النظر فى كسب المرام

Završetak:

آخره: فشعشعة من شعاع النير الاعظم بل شنشنة اعرفها من احزم وعلى الله الاعتماد والتعويل وهو حسبى الله ونعم الوكيل

2. L. 2b - 125.

حاشية على شرح تهذيب المنطق والكلام لمير ابى الفتح

Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏīb al-manṭiq
wa al-kalām li Mīr Abū al-Fatḥ

(v. br. 3446,3)
Prepis završen 1132/1719.

3. L. 126 - 177a.

تكملة شرح الجلال على تهذيب المنطق والكلام لمير ابى الفتح

Takmila šarḥ al-Ğalāl 'alā šarḥ tahḏīb al-manṭiq
wa al-kalām li Mīr Abū al-Fatḥ

(v. br. 3446,4)
Djelo je završeno 972/1564.
Ḥ Ḫ I, 516.
Početak:

اوله: و اذا قد تمت الحواشى الجليلة الجلالية هناك فلا بأس علينا بعد ذلك ان نكتب على لصل متن ما يتعلق بحل مواضعه المشكلة وكشف مباحث المعضلة . . .

Završetak:

آخره: يالمقصد من سائر المبادى فينبغي ان يكون اهم منها وفيه ما لا يخفى على من له قلب او القى السمع وهو شهيد هذا آخر ما يتعلق بقسم المنطق من هذا الكتاب وحل ما فيه من المباحث والابواب وقد بقى قسم الكلام منه متوازيا بالحجاب فلو وجدت نسخة منه لشرحته على وجه التفصيل والاطناب وكشفت من وجوه خرائده ونقاب الاحتجاب وعن كنوز فوائده تراب الارتياب ومن الله التوفيق

4. L. 177b - 183a.

رسالة فى المنطق

Risāla fī al-manṭiq

Naš je naslov prema sadržaju risale, jer nije naveden ni od strane autora ni prepisivača.

Kratka risala s područja logike. Napisao Aḥmad b. Qāsim al-'Ibādī (al-'Abbādī) al-Qāhirī aš-Šafi'ī (umro 994/1586), kako je to prepisivač na kraju risale zabilježio. Međutim, nama pristupačni izvori ne spominju i ne pripisuju mu nikakvu risalu iz logike.

AM I, 149; GAL,G II, 320; GAL,S II, 441.

Početak:

اوله: لله الحمد من قبل ومن بعد والصلوة والسلام على من بيده لواء الحمد

Završetak:

آخره: لكن الصواب عندى فى هذه القضية ترك الجواب والاعتراف بالعجز عن حل الاشكال انتهى كلام التفتازانى عليه الغفران السبحانى . تمت الرسالة المنسوبة الى الشيخ العلامة المحقق احمد بن قاسم العبادى الشافعى قدس سره

5. L. 184b - 229a

شرح تهذيب المنطق والكلام للدوانى

Šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām li ad-Dawānī

(v. br. 3445)
Prepis završen 1136/1733.

6. L. 230b - 235.

تهذيب المنطق والكلام

Tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3443,1)
Godina prepisa kao i predhodno djelo.

7. L. 236b - 310.

الموجز (شرح تهذيب المنطق والكلام للقارصى)

al-Mūǧaz (šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām li al-Qāriṣī)

Komentar predhodnom djelu. Napisao Dāwūd b. Muḥammad al-Qarṣī al-Ḥanafī, umro 1160/1747.

Brockelmann (S II, 304) navodi ovaj komentar pod naslovom: ملخص تهذيب المنطق

Köprülü III, 325.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى علمنا المنطق المتين . . . اما بعد فيقول العبد . . . داود بن محمد القارصى الحنفى . . . لما رأيت التهذيب مختصرا جامعا غالب القواعد ولم اجد شرحا موجزا حاويا جميع القواعد والفوائد

Završetak:

آخره: تم شرحنا على منطق التهذيب بعون الملك اللطيف والحمد لله على الختام والصلوة على رسولنا خير الانام وعلى آله واصحابه رؤساء الاسلام

Autor je djelo završio 1150/1737.

Prepis je završen 1168/1755. Inače, cijelu ovu zbirku prepisao je Sayyid 'Abdulḥalīm u Istanbulu, u medresi Yār-i Ḥiṣār, u gore navedeno vrijeme.

Na naslovnoj stranici ime prve glose u ovoj zbirci, ime i pečat ranijeg vlasnika knjige: al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā, kadija, te ime i pečat vakifa i godina uvakufljenja.

Uvakufio, za svoje muško potomstvo, u Sarajevu, Muḥammad Šākir b. Muḥammad Mu'īd b. Aḥmad, muftija u Sarajevu, 12. muharrema 1260/1844.

3454. 7026.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 81; 20 x 13,5. *Ta'līq*, složen. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih glosa. Papir tamnobijel, čvrst; povez kartonski, noviji.

1. L. 1a.

ديباجة حاشية مير ابى الفتح على شرح تهذيب للدوانى

Dībāǧa ḥāšiya Mīr Abū al-Fatḥ
'alā šarḥ tahḏīb li ad-Dawānī

2. L. 1b - 81.

حاشية على شرح تهذيب لمير ابى الفتح

Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏīb li Mīr Abū al-Fatḥ

(v. br. 3446,3)

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač prije 1176/1762., što zaključujemo iz brisanog imena ranijeg vlasnika, koje se nalazi na 1a. list, ali je navedena godina čitljiva.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka iz logike.

Poklonio hafiz Mehmed-efendija Zahirović iz Banja Luke.

3455. 730.

Zbirka (مجموع), *5*

L 217; 21,5 x 15,5., *Ta'līq* od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara i tumačenja riječi u dotičnom tekstu. Papir tamnobijel, čvrst, deblji, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 38.

حاشية الخلخالى على شرح تهذيب

Ḥāšiya al-Ḫalḫālī 'alā šarḥ tahḏīb

Glosa Dawanijevom komentaru djela "at-Tahḏīb" iz logike. Napisao Ḥusayn b. Ḥasan al-Ḥusaynī al-Ḫalḫālī, umro 1014/1605.

Ḥ Ḫ I, 516; Kairo I VI, str. 85.

Početak:

اوله: نحمدك يا من نور قلوب العارفين بانوار المعارف الالهية . . . وبعد تنبيهات على التحقيق المختفية فى صفحات حاشية التهذيب للعالم المؤيد . . . محمد بن اسعد الدوانى

Završetak:

آخره: ثم وضع النسبة بين كل اثنين من تلك البسائط فى سائر المربعات المشتركة بين ساير الجداول الطولية والعرضية على هذه الهيئة

Prepis je završen sredinom rebi ul-ahira 1122/1710.

2. L. 39 - 64.

شرح تهذيب المنطق والكلام

Šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3445)

Autor nije završio ovo djelo, ali je kasnije napisao dopunu Mīr Abu'l-Fatḥ as-Sa'īdī (v. br. 3444,4) i ovdje pod tačkom 5.

3. L. 69b - 70a.

ديباجة حاشية مير ابى الفتح على شرح تهذيب المنطق والكلام

Dībāğa ḥāšiya Mīr Abū al-Fatḥ
'alā šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3446,2)

4. L. 70b - 179a.

حاشية على شرح تهذيب المنطق والكلام (لمير ابى الفتح السعيدى)

Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏīb al-manṭiq
wa al-kalām li Mīr Abū al-Fatḥ al-Sa'īdī

(v. br. 3446,3)

5. L. 185b - 217.

تكملة شرح الجلال على تهذيب المنطق لمير ابى الفتح

Takmila šarḥ al-Ğalāl 'alā tahḏīb al-manṭiq li Mīr Abū al-Fatḥ

(v. br. 3446,4)

Prepis pod tačkom 4 završen 1159/1746., a pod tačkom 5 prepisao hafiz Muṣṭafā b. Ḥasan al-Bosnawī, mjeseca muharrema

(قد تمت الكتاب من يد عبد الضعيف حافظ مصطفى بن حسن البوسنوى رحمه الله . . . فى ماه محرم الحرام سنة تسع وسبعين ومائة والف)

Uvakufio muderris al-Ḥāğğ Aḥmad b. Muṣṭafā za Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu. (Bilješka na prvom zaštitnom listu, a tu je i njegovo ime kao vlasnika knjige).

3456. 6979.

Zbirka (مجموع *), 3*

L. 15; 21 x 15,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, a na drugom listu i u proredu, ima kratkih tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; bez poveza.

1. L. 1. i 3b - 15.

حاشية على شرح تهذيب المنطق والكلام

Ḥāšiya 'alā šarḥ tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

Pomiješani komentar (glose) djelu "at-Tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām" iz logike. Napisao Nağmuddīn 'Abdullāh b. al-Ḥusayn al-Yazdī, umro 1015/1606. Naš primjerak nije kompletan.

Početak:

اوله: الحمد لله افتتح بحمد الله بعد البسملة ابتداء بخير الكلام وابتداء بحديث خير الانام . . .

Završetak:

آخره: و قيل هذا اشارة الى العمل وكونه اشبه بالمقصود ظاهرا بل مقصود من العلم به العمل جعلنا الله واياكم من الراسخين فى الامرين ورزقنا بفضله وجوده سعادة فى دارين

2. L. 1b - 2.

تهذيب المنطق فى الكلام

Tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3443,1)
Ovdje je samo fragment (jedan list) ovog djela.

3. L. 3a.

الرسالة العضدية فى الآداب

al-Risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

Kratka risala iz disputacije. Napisao 'Aḍududdin 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī, umro 756/1355. (v. br. 3335,3).

Ahlwardt IV, 5293; Köprülü III, 332,13.

Početak:

اوله: لك الحمد والمنة وعلى نبيك الصلوة والتحية اذا قلت

Završetak:

آخره: ان الكلام لفى الفواد وانما جعل اللسان على الفواد دليلا

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

3457. 967.

Zbirka (مجموع), 3

L. 75; 21,5 x 12,5. *Ta'liq*. Po rubovima ima kratkih komentara. Osnovni tekst nadvučen je crvenom ili crnom linijom. Tekst na stranicama posljednjeg djela u ovoj zbirci obrubljen je također crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 38.

حاشية على شرح مختصر التهذيب المسمى بتكملة من المنطق والآداب

Ḥāšiya 'alā šarḥ muḫtaṣar at-tahḏīb *al-musammī bi* ***Takmila min al-manṭiq wa al-ādāb***

Glosa skraćenog komentara djelu "at-Tahḏīb" iz logike. Glosu i komentar napisao Dāwūd b. Muḥammad al-Qārsī al-Ḥanafī, umro 1160/1747.

O.M. I, 309; AM I, 363.

Početak komentara (Takmile):

اوله: الحمد لله على دين الاسلام والصلوة على رسولنا محمد عليه السلام وعلى اله العظام الكرام وبعد فهذا تكملة للتهذيب فى المنطق والكلام

Početak glose:

اوله: الحمد لله الذى هدانا الى صراط المستقيم ... وبعد فيقول العبد ... داود بن محمد القارصي الحنفى عامله الله بلطف الجلى والخفى لما كملت التهذيب اردت ان الخص شرحى (!) عليه ...

Djelo je napisano u Egiptu 1152/1739.
Prepis završen 1159/1746.

2. L. 38b - 39a.

رسالة فى تحقيق افعال التحقق

Risāla fī taḥqīq af'āl at-taḥaqquq

Naslov je prema rukopisu kojeg je prepisivač zabilježio.
Kraća risala iz gramatike arapskog jezika. Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413., kako je to prepisivač zabilježio na početku i na kraju risale.

Početak:

اوله: بسم الله الرحمن الرحيم اذا ترتب على فعل اثر فذلك الاثر من حيث انه لذلك الفعل

Na 40b. listu je također jedna veoma kratka risala iz arapske gramatike, bez naslova i imena pisca.

Početak:

اوله: متيمنا بذكره ومتمنيا لنصره وما النصر الا من عند الله هذا تركيب غريب ...

3. L. 42b - 75.

شرح تلخيص تقرير القوانين فى الآداب لساچقلى زاده

Šarḥ talḫīṣ taqrīr al-qawānīn fī al-ādāb

Komentar skraćenoj preradi risale iz logike i disputacije. Osnovnu risalu napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'ašī Sāčaklīzāde, umro 1150/1737. (v. Ahlwardt IV, 5333.), a skraćenu preradu i komentar Dāwūd b. Muḥammad al-Qārṣī al-Ḥanafī, umro 1160/1747.

GAL,G II, 370; GAL,S II, 498; Kairo, F. Sayyid II, 19.

Početak Talḫiṣa:

اوله: الحمد لله الذى جعلنا من العلماء والصلوة على رسوله وعلى آله الادباء وبعد فهذا تلخيص تقرير القوانين فى الآداب

Početak komentara:

اوله: الحمد لله الذى ادبنا بآدابه ... وبعد فيقول العبد الفقير ... داود بن محمد القارصى الحنفى ... لخصت تقرير القوانين و اخذت من الحسينية ... واردت الآن اشرحه شرحا يبين جميع القواعد المتداولة ...

Završetak komentara:

آخره: و قد فرغت من تاليفه فى نصف رجب سنة الف ومائة واثنين وخمسين فى مصر يوسف عليه السلام

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač 1159./1746.

Na početku i na kraju djela su bilješke na arapskom i turskom jeziku iz raznih naučnih disciplina.

3458. 5054.

حاشية على حاشية مير ابى الفتح على شرح الدوانى على تهذيب المنطق

Ḥāšiya 'alā ḥāšiya Mīr Abū al-Fatḥ 'alā šarḥ ad-Dawānī 'alā tahḏīb al-manṭiq

Superglosa Mir Abu'l-Fatḥovoj glosi (v. br. 3444,3). Napisao Ismā'īl b. Muṣṭafā b. Maḥmūd al-Kalanbawī, umro 1205/1790.

Köprülü III, 284.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى وضع لكل شيء ميزانا قويما واوضح به الكامل ... وبعد فيقول الفقير الى الغنى اسماعيل بن شيخ مصطفى بن شيخ محمود الكلنبوى

Završetak:

آخره: ما ذكره الشارح اذا كان بحثهم عن الاحوال المختصة بالانواع مقصودا اصليا ايضا. تمت الكتاب بعون الله.

L. 120; 24 x 16,5. *Ta'līq*, sitniji, slabo razgovjetan. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima nešto malo ispravaka. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Prepisao Aḥmad b. Muḥammad al-Bosnawī, u Istanbulu, 7. ramazana 1223/1818.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه الحاشية الشريفة فى ليلة السابع فى رمضان المعظم سنة ثلث وعشرين ومائتين والف عن يد افقر الطلبة الى رحمة ربه الغنى احمد بن محمد البوسنوى)

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku (v. pečate na početku i na kraju rukopisa).

3459. 5768.

ملتقطات حواشى على مير ابى الفتح فى حاشية على شرح التهذيب

Multaqaṭāt ḥavāšī 'alā Mīr Abū al-Fatḥ fī ḥāšiya 'alā šarḥ at-tahḏīb

Gornji naslov je prema rukopisu, koji je napisan crvenim mastilom na naslovnoj stranici. Međutim, pristupačni izvori ne spominju ovaj naslov, pa zaključujemo da je djelo veoma rijetko.

Inače, ovo su superglose na poznato djelo iz logike ("at-Tahḏīb"). Napisao, kako je to u rukopisu zabilježeno, neki Muḥammad al-Baṣmaǧī, čija nam je biografija nepoznata. Jedino iz jedne bilješke na rubu prve stranice saznajemo da je bio muderis i muftija u Ajntabu u Turskoj.

Početak:

(اوله:) قوله الحمد لله على تهذيب المنطق الى اخر الديباجة وانما قال بسم الله ولم يقال لان التبرك والاستعانة بذكر اسمه ...

Završetak:

(اخره:) فانه ليس كذلك او يقال لم يعتبره لقلة الاعتناء ... (؟) بالبحث عبد الله يزدى (!).

تمت التعليقات على التهذيب من ملتقطات محمد البصماجى بعون الله الملك المنان

L. 72; 21 x 16. *Ta'līq*, pisan nešto debljim perom, teško čitljiv, a u prepisu ima grešaka. Naslov i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima glosa, pisanih rukom istog prepisivača. Papir smeđ, čvrst; povez kožni.

Prepisao Sayyid 'Alī, poznat kao al-Ḥāǧǧ Ḫālidzāde, mjeseca šabana 1183 /1769.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, ime pisca, te ima i lični pečat prepisivača djela kao vasnika ove knjige.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3460. 6136.

Zbirka (مجموع), 4

L. 45; 19,5 x 12. *Nash - ta'līq*, od različitih prepisivača. Osnovni tekstovi nadvučeni su crvenom linijom. Papir plav i bijel; povez kartonski, oštećen.

1. L. 1 - 6.

السلم المرونق فى المنطق

as-Sullam al-murawniq fi al-manṭiq

(v. br. 3315,5)
Prepis završen 1266/1849.

2. L. 8 - 13.

(الامثلة الاستعارات بالتركية)

al-Amṯila al-isti'ārāt bit-turkiya

Primjeri upotrebe metafore s objašnjenjem na turskom jeziku, od nepoznatog pisca.
Početak:

(اوله:) رأيت اسدا فى يده سيف تركيبنده واقع اولان رجل شجاع اسده تشبيه اولندى

3. L. 16b - 23.

رساله استعارة

Risāla-i isti'āra

Risala o metafori. Napisao Aqšehirli Ḥasan Fehmi-efendi, umro u Medini 1298/1880-81.
Naslov je prema rukopisu koji se nalazi na početku risale.
O. M. I, 216.
Početak:

حمدا لك اللهم على ما جعلتنا من الطالبين . . . وبعد فهذه مجموعة مفهومات الاستعارة المرغوبة مشتملة على مسائل الرسالة الفريدة الشريفة ومحتوية على اختلاف الواقع بين السلف والسكاكى والخطيب عليهم الرحمة والمغفرة ورتبا على احبار مولا المحقق المدقق الحسن الفهمى المعروف باقشهرى

4. L. 26 - 45.

شرح الاستعارة الكبير

Šarḥ al-isti'āra al-Kabīr

Djelo je na početku nepotpuno.
Komentar Samarqandijevoj risali o metafori (isti'āra). Komentar je napisao Aḥmad b. 'Abdulfattāḥ b. Yūsuf al-Mollawī, umro 1181/1767.
Ahlwardt VI, 7313.
Završetak:

فهو القرينة وما سوى ترشيح وذلك ان تجعل الجميع قرينة فى مقام شدة الايضاح. الحمد لله على اتمام الاصباح بعد الظلام . . .

Prepis pod tačkom 2 i 3 potječu iz XIX, a pod tačkom 4 iz XVIII stoljeća.

3461. 3407.

كافى فى المنطق (مختصر الكافى فى المنطق)

Kāfi fi al-manṭiq (Muḫtaṣar al-Kāfi fi al-manṭiq)

(v. br. 3333,4)
Završetak:

وكل ما كان كذلك فهو زوج فالاربعة زوج و العمدة من اقسام القياس هو البرهان لا غير لان تحصيل العقائد الحقة وازالة العقد الباطلة ليس الايه . تم

L. 12; 20 x 13. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst; povez kartonski.
Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

3462. 3501.

Zbirka (مجموع), 11

L. 186; 21 x 15. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crenim matilom ili su nadvučene crvenom ili, pak, crnom linijom. Po rubovima i u proredu ima kratkih tumačenja. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, čvrst dohvaćen vlagom, pismo djelomično oštećeno; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 21a.

تعليق على بحث جهة الوحدة

Ta'līq 'alā baḥṯ ğihat al-waḥdat

(v. br. 3335,7)

Prepisao Derviš Aḥmad al-Mawlavī 1070/1659.

2. L. 22b - 54.

حاشية على الفوائد الفنارية على ايساغوجى (الحواشى على الفنارية)

Ḥāšiya 'alā al-fawā'id al-Fanāriya 'alā Īsāğūğī
(al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya)

(v. br. 3348,2)

3. L. 59b - 64.

شرح ديباجة الفنارى

Šarḥ Dībāğa al-Fanārī

Komentar predgovoru Fenarijevog komentara djelu "al-Īsāğūğī"iz logike. Prema bilješci prepisivača na kolofonu ovaj komentar je napisao Maulānā 'Abdurraḥim aš-Širvānī b. Maulānā Maḥmūd aš-Širvānī b. Maulānā Muḥmmad, poznat pod imenom Sâr-u Faqīh aš-Širvānī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak:

اوله: بسم الله الكريم المتعال وحمدا له على الجود والنوال ... قوله على ما لخصت لى الى قوله وخلصتنى فى محن عواصف الفضائل

Završetak:

آخره: ثم المحقق لهذا التحقيق افضل المتاخرين مولانا عبد الرحيم الشروانى ابن مولانا محمود الشروانى بن مولانا محمد المشهور بسار وفقيه الشروانى غفر الله لهم ...

Prepisivač i godina prepisa isto kao pod tačkom 1.

4. L. 65 - 67a.

رسالة فى تعريف الكلمة فى شرح الكافية للجامى

Risāla fī ta'rīf al-kalima fī šarḥ al-Kāfiya lil-Ğāmī

Naslov je prema rukopisu koji je prepisivač zabilježio. To je risala o definiciji "riječ", na osnovu komentara Mula Ğāmije djelu "al-

Kafiye" od Ibn Ḥāğba, od nepoznatog pisca. Svi ovi navedeni podaci navedeni su u rukopisu.

Početak:

اوله: يا فى من نحوه المنَ والنداء اصلَ على محمد صاحب الكلام والنداء ... اما بعد نور فى غير تمام جعلته وسيلة الى تقبيل الذيل الجميل ...

5. L. 68b - 69a.

تاريخ ابن كمال براى فتح بلغراد وشرح منلا توفيقى

(او شرح اللغز الصادر من ابن كمال فى تاريخ فتح بلغراد)

Tārīḥ Ibn Kamāl beray-i fatḥ Belgrād va šarḥ Monlla Tawfīqī
(aw šarḥ al-lagz aṣ-ṣādir min Ibn Kamāl fī tārīḥ fatḥ Belgrād)

Komentar nekog Monllā Tawfīqija Ibn Kamelovom zagonetnom datumu osvajanje Beograda. Naslov je prema rukopisu koji je prepisivač zabilježio. Monllā Tawfīqī je komentar završio 922/1516. (na kraju kolofona), a Beograd je osvojen 927/1521., što nas stavlja u dilemu, jer komentator bi morao komentar završiti poslije osvojenja Beograda, kao i Ibn Kamāl-paša.

Početak:

اوله: قد وقع الفراغ من التقرير بعون الملك القدير بتاريخ النصف الاول من الخمس الخامس

Završetak:

آخره: فرغت منه فى الساعة التاسعة من يوم السبت من خامس الشهر شوال سنة اثنى وعشرين وتسعمائة. تمت الرسالة المنسوبة الى المولى توفيق

6. L. 71b - 72a.

حاشية السيد السند فى تحقيق القسم الثالث من اقسام الوضع

Ḥāšiya as-Sayyid as-sanad fī taḥqīq
al-qism aṯ-ṯāliṯ min aqsām al-waḍ'i

Naslov je prema rukopisu. Ovo je glosa trećem dijelu nekog djela iz gramatičkog tumačenja riječi. Ko je pisac osnovnog djela i komentara nije nam poznato,, a ovu kratku glosu, prema rukopisu, napisao je 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816./1413.

Početak:

اوله: فتعقل ذلك المشترك الة للوضع لا انه الموضوع له ... يعنى ان تعقل ذلك المشترك آلة للوضع ووسيلة اليه وليس ذلك المشترك موضوعا له ...

Završetak:

آخره: لا يجعلك فى الريب فى كونها كليّن ووقوعهما جزئيين فى الاستعمال اذ لا عبرة الا للوضع. تمت الحاشية المنسوبة الى سيد المحققين قدّس سرّه

7. L. 72b - 74.

تعليقات على بحث الاضافة فى شرح الجامى على الكافية

Ta'līqāt 'alā baḥt al-iḍāfa fī šarḥ al-Ǧāmī 'alā al-Kāfiya

Glosa komentaru djela "al-Kāfiye", poglavlje o genitivnoj vezi u arapskom jeziku. Glosu je, prema rukopisu, napisao 'Abdullāh b. Ṭursūn Ṭursūnzāde, umro 1019/1610., a komentar Monllā Ǧāmī.

AM I, 474.

Početak:

اوله: قوله لان الاضافة تخرج المضاف الى الحرف او الى حكمة فكيف تؤثر فى المضاف اليه ما يضاق اعنى الحرف ...

Završetak:

آخره: لم يطرد فى جميعا يكون تركها الى ما يطرد من قبيل الواجب عند ارباب الراى الصائب هذا غاية ما تسح لى فى هذا المقام من النقض والابرام بغاية ذى الجلال والاكرام

8. L. 76b - 79.

رسالة فى بحث الحركة من الحكمة لمصلح الدين اللارى

Risāla fī baḥt al-ḥarakāt min al-ḥikma li Muṣliḥuddīn al-Lārī

Djelo na kraju nije završeno. Naslov je prema rukopisu koji se nalazi na početku risale. Risala je s područja filozofije, napisana na osnovu glose Muṣliḥuddīn Lārije (umro 977/1569.), v. br. 3259,2., od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: قال ارسطاطاليس ومن تبعه اى حركة تطلق على لون المتحرك فيما بين المبدا والمنتهى بحيث يلون له فى كل آن فرد من المقولة

9. L. 84b - 105.

حاشية عماد الكاشى على شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة

Ḥāšiya 'Imād al-Kāšī 'alā šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥt va al-munāẓara

(v. br. 3261,5)

I ovo djelo prepisivač nije do kraja prepisao.

10. L. 110b - 153.

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للشروانى)

Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥt va al-munāẓara (li aš-Širvānī)

(v. br. 3261,4)

11. L. 155b - 186.

الفرائد البرهانية فى تحقيق الفوائد الفنارية

al-Farā'id al-Burhāniya fī taḥqīq al-favā'id al-Fanāriya

(v. br. 3340,4)

Prepisao 'Omer b.Muḥammad b. Ḫoǧa 978/1570.

Prepis pod tačkom 10 završen 951/1544., a prepisi djela pod tačkom 1 - 8 su od istog navedenog prepisivače (Derviš Aḥmad al-Mewlavī-je).

Na početku i na kraju ovog kodeksa navedeni su naslovi djelâ. Na naslovnoj stranici je teško čitljiva bilješka i jedna fetva.

Uvakufio Ṣāliḥ-efendi Puškar.

3463. 4158.

Zbirka (مجموع), 5

L. 127; 20,5 x 14,5. *Ta'līq*, od istog prepisivača, nekog Hasana. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima nešto dopuna, ispravaka i kratkih tumačenja. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

Na sredini korica su utisnuti ornamenti.

1. L. 1 - 24a.

تعليق على بحث جهة الوحدة

Ta'līq 'alā baḥṯ ǧihat al-waḥdat

2. L. 25b - 31.

حاشية على ديباجة قول احمد على شرح ايساغوجي (المحمودية)

Ḥāšiya 'alā dibāǧa Qūl Aḥmad
'alā šarḥ Īsāġōǧī (al-Maḥmūdiya)

(v. br. 3349,2)

3. L. 33b - 38.

الحواشى على الفنارية

al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

(v. br. 3349,3)
Djelo je na kraju nepotpuno.
Prepisivač je ovdje prepisao samo nepunih pet listova, a iza ovog prepisao je kompletno djelo.

4. L. 40b - 101.

الحواشى على الفنارية

al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

Isto kao pod tačkom 3.

5. L. 102b - 127.

الفوائد الفنارية

al-Fawa'id al-Fanāriya

(v. br. 3302,6)
Cijelu zbirku prepisao neki Ḥasan 1083/1672.

3464. 742.

Zbirka (مجموع), 3

L. 41; 22 x 13,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. U prvom djelu po rubovima i u proredu ima kratkih tumačenja i komentara. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom, neki listovi od vlage dobro oštećeni i poderani povez kartonski, noviji.

1. L. 1 - 28.

تعليق على بحث جهة الوحدة

Ta'līq 'alā baḥṯ ǧihat al-waḥdat

Prepisao nepoznati prepisivač 1126/1714.

2. L. 29 - 38.

حاشية على اوائل شرح الفنارى على ايساغوجي

Ḥāšiya 'alā awā'il šarḥ al-Fanārī 'alā Īsāġōǧī

Glosa uvodu Fenarijevom komentaru djela "al-Īsāġūǧī" iz logike, od nama nepoznatog pisca.
Početak:

اوله: قوله حمدا لك اه والحمد مصدر تاكيدى وفعله محذوف اى حمدت حمدا او احمد حمدا معلوم العزة . . .

Završetak:

آخره: قلت ان تسح المص مختلف وانسح الشىء مختلف . تمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب

3. L. 39 - 41.

شرح على اوائل ايساغوجي

Šarḥ 'alā awā'il Īsāġōǧī

Komentar uvodu djela "al-Īsāġōǧī", od nepoznatog pisca.
Početak:

اوله: الحمد لله الملك الجبار والصلوة على محمد صاحب الاسرار وعلى اله واصحابه الابرار والاحيار قال الشيخ فيه احتمالان . . .

Prepis djela pod tačkom 2 i 3 potječu iz XVIII stoljeća.

Na početku je naslov djela, ime ranijeg vlasnika (Ḫalīl b. Ṣāliḥ al-Bosnawī, godine 1227/1812) - sve pisano crvenim mastilom i bilješka iz logike.

Uvakufio al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm-aga b. Islām Spužlī, nastanjen u Travniku, za Ajni-begov mekteb u Sarajevu i predao ga muteveliji al-Ḥaǧǧ Ḫalil-efendiji b. Ṣaliḥu, godine 1252/1836.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3465. 1147.

Zbirka (مجموع), *6*

L. 82; 22,5 x 15,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna, ispravaka i tumačenja dotičnog teksta. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom, malo oštećen.

1. L. 1 - 14.

تعليق على بحث جهة الوحدة

Ta'līq 'alā baḥṯ ǧihat al-waḥdat

2. L. 15b - 38

الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية

ar-Risāla aš-Šamsiya fī al-qawā'id al-manṭiqiya

(v. br. 3301,3)

3. L. 39b - 40.

الرسالة العضدية فى الوضع

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3315,9)

4. L. 41b - 44.

متن العلاقة

Matn al-'alāqa

(v. br. 3315,3)

5. L. 45 - 70.

مغنى الطلاب (شرح الايساغوجى)

Muġnī aṭ-ṭullāb (Šarḥ al-Īsāġōǧī)

(v. br. 3302,1)

6. L. 73b - 82.

الايساغوجى

al-Īsāġōǧī

(v. br. 3301,1)

Prepis cijele zbirke potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvoj unutarnjoj korici je ime ranijeg vlasnika knjige: Gōrōzāde Muḥammad-efendī.

3466. 2238.

Zbirka (مجموع), *9*

L. 216; 19 x 14. *Nasḫ* s primjesom *ta'līqa*. Osnovni tekstovi nadvučeni su crvenom linijom. Po rubovima, ne nekim listovima, ima kratkih tumačenja i dopuna. Tekst je povezan kustodama. U prepisu ima grešaka. Papir bijel, malo učadio, oštećen, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen i skoro rastavljen od poveza.

1. L. 1 - 26a.

تعليق على بحث جهة الوحدة

Ta'līq 'alā baḥṯ ǧihat al-waḥdat

Na listovima 26b - 27a je dio komentara Kunut-dove.

2. L. 29b - 34a

الايساغوجى

al-Īsāġōǧī

(v. br. 3302,1)

3. L. 34 - 59.

الفوائد الفنارية (شرح ايساغوجى للفنارى)

al-Fawa'id al-Fanāriya (Šarḥ Īsāġōğī lil-Fanārī)

(v. br. 3302,6)

Na kraju djela je bilješka iz koje se razumije da je autor završio ove glose 803/1400. i da je prepis izvršio neki Šayh b. Abdullah 5. ramazana 991/1583, ali ovo nije starost ovog rukopisa, nego je neki kasniji anonimni prepisivač ove podatke prenio u ovaj primjerak.

4. L. 60 - 107.

الحواشى على الفنارية

al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

(v. br. 3348,2)

Listovi 108 - 113a su neispisani.

5. L. 113b - 136.

شرح على متن العلاقة – فى الاستعارة

Šarḥ 'alā matn al-'alāqa fī al-isti'āra

Komentar kratkoj risali o pravilima metafore u arapskoj stilistici (v. br. 3315,3). Komentar je, vjerovatno, napisao 'Alā'uddīn 'Alī b. Muḥammad b. Mas'ūd a Herevī al-Bisṭāmī - Muṣannifek, umro 876/1470.

GAL,S II, 329,6.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين . . . اما (بعد) فقد كنت شرحت الرسالة الاستعارة للمحمود الانطاكى اقتصارا موجزا ولما كان غير الفهم للطلاب اردت ان ابين بعض مغلات . . .

Završetak:

آخره: فلا يرد ان المجازات مستعمل متروك الحقيقة ولا يوجد فيه الوضع

6. L. 137b - 189.

(حاشية على) شرح متن العلاقة

(Ḥāšiya 'alā) šarḥ matn al-'alaqa

Glosa gore navedenom komentaru. Napiso Ḥusayn b. Muṣṭafā Qaratepelī, umro 1191/1777.

GAL,S II, 329; AM I, 327; O.M. I, 405.

Prvi izvor kaže da je ovo glosa, a druga dva izvora vele da je komentar. Gledajući rukopis, prije bi mogao biti komentar, jer je ovdje nadvučen osnovni tekst (Maḥmūd al-Anṭākī-je).

Početak:

اوله: الحمد لله لمن افرد الحقائق . . . وبعد فيقول العبد . . . ابن قره دبلى حقهما مغفرته الجلية ان رسالة الاستعارة للمولى المحقق . . . مولانا محمود الانطاكى

Prepis završen 1237/1821.

7. L. 189b - 192.

مقالة النعمانية

Maqāla an-Nu'māniya

Kratka rasprava iz islamske dogmatike, a raspravlja o ustanovljavanju nevjerstva, imana (vjerovanja) roditelja Božijeg poslanika Muhammad a.s., oboje prema mezhebu Imami Azama i rasprava o tome da li je ili nije djelo "fiqh al-akbar" Imami Azamovo. Napisao Muḥammad Emīn Bulbulzāde oko 1233/1817.

Početak:

اوله: الحمد لله وحده والصلوة على من بنى . . . وبعد فهذه مقالة على مقصد الاول فى تحقيق كفره على مذهب الامام الاعظم . . .

8. L. 193b - 213.

شرح على رسالة الاستعارة

Šarḥ 'alā risāla al-isti'āra

(v. br. 3335,5)

Komentar raspravi o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju (isti'ara). Osnovnu risalu napisao Abu'l-Qāsim al-Layṯī as-

Samarqandī (iz druge polovine IX stoljeća po H.), a ovaj komentar 'Iṣāmudīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī, umro 943/1536. (v. I, str. 238-9).

9. L. 213b - 216.

(قطعة من الصرف)

Qiṭ'at min aṣ-ṣarf

Fragmet iz nekog djela o gramatici arapskog jezika, od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: الملحق بدخرج بما زيد فى اوله وزنه تَفْعَلَ موزونه ترمس وحرف الالحاق التاء وبناءه للروم نحو ترمس

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač oko 1237/1821. (v. poslije tačke 6).

3467. 3547.

شرح الرساله الموسوية فى القياس

Šarḥ ar-risāla al-Mūsawiya fī al-qiyās

Komentar kratkom napisu o silogizmu u logici. Osnovnu risalu napisao Mūsā b. 'Abdullāh at-Tōqātī - Pehlivān, umro 1113/1720 (v. I, str. 123.) a ovaj komentar Muḥammad b. Muṣṭafā al-Arzarūmī 1240/1824.

AM II, 482; GAL, S II, 956; Kairo 2 VI, str. 64; Tüyatok II, 704.

Početak:

اوله: نحمدك يا من بالمنطق الفصيح وانطقنا على الصواب بالفكر الصحيح ... وبعد فيقول العبد الفقير ... محمد بن مصطفى الارضى (!)

Završetak:

آخره: وان وقع فى كلامهم احيانا ولعله رحمة الله ... لما قررناه قال تامل فى هذا المقام فانه من مزالق الاقدام والحمد لله الذى يسر لنا الاتمام

L. 9; 23 x 15,5. *Nasḫ*, pisan vještom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst je povezan kustodama, a tekst na prve dvije stranice obrubljen je s po dvije tanke crvene, a na ostalim stranicama s jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, malo oštećen; povez kartonski, rastavljen od listova.

Prepis završen 1256/1840.

3468. 535.

شرح الرساله الموسوية فى القياس

Šarḥ ar-risāla al-Mūsawiya fī al-qiyās

L. 9; 23,5 x 14,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom prepisivača. Istaknute riječi pisane su crenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, čvrst; povez kartonski.

Prepis potječe iz XIX stoljeća.

3469. 6796.

Zbirka (مجموع), 2

L. 44; 17 x 11,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi u drugom djelu ove zbirke pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima tumačenja i dopuna. Tekst na prvoj stranici obrubljen je crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni, a preklopom.

1. L. 1 - 21a.

عرائس والنفائس فى المنطق

'Arā'is wa an-nafā'is fī al-manṭiq

Kraće djelo iz logike. Napisao Abū Sa'īd Muḥammad b. Muṣṭafā al-Ḫādimī, umro 1176/1762.

O. M. I, 297; Ismā 'il-paša: AM II, 333; Ḏayl II, 98.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى انطقنا بالصواب والصلوة والسلام على من اوتى الحكمة ... وبعد فماهية المنطق علم يبحث فيه عن الاحوال المعلومات التصويرية والتصديقية من حيث الايصال ...

Završetak:

آخره: ... وهو ما يتوقف ثبوت النتيجة بمرتبة او مراتب وليكن هذا اختتام فوائد عرائس الانظار وتفريد فرائد ابكار الافكار تحفة لكل زكى وغبى رجاء خالص دعوة ...

Prepisao kadija Ibrāhīm b. Muḥammad (قلبه قاسى /!/), bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

2. L. 23b - 44.

شرح الايساغوجى للكاتى

Šarḥ al-Īsāġōğī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)

Na listovima 21b - 23a su bilješke na arapskom jeziku iz gramatike i sintakse arapskog jezika, fikha, logike i drugo.

Na prvom zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika: Muḥammad b. Šākir, godina 1277/1860.

Poklonio dr. Ahmed-efendija Tuzlić.

3470. 1372.

Zbirka (مجموع), 2

L. 104; 24 x 16. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel i tamnobijel, glat; povez polukožni, dobro očuvan.

1. L. 1 - 28.

برهان فى علم الميزان

Burhān fī 'ilm al-mīzān

Djelo iz logike. Napisao Ismā'īl b. Muṣṭafā al-Kalanbawī, umro 1205/1791.

Ismā'il-paša: Ḏayl I, 179; AM I, 222; Köprülü III, 320; Tüyatok III, 2161.

Početak:

اوله : انواع محامد عاليه بسطت مقدمة لمفتح الابواب . . . وبعد فلما كان المنطق نطاق الافكار وبه يرتفع طباق الانظار . . .

Završetak:

آخره : قول الشيخ الرئيس ابن سينا مهملات العلوم كليات . . وليكن هذا آخر الكلام بحمد العزيز العلام

2. L. 29 - 104.

تحرير القراعد المنطقية فى شرح الشمسية

Taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya fī šarḥ aš-Šamsiya

(v. br. 3319,3)

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, vjerovatno u XIX stoljeću.

Uvakufio Sālim-efendija Muftić.

3471. 1867.

Zbirka (مجموع), 5

L. 68; 21,5 x 15,5. *Nasḫ* i *ta'līq*, pomiješani, od različitih prepisivača. Istaknute riječi, pisane su crvenim matilom. Po rubovima ima nešto kratkih komentara i dopuna. Papir tamnobijel i bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 1 - 11a.

رسالة القياس فى المنطق

Risāla al-qiyās fī al-manṭiq

Risala iz logike od nepoznatog pisca. U katalogu (Tüyatok II, 634) navodi se ova risala, ali je njen početak nešto drugačiji od našeg primjerka i njihov primjerak je na kraju nepotpun.

Početak:

اوله : الحمد لله الذى جعل النجوم للاهتداء . . . وبعد فان الاصحاب والاخلاء قد واضبوا لما لدى مما اخذت من كبار العلماء . . . ثم ان القياس على المشهور قول مؤلف من اقوال متى سلمت لزم عنها لزاتها قول آخر

Završetak:

آخره : . . . وهذا آخر ما اردت ترتيبه على اللبيب . تم بعون الله تعالى وعليه توكلت واليه انيب فالشكر لله على تمام . . .

2. L. 11b - 12.

رسالة فى آداب المطالعة

Risāla fī ādāb al-muṭāla'at

Kratka risala iz disputacije. Napisao Ḥāmid b. Burhān b. Abū Ḏarr al-Gaffārī, čija nam je biografija nepoznata.

Köprülü III, 551,2 i 704,13.

Početak:

اوله : اما بعد حمد من استغرق فى مطالعة جماله انظار الناظرين . . . فيقول . . . حامد بن برهان بن ابى ذر الغفارى . . .

Završetak:

آخره: فان ذلك ايضا من سوالب الادراك ومورث البلادة والاعواجاج فى الطبائع. تمت.

3. L. 13 - 40a.

تقرير القوانين المتداولة من علم المناظرة

Taqrīr al-qawānīn al-mutadāvila min 'ilm al-munāẓara

Djelo iz disputacije. Napisao Muḥmmad b. Abū Bekr al-Mar'aši Saćaklizāde, umro 1150/1737.

Ismā'il-paša: AM II, 322; Ḍayl I, 315; Kairo 2 I, 225; GAL,S II, 498; Tüyatok I, 31 i III, 2349.

Početak:

اوله: وبحمده وصلوة على رسوله يقول البائس الفقير محمد المرعشى المدعو بساچقلى زاده ...
هذا تقرير القوانين المتداولة من علم المناظرة كتبته تخلصا عن اقتراح بعد الطلبة ...

Završetak:

آخره: فاعلم ان القياس مركب كقولنا فى اثبات ان العالم له مؤثر لان كل متغير حادث ومعرفة المطلوبات تحتاج الى بسط وليكن آخر الكلام. الحمد لله على التمام على رسوله افضل الصلوة والسلام ...

Neki listovi u sredini djela su odjsečeni, a na kraju istog (kolofon) je godina 1147/1734, koju smatramo da je godina sastava spomenutog djela.

4. L. 41 - 66.

حاشية على حاشية اللارى على شرح القاضى مير على هداية الحكمة

Ḥāšiya 'alā ḥāšiya al-Lārī 'alā šarḥ al-Qāḍī Mīr 'alā Hidāyat al-ḥikma

Superglosa al-Abharinom filozofskom djelu "Hidāyat al-ḥikma". Osnovno djelo, dakle, napisao je Aṯiruddīn Mufaḍḍal b.'Omar al-Abharī, (umro 663/1264), komentar Qāḍī Mīr Ḥusayn b. Mu'inuddīn al-Maybādī al-Ḥusaynī (umro 910/1504), glosu Musliḥuddīn Muḥammad b. Ṣalāḥuddīn al-Lārī (umro 979/1571), a ovu superglosu 'Alāuddīn 'Alī-efendi Qarabaš al-Aqsarāyī an-Niṭārī, umro 1110/1698.

H H II, 2028-29; Köprülü III, 272; Tüyatok III, 2393.

Početak:

اوله: قوله للمناظرين الناظرين فى تعريف اى فى نفس التعريف مع قطع النظر عما عداه انظاره ...

Završetak:

آخره: بل يجوز ان ينقله قاس انما يضر الشر ان يوادعى الخصم فى المرجع ارجاء كلامه ...

5. L. 67b - 68.

(رسالة حروف الزوائد)

Risāla ḥurūf az-zawā'id

Kratka risala iz gramatike arapskog jezika o afiksima (slovima koja se dodaju na korjenite suglasnike radi pravljenja izvedenih riječi), od nama nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju.

Početak:

اوله: والحروف التى تزاد فى الاسماء والافعال عشرة مجموعها اليوم تنساه الهمزة تزاد فى الاسم ...

Prepis cijele zbirke potječe iz XVIII stojeća.

Uvakufio al-Ḥāǧǧ Zulfikār b. Muḥammad Sipāhīzāde (Spahić) iz sela Čumel (Herzegovina) i predago ga muteveliji Halilu, sinu Salihovu Stočaninu.

3472. 6384.

استدلالية

Istidlāliya

Kratko djelo iz logike. Napisao 'Oṯmān b. Muṣṭafā aṭ-Ṭarsūsī, čija nam je biografije nepoznata.

GAL, SN II, 1017.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى وفقنا على الاستدلال وحدانية بالعقليات والنقليات ... اما بعد فيقول العبد الفقير الراجى عفو ربه عثمان بن مصطفى الطرسوسى ... وسميتها استدلالية

Završetak:

آخره: وكذلك الدعوى والمطلوب والنتيجة لكن مختلفة بالاعتبار. تم هذه الرسالة المسماة بالاستدلالية

L. 8; 21 x 16. *Nasḫ* s nešto *ta'līqa*, pisan vještom rukom kaligrafa. Po rubovima, na nekim listovima, ima malo dopuna, od istog prepisivača. Papir plav, noviji, malo dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Prepis potječe iz prve polovine XIX stoljeća.

Iz kolekcije Besim-efendija Korkuta.

3473. 539.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 14; 23,5 x 15. *Ta'līq*, sitan. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, čvrst; povez kartonski.

1. L. 1 - 4.

استدلالية

Iistidlāliya

2. L. 5 - 14.

تعليق على بحث جهة الوحدة

Ta'līq 'alā baḥṯ ǧihat al-waḥdat

(v. br. 3335,7)

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač u XIX stoljeću.

Na početku je jedan stih na turskom jeziku, naslovi djela i stariji pečati ove biblioteke.

3474. 4802.

(حاشية فى المنطق)

Ḥāšiya fī al-manṭiq

Djelo je na početku nepotpuno.

Glosa t.ekom djelu iz logike, od nama nepoznatog pisca. Pošto je djelo na početku nepotpuno (otkinuto i zagubljeno nekoliko listova), nismo mogli ustanoviti tačan naziv ove glose. Prema tome, za nas je, bar zasad, nepoznato i osnovno djelo i komentar i ova glosa. Možda će se kasnije, na osnovu završetka glose, moći identifikovati tačan naziv ovog djela.

Početak:

اوله: ... لعدم الشمول فى وجه التسمية وهكذا ما ذكرنا مانعه الخلو وبهذا المعنى يكون اعم الى من الحقيقة ...

Završetak:

آخره: ان كانت كسبية فلا يتم فليكن مسئلة بديهية يكون محمولها ذاتيا لموضوعها هنا آخر وفقنا بتصويره فى هذه الاوراق من فيض الفياض على الاطلاق وارجو ان ينتفع به ذوى (!) البصائر فى الاقطار والافاق

L. 31; 23 x 15. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima nešto dopuna i ispravaka. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

Prepis završen 1220/1805.

3475. 1475.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 129; 21 x 14,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima na nekim listovima,pa i u proredu, ima kratkih komentara i tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel i bijel, različite starosti, čvrst i gladak, dohvaćen vlagom. Listovi; 8, 43 - 44, 77, 86, 97 - 98 i 106. su neispisani. Povez polukižni, s preklopom.

1. L. 1 - 7.

ترجمة الرسالة الولدية للسيد الشريف

Tarǧama ar-risāla al-waladiya li as-Sayyid aš-Šarīf

(v. br. 3263,3)

Djelo je na početku nepotpuno, izostavljen je uvodni dio.

Početak ovog primjerka je:

(اوله:) من هذه التصورات عند اهل التحقيق جزء من التصديق اعلم ان التصور على قسمين الاول ضروريتى (!) وهو الذى لا يحتاج فى حصوله

Završetak je isti kao kod navedenog primjerka.

2. L. 9b - 42.

الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية
ar-Risāla aš-Šamsiya fī al-qawa'id al-manṭiqiya

(v. br. 3302,3)

3. L. 45b - 105.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn 'alā šarḥ al-Īsāġōġī

(v. br. 3303,3)

4. L. 107b - 129.

شرح ايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Kātī

(v. br. 3302,2)

Većinu zbirke prepisao, odnosno kompletirao sa starijim listovima 'Abdullāh b. Ibrāhīm 1177/1763. (v. bilješku poslije djela pod tačkom 2).

3476. 7041.

Zbirka (مجموع), 4

L. 93; 14,5 x 10. *Ta'līq* i *nasḫ*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima glosa i tumačenja pojedinih riječi. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, pa je i tekst u prvoj polovini zbirke oštećen; povez kožni, s preklopom, takođe oštećen.

1. L. 1 - 15.

ترجمة الرسالة الولدية للسيد الشريف
Tarǧama ar-risāla al-waladiya li as-Sayyid aš-Šarīf

2. L. 16b - 50.

الكافية فى النحو
al-Kāfiya fī an-naḥw

(v. br. 3308,2)

3. L. 51b - 84.

المصباح فى النحو
al-Miṣbāḥ fī an-naḥw

Djelo o arapskoj sintaksi. Napisao Naṣr b. 'Abdusayyid al-Muṭarrizī, umro 610/1213. (v. II, 894,5)

U našem primjerku izostavljen je uvod (*hamdela*)

Početak:

(اوله :) قال المص رحمة الله عليّ اما بعد حمد الله اما كلمة متضمنة بمعنى الشرط فلذلك لزم دخول الفاء فى جوابها . . .

4. L. 85 - 93.

عوامل المائة للجرجانى (عوامل الجرجانى)
'Awāmil al-mi'et lil Ğurğānī ('Awāmil al-Ğurğānī)

Kratka sintaksa arapskog jezika, što ju je napisao 'Abdulqāhir b. 'Abdurraḥmān al-Ğurğānī, umro 471/1078 (v. II, 1612,3 i 1819,2).

Početak:

(اوله :) الحمد لله رب العالمين . . . وبعد فان العوامل فى النحو على ما الّفه الشيخ الامام عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجانى

Prepis pod tačkom 1 potječe iz XVIII stoljeća, a pod tačkom 2 - 4 prepisao Mūsa, soḫta b. Muḥammad-efendī, u kasabi Dubnica (دبنجه) vaiz u kasabi Džuma Pazar, vilajet Bitolj, 1120/1708. i 1123/1711.

U Popisu mjesta u Jugoslaviji spominje se šest Dubnica, ali navedena kasaba u rukopisu nije nam poznato na kjem sa lokalitetu nalazi.

Na više mjesta u rukopisu je okrugli pečat ranijeg vakifa iz Tešnja (Mustafa Ševki, godina 1287/1870.). Na prvim zaštitnim listovima su vježbe u pisanju, bilješka iz arapske sintakse, dove i drugo.

C) Disputacija
(nauka o pojmovima)

a) *as-Samarqandiya*

3477. 1473.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 41; 21 x 13. *Nasḫ* i *ta'līq*, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Pu rubovima ima kratkih tumačenja dotičnog teksta. Osnovni tekst u komentarima nadvučen je crvenom linijom. Tekst u djelu pod tačkom 2 obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1 - 8a.

الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة

ar-Risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥṯ va al-munāẓara

Kratka risala o disputaciji. Napisao Šamsuddīn Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, umro oko 600/1203.

Dobrača, I, 691,15, str. 454; Kairo I, 236.

Početak:

(اوله :) المنة علينا لواهب العقل هذه رسالة فى آداب البحث يحتاج اليها كل متعلم لتكون حافظة له فى البحث من الضلالة . . .

Završetak:

(آخره :) . . . لو كان ذلك التقدير ثابتا فى نفس الامر يتم ما ذكرنا وان لم يلزم . . . (!) العلية وبه يحصل المطلوب . تمت الرسالة

Prepisao Muḥammad Sa'īd, bez oznake datuma.

Na listovima 8b - 11. je fragment nekog djela u stihovima s područja filozofije i logike.

2. L. 12b - 29.

شرح الايساغوجى للفنارى

Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Fanārī

(v. br. 3302,6)

Prepisao Muṣṭafa b. Ḥasan, u medresi Ālī-efendi al-Avlawi (الاولوى), mjeseca muharrema 1155/1742.

Na listovima 30 - 32a. su također bilješke iz logike.

3. L. 32b - 41.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōğī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)

Na posljednjoj unutarnjoj korici je pečat Muhamed-age Aganagića, trgovca iz Sarajeva.

3478. 2704.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 60; 18 x 13. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih komentara i tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, noviji.

1. L. 1 - 44

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للكيلانى)
Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara (lil-Kīlānī)

(v. br. 3261,3)

2. L. 45b - 50.

الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة
ar-Risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3477,1)

3. L. 52b - 60.

حاشية على شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة
Ḥāšiya 'alā šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥṯ va al-munāẓara

Glosa aš-Širvanījevom komentaru predhodne risale. Napisao Ğalāluddīn Muḥammad b. Aḥmad (As'ad) aṣ-Ṣadīqī ad-Dawānī, umro 908/1502.

Ḥ Ḫ I, 39; Ismā'īl-paša: A M II, 224.

Početak:

(اوله:) قال المصنف المنة لواهب العقل عدل عما هو المشهور وهو الحمد لله وغير ذلك ...

Završetak:

(آخره:) ... المطلق فلا معنى للتفسير بها بل ادعى كونه جليا. تمت الكتاب بعون الله الملك وهاب واليه مرجع المآب

Prepis je završen 936/1529. Djela pod tačkom 1 i 2 su nešto starijeg datuma.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka iz disputacije, od nekog Ṭūsī-je, ime ranijeg vlasnika (nečitljivo), godina 1026/1617. i ime vakifa:'Oṯmān-efendi, muderris u Sīmzāde medresi (u Sarajevu).

Na naslovnoj stranici su, također, bilješke iz disputacije i ime drugog vlasnika knjige: Ḥusayn b. Muḥammad al-Qōnayī, muderris u Sinan-pašinoj medresi.

3479. 3719.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 94; 18 x 13. *Nasḫ* s nešto *ta' līqa*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih kratkih komentara. U komentarima osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, različite debljine i starosti, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

1. L. 1 - 45.

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للكيلانى)
Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara (lil-Kīlānī)

2. L. 46 - 75.

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للشروانى)

Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara (liš-Širvānī)

(v. br. 3261,4)

3. L. 76 - 94.

نصاب الصبيان

Niṣab aṣ-ṣibyān

Arapsko-perzijski rječnik u stihovima namijenjen maloj djeci. Napisao Abū Naṣr Mas'ūd b. Abū Bakr b. Ḥusayn b. Ga'far al-Farāhī (živio oko 617/1220. godine).

Wiesbaden XIV 2,37; O I, 86.

Početak:

(اوله:) چنين كويد ابو نصر فراهى حسد حافده وحقد حاسده ...

Tekst ovog djela je vokaliziran.

Nema podataka o prepisivačima i datumima prepisa, ali je rukopis prilično star, pogotovo posljednje djelo.

Rukopis potječe, vjerovatno, iz XV ili XVI stoljeća.

3480. 1975.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 79; 20 x 14. *Ta liq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u komentairima nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih tumačenja. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

1. L. 1 - 22.

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للشروانى)

Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara (liš-Širvānī)

(v. br. 3261,4)

Djelo je na kraju nepotpuno.

2. L. 24 - 59.

حاشية عماد الكاشى على شرح الرسالة

السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة

Ḥāšiya 'Imād al-Kāšī 'alā šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara

(v. br. 3261,5)

Djelo je, također, na kraju nepotpuno.

3. L. 60 - 79.

حاشية على شرح اولوغ بك على آداب البحث للسمرقندى

Ḥāšiya 'alā šarḥ Ūlūg-beg 'alā ādāb al-baḥt lis-Samarqandī

I ovo djelo je na kraju nepotpuno.

Glosa navedenom komentaru pod tačkom 1 Samarqandijeve risale o disputaciji. Glosu je napisao Šayḫ Ḥusayn al-Ağamī, umro poslije 920/1514.

Ahlwardt IV, 5279; Köprülü III, 537,3.

Početak:

(اوله:) قوله سلك طريقة العمل اعلم ان من دأب المصنفين ... ان يبدؤا فى اوائل تصانيفهم بكلام مشتمل ...

Nema podataka o prepisivačima i godinama prepisa, jer su sva tri djela na kraju nepotpuna, ali smatramo da čitav kodeks potječe iz XVII stoljeća.

3481. 2496.

حاشية عماد الكاشى على شرح الرسالة

السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة

Ḥāšiya 'Imād al-Kāšī 'alā šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara

(v. br. 3261,5)

L. 37; 18 x 13. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Na prve četiri stranice po rubovima i u proredu ima sitno pisanih komentara. Tekst je obrubljen

crvenom tankom linijom, a povezan je i kustodama. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Na kraju djela je datum (vjerovatno završetak sastava glose) 946/1539.

Prepisivač i godine prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na početku su: naslov djela, bilješka iz fikha i jedan pečat.

Uvakufio Elči Ibrāhim-paša, muḥāfiẓ Bosne (bilješka i pečat na kraju djela).

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3482. 1265.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 135; 20 x 14. *Ta'līq* (prvo djelo u zbirci), *nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima nešto kratkih komentara. Tekst na stranicama obrubljen je jednom tankom crvenom linijom. U zadnja dva djela tekst je povezan kustodama. Zadnjih osam listova u prvom djelu kasnije su dopisani i nisu obrubljeni crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, glat; povez kartonski, novijeg datuma.

1. L. 1 - 79.

حاشية على شرح اولوغ بك على آداب البحث والمناظرة للسمرقندى

Ḥāšiya 'alā šarḥ Ūlūġ-beg 'alā ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara lis-Samarqandī

(v. br. 3480, 3)

2. L. 80b - 108.

حاشية عماد الكاشى على شرح الرسالة

السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة

Ḥāšiya 'Imād al-Kāšī 'alā šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3261,5)

3. L. 110b - 135.

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للشروانى)

Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara (liš-Širvānī)

(v. br. 3261,4)

Nema podataka kod prvog djela o prepisivaču i datumu prepisa, ali djelo potječe iz XVIII stoljeća, a djela pod tačkom 2 i 3 prepisao je Ḫalīl b. Aḥmad, 1139-40/1726-27.

Uvakufila supruga nekog Krese.

3483. 4617.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 63; 20,5 x 13,5. *Ta'līq*, sitan, složen. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, pismo mjestimice oštećeno; bez poveza.

Ovaj rukopis i rukopis br. 3518 (4615) bili su kao jedna cjelina, čija djela je većinom prepisao naš alim Šayh Yūyō, što se vidi po naslovima koji se ovdje nalaze na naslovnoj stranici. Tu je i pečat i ime Šayḫ Yūye i Ibrāhīm b. Ismāīl Opijača kao bivšeg vlasnika knjige.

1. L. 1 - 14.

حاشية عبد الرحمن الكردى على حاشية شرح الآداب لمسعودى

Ḥāšiya 'Abdurraḥmān al-Kurdī 'alā ḥāšiya šarḥ al-ādāb li Mas'ūdī

Glose i dopune 'Abdurraḥmān al-Kurdī al-Amedī-jevoj glosi iz disputacije. Napisao Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī - Šayḫ Yūyō, umro 1119/1707. Osnovnu risalu napisao je Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, komentar Kamāluddīn Mes'ūd aš-Sirwānī, glosu Abu'l-Fatḥ Muḥammad Abū Sa'idī, a superglosu neki 'Abdurraḥman al-Kurdī al-Amadī, čija nam je biografija nepoznata.

Navedeni naslov je prema rukopisu. Inače, naši biografi o Šayḫ Yūyi ne spominju i ne pripisuju mu ove glose, pa su one, prema tome, novo saznaje za našu muslimansku književnost u Bosni i Hercegovini.

Početak:

اوله: اما بعد حمد الله المجيب دعوة السائل . . . وبعد فهذه حواش وافية لحل المواضع المشكلة من الفوائد التى علقها المولى المحقق ابو الفتح محمد بن سعيد المدعو بتاج الدين السعيد على شرح الآداب المسعودى جمعتها مما سمحت به اعلام الفاضل المرحوم عبد الرحمن الكردى الآمدى

Završetak:

آخره: يقول الجامع الفقير الى الغنى البارى مصطفى بن يوسف الموستارى هذا ما وجدنا من الحواشى المنسوبة الى الفاضل عبد الرحمن لاحظناها فى نسخ متعددة فان وافق ما وجدته فاتبعه والاّ فاصلحه فان الله لا يضيع اجر المحسنين وان وجدت شيئا منها غير ما وجدنا فزده وتصدق على السائلين . . .

2. L. 15 - 39.

حاشية اخرى على الحاشية المزبورة

Ḥāšiya 'uḫrā 'alā ḥāšiya al-mazbūra

Druga superglosa gore spomenutoj glosi, od nama nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: قال المحشىّ رحمه الله سلك طريقة العمل بالحديث وهو كل امر ذى بال لم يبدأ بحمد الله فهو ابرّ وابدع قوله معنى تمييز عن العمل فان العمل بهذا الحديث قد يكون لفظا . . .

Završetak:

آخره: قوله والاول محال يحتمل احتمالين الى . . .(!) اى حين احتمالين. تم الكتاب بعون الملك الوهاب والحمد لله على الاتمام والصلوة والسلام . . .

3. L. 41b - 49.

حاشية على الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (لشاعر سنان)

Ḥāšiya 'alā ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara (li Šā'ir Sinān)

Glosa komentaru Semerqandijevoj risali iz disputacije.

Napisao Sinānuddīn Yūsuf ar-Rūmī, poznat pod imenom Šā'ir Sinān, oko 900/1494. Autori osnovne risale i komentara su isti kao što su navedeni pod tačkom jedan.

HH I, 40; Ahlwardt IV 5289.

Početak:

حمدا لمن منّ (من) فضله على من يشاء والصلوة على من سما وعلى حتى بسمك (!) سمك السماء المص المنة علينا لواهب العقل قبل عليّ المنة مذمومة عقلا وعرفا وشرعا . . .

Završetak:

آخره: فكان . . .(!) وابدعها ولا يخفى ان التوجه الاول من هذين التوجهين انما يصح اذا كانت الدلايل الموردة فى الفصل

4. L. 51b - 63.

حاشية على شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة

Ḥāšiya 'alā šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3478,3)

Djelo pod tačkom 1 je autograf, pod tačkom 2 prepisao Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī (umro 1119/1707), a pod tačkom 3 i 4 prepisao Ḥasan b. Šayḫ Bāyazīd, u Istanbulu, mjeseca muharrema 943/1536. (bilješka na kraju djela pod tačkom 4).

Rukopis je bio u vlasništvu Muḥamed-Emīn Muslibegovića, posjednika iz Mostara.

3484. 3855.

حواشى على حواشى شرح الآداب

Ḥawāšī 'alā ḥawāšī šarḥ al-ādāb

Superglose Samarqandijevoj risali iz disputacije, od istog (Šayḫ Yūye) pisca. Pisci osnovne risale, komentara i glose navedeni su u prethodnom djelu, pod tačkom jedan.

H.Šabanović: Književnost Muslimana BiH, str. 405.

Početak:

اوله: اما بعد حمد الله مجيب دعوة السائلين . . . فهذه فوائد وافية فى حل الفرائد التى علقها . . . ابو الفتح محمد بن ابى سعيد المدعو بتاج الدين السعيد على شرح الآداب المسعودى . . .

Završetak:

آخره: لما لم يكن محالا يستلزم المحال الآخر وهو عدم الاستغناء على تقدير القدم فلا يمكن المنع المبنى على هذا السند المساوى

Superglosa je autograf, ali je pisac nije završio.

L. 41; 25,5 x 16. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst koji se komentariše nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna. Papir bijel, čvrt, dohvaćen vlagom. Na kraju se nalazi 11 neispisanih listova. Povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom.

Na drugom zaštitnom listu je jedan stih iz Ḥāfiẓovog Divana, a ispod njega bilješka, na turskom jeziku, koja se odnosi na dotični stih, te datum 3. zul-hidže 1101/1690. - sve pisano rukom autora.

Prema tome, moglo bi biti da ovaj autograf potječe iz te godine.

Iz Kardoz-begove biblioteke u Mostaru.

b) al-'Aḍudiya

3485. 2860.

Zbirka (مجموع), 11

L. 147; 19 x 12,5. *Nasḫ - ta'līq,* pomiješani, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima kratkih tumačenja dotičnog teksta. Osnovni tekst u komentarima nadvučen je crvenom linijom. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel i bijel, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1a.

الرسالة العضدية فى الآداب

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 33345,3)

2. L. 1b - 2a.

حاشية على شرح الرسالة العضدية فى الآداب

Ḥāšiya 'alā šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

Glosa ili kraći komentar gornje risale. Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816/1413.

HH I, 41; Ahlwardt IV, 5295; GAL,G II, 208; Köprülü III, 551,5; Tüyatok III, 2224.

Početak:

(اوله:) قوله فالدليل اى يطلب منك الدليل على تلك الدعوى وذلك الدليل مركب من مقدمتين كما بين فى المنطق

Završetak:

(آخره:) والمعارض والمسائل مانع اولا ثم يدعى التخلف ثم يدى الخلاف

Oba djela prepisao Muṣṭafā al-Bosnawī al-Počitelī (iz Počitelja) u Džami'ul-Ezheru, 1159/1746. (v. kolofon na kraju djela pod tačkom 2).

Tu je i ime i lični pečat ranijeg vlasnika Meḥmed ili Muḥammad Šākir Muidefendizāde, a ispod ove biljeske je ovalni pečat Muhamedage Aganagića, trgovcaiz Sarajeva.

3. L. 2b - 28a.

شرح الرسالة الحسينية فى الآداب

Šarḥ ar-Risāla al-Ḥusayniya fī al-ādāb

(v. br. 3315,11)

Prepis završen 1122/1710.

4. L. 30b - 35.

تهذيب المنطق والكلام

Tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3443,1)

5. L. 37b - 93.

شرح على تهذيب المنطق والكلام

Šarḥ 'alā tahḏīb al-manṭiq wa al-kalām

(v. br. 3422,2)

Djela pod tačkom 4 i 5 su od istog nepoznatog prepisivača, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

6. L. 94 - 97.

الرسالة الحرفية للسيد الشريف

ar-Risāla al-ḥarfiya li as-Sayyid aš-Šarīf

Rasprava o odnosu, vezi (nisbet) u rečenici. Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šerī al-Ǧurǧānī, umro 816/1413. (v. II, 1316,14)

7. L. 98 - 99.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Risāla fī ādāb al-baḥt va al-munāẓara li Ṭašköprüzāde

(v. br. 3315,14)

Prepis je završen 1142/1729. Ovo i predhodno djelo izgleda nam da je prepisao isti, nepoznati, prepisivač.

Inače, listovi ne kojima su napisane dvije predhodne risale, kao da su naknadno ubačene u ovaj kodeks, jer nisu ni povezani, a i papir se razlikuje od drugih listova.

8. L. 105b - 123.

خلاصة الحساب

Ḫulāṣa al-ḥisāb

Risala o matematici. Napisao Bahā'uddīn Muḥammad b. Ḥusayn al-Ḥāriṯī al-'Āmilī, umro 1031/1621. (v. I, 691,11, str. 453).

9. L. 124b - 127.

رسالة مختصرة فى العمل بربع المقنطرات

Risāla muḫtaṣara fī al-'amal bi rub'i al-muqanṭarāt

Skraćena rasprava o upotrebi kvadranta s paralelnim krugovima za određivanje namaskog vremena od nekog Dārendelī-efendije, kako je to prepisivač zabilježio na početku uz naslov djela. Ovu risalu ne nalazimo u pristupačnim izvorima. (v.II, 1540,3).

Početak:

(اوله:) احسن الكلام حمد من قدّر الليالى والايام على الطف الوفاق واحسن النظام ... وبعد فهذه رسالة مختصرة فى الربع المشهور بالمقنطرات وضعت فيها ما يكون اسهل من الطرق

10. L. 128b - 137.

اشكال التأسيس

Aškāl at-ta'sīs

Kraće djelo iz geometrije. Napisao Šamsuddīn Muḥammad b. Ašraf al-Ḥusaynī as-Samarqandī, umro poslije 683/1284.

Ḥ Ḫ I, 105; Köprülü I, 946,3.

Početak:

(اوله:) الحمد لله رب العالمين ... وبعد فان جماعة من الفضلاء وطائفة من الاصدقاء التمسوا منى رسالة تكون مقدمة ...

11. L. 138b - 147.

رسالة فى العمل بالاسطرلاب

Risāla fī al-'amal bi al-usṭurlāb

Risala o rukovanju astrolabiumom od nepoznatog pisca.

Naslov je prema sadržaju djela. Naš primjerak je sličan s onim što ga K.Dobrača spominje I, 530,6, str. 327.

Početak:

(اوله:) الحمد لله حمدا يليق كلالة والصلوة والسلام على خير خلقه محمد واله وصحبه اجمعين، وبعد فهذه الرسالة مختصرة اذكر فيها اسماء الرسوم الموسومة على الآلة المسماة بالاسطرلاب ...

Prepisi pod tačkom 8 - 11 su od istog nepoznatog prepisivača, takoder, iz XVIII stoljeća.

3486. 2562.

الرسالة العضدية فى الآداب

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

L. 8; 20 x 14. *Nasḫ* Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Risala je pisana uzduž lista, a s desne i lijeve strane pisani su razni komentari. Papir bijel, čvrst; povez kartonski.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz zbirke Muhamed - Enveri Kadića.

3487. 5165.

Zbirka (مجموع), 6

L. 64; 17,5 x 13,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača i iz različitog vremena. Istaknute riječi i dijelovi osnovnog teksta pisani su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima sitno pisanih komentara i tumačenje dotičnog teksta. Papir bijel i tamnobijel, popravljen, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1a.

الرسالة العضدية فى الآداب

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

2. L. 1b - 7.

الحنفية (شرح الرسالة العضدية فى الآداب)

al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb)

(v. br. 3431,6)
Prepis završen 1218/1803.

3. L. 12 - 35.

شرح الايساغوجى للفنارى

Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Fanārī

(v. br. 3302,6)
Prepis završen u četvrtak, mjeseca rebiul-ahira 867/1462.

4. L. 36b - 44

الايساغوجى

al-Īsāġōǧī

(v. br. 3302,1)

5. L. 46 - 61a

شرح الايساغوجى بالتركية

Šarḥ al-Īsāġōǧī bi at-turkiya

Komentar predhodnom djelu, na turskom jeziku, od nama nepoznatog pisca. Početak i uvod su na arapskom jeziku.

Početak:

اوله: الحمد لله خالق الاجناس والفصول الوهاب بمقتضى وجوده المناطق والعقول . . . وبعد فان كتاب ايساغوجى الابهرى

Završetak:

آخره: والعمدة علم منطقده مقصود اولان هو البرهان بر برهان دركه ذكر اولندى احمالا واكر تفصيل مراد اولنوركه مطولاتنده طلب اولنه والله اعلم بتحقيقه وهو الموفق والمرشد

6. L. 61b - 64.

رسالة فى المناظرة

Risāla fī al-munāẓara

Risala iz disputacije. Napisao Aḥmad b. Muḥammad al-Ḥusayni al-Ḥamawī, umro 1098/1687.

Naslov risale je prema sadržaju iste, a ime pisca navedeno je na kraju risale. Međutim, u pristupačnim izvorima ne pripisuje mu se ova risala.

Početak:

(اوله :) الحمد لله رب العالمين . . . اذا ما قلت قولا انت ناقل فصحح نقل ذلك للقائل يعنى كلما ذكرت مركبا مشتملا على النسبة التامة الجزية حال كونك ناطقا له . . .

Završetak:

(آخره) وقد ثبت اطلاق الكلام عليها كقوله ان الكلام لفى فؤاد وانما جعل الكلام على فؤاد دليلا . تم الكتاب استنساخا من نسخة مؤلفه الشيخ السيد احمد الحموى رحمه الله . . .

Prepisivač djela pod tačkom 1, 5 i 6 je isti kao i kod i pod tačkom 2, a djelo pod tačkom 4 prepisao je neki drugi prepisivač koncem XVIII ili početkom XIX stoljeća.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3488. 5940.

Zbirka (مجموع), 3

L. 38; 22 x 14. *Nash*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima kratkih tumačenja, pisanih rukom istog prepisivača. Tekst na stranicama obrubljen je crvenom linijom i povezan je kustodama. Papir žućkast, glast; povez poukožni, s preklopom.

1. L. 1a.

الرسالة العضدية فى الآداب

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

2. L. 1b - 6.

الحنفية (شرح الرسالة العضدية فى الآداب)

al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb)

(v. br. 3335,4)

3. L. 9 - 38

حاشية ابى الفتح على شرح الرسالة العضدية فى الآداب للحنفى

Ḥāšiya Abū al-Fatḥ 'alā šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb lil-Ḥanafī

(v. br. 3432,4)
Cijelu zbirku prepisao Adem Sirri al-Uskūbī, 1302/1884.
Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3489. 7022.

Zbirka (مجموع), 3

L. 18; 21 x 15. *Nash - ta liq*, pomiješani. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima sitno pisanih glosa, od istog prepisivača. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 7b.

الحنفية (شرح الرسالة العضدية فى الآداب)

al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb)

(v. br. 3335,4)

2. L. 7b - 8.

حاشية على شرح الرسالة العضدية فى الآداب

Ḥāšiya 'alā šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3485,2)
Na 9b. listu je početak komentara pod naslovom: (شرح الرسالة العضدية فى الآداب)
Ahlwardt IV, 5310 i naš broj: (3349,4)

3. L. 12b - 18.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li Ṭašköprüzāde

(v. br. 3331,6)
Cijelu zbirku prepisao Aḥmad b. Muḥammad aš-Šehrī, u Isḥāq-pašinoj mahali, u blizini velike Aja Sofije (U Istanbulu), godine (1)119/1707.

3490. 3396.

Zbirka (مجموع), 5

L. 90; 21 x 15,5. *Nasḫ i ta'līq*, pomiješani, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. U komentarima osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel i žućkast, glat; povez polukožni, s preklopom, oštećen, listovi rastavljeni od poveza.

1. L. 1 - 7a.

الحنفية (شرح الرسالة العضدية فى الآداب)

al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb)

2. L. 7b - 37a

حاشية ابى الفتح على شرح الرسالة العضدية فى الآداب للحنفى

Ḥāšiya Abū al-Fatḥ ʻalā šarḥ ar-risāla al-ʻAḍudiya fī al-ādāb lil-Ḥanafī

(v. br. 3432,4)

3. L. 37b.

الرسالة العضدية فى الآداب

ar-Risāla al-ʻAḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3335,3)

4. L. 38b - 77.

شرح على رسالة فى فن المناظرة

Šarḥ ʻalā risāla fī fann al-munāẓara

Komentar risali o disputaciji za početnike. Osnovni tekst napisao Muḥammad al-Marʻašī Sačakklīzāde, umro 1150/1737. (v. I, 300,3, str. 186)., a ovaj komentar Muḥammad b. Ḥusayn al-Bahnasī al-Hiğābī Mollā ʻOmerzāde, čija nam je biografija nepoznata.

GAL,G II, 370; GAL,S II, 498.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى ادّب المتعلمين بعقل سليم، وهداهم بتنوير اذهانهم الى نظر مستقيم ...
وبعد يقول الفقير محمد بن حسين البهنسى المكنى بملا عمر زاده ... لما كانت ولدية الحقق المظهر
بين المحق والبطلان ...

Završetak:

آخره: ... ان لا يجعلنا بخطايانا من المؤمنين فان هذا اول ما افرغته فى قالب الترصيف والتبيين
وليكن آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمين قد وقع من يد عبد الضعيف ...

5. L. 80a - 90.

الايساغوجى الجديد

al-Īsāġōğī al-ğadīd

Risala iz logike, od nama nepoznatog pisca. Prema naslovu, ovo je risala po uzoru na poznatu risalu "al-Īsāġūğī". Pristupačni izvori je ne spominju, a ime pisca nije navedeno u rukopisu.

Početak:

(اوله:) الحمد لله على نواله والصلوة على رسولنا محمد واله واصحابه وبعد فهذا متن عجيب
وسوق غريب جعلته تبصرة لكل لبيب وتذكرة لكل اريب وسميته بالايساغوجى الجديد والدر
الفريد ... اعلم ان المنطق الة قانونية تعصم مراعاتها الذهن ...

Završetak:

(آخره:) والخامس المغالطة وهو قياس فاسد الصورة لانتفاء شرائط الانتاج او فاسد المادة لكونها
مركبات من الوهميات الكاذبة او العقليات الكاذبة والله اعلم بالصواب. تمت الكتاب سنة ١٢١

Prepisao pod tačkom 1 - 3 Sulaymān b. Musṭafā, 1162/1748-49. (v. bilješku na kraju drugog djela), pod tačkom 4 Aḥmad b. al-Ḥāğğ Ramaḍān, u Istanbulu 1211/1796, a prepis pod tačkom 5 je od nepoznatog prepisivača iz (1)121/1709.

3491. 1942.

Zbirka (مجموع *), 18*

L. 77; 20,5 x 14,5. *Nasḫ - taʻlīq*, pomiješani. neki naslovi i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom, a neke riječi su nadvučene crvenom linijom, kao i osnovni tekst u komentarima. Po rubovima, na nekim listovima, ima dopuna, ispravaka i tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst, glast; povez kožni.

1. L. 1 - 5a.

الحنفية (شرح الرسالة العضدية فى الآداب)

al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-ʻAḍudiya fī al-ādāb)

2. L. 5b - 13.

شرح الرسالة العضدية فى الآداب (للاسفرائنى)

Šarḥ ar-risāla al-ʻAḍudiya fī al-ādāb (lil-Isfarāʼinī)

Komentar spomenutoj risali o disputaciji. Napisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. ʻArabšāh al-Isfarāʼinī, umro 944/1537.

ḤḪ I, 41; Ahlwardt IV, 5305; Köprülü III, 554,8; GAL,G II, 208; GAL,S II, 288.

Početak:

اوله: نحمدك يا من لا ناقص لما اعطيت ولا معارض لما قضيت ... وبعد فيقول ... ابراهيم بن محمد بن عربشاه الاسفرائنى انى طالعت فى ساعة او بعض ساعة مع كمال قلة البضاعة الرسالة ...

Završetak:

آخره: والله اعلم بحقيقة الحال ونرجو منه خير مآب ومآل ... انه الكبير المتعال

3. L. 14 - 15a.

الرسالة الوضعية فى علوم العربية

ar-Risāla al-waḍ'iya fī 'ulūm al-'arabiya

Kratka rasprava iz etimologije u arapskom jeziku. Napisao 'Alā'uddīn 'Alī b. Muḥammad 'Alī Qūšğī,umro 879/1479.

Köprülü II, 1610,35.

Početak:

(اوله:) المشهور ان وضع المفردات ليس لافادة مسمياتها لاستلزامها الدور ومعنى ذلك ان ليس الغرض من وضع المفردات ...

Završetak:

آخره: ولكن الحق احقّ ان يقع هذا ما افاده افضل المتاخرين واكمل المتاخرين مولانا على قوشجى رحمه الله

4. L. 15b - 25.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع

Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3349,4)

5. L. 26 - 31

رسالة فى بيان المعجزة

Risāla fī bayān al-mu'ğiza

Rasprava o nadnaravnim djelima (mu'ğizāt). Napiso Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamal-pašazāde, umro 941/1534.

Flügel III, 381,5; Mostar, 634,8.

Početak:

اوله: الحمد لله الثابت وجوده بالبينات الباهرة ... وبعد فهذه رسالة معمولة فى تحقيق المعجزة وبيان وجه دلالتها على صدق

Završetak:

آخره: بانه يخرج الارهاض المعجز الكاذب وهى عند المعرّف من المعجزة نعم قوله خرق العادة مستدرك مرتبطا كان بما ذكرنا او بها ذكرناه المعرض كما لا يخفى

6. L. 31b - 32a.

تفسير دعاء قنوت

Tafsīr du'ā' qunūt

Kratak komentar "Kunut-dove", od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: اللهم الميم المشددة لنداء لان معناه يا الله ...

7. L. 32a - 35a

رسالة فى سنة صلوة الفجر

Risāla fī sunnat ṣalāt al-fağr

Kratka rasprava o sabahskom sunnet-namazu. Napisao neki Ḥiḍr b. Niyāzī, čija nam je biografija nepoznata. Naslov rasprave je naš, prema sadržaju iste, a ime pisca je prema rukopisu, koga ne spominju pristupačni izvori. U Predgovoru pisac kaže da je raspravu napisao po nagovoru nekih svojih prijatelja i da je mnoga pitanja obradio na osnovu raznih fikhskih djela, koja u Predgovoru navodi.

Početak:

اوله: فيقول العبد الفقير خضر بن نيازى غفر الله ذنوبه وستر يوم القيامة عيوبه لما سالنى بعض اخوانى من المخلصين عن سنة صلوة الفجر فجمعت هذه المسائل ويترتبت المسائل بعلامته

Iza ove rasprave jedna anegdota iz vremena Abū Ḥanife i njegova učitelja Ḥammād-a.

8. L. 36.

تلخيص الآداب (رسالة فى الآداب)

Talḫīṣ al-ādāb (Risāla fī al-ādāb)

Kraća rasprava iz disputacije, od nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu koji se nalazi na kraju rasprave.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... اعلم ان طرق المسائل فى المناظرة ووظيفة بها مسموعا عند المناظرين المحققين ...

Završetak:

آخره: القبول يلزم ايضا عجزه وهو الالزام وعندهم المباحثة والمراد واما قدرتها لا الى نهاية فممنوع هذا تلخيص الآداب

9. L. 37 - 40a

رسالة فى آداب البحث للسيد الشريف

Risāla fī ādāb al-baḥt li as-Sayyid aš-Šarīf

Risala iz disputacije. Napisao ʻAlī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816/1413.

Naslov risale i ime pisca je prema rukopisu, ali u pristupačnim izvorima ovu risalu nismo mogli pronaći, pa nas dovodi u sumnju, da li je prepisivač tačno naveo ove podatke.

Početak:

اوله: الحمد لمن لا مانع لعطائه ولا مناقض لقضائه ... قال سيد المحققين وشريف المدققين الحمد على نواله والصلوة على محمد وآله اذا قلت كلاما فان كنت ناقلا ...

Završetak:

آخره: قال الامام وينبغى ايضا الاحراز عن الايجاز والاطناب والالفاظ القريبة المتشابهة عن الدخل قبل الفهم بالتمام ...

10. L. 40b - 41a

رساله عبد الباقى افندى الشهير بطورسون زاده

Risāla-i ʻAbdulbāqī efendī aš-šahīr bi Ṭūrsūnzāde

Izvadak glose Mula Ǧāmijevom komentaru djelu "al-Kāfiyā fī an-naḥw" iz arapske sintakse. Glosu je napisao ʻAbulbāqī b. Ṭūrsūn ar Rūmī al-Ḥanafī Ṭūrsūnzāde 992/1584.

Naveeni naslov je prema rukopisu koji je napisan crvenim mastilom na početku ovog izvadka. Inače pravi naslov bi trebao da bude sljedeći: حاشية على شرح الكافية فى النحو

HH I, 1374; AM I, 495; O.M.I, 348.

Početak:

اوله: يا غاية كل مقصود ويا فائض الجود ... قال مولانا عبد الرحمن الجرجانى ... فى شرح الكافية العطف تابع مقصود ... يقول عبد الباقى ابن المولى طورسون

Završetak:

آخره: لكن بالذات بل بواسطة النسبة وفى ضمنها تامل تحريرا فى اوائل شعبان من شهور سنة اثنين وتسعين وتسعمائة

11. L. 41a - 42a.

الرسالة العضدية فى الوضع

ar-Risāla al-ʻAḍudiya fī al-waḍʻi

(v. 3315,9)

12. L. 42.

رساله وضع نوعى

Risāla-i waḍʻi nawʻī

Kraća risala o nauci o pojmovima, od nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu, koji je napisan na početku ovog rada.

Početak:

اوله: ولنبهك على فائدة جليلة وهى انّ الوضع النوعىّ قد يكون ثبوت فائدة دالة على ان كل لفظ ...

13. L. 43 - 45a.

الرسالة الحرفية للسيد الشريف

ar-Risāla al-ḥarfiya li as-Sayyid aš-Šarīf

(v. br. 3485,6)

14. L. 45 - 46.

تفسير سورة الفاتحة

Tafsīr sūra al-Fātiḥa

Djelomično tumačenje sura al-Fatiha. Prema uvodu moglo bi se reći da je ovo iz Zamahšerina tefsira ("al-Kaššāf"), ali u to nismo sigurni.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... قال صاحب الكشاف في الفاتحة الفاتحة في بيان اسميها عطفا على قوله وتسمّى امّ القرآن

15. L. 46b - 52.

رسالة فى فضائل الجهاد

Risāla fī faḍā'il al-ǧihād

Naslov je prema sadržaju risale, a ona govori o borbi i borcima na Allahovom putu (ǧihād), od nama nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى فضّل المجاهدين على القاعدين بانواع الخصال وبشّر الذين يقاتلون فى سبيله ...

Završetak:

آخره: واما مولانا ففى رفع الطعن ...(؟) عدّل المقام على وجه سقط عن حيز القبول الاشكال فلم يبق للسؤال مجال. تمت الرسالة.

Iz Uvoda se razumije da je pisac rođen u Sofiji, a da je risalu napisao u Medini.

16. L. 53 - 67.

رسالة فى حق البسملة لمولانا جامى

Risāla fī ḥaqq al-basmala li Mawlāna Ǧāmī

Kraka risala o tumačenju Besmele, te razne bilješke iz tefsira i hadisa iz mnogih poznatih djela na tu temu. Napisao 'Abdurraḥmān b.Aḥmad al-Ǧāmī, umro 898/1942. Naslov risale i ime pisca napisan je crvenim mastilom na početku.

17. L. 68 - 76a.

اربعين ابن كمال پاشا

Arba'īn Ibn Kamāl-pāšā

Zbirka 40 hadisa koju je sabrao Aḥmed b. Sulaymān Ibn Kamāl-pāšā, umro 940/1533. (v. I, 571,1)

18. L. 76b - 77.

رسالة الاستعارة للسمرقندى

Risāla al-isti'āra li as-Samarqandī

Kratka rasprava o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. Napisao Abu'l-Qāsim b. Abū Bakr al-Layṯī as-Samarqandī, umro 893/1488-89. (v. I, 388,4).

Ahlwardt VI, 7297; Köprülü III, 555,3.

Početak:

اوله: الحمد لواهب العطية والصلوة على خير البرية ... اما بعد فالاستعارات وما يتعلق بها قد ذكرت فى الكتب ...

Ime pisca urukopisu, pored naslova risale, pogrešno je navedeno (Alī al-Qušǧī), što nas je zavaralo u identifikaciji ove risale.

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, vjerovatno, u XVIII stoljeću.

Na početnim zaštitnim listovima su bilješke iz propovjedništva i etike, pisane kasnije rukom drugog prepisivača. Na kraju su hadisi o muslimanskim praznicima.

3492. 4771.

Zbirka (مجموع), *5*

L. 43; 15 x 10,5. *Ta'līq*, od istog prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u nekim komentarima nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima nešto ispravaka i dopuna. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, s preklopom, ima utisnute ornamente na sredini korice i na preklopu.

1. L. 1 - 4b.

حاشية على شرح الرسالة العضدية فى الآداب

Ḥāšiya 'alā šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3485,2)

Na prvom listu je završetak komentara osnovog djela, kojeg je napisao Muḥammad Šamsuddīn al-Ḥanafī at-Tibrīzī, umro oko 900/1494. (v. br. 3432,6). Ostali listovi su otkinuti i zagubljeni.

2. L. 4b - 6a

رسالة فى بيان لفظ چلب وچلبى

Risāla fī bayān lafẓ Čalab va Čalabī

Naslov u rukopisu je: هذه رسالة لابن كمال پاشا

Risala o tumačenju riječi čeleb i čelebi s vjerskog stanovišta. Napisao Ḥasan Kāfī b. Ṭurḥān al-Aqḥiṣārī al-Bosnawī, umro 1025/1616. (v. II, 896,4).

3. L. 6 - 7.

رسالة عن الاذناب

Risāla 'an al-aḏnāb

Kraći izvod iz nekog komentara s područja gramatike arapskog jezika o tumačenju riječi: ḏanb, mn. ḏunūb i ḏanab, mn. aḏnāb, prema rukopisu, kako je zabilježio prepisivač, od Bergivije. Na početku ovog izvadka autor citira komentar "Maqsūda", što ga je napisao Muḥammad b. Ḫalīl b. Dāniyāl, umro 710/1310. (v. ḤḪ,II, 1807. i AM II, 141).

اوله: عن الاذناب قال محمد بن خليل بن دانيال في شرحه للمقصود قال بعض الشارحين الاذناب بفتح الهمزة . . .

4. L. 8b - 13.

وصية الامام الاعظم ابى حنيفة

Waṣiyat al-Imām al-'Aẓam Abū Ḥanīfa

Oporuka Abū Ḥanīfe, umro 150/767. (v. I, 578,3, str. 364).

5. L. 14b - 43.

شرح على رسالة الاستعارة

Šarḥ 'alā risāla al-isti'ara

(v. br. 3335,5)

Cijelu zbirku prepisao Muṣṭafā b. 'Abdullāh al-Aqčepārī, iz kasabe Žištovo (u Bugarskoj), u medresi u Trnavi, u vremenu 1101-05/1689-93.

3493. 1395.

Zbirka (مجموع), *5*

L. 81; 22 x 16,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. Tekst na prvih deset listova obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli.

1. L. 1 - 43.

حاشية ابى الفتح على شرح الرسالة العضدية للحنفى

Ḥāšiya Abū al-Fatḥ 'alā šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya lil-Ḥanafī

(v. br. 3432,4)

Listovi 44 - 46. su neispisani.

2. L. 47b - 54a.

رسالة فى فن المناظرة

Risāla fī fann al-munāẓara

(v. br. 3315,12)

3. L. 56a.

الرسالة العضدية فى الآداب

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3335,3)

4. L. 56b - 62a.

الحنفية (شرح الرسالة العضدية فى الآداب)

al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb)

(v. br. 3432,6)

5. L. 57 - 81.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث

Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥṯ

(v. br. 3315,11)

Cijelu zbirku prepisao Muṣṭafā b. Mūsā, u vremenu od 1129-31/1716-18. (Djelo pod tačkom 1 u gradu Behseni بهسنى za vrijeme Meḥmed-efendije, pod tačkom 4 u medresi Ḫāṭuniye, a pod tačkom 5 u gradu 'Antab, u medresi 'Alī Neğr).

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3494. 4708.

Zbirka (مجموع *), 5*

L. 64; 20,5 x 13,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara. U komentarima osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir bijel i žućkast; povez kožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 27.

حاشية ابى الفتح على شرح الرسالة العضدية للحنفى

Ḥāšiya Abū al-Fatḥ 'alā šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya lil-Ḥanafī

2. L. 28a.

الرسالة العضدية فى الآداب

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3335,3)

3. L. 31b - 37a.

الحنفية (شرح الرسالة العضدية فى الآداب)

al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb)

(v. br. 3432,6)

4. L. 39b - 55.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث

Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥṯ

(v. br. 3314,11)

5. L. 59 - 64.

شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Šarḥ risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li Ṭāšköprüzade

(v. br. 33331,6)

Cijelu zbirku, sudeći prema rukopisu, prepisao isti nepoznati prepisivač, 1169/1755. (v. na kraju rukopisa).

Rukopis je otkupljen od nekog nepoznatog vlasnika.

3495. 4579.

Zbirka (مجموع *), 8*

L. 128; 21,5 x 16. *Ta'līq* i *nasḫ*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekstovi nadvučeni su crvenom linijom. Po rubovima ima sitno pisanih komentara, pisanih istom rukom kao i djela. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen, a na sredini korica utisnuti su ornamenti.

1. L. 1 - 22.

حاشية ابى الفتح على شرح الرسالة العضدية للحنفى

Ḥāšiya Abū al-Fatḥ 'alā šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya lil-Ḥanafī

Prepisao Ibrāhīm b. 'Abdulbašīr, u medresi Ḫādim, 1196/1781.

2. L. 24 - 78.

شرح العقائد العضدية للدوانى

Šarḥ al-'aqā'id al-'Aḍudiya li ad-Dawānī

Komentar djelu العقائد العضدية iz dogmatike. Osnovno djelo napisao je 'Aḍududdīn 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īğī, umro 756/1355, a

ovaj komentar Muḥammad b. As'ad ad-Dawānī, umro 908/1502. (v. I, 624,3, str. 409)

Prepisao navedeni prepisivač 1197/1782.

3. L. 84 - 88.

الحنفية (شرح الرسالة العضدية فى الآداب)

al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb)

(v. br. 3335,4)

Prepisao isti prepisivač 1195/1780.

4. L. 88b.

الرسالة العضدية فى الآداب

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3335,3)

5. L. 89 - 106.

شرح الرسالة الحسينية

Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya

(v. br. 3315,11)

6. L. 108b - 118.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع

Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3349,4)

Djela po tačkom 4 - 6 prepisao isti prepisivač 1197/1782.

7. L. 121 - 126.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Šarḥ risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li Ṭāšköprüzade

(v. br. 3331,6)

Prepisao Muḥammad b. Karīm b. Muḥammad, 1179/1765.

8. L. 127b - 128.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة

Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3315,14)

Prepisao nepoznati prepisivač u XIX stoljeću.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

3496. 3915.

Zbirka (مجموع), 4

L. 161; 21,5 x 12,5. *Ta'līq*, sitan, složen. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih komentara, dopuna i ispravaka. Tekst komentara u prvom djelu nadvučen je crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, glat, djelomično oštećen, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom.

1. L. 1 - 17

حاشية على رسالة الحنفية فى الآداب

Ḥāšiya 'alā risāla al-Ḥanafiya fī al-ādāb

Glosa Muhammad Hanefijinom komentaru (v. br. 3334,4) Īğīnoj risali o disputaciji. Napisao Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī-Šayḫ Yūyō, umro 1119/1707.

O. M. II, 31; H. Šabanović: Književnost Muslimana BiH, 406,18; ANALI GHB XI-XII, 47,10.

Početak:

اوله: قوله لك الحمد هذا حمد الماتن واما حمد الشارح فقد قيل ان ترك الحمد حمد لما فيه من الاشعار بعجزه عن عداء ...

Završetak:

آخره: والحمد لله على الاتمام والصلوة والسلام على سيد الانام وعلى آله واصحابه الكرام فرغ مؤلفه الفقير مصطفى بن يوسف الموستارى ... فى اليوم الحادى والعشرين من جماد الآخر وقد كان ابتداؤه فى اليوم السادس نهاء من شهور سنة اثنين ومائة والف ...

Iz završetka se vidi da djelo autograf, da ga je autor počeo pisati 6. a završio 21. džumadel-ahira 1102/1691.

2. L. 20b - 75a.

الحواشى للمولى الخيالى على حاشية المطول للسيد الشريف

al-Ḥawāši li al-Maulā al-Ḫayālī 'alā ḥāšiya al-Muṭawwal li as-Sayyid aš-Šarīf

Superglose djelu "Talḫis al-Miftāḥ" iz stilistike arapskog jezika. Osnovno djelo napisao Muḥammed b. 'Abdurraḥmān al-Qazwīnī, umro 739/1338. Komentar (*al-Muṭawwal*) Mas'ūd b. 'Omar al-Tāftāzānī, umro 748/1347, glosu 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816/1413, superglosu, prema naslovu, vjerovatno, Aḥmad b. Mūsā al-Ḫayālī, umro 862/1457, a ove superglose su od nama nepoznatog pisca. Pristupačni izvori ne spominju ni Ḫayāliju kao glosatora, a ni ovim superglosama nema spomena o istim.

Početak:

اوله: قوله يستلزم اختصاص جميع المحامد فان قلت العهد الذهنىّ من فروع الجنس فلعل كثيرا من الناس حمل تعريف الجنس

Završetak:

آخره: ... قوله كما ستذكره فى انها لو لم تكن للعهد واريد فى الوجوه المفهوم العام يلزم ان يدخل فى البديع ... تم بعون الله وتوفيقه فى اوائل محرم الحرام سنة ١١٠٤

Prepisao Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī, početkom muharrema 1104/1692.

3. L. 76b - 142.

الحواشى للمحقق عصام الدين على حاشية المطول للسيد الشريف

al-Ḥawāši li al-muḥaqqiq 'Iṣāmuddīn 'alā ḥāšiya al-Muṭawwal li as-Sayyid aš-Šarīf

Druge superglose 'Iṣāmuddīn al-Isfarā'inijinoj glosi as-Sayyid aš-Šarīfa al-Ǧurǧānije spomenutom djelu "Talḫiṣ al-Miftāḥ". Prema rukopisu, napisao 'Abdullāh b. al-Maulā aš-Šehīr Emīr Pādišāh al-Husaynī al-Buḫārī,čija nam je biografija nepoznata. I ove superglose ne nalazimo u pristupačnim izvorima.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى جعل العلماء عصام الدين وخصّهم بوراثة الانبياء والمرسلين ... وبعد فيقول افقر عباد الله عبد الله بن المولى الشهير بامير پادشاه الحسينى البخارى فهذه حواشى وركات وفوايد محررات نقلتها فى خط خاتمة المحققين وسند المدققين عصام الملة والدين ابراهيم بن عربشاه الاسفرائنى على حاشية السيد السند على المطول ...

Završetak:

آخره: ... هذا ما تيسّر جمعه فى الحواشى المنسوبة الى خاتمة المحققين مولانا عصام الدين على حاشية السيد السند على المطول ...

4. L. 144b - 161.

حاشية على شرح مطالع الانوار

Ḥāšiya 'alā šarḥ maṭāli' al-anwār

Glosa komentaru djela "Maṭāli' al-anwār" s područja logike. Osnovno djelo napisao Maḥmūd b. Abū Bakr Sirāğuddīn al-Urmawī, umro 682/1283, komentarr Quṭbuddīn Muḥammad b. Muḥammad at-Taḥtānī ar-Rāzī, umro 766/1364, a ovu glosu Ǧalāluddīn Muḥammad b. As'ad aṣ-Ṣadīqī ad-Dawānī, umro 908/1502.

GAL, G I, 457; Bagdad (A.G.) III, str. 161.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... قوله الفياض الوهاب اعلم ان الفياض ههنا منقول عن معناه اللغوى ...

Završetak:

آخره: قوله قدس سره فى الحاشية اشار بقوله تلك المقاصد ان تصور الغاية خارج عنها يعنى ان الغاية الى التصديق

Djela pod tačkom 3 i 4 prepisao navedeni prepisivač Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī, bez oznake datuma, vjerovatno koncem XVII stoljeća.

Iz karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3497. 5802.

Zbirka (مجموع), 2

L. 119; 20,5 x 15. *Ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovna djela nadvučenena su crvenom linijom. Po rubovima ima kratkih glosa, dopuna i ispravaka. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 22.

حاشية على رسالة الحنفية فى الآداب

Ḥāšiya 'alā risāla al-Ḥanafiya fī al-ādāb

2. L. 23b - 119.

حاشية على حاشية ابى الفتح الامير فى الآداب على شرح المولى الحنفى

Ḥāšiya 'alā ḥāšiya Abū al-Fatḥ al-Amīr fī al-ādāb 'alā šarḥ al-Maula al-Ḥanafī

Superglose iz disputacije. Osnovu risalu ("ar-Risāla al-'Aḍudiyya fi'l-ādāb") napisao 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Īǧī (umro 756/1355), komentar Šamsuddīn Muḥammad al-Ḥanefī at-Tibrīzī (umro oko 900/1494), glosu Muḥammad b. Amīr Abu'l Fatḥ as-Sa'idī al-Ardabīlī (umro 950/1534), a ovu super glosu gore spomenuti Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī, umro 119/1707.

H. Šabanović: Književnost Muslimana BiH, str. 607.

Početak:

اوله: نحمدك يا مجيب دعوى السائل . . . وبعد فهذه فوايد وافية فى حل الفوايد المبرية للفرائد الحنفية نظمتها فى سلك التقرير والتحرير

Završetak:

آخره: وقع الفراغ من تسويده وتبييضه وقت العصر يوم الاثنين الخامس والعشرين من شهر ربيع الآخر سنة خمس وتسعين والف وكان الابتداء ليلة الجمعة الاولى من ذى القعدة الشريفة سنة اربع وتسعين والف على يد عبد الفقير . . . مصطفى بن يوسف الموستارى

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali djela potječu iz XVIII stoljeća, a prepisivač je, vjerovatno,neki od ppisčevih učenika.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3498. 4939.

حاشية منقارى زاده على حاشية مير ابى الفتح

على شرح الحنفى على آداب العلامة العضدين

Ḥāšiya Minqārīzāde 'alā ḥāšiya Mīr Abū al-Fatḥ 'alā šarḥ al-Ḥanafī 'alā ādāb al-'allāma al-'Aḍududdīn

Superglosa iz disptacije. Autori osnovne risale, komentara i glose su isti kao pod brojem 3493,1, a ovu superglosu napisao je Yaḥyā b. 'Omer Minqārīzāde, umro 1088/1677.

HḤ I, 41; Ahlwardt IV, 5300; Tüyatok 07 I, 533.

Početak:

اوله: الحمد لمن رفع قدر من تاهب لاظهار الصواب . . . وبعد فيقول . . . يحيى بن عمر المشتهر بمنقارى زاده هذه تحريرات التقريرات صدرت عنى اوان مذاكرة الرسالة الحنفية وحاشيتها الفتحية فى الآداب

Završetak:

آخره: قوله لجواز ان يؤخذ على المحكى الصرف لكنه غير نافع المراد لجواز المؤاخذة بالمنع الحقيقى او غيره ويعدم المنع بسبب عدم الاعتدار او غيره

L. 35; 19,5 x 13. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. U prepisu ima grešaka. Tekst na stranicama obrubljen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, oštećen.

Prepis je završen prije 1212/1797, što zaključujemo iz potpisa drugog vlasnika knjige čije ime je teško čitljivo, pored kojeg se nalazi gore navedena godina. Na istoj stranici je i naslov ove superglose, koji nismo mogli tačno pročitati, jer je oštećen vlagom. Tu je i ime drugog vlasnika knjige: Muṣṭafā, kadija...(!)

3499. 1258.

Zbirka (مجموع), 2

L. 36; 20 x 15. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; povez kartonski, oštećen.

1. L. 1 - 34.

حاشية منقارى زاده على حاشية مير ابى الفتح

على شرح الحنفى على آداب العلامة العضدين

Ḥāšiya Minqārīzāde 'alā ḥāšiya Mīr Abū al-Fatḥ 'alā šarḥ al-Ḥanafī 'alā ādāb al-'allāma al-'Aḍududdīn

2. L. 35 - 36.

شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Šarḥ risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li Ṭāšköprüzade

(v. br. 3332,6)

Risala je nepotpuna ناقص فى اوسطه, jer ovdje ima samo prvi i posljednji list. Nema podataka o prepisivačima i datumima prepisa, ali kodeks potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Memiš-aga Kasumagić.

3500. 1273.

Zbirka (مجموع), 4

L. 107; 20 x 14,5. *Ta'līq* i *nasḫ*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima nešto tumačenja i dopuna. Papir tamnobijel i žućkast, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 48.

حاشية الچلى على حاشية الفتحية فى الآداب

Ḥāšiya al-Čillī 'alā ḥāšiya al-Fatḥiya fī al-ādāb

Superglose iz disputacije. Osnovnu risalu, komentar i glosu napisali su isti pisci kao pod brojem 3493,1, ovu superglosu 'Omer b. Aḥmad al-Čillī al-Āmedī, umro 1100/1688.

Ahlwardt IV, 5301; GAL, G,II 208; GAL, S II, 288; Köprülü III, 515; 551,7.

Početak:

اوله: يا من وفقنا لآداب البحث والمناظرة فى الكلام ... فيقول ... عمر بن احمد الشهير بالچلى ان الحاشية الفتحية فى الآداب ... قوله معنيان مشهوران الظاهر ان التقييد اشارة الى وجه الانحصار

Završetak:

آخره: هذا آخر ما اردنا ايضاحه فى هذا المقام بعون الله الملك ... توفيقه على اتمام المرام ... ما قطر انعام ونطق الحمام

Prepisao Muṣṭafā b. 'Alī, 1091/1680.

2. L. 50b - 70.

حاشية شيخ الاسلام

Ḥāšiya Šayḫ al-islām

Djelo je na kraju nepotpuno.

Naslov glose je prema rukokpisu koji se nalazi na 50a. listu, napisan rukom prepisivača. Inače, ovo je glosa gore spomenutoj risali i komentaru, također, o disputaciji. Prema naslovu trebalo bi da ju je napisao neki šejḫul-islam, ali mi nismo mogli ustanoviti ime autora ove glose. Istina, i Brockelmann (SII, 288) spominje šejhul-islama kao glosatora, ali i on nam ne pruža nikakve druge podatke.

Početak:

اوله: قوله يحتمل ان يكون لاختصاص الصفة بالموصوف وان يكون لاختصاص المتعلق بالمتعلق

...

3. L. 72b - 81a.

شرح على الرسالة العضدية فى الآداب

Šarḥ 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3491,2)

4. L 82b - 107

الحاشية الفردية للرسالة الحسينية

al-Ḥāšiya al-Fardiya li ar-risāla al-Ḥusayniya

(v. 3257,2)

Prepisao Muḥammad 'Alī b. al-Ḥāǧǧ 'Alī, 1138/1725.

Uvakufio, za Gazi Husrevbegovu medresu u Sarajevu, Aḥmad b. Muṣṭafā, muderis spomenute medrese (v. bilješku na prvom zaštitnom listu). Tu je i njegovo ime kao ranijeg vlasnika knjige.

3501. 6151.

Zbirka (مجموع), 3

L. 105; 20 x 14. *Ta'līq - nasḫ*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih glosa. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, na mnogim listovima pismo oštećeno; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 44a.

حاشية الچلى على حاشية الفتحية فى الآداب

Ḥāšiya al-Čillī 'alā ḥāšiya al-Fatḥiya fī al-ādāb

2. L. 48b - 61.

حاشية شهرلى زاده على مير ابى الفتح من الآداب

Ḥāšiya Šehirlīzāde 'alā Mīr Abū al-Fatḥ min al-ādāb

Superglosa Mīr Abu'l-Fetḥ-ovoj glosi Monlā Muḥammad al-Ḥanafīnom komentaru 'Aḍuddinove risale iz disputacije. Napisao Ibrāhīm-efendī b. Faḍlullāh as-Sīwāsī, Šehirlīzāde, čija nam je biografija nepoznata. Naslov djela i ime pisca je prema rukopisu, što je prepisivač zabilježio, jer pristupačni izvori na spominju ovog pisca i njegovu superglosu.

Početak:

اوله: قوله يحتمل ان يكون فائدة التنبيه اشتمال الكلام ... ويحتمل ان يكون فائدة التنبيه الاشارة الى ان هذا الحمد قد وقع فى مقام التادب لان ملاحظة قرب المحمود ...

Završetak:

آخره: فالمبنىّ ليس بممنوع والممنوع ليس بمبنىّ ويظهر من هذا سقوط قوله نعم ... (١) قد تمت النسخة الشريفة المنسوبة الى مولانا الاعظم استاذ استاذنا ابراهيم افندى بن فضل الله السيواسى الشهير بشهرلى زاده رحمة الله عليه ...

3. L. 62b - 105.

حاشية اسعد افندى على مير ابى الفتح من الآداب

Ḥāšiya As'ad efendī 'alā Mīr Abū al-Fatḥ min al-ādāb

Druga superglosa istoj risali kao pod tačkom dva. Napisao neki As'ad-efendī, čija nam je biografija, također, nepoznata. Naslov djela i ime pisca prepisivač je zabilježio na 62a. listu.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... قوله للحمد معنيان مشهوران قال بعض العلماء احتراز عن غير المشهور ...

Završetak:

آخره: قوله غير ظاهر فانه المتبادر فى العلم بشئ آخر وفى التادب الى مجمول نظرى هو العلم بذاله والتادب اليها لا الى وجهه وكون اطلاق الدليل عليه غير ظاهر

Na kraju djela, na rubu, nalazi se bilješka, iz koje razumijemo da je prepis sravnjen s autografom.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni. Cijelu zbirku prepisao je isti nepoznati prepisivač u XVIII stoljeću.

Na posljednjem zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika knjige Ḥasībzāde 'Āṣim-efendī, godina 1285/1868.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3502. 3987.

حاشية على حاشية ابى الفتح الامير فى الآداب على شرح المولى الحنفى

Ḥāšiya 'alā ḥāšiya Abū al-Fatḥ al-Amīr fī al-ādāb
'alā šarḥ al-Maulā al-Ḥanafī

Djelo je autograf. Iz završetka (v. br. 3497,2) se vidi da je pisac glosu završio u ponedjeljak, 25. rebiul-ahira 1095/1684. godine.

L. 77; 20 x 14. *Ta'līq.* Riječi "qawluhu" nadvučene su crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i tumačenja, pisane rukom autora. Papir tamnobijel i bijel, čvrst; povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom.

Na trećem zaštitnom listu nalazi se stih Šejh Juje na perzijskom jeziku u kome oponaša pjesnika Mula Džamiju, zatim jedan jedan Hafizov stih sa Sudijevim komentarom toga stiha i drugi stihovi.

Na naslovnoj stranici je ime i pečat pisca kao vlasnika knjige, ime superglose i bilješka o uvakufljenju knjige na ime pisce, godine 1119/1707. Dakle, poslije piščeve smrti.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3503. 1678.

حاشية على حاشية مير ابى الفتح على شرح الحنفى على الآداب العضدية

Ḥāšiya 'alā ḥāšiya Mīr Abū al-Fatḥ 'alā šarḥ
al-Ḥanafī 'alā al-ādāb al-'Aḍudiya

Na koricama i na prvom zaštitnom listu naslov je pogrešno napisan: حاشية تهذيب

Superglosa 'Aḍuddinovoj risali iz disputacije. Pisce osnovne risale, komentatore i glosatora vidi br. 3497,2, a pisac ove super-glose je Qara Ḫalīl b. Ḥasan b. Muḥammad al-Berkilī, umro 1123/1711.

Köprülü III, 516,1.

Početak:

اوله: الباء اما صلة للوصف هذا هو المتبادر ولذا قدمه واورد عليه ان هذا الشق لا يحتمل لان الكلام ...

Završetak:

آخره: وان لم يكن هذا موضع تحققها وبالله التوفيق

L. 123; 21,5 x 15. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Riječi "qawluhu" pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel glat; povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Uvakufio Aḥmad b. Muṣṭafā, muderris, za Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu. (Bilješka na naslovnoj stranici, a tu je i njegovo ime kao vlasnika knjige.)

c) al-Waḍ'iya
(Nauka o pojmovima)

3504. 7042.

Zbirka (مجموع), 3

L. 101; 20,5 x 14. *Ta'līq*, složen, teško čitljiv. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u komentaru nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima, na nekim listovima, ima glosa i dopuna. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1b - 2a.

الرسالة العضدية فى الوضع

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3315,9)

2. L. 2b - 41a.

شرح على الرسالة العضدية فى الوضع (للاسفرانى)

Šarḥ 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Komentar predhodnoj risali. Napisao Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh 'Iṣāmuddīn al-Isfarā'inī, umro 944/1537. (v. I, 438,4, str. 270).

Početak:

اوله: نسزلك فائدة تملأ مائدة تنزل من السماء يا من منّ علينا بتعليم الاسماء ... وبعد فيقول العبد ... ابن عربشاه الاسفرائنى

Završetak:

آخره: يحتمل ان يكون للمنع عن الوقوع فى ظن اتحاد المعنى غير محتمل اذ الوقوع فى ظن اتحاد المعنى مطلقا غيرهم وفى ظنه وضعا لا يدفعه قوله اذ المعتبر الوضع

3. L. 44b - 101.

حاشية على شرح على العصام الرسالة العضدية فى الوضع

Ḥāšiya 'alā šarḥ 'alā al-'Iṣām ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Glosa gore navedenom komentaru. Napisao Muḥammad aš-Šīrānšī 1016/1607.

ḤH I, 898; Köprülü III, 534.

Početak:

اوله: قوله على تقدير تقديم الديباجة على الرسالة هذا مبنى على ما هو الراجح من كون الكتب والرسائل عبارة عن الالفاظ المخصوصة ...

Završetak:

آخره: وان كانا لا يستعملان فى بعض الاوقات الآ جزئتين لان استعمال بعض الالفاظ بمعنى بعض لا يوجب اتحادها فى المعنى . تمت الكتاب

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač 1093/1682.

Iz Odbora Islamske zajednice Travnik.

3505. 1981.

Zbirka (مجموع), 6

L. 57; 20,5 x 14. *Ta'līq*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovna djela nadvučena su crvenom linijom. Po rubovima ima malo pisanih glosa, od istih prepisivača. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, preuvezan, novijeg datuma.

1. L. 1 - 13.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للقوشجى)
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3340,4)
Djelo je na početku nepotpuno.
Završetak:

آخره: فلا يكون جزئيا بخلاف زيد فانه جزئى لوضعه لذلك المسخص وكذا الحال فى مثل هذه الصورة. تمت الرسالة الشريفة

Prepisao 'Alī b. 'Oṯmān b. 'Alī, u Istanbulu 24. ramazana 1068/1658.

2. L. 14b - 15.

الرسالة العضدية فى الوضع
ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3315,9)

3. L. 15b - 18.

شرح (تعليقة) على الرسالة العضدية فى الوضع (للسيد)
Šarḥ (ta'līqa) 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Komentar predhodnom djelu. Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ğurğānī, umro 816/1413.
ḤḪ I, 898; Köprülü III, 542,4.
Početak:

اوله: قوله هذه فائدة وجه الضبط ان المذكور فيها اما ان يكون مقصودا

Završetak:

آخره: فى كونها كليين وقوعهما جزئيين فى الاستعمال اذ لا عبرة الا بحث الوضع. تمت الرسالة.

4. L. 18b - 27a.

حاشية ابى البقاء على الرسالة العضدية فى الوضع
Šarḥ Abū al-Baqā' 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Glosa komentaru navedenog pod tačkom 1. Napisao Abu'l-Baqā'b.'Abdulbāqī al-Ḥusaynī al-Ḥanafī, oko 1050/1640.
ḤḪ I, 898; Ahlwardt IV 5312. (v. br. 3448,4)

5. L. 27b - 35a.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للجامى)
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Još jedan komentar risali navedenoj pod tačkom 2. Napisao 'Abdurraḥmān b. Aḥmad al-Ğāmī, umro 898/1492.
ḤḪ I, 898; Kairo /D.K./II, 37.
Početak:

اوله: فهذه فائدة المشار اليه بهذه اما تلك العبارات المخصوصة نزلت منزلة المحسوس المشاهد ...

Završetak:

آخره: لا يريبك اى لا يوقعك فى ريبة وشك تعاور الالفاظ اى ...(!) بها بعضها مكان بعض اذ المعتبر الوضع

6. L. 38b - 57.

تعليق على بحث جهة الوحدة
Ta'līq 'alā baḥṯ ğihat al-waḥdat

(v. br. 3335,7)
Prepis pod tačkom 2 - 6. izvršio je Muḥammad b. Muṣṭafā Mizlefāde 1090/1680.
Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3506. 1882.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 48; 21 x 15. *Ta'līq*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u komentarima nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Papir žućkast, dohvaćen vlagom, pismo djelomično oštećeno; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 21.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للقوشجى)
Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

2. L. 22 - 23.

حاشية (شرح) على الرسالة العضدية فى الآداب (للسيد)

Ḥašiya (šarḥ) ʻalā ar-risāla al-ʻAḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3485,2)

3. L. 23b - 24.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Risāla fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara li Ṭāšköprüzade

(v. br. 3315/14)

4. L. 25b - 48.

شرح عروض اندلسى

Šarḥ ʻArūḍ Andalusī

Komentar kraćoj risali o arapskoj matrici. Osnovnu risalu napisao je Abū ʻAbdullāh Muḥammad b. Ḥusayn Abu'l-Ğayš al-Anṣārī al-Andalusī, umro 626/1229. (V. I, 390,3, str. 241), a ovaj komentar ʻAbdulmuḥsin (Muḥsin) b. Mağduddīn al-Qayṣarī, umro 755/1354.

Neki izvori (kairski) navode ovaj komentar pod naslovom فتح النقوض, a Ahlwardt ga naziva: شرح مشكلات المختصر فى علم العروض فى شرح العروض što se slaže s našim primjerkom.

Ḥ Ḫ II, 1135; Kairo I IV, 195; Kairo (D. K.) II, 171; Ahlwardt VI, 7143; Tüyatok 07 III, 3446.

Početak:

اوله: احمد الله على قصر سلامة الطبع على نوع الانسان ... اما بعد فهذه الكلمات لا يهجنها الا الغبى الذى فى طبعه طبع مقتصية فى تشريح مشكلات المختصر فى علم العروض ...

Završetak:

آخره: اذا اردت فكّ المتدارك من المتقارب فابدأ من لام فعولن الاول وعكسه من عين فاعلن الاول. وهذا آخر ما اردنا من بيان مشكلات المختصر فى علم العروض الموسوم بالندلسى

Djela pod tačkom 1 - 3 prepisao Yaḥyā b. ʻAbdurraḥmān al-Kutāhī, u Istanbulu mjeseca ševvala 1097/1686, a pod tačkom 4. Fayḍullāh b. (Fejẓullāh) b. Yaḥyā, 8. muharrema 1126/1714.

Na naslovnoj stranici su stihovi na arapskom i turskom jeziku i imena ranijih vlasnika knjige: Aḥmad b. Fayḍullāh b. Yaḥyā b. ʻAbdurraḥmān b. Muḥyiddīn b. Šayḫ ʻAbdurraḥmān as-Samāwī, pa zaključujemo da su otac i djed prepisali ovu zbirku; Ḫalīl b. Ṣāliḥ Bosnawī. Ista imena su i na posljednjem listu.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3507. 4668.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 26; 22,5 x 16,5. *Nasḫ* i *taʻlīq*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u prvom djelu nadvučen je crvenom linijom, a po rubovima istog djela ima mjestimice dopuna i ispravaka. Tekst je povezan kustodama. Papir žućkast i bijel, različite debljine; povez kožni.

1. L. 1 - 17.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للقوشجى)

Šarḥ ar-risāla al-ʻAḍudiya fī al-vaḍʻi

Prepisao Ismāʻīl b. ʻAbdullāh, 1225/1810.

2. L. 19 - 26.

حاشية ابى البقاء على الرسالة العضدية فى الوضع

Ḥāšiya Abū al-Baqā ʻalā ar-risāla al-ʻAḍudiya fī al-vaḍʻi

(v. br. 3446,4)

Prepisao nepoznati prepisivač, 1242/1826.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3508. 3264.

Zbirka (مجموع), *5*

L. 103; 24 x 17,5. *Nasḫ* s nešto *taʻlīqa*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst u komentarima i prevodima nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel i bijel, čvrst; povez kartonski, noviji.

1. L. 1 - 49.

حاشية محمد الحفناوى على الرسالة العضدية في الوضع

Ḥāšiya Muḥammad al-Ḥifnawī 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Glosa komentaru 'Ali Qušǧi-je (v. br. 3348,4 i 3303,1) iz nauke o pojmovima. Napisao Muḥammad b. Ṣālim al-Ḥifnāwī, umro 1181/1767.

Ahlwardt IV, 5313; AM II, 337.

Početak:

اوله: وصلى الله على خير خلقه محمد ... الحمد لله الذى كمّل بشرف الوضع شان الاعلام ... اما بعد فيقول العبد الفقير محمد الحفناوى الشافعي لما تعلق القلب بشرح العضدية للعلامة ابن القاسم على السمرقندى

Završetak:

آخره: ان لم يسعف التاويل واجمل ان اعترضت ففى هذا المقام لا يحتمل التفصيل والحمد لله الموفق للصواب والصلاة ...

2. L. 51b - 64.

شرح الفريدة

Šarḥ al-Farīda

Naslov u rukopisu je:

هذا التنميق من تقريرات الفريدة والعصام لكوزى بيوك زاده اكرمه الله

Glosa Semerqandijine risale o "isti'āri". Osnovnu risalu napisao Abu'l-Qāsim b. Abū Bakr al-Layṯī as-Samarqandī oko 890/1485, komentar 'Iṣāmuddin Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī, umro 944/1537, a ovu glosu Ibrāhīm b. Sālim Gözübüyükzāde, umro 1258/1842.

Tüyatok 07 III, 1983; O.M. I, 8.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على نبيه فاقول ان فى جملة والصلوة على خير البرية اعتراضها منشاة كون الواو العاطفة ...

Završetak:

آخره: يقول ما زاد على قرينة المصرحة لا يجوز ان يكون هذا القيد وقوعيا لا اعتراضيا

Prepisao Muḥammad b. Aḥmad (/?/ الكملجنوى), 1257/1841.

Na listovima 64b - 65 su bilješke iz "isti'āre".

3. L. 71b - 75.

رسالة فى شرح معنى الحمد والشكر

Risāla fī šarḥ ma'nā al-ḥamd wa aš-šukr

Kratka risala, na arapskom jeziku, o tumačenju riječi: ḥamd i šukr, od nepoznatog pisca. Naslov smo dali prema sadržaju risale, jer u rukopisu nije naveden, kao ni ime njenog autora.

Početak:

اوله: بسم من صيقل فؤدنا لدى التشم لمعنى الحمد ومعنى ما يقاربه للحمد الحامدين ...

Završetak:

آخره: فعليك بالاجمال والشكر الوقركى تقد بالنعم المزيد على مقتضى قوله تعالى لئن شكرتم لازيدنكم اوصلنا الله واياكم الى على المقاصد آمين. تمت تمام.

4. L. 81 - 87.

شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Šarḥ risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li Ṭāšköprüzade

(v. br. 3331,6)

Prepisao Sulaymān al-Bosnawī iz Gračanice, 1268/1851 (v. bilješku na kraju risale).

5. L. 93b - 103.

ترجمهء وصيت نامهء عبد الغنى نابلسى

Tarǧama-i waṣiyat-nāma-i 'Abdulġanī Nāblusī

Prevod, na turski jezik, Nablusijeve Vaṣiyyetnāme iz etike, od nepoznatog prevodioca. Naslov je prema rukopisu kojeg je prepisivač zabilježio crvenim mastilom na početku djela. Vaṣiyyetnāmu je, vjerovatno, napisao 'Abdulġanī b. Ismā'īl an-Nāblusī, umro 1143/1730. (AM I, 590), ali to nam pristupačni izvori na potvrđuju. Tekst Vaṣiyyetnāme nadvučen je crvenim mastilom i vokaliziran.

Početak:

اوله: وَصيَّةٌ جَامِعَةٌ وَبَهْجَةٌ لامِعَةٌ اشاغيده ذكر اولنه جق معارف جمعيتلى بر نصيحت ووصيت وحسن وجمال ايله يارلايجى بر شاهد حقيقتدر مناللازم فى حَقّ السَّعيدِ المُوَفّقِ

Završetak:

آخره: وَالحَمْدُ لِلّهِ عَلىَ تَوْفِيقِ التَّحْرِيرِ بو تحريرك توفيقى اوزرينه جناب حقه حمد اولسون والسلام. تمت تمام

Prepisi pod tačkom 1, 3 i 5 potječu, takoder, iz XIX stoljeća.

Listovi: 50, 66 - 70, 76 - 80, 88 - 92 su neispisani.

Na 49b. listu ime ranijeg vlasnika al-Ḥāǧǧ Muṣṭafā (prezime oštećeno i nečitljivo) al-Bosnawī, a na 50. i 70. listu je ime drugog vlasnika: Bakrdži Spahozāde Ḥasan b. Aḥmad Saray Bosna, godina 1277/1860.

3509. 4674.

Zbirka (مجموع), 2

L. 75; 20 x 14,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i kratkih tumačenja. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom, a tekst u oba djela povezan je kustodama. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom, malo oštećen.

1. L. 1 - 25a.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للسمرقندى)

Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Komentar risali iz nauke o pojmovima (v. br. 3504,1). Napisao Abu'l-Qāsim b. Abū Bakr al-Layṯī as-Samarqandī, umro oko 900/1494.

Komentar je završio 888/1483. Skoro svi katalozi, osim Ahlwardta, pripisuju mu komentar 'Alī al-Qušǧī-je, što je pogrešno. Naš primjerak je identičan s onim koji navodi Ahlwardt, a i prepisivač je na naslovnoj stranici napisao tačan naslov djela i ime pisca. (v. br. 3349,4)

Ahlwardt IV, 5314.

Početak:

اوله: قال المصنف رحمه الله هذه اى الرسالة المحققة او المنوية المنزلة المشار اليه المحسوس المشاهد فائدة هى لغة ما استفدت من علم

Završetak:

آخره: فى شرح هذه الرسالة على هذا القدر من الكلام املين منه ان يجزل من اقسام رحمته نصيبنا ويجعل قاسم حظوظنا سفيعنا اللهم صلّ على سيدنا محمد وآله وصحبه وسلّم تسليما كثيرا. تمت الرسالة والله اعلم بالصواب

2. L. 27b - 75.

حاشية الشيخ محمد الكردى على شرح السمرقندى

على الرسالة العضدية فى الوضع

Ḥāšiya aš-šayḫ Muḥammad al-Kurdī 'alā šarḥ as-Samarqandī 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Glosa gornjem komentaru. Napisao Muḥammad al-Kurdī. Poznat pod imenom Monllazāde, umro 1070/1659.

Tüyatok 07 III, 2002.

Početak:

اوله: يا ميسّر كل عسير يسّر علينا كل عسير ... وبعد يقول العبد الفقير الشيخ محمد الكردى الشهير بمنلا زاده ... لما رايت شرح الرسالة الوضعية لمولانا الشيخ الاسلام خواجه ابى القاسم الليثى السمرقندى

Završetak:

آخره: ان شاء الله تعالى فكن على بصيرة من الامر وقل اللهم يسّر امورنا مع الراحة لقلوبنا وافتح علينا ابواب فضلك وافض علينا من خزائن رحمتك برحمتك يا ارحم الراحمين. تمت الحاشية بفضل الله ...

Oba djela prepisao neki Ḥusayn, 1074/1663. Glosa je, dakle, prepisana prije piščeve smrti.

Na prvom zaštitnom listu su naslovi djela, a na naslovnoj stranici je naziv djela i ime pisca, te ime i pečat ranijeg vlasnika knjige: Fazlija b. Aḥmed, muderis u Travniku.

3510. 7019.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للاسفرائنى)

Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3504,2)

L. 30; 22 x 15,5. *Ta'līq*, sitniji. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima na nekim listovima ima dopuna i tumačenja dotičnog teksta. U prepisu ima grešaka. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je nepotpuni naslov djela i ime ranijeg vlasnika Derviš-efendi al-Bosnawī, stanovnik Fatihove tabhane.

3511. 4736.

Zbirka (مجموع), *9*

L. 123; 20,5 x 14,5. *Nasḫ* i *ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih tumačenja. U komentarima osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst djela pod tačkom 4 - 7 obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir bijel i tamnobijel, glast; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

1. L. 1 - 47a.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للاسفرائنى)

Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

2. L. 47b - 98.

حاشية على شرح على العصام على الرسالة العضدية فى الوضع

Ḥāšiya 'alā šarḥ 'alā al-'Iṣām 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3504,3)

3. L. 98b - 100.

رسالة فى بيان من التبعيضية

Risāla fī bayān min at-tab'īḍiya

Rasprava s područja arapske gramatike, o upotrebi prijedloga "min" za označavanje jednog dijela "tab'īd" neke cjeline. Napisao Aḥmed b. Suleymān Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533 (v. II, 1316,19).

4. L. 101b - 103.

الرسالة الحرفية للسيد الشريف

Ar-Risāla al-ḥarfiya

(v. br. 3485,6)

5. L. 103b - 106.

رسالة فى بيان الحاصل بالمصدر

Risāla fī bayān al-ḥāṣil bi al-maṣdar

Risala o tumačenju situacije infinitiva u arapskom jeziku. Napisao Muḥammad Amīn b. Maḥmūd al-Buḫārī Amīr Pādišāh, umro 987/1579.

GAL,G II, 412; Köprülü II, 1582,8.

Početak:

اوله: سبحان من حصل بمصدر تكوينه الافعال . . . وبعد فهذه رسالة فى بيان الحاصل بالمصدر الذى هو من مطارح الانظار نقل الفاضل المشهور حسن چلبى فى حاشية المطوّل . . .

Završetak:

آخره: ويستعمل مجازا فى الفاعل والله اعلم بالصواب واليه المرج والمآب

6. L. 107b - 114a.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للجامى)

Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3505,5)

7. L. 114 - 115.

الرسالة العضدية فى الوضع

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3315,9)

8. L. 116 - 121.

حاشية ابى البقاء على الرسالة العضدية فى الوضع

Ḥāšiya Abū al-Baqā' 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3448,4)

9. L. 122 - 123.

شرح على الرسالة العضدية فى الوضع (للسيد)

Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3505,3)
Cijela zbirka prepisana je u XVIII stoljeću.

3512. 261.

Zbirka (مجموع), 2

L: 112; 26 x 17. *Nasḫ*, od dvojice različitih prepisivača, pisan vještim rukama kaligrafa. Osnovna djela pisana su crvenim mastilom ili su nadvučena crvenom linijom. Samo na prvom listu, na rubu, ima kratkih tumačenja. Papir bijel, čvrst, listovi prosuti; nema poveza, ali se rukopis čuva u kartonskim koricama od nekog štampanog djela.

1. L. 1 - 28.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للاسفرائنى)

Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Prepisivač je na početku izostavio uobičajeni uvod, pa je počeo odmah tekstom komentara: هذا للبماء الى المعانى الرتبة الموجودة

Prepisao nepoznati prepisivač 23. ševvala (1)261/1845.

2. L. 32b - 112.

ازهار الروضات فى شرح روضات الجنات

Azhār ar-rawḍāt fī šarḥ rawḍāt al-ğannāt

Komentar djelu "Rawḍāt al-ğannāt" iz dogmatike. Oboje napisao Ḥasan Kāfī b. Ṭurḫān al-Aqḥisārī al-Bosnawī, umro 1025/1616. (v. I, 724, str. 484).

Prepisao Muḥammad b. Muḥammad Saraylī (iz Sarajeva), iz mahale Arebi Atik, 17. zil-hidže 1255/1840.

(كتب هذا الكتاب فقير الذليل المعترف بالعجز والتقصير بعون الله الملك الكريم سرايلى محمد بن محمد عن محلهء عرب عتيق غفر الله له ولوالديه لسنة خمس وخمسين ومائتين والف فى شهر ذى الحجة فى ١٧)

Na prvom listu su bilješke iz nauke o pojmovima.

3513. 541.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (للاسفرائنى)

Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

L. 46. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Na prve dvije-tri stranice po rubovima ima ispravaka i tumačenja dotičnog teksta. Papir bijel, glat, dobro očuvan; povez polukožni.

I ovdje je prepisivač izostavio uobičajeni uvod.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XIX stoljeća.

3514. 1131.

Zbirka (مجموع), 4

L. 130 + 8; 20 x 16,5. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Po rubovima ima kratkih tumačenja i ispravaka, pisanih rukom istog prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, djelomično oštećen, pismo, također, u početku djelomično oštećeno; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 51a.

حاشية على شرح العصام الرسالة العضدية فى الوضع

Ḥāšiya 'alā šarḥ al-'Iṣām ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3504,3)

2. L. 53b - 77a.

شرح على رسالة الاستعارة

Šarḥ 'alā risāla al-isti'āra

(v. br. 3335,5)

3. L. 77b - 113.

حاشية على التصديقات

Ḥāšiya 'alā at-taṣdīqāt

Glosa dijelu komentara (o premisama) djela "aš-Šamsiyya" iz logike (v. br. 3432). Napisao Ġalīl b. Muḥammad al-Qaramānī ar-Riḍawī, čija nam je biografija nepoznata.

ḤḤ II, 1064; GAL, S I, 847.

Početak:

اوله: لا احصى ثناء عليك (انت كما اثنيت على) نفسك و اصلى على من هو خير المبعوثين بيد قدرتك وعلى الذين كان اعمادهم معروفين برضاء نبيك وبعد فيقول الضعيف المستعين الى القوى جليل بن محمد الرضوى

Završetak:

آخره: فاذا عكس كبرى احدهما صار آخر احديهما بحسب الكيفية ايجاب الصغرى. تمت بكتابة هذه الحاشية المسمى بعبد العبد الجليل فى يد اضعف العباد. تمت تمام.

4. L. 113b - 130.

حاشية على تحرير القواعد المنطقية

Ḥāšiya 'alā taḥrīr al-qawā'id al-manṭiqiya

Djelo je na kraju nepotpuno.

Naslov u rukopisu je: هذا مير حسن على التصديقات

Druga glosa komentaru djela "aš-Šamsiyya" iz logike (v. 3433). Napisao Qāḍī Mīr Ḥusayn b. Mu'inuddīn al-Maybadī, umro 910/1504.

Tüyatok 05 I, 229.

Početak:

اوله: المقالة الثانية آه اى المباحث المتعلقة بالحمليات والشرطيات واحكامها واضافة الاحكام الى ضمير القضايا يا من قبيل اضافة العام

Cijelu zbirku prepisao Muṣṭafā b. 'Oṯmān al-Bosnawī, 1183/1769. (v.bilješku na kraju glose pod tačkom 1).

(تمت الحاشية المسماة الشيرانشى ... فى شهر رجب شريف التاريخ من الهجرة النبوية على يد الفقير مصطفى بن عثمان البوسنوى الاصل سنة ١١٨٣ رجب ٣)

Na naslovnoj stranici su nepotpuni nazivi djela, imena i lični pečati ranijih vlasnika knjige: 'Omer Zuhdi i Muḥammad Šākir b. Muḥammad Mu'īd-efendi, te pečati ove biblioteke i Muhamed-age Aganagića, trgovca iz Sarajeva.

3515. 3957.

حاشية على شرح الرسالة العضدية فى الوضع

Ḥāšiya 'alā šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

Glosa 'Iṣāmuddīnova komentara Īğine rasprave o pojmovima. Osnovnu risalu napisao 'Abdurraḥmān b. Aḥmad 'Aḍuddin al-Īğī, umro 756/1335., komentar Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Īsfarā'inī, umro 944/1537., a ovu glosu Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī - Šayḫ Yūyō, umro 1119/1707. Djelo je autograf i završeno je 1102/1691.

O.M. II, 31,7; AM II, 443; H. Šabanović: Književnost Muslimana BiH, str. 402.

Početak:

اوله: نحمدك يا من اسبغ علينا النعماء والآلاء. واكرمنا بمعرفة اوضاع الحروف والافعال والاسماء ... وبعد فيقول العبد المفتقر الى ربه الغنى البارى مصطفى بن يوسف بن مراد الموستارى ...

Završetak:

... ولنختم الكلام فى هذا المقام بعون الله العلام حامدين له تعالى على الانعام ومصلين على جميع الانبياء الكرام خصوصا على سيد الانام عليه وعليهم الصلاة والسلام وعلى آله واصحابه وعلى من تبعهم الى يوم القامة

Iza ovakvog završetka slijedi bilješka pisca o početku i završetku pisanja ove glose.

L. 92; 20,5 x 14. *Ta'līq*, složen. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst komentara nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima ponegdje ispravaka i dopuna. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst; povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom.

Na drugom zaštitnom listu je piščevo ime i lični pečat kao vlasnik knjige, bilješke iz jezika, fikha i nešto duža bilješka, na turkom jeziku, iz istorije.

Na trećem zaštitnom listu je bilješka iz tefsira, fikha i fetve.

Na naslovnoj stranici je bilješka o uvakufljenju i biografski podaci o piscu. Bilješke je pisao autor.

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3516. 2201.

حاشية على شرح الرسالة العضدية فى الوضع

Ḥāšiya 'alā šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

L. 77; 21 x 14,5. *Ta'līq*, složen. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst komentara nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na drugom zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika knjige: al-Ḥāǧǧ Muḥammad, kapetan, bakkal iz Bihaća.

Na rubu posljednje stranice je bilješka o tome da je neko, vjerovatno prepisivač, kolekcionaro djelo prema originalu.

3517. 1820.

Zbirka (مجموع), 10

L. 52; 20 x 12. *Nasḫ*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi, u djelima pod tačkom 7 - 9, pisane su crvenim mastilom. Tekst u navedenim djelima obrubljen je tankom crvenom linijom. U svim djelima tekst je povezan kustodama. Papir plavkast i tamnobijel, glat, tanji; povez polukožni.

1. L. 1 - 4a.

خلاصة الافكار فى الوضع

Ḫulāṣa al-afkār fī al-waḍ'i

Kratka risala o nauci o pojmovima u arapskom jeziku, od nepoznatog pisca (v. II, 884,4).

2. L. 4b - 6a.

الرسالة العضدية فى الوضع

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3315,9)

3. L. 6a - 7a.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة

Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3315,14)

4. L. 10b - 17a

شرح على ديباجة الرسالة الشمسية

Šarḥ 'alā dībağa ar-risāla aš-Šamsiya

Uvod komentara risale "aš-Šamsiyye" iz logike. Napisao Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī - Šayḫ Yüyō, umro 1119/1707. (v. br. 3436,1)

5. L. 17b - 18a.

رسالة التعاريف

Risāla at-ta'ārīf

Kraća rasprava iz logike. Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šarīf al-Ǧurǧānī, umro 816/1413. Naslov risala i ime pisca je prema rukopisu, što je prepisivač na kraju rasprave zabilježio.

Početak:

اول: اعلم ان التعريف ينقسم الى ثلثة اقسام . . .

Završetak:

آخره: التعريف الاسمى الدال على تفصل ما دال عليه الاسم الاحمالا . انتهى الرسالة . تمت الرسالة المسماة برسالة التعاريف المنسوبة الى السيد الشريف قدس سره .

6. L. 18b - 20.

رسالة فى المؤنثات السماعية على ترتيب الحروف الهجاء

Risāla fī al-mu'annaṭāt as-samā'iya
'ala tartīb al-ḥurūf al-hağa'

Kratka risala o imenicama ženskog roda u arapskom jeziku po upotrebi, obrađene abecednim redom, od nepoznatog pisca. Gornji naslov napisan je na početku risale.

Početak:

اوله: تاء التانيث قد تكون ظاهرة فى اللفظ نحو طلحة وقد تكون مقدرة

7. L. 21b - 43a.

الرسالة الشمسية فى القواعد المنطقية

ar-Risāla aš-šamsiya fī al-qawā'id al-manṭiqiya

(v. br. 3301,3)

8. L. 43a - 47a

الايساغوجى

al-Īsāğōğī

(v. br. 3302,1)

9. L. 47a - 50.

عروض اندلسى (عروض ابى الجيش)

'Arūḍ Andalusī ('Arūḍ Abū al-Ğayš)

Kratka risala o arapskoj metrici. Napisao Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Ḥusayn Abu'l-Ğayš al-Anṣārī al-Andalusī, umro 626/1229. (v. I, 241).

Djela pod tačkom 7 - 9 prepisao isti nepoznati prepisivač 1240/1824.

10. L. 51b - 52a.

ديباجة الرسالة الشمسية

Dībağa ar-Risāla aš-šamsiya

Uvod (predgovor) djelu pod tačkom 7 ("ar-Risāla aš-Šamsiyya").

Djela pod tačkom 1 - 6 prepisao isti nepoznati prepisivač, a djelo pod tačkom 10 od drugog nepoznatog prepisivača - sve iz XIX stoljeća.

Na koricama i prvom zaštitnom listu su naslovi devet djela ove zbirke.

d) al-Waladiya

3518. 4615.

Zbirka (مجموع *), 9*

L. 94; 20,5 x 13,5. *Ta'līq*, sitan, složen. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekstovi nadvučeni su crvenom linijom. Po rubovima ima nešto dopuna i ispravaka. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez kartonski, presvučen zelenim platnom, noviji.

1. L. 1b - 2a.

رسالة فى آداب البحث للسيد الشريف

Risāla fī ādāb al-baḥt

Kratka risala iz disputacije. Napisao 'Alī b. Muḥammad as-Sayyid aš-Šerī al-Ğurğānī, umro 816/1413.

Köprülü III, 705,37.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى شرف الانسان بنظرة البصيرة المظهرة للصواب ... وبعد فان الكلام ...(؟) اما ان يقع فى التعريفات او فى المسائل

Završetak:

آخره: فليس المسائل المعاودة فى طلب توضيحها من المعلل والمعرف والله اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب .

2. L. 2a - 3a.

رسالة فى آداب البحث لابن كمال پاشا

Risāla fī ādāb al-baḥt

Druga risala na istu predhodnu temu. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamālpāšā, umro 940/1533.

Ahlwardt IV, 5337; Köprülü III, 705,36.

Početak:

اوله: الحمد لوليه والصلوة على نبيه وعلى آله العظام واصحابه الكرام، وبعد فان آداب البحث علم باحث عن احوال المتخاصمين

Završetak:

آخره: والدليل الثانى يجعل راجحا لدعوى المعلل فيثبت. تمت الرسالة.

Poslije ove risale je bilješka, takoder, iz disputacije i bilješka iz djela: "Ḥāǧǧ pāšā 'alā šarḥ al-Maṭāli".

3. L. 5b - 8a.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة وترتيب البحث

Risāla fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara va tartīb al-baḥt

Još jedna kraća risala iz disputacije, od nama nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: المناظرة هى النظر العلمى بين الشيئين من طرفين اظهارا للصواب او الزاما للخصم والقيد الاخير يخرج المغالطة

Završetak:

آخره: فلهذا تخالف آراء العقلاء فى الظنيات اكثر مما تخالفت فى العلميات والله اعلم. تمت الرسالة فى آداب البحث

4. L. 9b - 17a.

شرح على رسالة الاستعارة

Šarḥ 'alā risāla al-isti'āra

Naslov u rukopisu je: شرح الرسالة الليثية فى تحقيق الاستعارات

Komentar kratkoj raspravi o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju. Osnovnu risalu napisao Abu'l-Qāsim b. Abū Bakr al-Layṯ as-Samarqandī, oko 890/1485. (v. I, str. 238), a ovaj komentar Aḥmad b. Muḥammad b. Ḫiḍr, poznat pod imenom Qūl Aḥmad, oko 1038/1628.

Ahlwardt VI, 7311.

Početak:

اوله: الحمد لله الممجد والصلوة على رسوله محمد وعلى آله وصحبه من الازل الى الابد يستفل المصنف اولا تيمنا وتبركا بموجب الحديث

Završetak:

آخره: والحمد لله اولا وآخراً كتبناه مع تفرق البال وتفلفل الحال لعدم خلوة عن بعض اشكال بسبب ما فيه فى الاحمال واختصرنا فيه حذرا عن الاملال رعاية لمطابقه مقتضى الحال وانا الحقير الفقير احمد بن محمد بن حضر غفر الله ذنوبه . . .

5. L. 17b - 18.

رسالة فى بيان اجتماع الاستعارة التبعية مع التمثلية

Risāla fī bayān iğtima' al-isti'āra at-tab'iya ma'a at-tamṯiliya

Kraća risala iz metafore. Napisao Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī - Šayḫ Yūyō, umro 119/1707.

Šejh Yuyini biografi ne spominju ovu risalu. Obzirom da se kod nas nalazi autograf, smatramo da je jedinstvena u svijetu i mi je prvi put predstavljamo naučnoj javnosti.

Početak:

اوله: الحمد لوليه والصلوة على نبيه محمد وآله وبعد فهذه كلمات فى بيان اجتماع الاستعارة التبعية مع التمثلية فى لفظ واحد

Završetak:

آخره: وهذا آخر ما اوردناه والحمد لله على كل حال سودناه على سبيل الاجمال حذرا عن الاحلال وانا الفقير اضعف مصطفى بن يوسف بن مراد غفر الله ذنوبهم وستر عيوبهم يوم التناد بحرمة محمد . . .

6. L. 19b - 36.

حاشية السواسى على شرح رسالة الاستعارة

Ḥāšiya as-Siwāsī 'alā šarḥ risāla al-isti'āra

Glosa 'Iṣāmuddinovu komentaru Samarqandijine brošure o istiari. Napisao Ḥ.Ismāil b. H. Sinān as-Sīwāsī, umro 1048/1638. (v. I, 388,8, str, 240).

Završetak:

آخره: قوله لانه لا التباس بين القرينة والرشيح فى المفردة بما يلايم المشبه والرشيح مما يلايم المشبه به الحمد لله على التمام ...

7. L. 36b - 40a.

رسالة الاستعارات

Risāla al-isti'ārāt

Kratka risala o istiari. Napisao 'Alī b. Muḥammad 'Alī Qušğī, umro 879/1474.

Ahlwardt VI, 7319.

Početak:

اوله: الحمد لله ذى المنّ والاحسان ... اعلم ان اللفظ الموضوع المستعمل مفردا كان او مركبا ان استعمل ...

Završetak:

آخره: وكذلك فى الشرع بالعكس اى حقيقة شرعية فى العبادة ومجاز شرعىّ فى الدعاء لان وضعه فى اللغة للدعاء وفى الشرع للعبادة

8. L. 40b - 66a.

حاشية حسن زيبارى على شرح العصام على رسالة الاستعارة

Ḥāšiya Ḥasan Zibārī 'alā šarḥ al-'Iṣām 'alā risāla al-isti'āra

Glosa 'Iṣāmuddinovu komentaru kratke rasprave o naročitoj upotrebi riječi u prenesenom značenju (istiari). Raspravu je napisao Abu'l-Qāsim b. Abū Bakr al-Layṯī as-Samarqandī, oko 890/1485, komentar 'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī, umro 943/1536 (v. I, 388,4-5, str. 238-9), a ovu glosu Ḥasan b. Muḥammad az-Zībārī, oko 1040/1630.

Ahlwardt VI, 7304; GAL, S II, 260,7; Köprülü III 555,1.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى خلق الانسان وعلمه البيان ... اما بعد فهذه حواش على الشرح المنسوب ... مولانا عصام الدين ابراهيم ... على رسالة الاستعارة

Završetak:

آخره: ان يجعل الجميع اى جميع الملايمات قرينة ولذلك قال صاحب التلخيص القرينة قد تكون واحدة وقد تكون متعددة

9. L. 67b - 94.

حاشية على شرح الرسالة فى الاستعارة

Ḥāšiya 'alā šarḥ al-risāla fī al-isti'āra

Druga glosa istom komentaru. Napisao Ṣadruddīn 'Alī b. Ismā'īl b. Ibrāhīm b. Muḥammad al-Isfarā'inī al-'Iṣāmī, umro 1007/1598.

Ahlwardt VI, 7301; GAL,G II, 259; AM I, 751.

Početak:

اوله: احمدك حمد مسترشد بانوار هدايتك ... اما بعد فيقول العبد المفتقر ... على بن صدر الدين بن عصام الدين لما بلغت سن التمييز من العمر العزيز ...

Završetak:

آخره: قوله ولك ان تجعل الجميع قرينة الخ ولذا قال صاحب التلخيص القرينة قد تكون واحدة وقد تكون متعددة والله اعلم وله الحمد الاتم والبداء والختم.

Na kraju glose pisac kaže da ju je završio 999/1591.

Cijelu zbirku prepisao (i napisao) Muṣṭafā b. Yūsuf b. Murād al-Mostārī - Šayḫ Yūyō, vjerovatno koncem XVII stoljeća.

Raniji vlasnik ovog rukopisa bio je Muḥamed-Emīn Muslibegović, posjednik iz Mostara (v. pečat na posljednjem zaštitnom listu).

3519. 2262.

Zbirka (مجموع), 5

L. 143; 20 x 14. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima kratkih tumačenja. Osnovni tekst u komentaru nadvučen je crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1b - 2a.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3315,14)

2. L. 2b - 12.

الايساغوجى
al-Īsāġōğī

(v. br. 3302,1)

3. L. 13a.

الرسالة العضدية فى الآداب
ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3335,3)

4. L. 13b - 18a.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3331,6)
Prepis zaršen 1208/1793.

5. L. 19b - 143.

تلخيص المفتاح
Talḫīṣ al-miftāḥ

(v. br. 34000,4)
Prepis završen 18. ramazana 1211/1797.
Na kraju je nekoliko fetvi na turskom jeziku, pisane rukom drugog prepisivača.
Na naslovnoj stranici su imena i lični pečati ranijih vlasnika knjige: Fehimzāde Adem, hafiz, Muḥammad Bahāuddīn b. 'Abdulkarīm i Ḥulūs Murād b. Ḥusayn Bosnavi iz Gacka.

3520. 1552.

Zbirka (مجموع *), 7*

L. 118; 21 x 14,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih tumačenja i

ispravaka. Osnovni tekst u komentarima nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel i bijel, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 4.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3331,6)
Djelo je na početku nepotpuno.

2. L. 4 - 5.

حاشية (شرح) الرسالة العضدية فى الآداب (للسيد)
Ḥāšiya (šarḥ) 'alā ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3485,2)
Početak je drugačiji od onog pod gore navedenim brojem, a završetak je identičan s istim primjerkom.
Početak:
اوله: لك الحمد والمنة على نبيك الصلوة والتحية اذا قلت بكلام ان كنت ناقلا فيطلب الصحة اى صحة النقل فعليك تصحيحه باى طريق.
Na šestom listu su bilješke (većinom hadisi) o značaju muslimanskih blagdana (praznika).

3. L. 9b - 20.

حاشية ديكقوز على شرح آداب البحث والمناظرة للسمرقندى
Ḥāšiya Dīnkōz 'alā šarḥ ādāb al-baḥṯ
wa al-munāẓara li as-Samarqandī

(v. br. 3319,5)

4. L. 23 - 44.

شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث والمناظرة (للشروانى)
Šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥṯ
wa al-munāẓara li aš-Širvānī

(v. br. 3261,4)

5. L. 45 - 70.

حاشية عماد الكاشى على شرح الرسالة السمرقندية فى آداب البحث

Ḥāšiya 'Imād al-Kāšī 'alā šarḥ ar-risāla as-Samarqandiya fī ādāb al-baḥṯ

(v. br. 3261,5)

6. L. 70b - 103.

حاشية على شرح اولوغ بك على آداب البحث

Ḥāšiya 'alā šarḥ Ūlūġ-beg 'alā ādāb al-baḥṯ

(v. br. 3480,3)

7. L. 105b - 118.

تعليقات على شرح الآداب المسعود السمرقندى

Ta'līqāt 'alā šarḥ al-ādāb al-Mas'ūd as-Samarqandī

Glosa Mas'ūdovom komentaru Samarqandijinoj risali o disputaciji. Napisao Ramaḍān b. 'Abdulmuḥsin ar-Rūmī al-Wizewī al-Bihištī, umro 979/1571. Gornji naslov napisan je na rubu drugog lista.

Naš rukopis nije isti kao u Berlinskoj biblioteci (Ahlwardt IV, 5282), dok u ostalim pristupačnim katalozima nismo mogli pronaći glosu koja je identična našem primjerku. Prema tome, nismo sasvim sigurni u identifikaciji ove glose.

HH I, 40; AM I, 370; G.M. I, 42.

Početak:

اوله: الحمد لله حمد العاكفين ببابه والصلوة على محمد سيد احبابه وعلى آله واصحابه الذين تزدبوا بادابه، قوله بالحديث معنى . . .

Završetak:

آخره: تامل اشارة الى ان الكلام فيما يقابل الايجاب فعلى تقدير الاتحاد الايجاب مع الارادة دائما فى المآل على زعمه هذا القائل تكون محصول كلامه هذا اذا لم يكن الواجب موجبا يلزمنا

Čini nam se da prepisivač nije do kraja prepisao ovu glosu.

Prepis djela pod tačkom 1 i 2 potječu iz druge polovine XVII stoljeća, a djela pod tačkom 3 - 6 prepisao nepoznati prepisivač 1123/1711, dok je djelo pod tačkom 7 prepisano 1114/1702.

Uvakufio 'Izzet Ṣāliḥ-efendi Hromozāde.

3521. 1176.

Zbirka (مجموع), 8

L. 190; 22 x 15. Nasḫ s nešto ta'līqa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima tumačenja i ispravaka. Osnovni tekst u komentarima nadvučen je crvenom linijom. Papir bijel i tamnobijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 8a.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

Prepisao Yūnus b. Ismā'īl b. Bakr u medresi Ḫawānd / خـوانـد /, 1150/1737.

2. L. 8b - 31.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث

Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥṯ

(v. br. 3315,11)

Prepisivač i godina prepisao kao i u predhodnom djelu.

3. L. 32 - 53a.

نظام الآداب

Niẓām al-ādāb

Prema bilješci na kraju djela, risalu iz disputacije napisao Muḥammad al-Ḥusaynī, poznat pod imenom Niẓāmuddīn. Inače, pristupačni izvori ne spominju ovaj naslov niti autora ova risale.

Početak:

اوله: سبحان من تنزّه فعله عن العلل وتقدس . . . (؟) عن النقض والخليل . . . وبعد فاعلم انه لا شك ان العلم تصورًا كان او تصديقا . . .

Završetak:

آخره: والله اسئل ان ينفع به الطلاب من معاشر الاجاب يا رب العظمة والجبروت ومالك الملك والملكوت اجعلها محبوبا بينهم ومرغوبا لديهم وزخرلنا يوم الدين بقولهم امين. انتهى نقل الألفاظ من الفوائد الى . . . في جامع آيا صوفيه فى البلدة الطيبة قسطنطنية

Prema navedenoj bilješci prepis ili sastav završen je u Istanbulu.

Prepisivač i godina preisa je isto kao pod tačkom 1.

4. L. 53b - 54.

حاشية على شرح رسالة فى آداب البحث لطاشكوپرى زاده
Ḥāšiya 'alā šarḥ risāla fī ādāb al-baḥṯ li Ṭāšköprüzāde

Glosa komentaru iz disputacije. Osnovnu risalu i komentar napisao Aḥmad b. Muṣṭfā Tašköprüzāde (umro 963/1555), a ova glosa je od nama nepoznatog pisca. Možda je pisac ove glose autor prethodne risale!?

Početak:

اوله: نحمدك امتثالا لقضائك لا احصاء لثنائك ... وبعد ولقد كان مبحث منع الدليل بلا شاهد من اشكال المواقع والموارد ...

Zavreštak:

آخره: حتى يستعلم مطابقها للواقع بخلاف المقدمة وهذا انموذج من التحقيق وتمامه على الوجه الحقيق ذكرناه فى نظام الآداب فارجع اليه بتوفيق الوهاب ابن نثارى سلّمه البارى

5. L. 55 - 56.

مرام الطلاب
Marām aṭ-ṭullāb

Kratka rasprava iz logike od nepoznatog pisca. Gornji naslov napisan je na početku crvenim mastilom, ali pristupačni izvori ne navode ovakav naslov.

Početak:

اوله: يا من يجيب داعية فى بابه ولا يجيب سائله عن جنابه ... وبعد فهذه لفاظة لافظ او عجالة سافرٍ مرتبة على مقدمة ومقصد وخاتمة ...

Završetak:

آخره: الحادى عشر هذا مما اخذته عن الولد المحقق الاستاذ المدقق اعلى شانه واسكنه فى اعلى جنانه والله اسئل ان ينفع به الطلاب من معاشر ...

6. L. 57 - 113.

الحاشية الفردية على الحسينية فى الآداب
al-Ḥāšiya al-fardiya 'alā al-Ḥusayniya fī al-ādāb

(v. br. 3257,2)
Prepisivač i godina prepisa isto kao pod tačkom 1.

7. L. 114b - 122.

امثلة الكلمات المفصلة
Amṯila al-kalimāt al-mufaṣṣala

Kraće djelo u kome su obrađena neka pravila iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: هذا كتاب فى امثلة الكلمات المفصلة فاعلم انه يوجد فى الكلام العرب ويتعرّى عرفانها على المبتدئ فاردت ان ابيّن مفصله على وجه الايضاح من اى باب كان من اقسام الثمانية منها .

Završetak:

آخره: تكتن امر حاضر من تكين يتكين فعل مضارع جمع مؤنث مخاطبة . تمت هذه الكتاب بعون الملك الوهاب .

8. L. 124b - 190

مطلوب فى شرح المقصود فى التصريف
Maṭlūb fī šarḥ al-maqsūd fī at-taṣrīf

(v. br. 3351,3)
Djelo je na kraju nepotpuno.
Početak:

اوله: الحمد لله المتعالى عن الاخبار الراجفة العلوجية (؟) القادر على انه علة النفوس المطنوحة ...

Na početku knjige je pečat ranijeg vlasnika: hāfiẓ Muṣṭafā.
Uvakufio, za Gazi Husrev-begovu biblioteku, Monllā Mūsā.

3522. 6592.

Zbirka (مجموع), 6

L. 91; 15,5 x 10. *Ta'līq*, od različitih prepisivača, pisani nevještim rukama kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima ispravaka i kratkih tumačenja. Papir tamnobijel i plav, oštećen, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1 - 121.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

2. L. 17b - 28.

الايساغوجى

al-Īsāġōğī

(v. br. 3302,1)

3. L. 42b - 65.

اظهار الاسرار

Iẓhār al-asrār

(v. br. 3308,3)

4. L. 70 - 80.

العوامل الجديد (عوامل البركوى)

al-'Awāmil al-ğadīd ('Awāmil al-Birgawī)

Kraće djelo iz sintakse arapskog jezika. Napisao Muḥammad b. Pir' Alī al-Birgawī, umro 981/1573. (v. br. 3308,4)

Ahlwardt VI, 6786.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين ... وبعد فاعلم انه لا بد بكل طالب معرفة العراب من معرفة مائة شيء ستون منها عاملاً ...

5. L. 83 - 84.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة

Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3315,14)

6. L. 86 - 90.

ترجمة عوامل جديد

Tarğama 'Awāmil-i ğadīd

Djelo je na kraju nepotpuno.

Prevod na turski jezik navedenog djela pod tačkom 4, od nama nepoznatog prevodioca.

Početak:

اوله: اعربجه بلكلكه طالب اوستده يوز ... (؟) بلمك لازمدر

Djela pod tačkom 1, 2, 4 - 6 prepisao Nūḥ b. 'Abdullāh iz Trebinja (?), 1261-62/1845-46, a djelo pod tačkom 3 prepisao nepoznati prepisivač, vjerovatno, u XVIII stoljeću.

Iz ostavštine Ismā'īl Ḥakkī Resulbegovića iz Mostara.

3523. 6980.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

L. 7; 21 x 15. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, dohvaćen vlagom; bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču i godini prepisa, ali rukopis potječe iz XVIII ili XIX stoljeća.

Na naslovnoj stranici neko je kasnije napisao nepotpun naziv ovog komentara.

Rukopis je odkupljen od nepoznate osobe za 3.000 starih dinara, godine 1978.

3524. 1182.

Zbirka (مجموع), 2

L. 52; 22,5 x 16. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo ispravaka, dopuna i kratkih tumečenja dotičnog teksta. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 30.

حاشية على شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Ḥāšiya ʻalā šarḥ risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

Glosa Taşköprüjevom komentaru iz distputacije. Napisao Ismā'il aḍ-Ḍabîh, čija nam je biografija nepoznata. Istina, Perč (p 663, str. 640) i Šamsuddin Sami (K.A. III, 2224) spominju ovog pisca, ali ni oni ne daju nikakvih drugih podataka o njemu.

Početak:

اوله: نحمدك يا من علّمنا من لدنك ادابًا . . . وبعد فيقول العبد الفقير المسمّى الذبيح اسماعيل الناصح وفّقه الله

Završetak:

آخره: در بحر العلم والشرف كنز من عرف نفسه فقد عرف مجمع الفضائل الانسية الى آخر. تم.

Iza ovog djela slijede tri neispisane lista.

2. L. 34 - 52.

شرح عروض الاندلسى
Šarḥ ʻarūḍ al-Andalusī

Komentar kratkoj risali o arapskoj matrici. Risalu je napisao Abū 'Abdullāh Muḥammad b. Ḥusayn Abu'l-Ğayš al-Anṣārī al-Andalusī, 626/1229. (v. I, 390,3, str. 241), a ovaj komentar Maḥmūd b. Ḫalīl al-Mostārī Dāmad, umro 1099/1687.

AM II, 416; O.M.II, 26; H. Šabanović: Književnost Mus., 370.

Početak:

اوله: الحمد لله الباسط نعما الموفر بانعاماتها . . . وبعد فيقول العبد الفقير محمود بن خليل الموستارى . . . لما كان علم العروض وتوبعه متمّما . . .

Završetak:

آخره: اللهم اجعل خاتمة امورنا قوفى (؟) مرضاتك المؤسسة واحفظ افعالنا المفيدة عن الشياطين المطلقة الموسوسة ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء والحمد لك ما دام عليه نشاه . . .

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na prvoj unutrašnjoj korici su naslovi djela, a na početku oba djela je ime ranijeg vlasnika Mula Redžep, te vrijednost knjige 12 groša.

Rukopis je otkupljen od Muhameda Fočaka iz Sarajeva.

3525. 4566.

Zbirka (مجموع), *6*

L. 104; 20,5 x 12. *Ta'līq i nasḫ*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima, mjestimice, ima dopuna, ispravaka i kratkih tumačenja. Papir bijel, čvrst, glast; povez polukožni, a preklopom, oštećen. Neki listovi su rastavljeni od poveza.

1. L. 1 - 38.

حاشية على شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده
Ḥāšiya ʻalā šarḥ risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

2. L. 39 - 67.

شرح على رسالة الاستعارة
Šarḥ ʻalā risāla al-isti'āra

(v. br. 3335,5)

3. L. 70b - 79.

شرح رسالة من الآداب للبركوى
Šarḥ risāla min al-ādāb li al-Birgawī

Komentar kratkoj risali iz disputacije. Osnovnu risalu napisao Muḥammad b. Pīr 'Alī al-Birgawī, umro 981/1573. (v. O.M. I, 253-56). Ovaj komentar napisao je Muḥammad Emīn 'Ilmī b. Ismāil al-Yaniyawī, čija nam je biografija nepoznata.

Početak:

اوله: احمدك اللهم يا من لا مانع لما اعطيت ولا مناقض لما قضيت ولا معارض لما انشئت . . . وبعد فان اضعف عباد الله . . . امين علمى ابن اسماعيل اليانيوى لما رأى الرسالة الشريفة فى الآداب . . .

Završetak:

آخره: لا بل كلما اخذها ايديهم الشريفة ان يدعوا له ولوالديه بلطفهم وكرمهم ولجميع المومنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات

Prepis završen koncem rebiul-ahira 1142/1729.

4. L. 81b - 82a.

الرسالة العضدية فى الآداب

ar-Risāla al-ʿAḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3335,3)

5. L. 82b - 90.

الحنفية (شرح الرسالة العضدية فى الآداب)

al-Ḥanafiya (Šarḥ ar-risāla al-ʿAḍudiya fī al-ādāb)

(v. br. 3335,4)

6. L. 92 - 104.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع (لعلى القوشجى)

Šarḥ ar-risāla al-ʿAḍudiya fī al-waḍʿi (li ʿAlī Qušǧī)

(v. br. 3349,4)

Prepis djelâ pod tačkom 1, 2, 4 - 6 potječu, također, iz XVIII stoljeća.

Na drugoj nutarnjoj korici napisano je ime ranijeg vlasnika Mula Fāḍil Kaytaszāde (Kajtaz).

3526. 5283.

Zbirka (مجموع *), 4*

L. 48; 21 x 14,5. *Taʿlīq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Papir tamnobijel, čvrst; povez kartonski, oštećen.

1. L. 1 - 33.

حاشية على شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Ḥāšiya ʿalā šarḥ risāla fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara

Na početku djela neko je kasnije napisao naslov i ime pisca Ismāʿīl Ḥaqqī. Nemamo potvrde da li je to Ismāʿīl Ḥaqqī al-Brusawī, iako Ismāʿīl-paša (A M I, 219) i Mehmed Ṭāhir Brusalī (O.M. I, 28) spominju da je napisao neki komentar iz disputacije.

2. L. 33b - 41.

حاشية على شرح الرسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Ḥāšiya ʿalā šarḥ al-risāla fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara

Druga glosa istom komentaru. Naisao Qara Ḫalīl b. Ḥasan, umro 1123/1711.

O. M. I, 403

Početak:

اوله: قوله الحمد لله سلك هنا الطريقة المشهورة فى الحمد اقتداء فى الكتاب الكريم وعقبه بما يدل على صفاته الجلالية ...

Završetak:

آخره: اى ما وضع له لفظ الانسان هو مفهوم لفظ الحيوان الناطق فيتوجه المنع بانا لا نسلم انه ذلك او لانم

3. L. 41 - 45a.

حاشية على شرح الرسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Ḥāšiya ʿalā šarḥ al-risāla fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara

Treća glosa istom komentaru. Napisao Ibrāhīm b. Faḍlullāh as-Siwāsī, čija nam je biografija nepoznata. U pristupačnim izvorima nismo mogli pronaći ime ovog pisca.

Početak:

اوله: يقول الفقير المذنب القاسى ابراهيم بن فضل الله السيواسى ... لما رأيت الرسالة المشهورة فى الآداب جامعة لمسائل الباب ...

Završetak:

آخره: اقول من خالص غرضه اظهار الصواب لا يبالى لغلبة فالوجه ان الاستحقاد ينافى الاظهار. تمت الكتاب ...

4. L. 45b - 48.

شرح رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Šarḥ risāla fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara

(v. br. 3331,6)

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3527. 899.

Zbirka (مجموع), 7

L. 74; 21,5 x 15,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, mjestimice, ima kratkih tumačenja dotičnog teksta. Papir tamnobijel, čvrst, glat; povez polukožni, malo oštećen, s preklopom.

1. L. 1 - 11.

حاشية على شرح الرسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Ḥāšiya 'alā šarḥ al-risāla fī ādāb al-baḥt wa al-munāẓara

Još jedna glosa istom komentaru iz disputacije, od nama nepoznatog pisca.

Tüyatok 05 I, 222.

Početak:

اوله: يا من لا مانع لما اعطاه ولا ناقض لما قضاه ولا معارض لما احكم ... فهذه قطعة من السطور مع قلة البضاعة ووفور الفتور على شرح الرسالة ...

Završetak:

آخره: قوله اذ لا مزيد عليها قد عرفت ان قد اشرنا الى قواعد وضا ابطل مما لم يذكره الشارح قد بقى وهو الملهم الصواب واليه المرجع والمآب وليكن بهذا آخر ما اردنا ايراده فى هذه الاوراق والحمد لله ...

2. L. 13 - 20.

رسالة فى فن المناظرة

Risāla fī fann al-munāẓara

(v. br. 3315,12)

Prepisao Muḥammad b. Abū Bakr, 1141/1728.

3. L. 21 - 27.

ترجمة الرسالة الولدية فى المنطق للسيد الشريف

Tarǧama ar-risāla al-waladiya fī al-manṭiq

(v. br. 3263,3)

Prepisao isti navedeni prepisivač 1140/1727.

4. L. 29 - 39a.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع

Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3349,4)

5. L. 39b - 67a.

كشف الكنوز فى بحر الرموز

Kašf al-kunūz fī baḥr ar-rumūz

Glosa gornjem komentaru. Napisao 'Abdurazzāq b. Muṣṭafā al-Anṭākī, čija nam je biografija nepoznata. Inače, pristupačni izvori ne spominju ovu glosu, pa je, prema tome, vrlo rijetka.

A. M. I, 568.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى وضع الالفاظ لمعانيها وعلم آدم الاسماء كلها ... اما بعد فيقول افقر العبيد ... عبد الرزاق بن مصطفى الانطاكى ... لما شاع شرح الرسالة العضدية بين الاعلام وذاع فى ديار بلدان الاسلام لخواجه على السمرقندى ... وسميته بكشف الكنوز فى بحر الرموز ...

Prepisao neki 'Alī al-Qušǧī, u medresi Yeken-age u Konji, 1139/1726.

6. L. 67b - 71a.

رسالة الآداب المناظرة

Risāla al-ādāb al-munāẓara

Risala iz disputacije. Napisao Ḥusayn Šāh Čelebī Amasiyevī, umro 918/1512.

Tüyatok 07 III, 2256.

Početak:

اوله: اذا قلت بكلام فان كنت ناقلا فاى وجه كان كما تقول قال الاستاذ كذا او مدعيا كما تقول ...

U našem primjerku prepisivač je izostavio uvodni dio.

Završetak:

آخره: و قس على التقسيمات حال التخصيصات والتقديرات الواقعة فى التحريرات والتحقيقات. تم الرسالة المناظرة.

7. L. 71b - 74.

الايساغوجى
al-Īsāġōǧī

(v. br. 3102,1)
Prepis djela pod tačkom 4, 6, i 7 potječu iz XVIII stoljeća.
Na posljednjoj stranici je početak komentara "al-Ḥusayniyya".

3528. 4799.

Zbirka (مجموع), 6

L. 155; 19,5 x 14. *Nasḫ*, od dvojice prepisivača, pisan vještim rukama kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima, mjestimice, ima kratkih komentara. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen. Preklop otkinut i zagubljen.

1. L. 1 - 5a.

الحسينية فى آداب البحث
al-Ḥusayniyya fī ādāb al-baḥṯ

Rasprava o disputaciji. Napisao Šayḫ Ḥusayn-efendi b. ʻAbdullāh al-Anṭākī, umro 1130/1718.

U katalogu Köprülü (navedeni broj) pogrešno je navedeno ime pisca, a završetak djela naveden je iz komentara ovoj raspravi. Katalog Tüyatok (07 III, 2267-2275) navodi komentare umjesto osnovnog djela.

GAL, S II, 482; Köprülü III, 546, i Bratislava, 265.

Početak:

اوله: يا من وفقنا لوظائف البحث فى تحريرات والتحقيقات ... وبعد، فهذه عجالة لوسائل السائلين لوظائف الكلام ...

Završetak:

آخره: لكن بلا استثناء وقس عليه التصديقات والتحقيقات الواقعة فى تحريرات والتحقيقات.

2. L. 5b - 24.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث
Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniyya fī ādāb al-baḥṯ

(v. br. 3315,11)

3. L. 25b - 62a.

تحرير القواعد المنطقية فى الرسالة الشمسية
Taḥrīr al-qawaʻid al-manṭiqiya fī ar-risāla aš-Šamsiya

(v. br. 3319,3)
Početak:

اوله: قال ورتبه على مقدمة وثلث مقالات وخاتمة اقول الرسالة مرتبة على مقدمة وثلث مقالات وخاتمة اما المقدمة ففى ماهية ...

4. L. 63b - 124.

حاشية محى الدين على شرح الايساغوجى
Ḥāšiya Muḥyiddīn ʻalā šarḥ al-Īsāġōǧī

(v. br. 3304,3)

5. L. 125b - 144a.

شرح الايساغوجى للكاتى
Šarḥ al-Īsāġōǧī lil-Kātī

(v. br. 3303,2)

6. L. 147 - 155.

رسالة فى الصرف
Risāla fī aṣ-ṣarf

Djelo je na početku nepotpuno.
Fragment nekog djela iz gramatike arapskog jezika, od nama nepoznatog pisca.
Početak:

اوله: عن نقله الى البياض عن عوائق الزمان وبوائق الموان فطرحه فى زوايا الهجران ...

Završetak:

آخره: ويرتفع الاختلاج فى الاوهام لكن البحث مما تزل فيه الاقدام. الحمد لله الجواد الحق الرحيم الكريم المطلق قد استرحنا عن كبد الانتهاض لنقل هذا الرسالة من السواد الى البياض فى عنفوان

Djela pod tačkom 1 - 5 prepisao Ibrāhīm b. 'Abdullāh Gaferyādi, u gradu Balikesri, u medresi Hadži Qāye Šehre (Šehire ?) 1180-81/1766-67, a djelo pod tačkom 6 prepisao nepoznati prepisivač u XVIII stoljeću.

Na naslovnoj stranici je bilješka iz gramatike arapskog jezika, prenesena iz djela "Mu'rab al-'avāmil al-ğadīd".

3529. 3498.

Zbirka (مجموع), 6

L. 85; 21 x 14,5. *Nasḫ* s nešto *ta'līqa*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom ili crnom linijom. Po rubovima ima kratkih tumačenja i ispravaka. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom, oštećen, rastavljen od listova koji su prosuti.

1. L. 1 - 6.

الحسينية فى آداب البحث

al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥṯ

Prepis završen 1205/1790.

2. L. 9 - 25.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث

Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥṯ

(v. br. 3315,11)

3. L. 27b.

الرسالة العضدية فى الآداب

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3335,3)

4. L. 28b - 35a.

الحنفية

al-Ḥanafiya

(v. br. 3334,4)
Djelo je na kraju nepotpuno.

5. L. 37b - 77a.

حاشية ابى الفتح على شرح الرسالة العضدية فى الآداب للحنفى

Ḥāšiya Abū al-Fatḥ 'alā šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb lil-Ḥanafī

(v. br. 3432,4)

6. L. 82b - 85.

فرائد الفوائد لتحقيق معانى الاستعارة

Farā'id al-fawā'id li taḥqīq ma'ānī al-isti'āra

(v. 3305,2)
Prepis završen 1206/1791.
Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3530. 1842.

Zbirka (مجموع), 4

L. 47; 20 x 13,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Po rubovima ima kratkih tumačenja dotičnog teksta. Tekst na stranicama u prvom djelu obrubljen je tankom crvenom linijom, osim prve dvije stranice koje su obrubljene sa po dvije tanke crvene linije. Papir tamnobijel i bijel, različite debljine, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1 - 33.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث

Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniyya fī ādāb al-baḥṯ

(v. br. 3315,11)

Na kraju djela zabilježeno je da je nepoznati autor ovog komentara završio isti 1132/1720.

Prepisao neki Muṣṭafā, 1158/1745.

2. L. 34b - 36a.

الرسالة العضدية فى الآداب

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3335,3)

3. L. 36b - 40a.

فرائد الفوائد لتحقيق معانى الاستعارة

Farā'id al-fawā'id li taḥqīq ma'ānī al-isti'āra

(v. br. 3304,2)

Prepisivač djela pod tačkom 2 i 3 je isti kao i pod tačkom 1, iako se nije potpisao.

4. L. 40b - 46.

الامثلة المختلفة من العروض العربى

al-Amṯila al-muḫtalifa min al-'arūḍ al-'arabī

Primjeri različite upotrebe metra u arapskoj poeziji, od nepoznatog sastavljača. Naslov je prema sadržaju rada.

Početak:

من بحر الرجز وفا حما ... (؟)

من الرجز الحمد لله العلى الاعلى الاجل

Prepisao nepoznati prepisivač 1174/1760.

Na 47. listu su bilješke iz metrike.

Na prvom zaštitnom listu je ime ranije vlasnika Aḥmed b. Muṣṭfā, muderis u Gazi Husrev-begovoj medresi u Sarajevu.

Vakuf Gazi Husrev-begove medrese.

3531. 6413.

Zbirka (مجموع *), 4*

L. 51; 22 x 17. *Ta'līq* i *nasḫ*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima glosa. Tekst na stranicama, u djelima pod tačkom 2 i 3, obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel i žućkast, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 16.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث

Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥṯ

Prepisao Muḥammad Nūruddīn b. 'Alizāde (?) Fayḍullāh, u srijedu 6. šabana 1176/1753.

2. L. 19b - 40.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع

Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3356,3)

Prepis završen u nedjelju 9. redžeba 1125/1713.

3. L. 41 - 42.

الرسالة العضدية فى الوضع

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3315,9)

Prepisivač isti kao i kod predhodnog djela.

4. L. 43 - 51.

حاشية على الحنفية فى الآداب

Ḥāšiya 'alā al-Ḥanafiya fī al-ādāb

Glosa Monllā Muḥammad Ḥanafinom komentaru 'Aḍuddīnove risale iz disputacije. Napisao Abū Bakr b. Muḥammad al-'Antābī, čija nam je biografije nepoznata.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى رفع درجة الانسان بافهام الخطاب ... اما بعد فيقول افقر الخلق الى الهادى ابو بكر بن محمد العنتابى ...

Završetak:

آخره: لا يكون ناقصا نقصا تفصيليا او هو طلب الدليل على مقدمة لا مجموعة ولا نقصا اجماليا فهو طاهر . . . (؟) تمت الحروف بعون الملك الرؤف .

Na naslovnoj stranici ove glose napisano je crvenim mastilom da je završena (ili prepisana) 1129/1716.

Na prvom zaštitnom listu su naslovi djela i ime vlasnika, neki Sayyid'Osmān, godina 1252/1836.

Na naslovnoj stranici su: stih na turskom jeziku, neki računi, vježbe u pisanju, ime ranijeg vlasnika knjige Sayyid Muḥammad Nūruddīn b. Fayḍullāh (navedeni prepisivač) i dva lična pečata spomeutih vlasnika.

Na 17. listu je kratko tumačenje neke dove, a na 18. listu su fetve - sve na turskom jeziku. Na 19. listu su opet imena ranijih vlasnika knjige (otac i sin), koji su gore navedeni. Ova imena su i na 43a. listu.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

3532. 3658.

Zbirka (مجموع), 11

L. 91; 21 x 15,5. *Nasḫ*, od različitih prepisivača. Osnovni tekst u komentarima pisan je crvenom linijom. Po rubovima ima malo tumačenja i dopuna. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 23.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث

Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥṯ

Prepis završen 5. ramazana 1172/1759.

2. L. 24b - 27a.

الحسينية فى آداب البحث

al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥṯ

(v. br. 3528,1)

3. L. 27b - 30.

الحنفية

al-Ḥanafiya

(v. br. 3335,4)
Listovi od 31 - 36. su neispisani.

4. L. 37a.

رسالة فى آداب البحث لطاشكوپرى زاده

Risāla fī ādāb al-baḥṯ li Ṭāšköprüzāde

(v. br. 3315,14)

5. L. 38 b

الرسالة العضدية فى الآداب

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-ādāb

(v. br. 3335,3)

6. L. 37b - 38a.

رسالة فى علم آداب البحث

Risāla fī 'ilm ādāb al-baḥṯ

Kratka risala iz disputacije, od nepoznatog pisca.
Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين . . . المناظرة هى النظر من الجانبين فى النسبة بين الشيئين اظهارا للصواب والدليل . . .

Završetak:

آخره: الى نهاية فممنوع تم تلخيص الآداب بعون الوهاب واليه المرجع والمآب .

7. L. 38b - 43a.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li Ṭāšköprüzāde

(v. br. 3331,6)

Na kraju ovog komentara, na rubu stranice je bilješka prepisivača u kojoj kaže da je autor ovaj komentar završio u Istanbulu 964/1556.

Prepis završen (1)169/1755.

8. L. 43b - 44a.

الرسالة العضدية فى الوضع

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3315,9)

9. L. 44b - 46.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع

Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3505,3)

10. L. 48 - 64.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع

Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3349,4)
Prepis završen mjeseca zul-kadeta 1151/1739.

11. L. 65 - 91.

فتح الوهاب بشرح الآداب

Fatḥ al-Wahhāb bi šarḥ al-ādāb

Djelo je na kraju nepotpuno.

Komentar Samarqandijinoj risali iz disputacije. Napisao Abū Yaḥyā Zakariyā b. Muḥammed al-Anṣāri al-Ḫazraǧī aš-Šāfi'ī al-Miṣrī, umro 926/1519-20.

ḪḪ I, 41; AM I, 347; Kairo (Fuad Sayyid) II, 172.

Početak:

اوله: قال الشيخ الامام ... ابو يحيى زكريا الانصارى الشافعى ... الحمد لله الواهب المنان المرشد للدليل والبرهان ... وبعد فهذا شرح لكتاب العلامة شمس الملة والدين الحسينى السمرقندى رحمه الله المسمى بآداب البحث ... وسميته فتح الوهاب بشرح الآداب ...

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.
Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3533. 2864.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 46; *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. osnovna djela u komentarima pisana su crvenim mastilom. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Papir bijel, čvrt; povez polukožni.

1. L. 1 - 30a.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث

Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥṯ

Listovi 31 - 35a su neispisani.

2. L. 35b - 37a

رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3315,14)

3. L. 37 - 45a.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3331,6)

4. L. 45 - 46.

خلاصة الآداب (رسالة فى آداب البحث)

Ḫulāṣa al-ādāb (Risāla fi ādāb al-baḥṯ)

Kraće djelo iz disputacije. Sastoji se iz uvoda i dva poglavlja. Napisao Muṣṭafā b.Yūsuf b. Murād al-Mostārī al-Bosnavi-Šayḫ Yūyo, umro 1119/1707.

O.M. I, 443; Bratislava, 269; H. Šabanović: Književ., 406.

Početak:

اوله: الحمد لوليه والصلوة على نبيه وعلى آله وصحبه وبعد. فهذه رسالة فى آداب البحث مرتبة على مقدمة ومقالتين . . .

Završetak:

آخره: و منها ان المعارضة فى العقليات الصرفة كالنقض فيها بخلافها فيها (؟) النقليات. تمت الرسالة الادابية للفاضل الموستارى المشهور بيويى

Cijelu zbirku prepisao 'Omer b. Muṣṭafā Lūbinalī (iz Ljubinja), 1184/1770.

(كتبه الحقير لوبنلى عمر بن مصطفى غفر الله له . . . سنة ١١٨٤).

Na naslovnoj stranici je ime i pečati prepisivača kao vlasnika knjige, a na poljednjem zaštitnom listu je ovalni pečat Muhamed-aga Aganagića, trgovca iz Sarajeva.

3534. 1686.

Zbirka (مجموع), 2

L. 175; 20,5 x 12,5. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. U prvom djelu ove zbirke po rubovima i u proredu ima kratkih tumačenja. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom, a u drugom djelu pisan je crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Na prve dvije stranice tekst je obrubljen jednom debelom i tankom zlatnom linijom.

Papir bijel, glat; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 20.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث

Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fi ādāb al-baḥṯ

2. L. 21 - 175.

شرح الالفية لابن مالك

Šarḥ al-alfiya li Ibn Mālik

Djelo je na kraju nepotpuno.

Ovo je komentar poznatom djelu "al-Alfiyya" iz sintakse arapskog jezika. Osnovno djelo u stihovima napisao je Ǧamāluddīn Abū 'Abdullāh Muḥammad b. 'Abdullāh at-Tā'ī Ibn Malik, umro 672/1273, a ovaj komentar 'Abdullāh b. 'Abdurraḥmān b. 'Abdullāh Abū Muḥammad, Ibn 'Aqil, umro 769/1369.

ḤH I, 152; Ahlwardt VI, 6642.

Početak u našem primjerku je:

اوله: . . . والحذف عندهم كثير منجلى الى آخر الى العائد المنصوب ومن شرط جواز حذفه ان يكون متصلا منصوبا بفعل تام . . .

Završetak:

آخره: وآله العز الكرام البروه وصحبه المنتخبين الخيره

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz prve polovine XVIII stoljeća.

Iz biblioteke 'Abdullāh-efendije Kantamirije.

3535. 6650.

Zbirka (مجموع), 3

L. 151; 21 x 15. *Nasḫ* s malom primjesom *ta'līqa*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima, u početku prvog djela, ima kratkih glosa. Papir bijel i tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

1. L. 1 - 22.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث

Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fi ādāb al-baḥṯ

2. L. 23b - 103.

شرح الولدية (شرح الرسالة فى فن المناظرة)

Šarḥ al-waladiya (Šarḥ ar-risāla fī fann al-munāẓara)

Komentar priručniku za početnike iz disputacije. Osnovno djelo napisao Muḥammad b. Abū Bakr al-Mar'aši Sačaklīzāde, umro 1150/1737. (v. I, 300,3, str. 186),a ovaj komentar 'Abdulwahhāb b. Ḥusayn b. Valiyuddin al-Āmadī 1190/1776.

Ahlwardt IV, 5332; AM I, 643.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى ادبنا بآداب المناظرة ومتعنا فى البحث عن عناد المكابرين . . . وبعد فيقول . . . عبد الوهاب بن حسين بن ولى الدين الآمدى . . .

Završetak:

آخره: فليكن آخر كلامه اذا قام من مجلسه سبحان ربك رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين.

3. L. 105b - 151.

الحواشى على الفنارية

al-Ḥawāšī 'alā al-Fanāriya

(v. br. 3348,2)

Djelo je na kraju nepotpuno.

Cijelu zbirku prepisao 'Alī b. Muṣṭafā u Brusi, u medresi Murādiye, 1223-24/1808-09.

Poklonio Emin Islamovski iz Struge - Makedonija.

3536. 2954.

Zbirka (مجموع), 6

L. 66; 17 x 10,5. *Nasḫ*, pisan rukom nevještog kaligrafa i teško čitljiv. Istaknute riječi nadvučene su crnom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni.

1. L. 1 - 28a.

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث

Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥṯ

2. L. 29 - 50a.

الفوائد الفنارية (شرح الايساغوجى للفنارى)

al-Favā'id al-Fanāriya (Šarḥ al-Īsāġōġī lil-Fanārī)

(v. br. 3302,6)

3. L. 50b - 52a.

انواع المجاز

Anwā'u al-mağāz

Kraći rad o vrstama metafore u arapskom jeziku, od nama nepoznatog pisca. Naslov je prema sadržaju. Možda je ovo izvadak iz nekog djela na ovu temu ili dio komentara djelu pod tačkom 4.

Početak:

(اوله:) اعلم ان العلماء خصروا انواع المجاز فى خمسة وعشرين نوعا على استقراء . . .

4. L. 52 - 54.

فرائد الفوائد لتحقيق معانى الاستعارة

Fara'id al-fawā'id li taḥqīq ma'ānī al-isti'āra

5. L. 54b - 64.

شرح فرائد الفوائد لتحقيق معانى الاستعارة

Šarḥ Fara'id al-fawā'id li taḥqīq ma'ānī al-isti'āra

Komentar predhodnoj risali. Napisao Ḥusayn-efendī al-Isbe'ī as-Sarāyī (Sarajlija), čija nam je biografija nepoznata (v. I, 388,4 str. 238).

6. L. 65b - 66.

الرسالة العضدية فى الوضع

ar-Risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. br. 3315,9)

Cijelu zbirku prepisao isti nepoznati prepisivač 1263/1847.

Uvakufio Omer-efendija Hajrić al-Aqḥisārī (iz Prusca).

3537. 5696.

Zbirka (مجموع), *5*

L. 140; 21 x 14. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i krtkih tumačenja. Papir bijel, čvrst, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 34.

حاشية الفردية للرسالة الحسينية

Ḥāšiya al-Fardiya li ar-risāla al-Ḥusayniya

(v. br. 3257,2)

2. L. 35b - 56.

حاشية على شرح قطب الدين على الشمسية

Ḥāšiya 'alā šarḥ Quṭbuddīn 'alā aš-Šamsiya

(v. br. 3349,7)

3. L. 58b - 84a

شرح الرسالة الحسينية فى آداب البحث

Šarḥ ar-risāla al-Ḥusayniya fī ādāb al-baḥṯ

(v. br. 3315,11)

4. L. 85a - 90.

الرسالة الحسينية

ar-Risāla al-Ḥusayniya

(v. 3528,1)

5. L. 94b - 140.

حاشية السالكوتى على تصديقات

Ḥāšiya as-Sālikūtī 'alā taṣdīqāt

Glosa Quṭbuddīnovom komentaru risali "aš-Šamsiye" iz logike.

Napisao 'Abdulḥakīm b. Šamsuddīn as-Sālikūtī, umro 1062/1652.

Ahlwardt IV, 5264.

Početak:

اوله : قال المصّ المقالة الثانية فى القضايا واحكامها اى تعريفات القضايا واقسامها وفى بيان احكامها اى احوالها من العكس والنقض . . .

Završetak nije isti kao kod Ahlwardta, jer, izgleda nam, da ovu glosu prepisivač nije do kraja prepisao.

Cijelu zbirku prepisao Aḥmad b. al-Ḥāǧǧ 'Oṯmān, 1184/1770.

Na prvom zaštitnom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika knjige: Ahmead b. hadži Osman 'Alkozāde (Alkić), nastanjen u nekoj bosanskoj kasabi (ime teško čitljivo), godina 1200/1786. To je navedeni prepisivač ove zbirke.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3538. 1188.

تقرير القوانين المتداولة فى علم المناظرة

Taqrīr al-qawānīn al-mutadāwila fī 'ilm al-munāẓara

(v. br. 3471,3)

U drugim našim primjercima zabilježeno je da je autor ovo djelo završio 1117/1705-06.

L. 62; 22 x 15. *Nasḫ*, pisan rukom vještog kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo sitno pisanih komentara. Stranice su obrubljene jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, tanji; povez polukožni, s preklopom koji je otkinut, oštećen.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Uvakufio, za Ayni-begov mekteb u Sarajevu, hadži Ibrāhīm b. Islām Spužlija, nastanjen u Travniku i predao ga muteveliji Hadži Ḫalīl b.Sālih Hercegliji, godine 1252/1836 (v. bilješku na naslovnoj stranici).

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3539. 1339.

Zbirka (مجموع), 3

L. 85; 22 x 15 i 20 x 14,5. *Nasḫ* i *ta'līq*, od trojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a u trećem djelu u ovoj zbirci mnoge riječi su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, pismo djelomično oštećeno; bez poveza, listovi rasuti, tri različita djela sastavljena u jedan omot.

1. L. 1 - 48.

تقرير القوانين المتداولة فى علم المناظرة

Taqrīr al-qavānīn al-mutadāwila fī 'ilm al-munāẓara

2. L. 52b - 63a

نظم البيان

Naẓm al-bayān

Djelo je nepotpuno poslije prvog lista, u sredini i na kraju.

Glosa djelu "al-Muḫtaṣar" iz stilistike arapskog jezika.

"Muḫtaṣar" je napisao Mas'ūd b. 'Omar at-Taftazānī, umro 792/1289, a ovu glosu Muṣṭafā b. Ḥasan Ramzī al-Antākī, umro 1100/1688.

AM II, 442; GAL,S I, 519.

Početak:

نحمدك يا من صرف قلوبنا نحو المعانى والبيان ... وبعد فيقول المفتقر ... رمزى مصطفى بن الحاج حسن ... وسميتها بنظم البيان مستعينا بالله المستعان قوله نحمدك آثره على الشكر ...

3. L. 64 - 85.

(قطعة فى الاخلاق)

Qiṭ'a fī aḫlāq

Fragment nekog djela, na arapskom jeziku, iz islamske etike, od nama nepoznatog pisca.

Početak:

الرياء فيما يعمل من العبادة اخفاء العمل عن العباد فلا يتصور ...

Djelo pod tačkom 1 prepisao neki Aḥmad (11)81/1767, a djela pod tačkom 2 i 3 potječu iz XVIII stoljeća.

3540. 6517.

تقرير القوانين المتداولة فى علم المناظرة

Taqrīr al-qawānīn al-mutadāwila fī 'ilm al-munāẓara

L. 50; 21 x 16,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo komentara. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polokužni, s preklopom, oštećen.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na prvom list je nepotpun sadržaj ovog djela.

Iz kolekcije Ismail Hakki Resulbegovića.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Trebinje.

3541. 6957.

Zbirka (مجموع), 2

L. 106; 21 x 13,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Osnovni tekst u komentaru nadvučen je, također, crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

1. L. 1 - 83.

تقرير القوانين المتداولة فى علم المناظرة

Taqrīr al-qawānīn al-mutadāwila fī 'ilm al-munāẓara

2. L. 84 - 106

شرح فرائد الفوائد لتحقيق معاني الاستعارة

Šarḥ Fara'id al-fawā'id li taḥqīq ma'ānī al-isti'āra

Komentar risali o isti'āri (v. br. 3305,2). Komentar je napisao 'Iṣāmuddīn Ibrāhīm b. Muḥammad b. 'Arabšāh al-Isfarā'inī, umro 943/1536 (v. br. I, 388,4-5, str. 238-9).

Oba djela prepisao Aḥmad b. Muṣṭafā, bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na naslovnoj stranici su imena ranijih vlasnika: Omer Zuhdi i Monlla Ahmed Terzi.

Rukopis je otkupljen od nasljednika hadži ḥāfiz 'Āṣim-efendije Sirće, imama i muderisa Gazi Husrevbegove džamije i medrese.

3542. 5676.

رسالة فى فن المناظرة (الرسالة الولدية)

Risāla fi fann al-munāẓara (ar-Risāla al-waladiya)

(v. br. 3315,12)

L. 9; 22 x 16. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima dosta sitno pisanih glosa. Papir tamnobijel; povez kartonski.

Prepisao učenik Yaḥyā b. Monllā Muḥammad 'Alī Šewkī, u gradu Dijaribekru, u medresi Bekir-efendije, 1183/1769.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, ime pisca, bilješka iz jezika (iz komentara nekog profesora al-Ḥiğābi-efendije) i bilješke iz tefsira.

Na kraju djela su dvije poučne izreke, jedne na arapskom, a druga na perzijskom jeziku.

Na posljednjem zaštitnom listu su neki računi i takođe poučne izreke, koju je napisao al-Ḥāğğ Ḥusayn al-Ḥilmī 1184/1770.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3543. 6415.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 55; 23 x 17,5. *Ta'līq* i *nasḫ*, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima i u proredu ima dosta sitno pisanih glosa. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, oštećen; povez polukožni.

1. L. 1 - 18.

رسالة فى فن المناظرة (الرسالة الولدية)

Risāla fi fann al-munāẓara (ar-Risāla al-waladiya)

Početak:

اوله: وبحمده وصلوة وسلام على رسوله يقول البائس الفقير محمد المدعو بساچقلى زاده ...
هذه رسالة فى فن المناظرة ...

Završetak:

آخره: ومن لا يشكر الله والحمد لله بعزتة وحلاله وقدرته وعظمته سبحان ربك رب العزة عما يصفون ...

2. L. 19b - 55.

الكافية فى النحو لابن الحاجب

al-Kāfiya fi an-naḥw li Ibn al-Ḥāğib

Udžbenik iz sintakse arapskog jezika. Napisao 'Oṯmān b. 'Omar b. Abū Bakr b. Yūnus al-Kurdī al-Mālikī Ğamāluddīn Abū 'Amr Ibn al-Ḥāğib, umro 646/1248.

Flügel I, 162; Ahlwardt VI, 6557.

Početak:

اوله: الكلمة لفظ وضع لمعنى مفرد وهى اسم وفعل وحرف.

Završetak:

آخره: وفى الوقف فيرد ما حذف والمفتوح ما قبلها تقلب الفا.

Prepis pod tačkom 1 potječe iz XVIII stoljeća, a pod tačkom 2 prepis je završen mjeseca ramazana 1196/1782.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

3544. 5233.

رسالة فى فن المناظرة (الرسالة الولدية)

Risāla fi fann al-munāẓara (ar-Risāla al-waladiya)

L. 12; 18 x 13. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Po rubovima ima kratkih komentara i dopuna. Papir tamnobijel, glat; bez poveza. Prepisao as-sayyid 'Abdulwahhāb al-Āmedī, bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na drugom i trećem listu, suprotno od navedenog djela, napisan je početak djela aš-Šamā'il an-Nabawiye, od Abū 'Īsā Muḥammad b. 'Īsā at-Tirmiḏī-je, umro 279/892. (v. I, str. 123).

3545. 3197.

Zbirka (مجموع), *4*

L. 28; 16,5 x 10,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani, pisano rukom istog prepisivača, slabim rukopisom. Osnovni tekstovi nadvučeni su crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst; povez kartonski.

1. L. 1 - 12.

رسالة فى فن المناظرة (الرسالة الولدية)

Risāla fī fann al-munāẓara (ar-Risāla al-waladiya)

Prepis završen 1264/1847-48.

2. L. 13b - 20a.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara li Ṭāšköprüzāde

(v. br. 3331,6)

3. L. 20b - 21.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3315,14)

4. L. 22b - 27.

الايساغوجى

al-Īsāġōġī

(v. br. 3302,1)

Na 28. listu su bilješke iz logike.

Uvakufio Omer-efendija Hajrić al-Aqḥiṣārī (iz Prusca).

3546. 1374.

Zbirka (مجموع), *3*

L. 80; 24 x 17. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez polukožni. Rukopis dobro očuvan.

1. L. 1 - 11.

رسالة فى فن المناظرة (الرسالة الولدية)

Risāla fī fann al-munāẓara (ar-Risāla al-waladiya)

2. L. 13b - 42a.

شرح على متن العلاقة – فى الاستعارة

Šarḥ 'alā matn al-'alāqa fī al-isti'āra

(v. br. 3466,5)

3. L. 45b - 80.

شرح الرسالة العضدية فى الوضع

Šarḥ ar-risāla al-'Aḍudiya fī al-waḍ'i

(v. 3504,2)

Cijelu zbirku prepisao 'Īsā as-Sarāyī (Sarajlija), 1269/1852. (v. na kraju djela pod tačkom 2).

Uvakufio Salim-efendija Muftić 1357/1938.

3547. 1807.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 17; 20,5 x 14. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, glat; povez kartonski.

1. L. 1 - 16a.

رسالة فى فن المناظرة (الرسالة الولدية)

Risāla fī fann al-munāẓara (ar-Risāla al-waladiya)

2. L. 16b - 17a.

رسالة فى آداب البحث والمناظرة لطاشكوپرى زاده

Risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3315,14)
Djelo je na kraju nepotpuno.
Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač u XIX stoljeću.
Uvakufio Ḥasan-efendī Boyozāde (Bojić).

3548. 3439.

Zbirka (مجموع), 3

L. 149; 19,5 x 13,5. *Nasḫ* s primjesom *ta'līqa*, od različitih prepisivača. Osnovni tekst nadvučen je crnom ili crvenom linijom. U djelima pod tačkom 2 i 3 tekst na prve dvije stranice obrubljen je po dvije tanke crvene linije. U prvom djelu po rubovima ima ispravaka i dopuna. Papir tamnobijel i bijel, dohvaćen vlagom; povez polukožni, oštećen.

1. L. 1 - 8.

رسالة فى فن المناظرة (الرسالة الولدية)

Risāla fī fann al-munāẓara (ar-Risāla al-waladiya)

Djelo je na kraju nepotpuno.

2. L. 9b - 91.

جامع الكنوز ونفائس التقرير

Ǧāmi' al-kunūz wa nafā'is at-taqrīr

Komentar predhodnoj risali. Komentar je napisao Ḥusayn b. Ḥaydar at-Tibrīzī al-Mar'ašī, umro oko 1176/1762.

AM I, 327; Ismā'īl-paša: Ḏayl I, 357; Köprülü III, 549,1; Tüyatok 07 III, 2162.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى هدى خير عباده سبيل الصواب ... فيقول البائس الفقير ... حسين بن شيخ حيدر التبريزى مولدا ثم المرعشى ... لما كانت الرسالة الدولية فى علم الآداب ... وسميته بعد اتمام التحرير جامع الكنوز ونفائس التقرير ...

Završetak:

آخره: والحمد لله رب العالمين كذا فى اكثر كتب التفاسير كالمعالم والمدارك الكواشى فليكن آخر كلامنا الحمد لله ...

3. L. 92b - 149.

فتح الاسرار

Fatḥ al-asrār

(v. br. 3307,2)
Prepisao neki učenik Ibrāhīm u Sarajevu, bez oznake datuma, vjerovatno početkom XIX stoljeća, a prepis djela pod tačkom 1 i 2 potječu iz XVIII ili XIX stoljeća.
Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3549. 3627.

شرح على رسالة فى فن المناظرة (الرسالة الولدية)

Šarḥ 'alā risāla fī fann al-munāẓara (ar-Risāla al-waladiya)

Drugi komentar predhodnoj risali iz disputacije. Napisao Muḥammad al-Ḥanafī b. 'Oṯmān al-Klīsī (iz Klisa - Dalmacija) 1183/1769. Pisac ovog komentara je neki naš čovjek koji je rodom ili je živio u spomenutom Klisu. Biografi o našim muslimanskim piscima nisu do sada spominjali ovog pisca, pa je ovim imenom naše muslimanska književnost bogatija još za jedno ime. Inače, pristupačni izvori ne spominju ovaj komentar niti ime komentatora. navedeni podaci su dati prema našem rukopisu. (?!)

Početak:

اوله: يا من يجيب كل سائل ويفيض عليه انواع المسائل ... وبعد فيقول العبد ... محمد الحنفى بن عثمان الكليسى لما كان الرسالة الولدية ...

Završetak:

آخره: بحرمة من خلقت له جميع ارضك وسمائك وختمت به كافة انبيائك

L. 110; 19,5 x 13,5. *Ta'līq*. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima kratkih glosa. Tekst na prvoj stranici obrubljen je sa po dvije tanke crvene linije, a na ostalim stranicama jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom: povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom.

Prepisao neki Ḥusayn 1186/1772.

Na drugom zaštitnom listu je bilješka o značenju slova, a na naslovnoj stranici su ispisane naučne discipline (3), što treba da stoji na početku svake knjige i bilješke iz logike.

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3550. 6402.

شرح على رسالة فى فن المناظرة

Šarḥ 'alā risāla fī fann al-munāẓara

Treći komentar spomenutoj risali. Napisao Ḫalīl b. Muḥammad al-Qonawī, živio u XII/XVIII stoljeću.

Köprülu III, 545.

Početak:

اوله : بسمه وبحمده والصلوة على نبيه وآله يقول البائس الفقير الى الغنى خليل بن محمد القنوى ... لما كانت الرسالة الولدية المنسوبة الى السجلية متداولة فى ديارنا وكان اخوان الزمان علقوا عليها ...

Završetak:

آخره : يقول الفقير الى الله الغنى خليل بن محمد القنوى هذا آخر ما علقنا بالرسالة الولدية المرعشية فى الآداب على وجه يكشف عن وجوه فرائدها قناع الاصحاب ويفتح عن كشف فرائدها قلاع الانياب ومن الله التوفيق لاظهار الصواب واليه رجعى وحسن مآب

L. 70; 21,5 x 15,5. *Nasḫ* pomiješan s nešto *ta'līqa*. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima glosa, ispravaka i dopuna. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao Ḥasan b. Ṭāhir iz sela Ṣāpūnī sa ostrva Metelin, Lesbos (današnja Grčka), u medresi Gabirzāde, 1195/1780-81.

Na kraju je bilješka, napisana crvenim mastilom, iz koje se razumije da je ovaj komentar čitao Ahmed Munib Korkut 1317/1899.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

3551. 1133.

جامع الكنوز ونفائس التقرير

Ǧāmi' al-kunūz wa nafā'is at-taqrīr

(v. br. 3548,2)

L. 71; 22 x 15. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Osnovni tekst u početku je pisan crvenim mastilom, u nastavku je nadvučen crvenom, a većim dijelom crnom linijom. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao Aḥmad b. Ṣāliḥ Neretvalī, iz sela Tuhobić (Ulog-Kalinovik), 1200/1785.

Prepisivač na kraju kaže da je ovo djelo počeo da piše u Gazi Husrev-begovoj medresi, a da ga je završio u navedeneom selu.

(قد وقع الفراغ عن كتابة هذه النسخة الشريفة فى وقت ظهر سنة مائتين والف كتبه الفقير احمد بن صالح نرتوه لى عن قرية توهوبك . شرعت كتابة هذه النسخة فى مدرسة خسروية واتممتها فى قرية توهوبك .)

Na početku je ovalni pečat Muhamed-aga Aganagića, trgovca iz Sarajeva i pečat ove biblioteke.

3552. 1101.

Zbirka (مجموع), 3

L. 152; 21 x 14. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima mjestimice ima dopuna. Tekst je povezan kustodama, a isti je na stranicama obrubljen tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 104.

جامع الكنوز ونفائس التقرير

Ǧāmi' al-kunūz wa nafā'is at-taqrīr

2. L. 105b - 110a.

شرح على رسالة فى آداب البحث والمناظرة

Šarḥ 'alā risāla fī ādāb al-baḥṯ wa al-munāẓara

(v. br. 3331,6)

3. L. 112b - 152.

فتح الاسرار

Fatḥ al-asrār

(v. br. 3307,2)

Cijelu zbirku prepisao Faydullāh (Fejzullah) b. Ismā'īl Ğennetīzāde (Dženetić), u vremenu 1204-05/1789-90.

Uvakufio Mustafa-beg b. Faydullah b. Isma'il-beg, kao evladijet vakuf, 1289/1872. (v.bilješku i pečat na drugom zaštitnom listu).

3553. 4582.

جامع الكنوز ونفائس التقرير

Ğāmi' al-kunūz wa nafā'is at-taqrīr

L. 105; 20 x 15. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Po rubovima ima mjestimice dopuna. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe s konca XVIII stoljeća.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice u Mostaru.

3554. 2504.

جامع الكنوز ونفائس التقرير

Ğāmi' al-kunūz wa nafā'is at-taqrīr

L. 95; 18,5 x 12. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao Ibrāhīm b. Sayfullāh b. al-Ḥāğğ Muḥarrem at-Travnikī (iz Travniki), 1218/1803.

(فرغ من زبره نامقه ابراهيم بن سيف الله بن الحاج محرم التراونكى غفر ذنوبهم ... فى اليوم الاول من رجب المرجب لسنة ثمان عشرة ومائتين.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzijje) medrese u Travniku.

3555. 846.

Zbirka (مجموع), 2

L. 90; 19 x 14. *Ta'līq*, od istog prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom

1. L. 1 - 79.

جامع الكنوز ونفائس التقرير

Ğāmi' al-kunūz wa nafā'is at-taqrīr

2. L. 83b - 90.

رسالة فى فن المناظرة (الرسالة الولدية)

Risāla fī fann al-munāẓara (ar-Risāla al-waladiya)

(v. br. 3315,12)

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, vjerovatno u XIX stoljeću.

Iz Šahdi-efendijine biblioteke.

3556. 4296.

Zbirka (مجموع), 2

L. 139; 18 x 12. *Ta'līq*, od istog prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom (u prvom djelu), a crnom u drugom. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, pismo malo oštećeno, jedan dio prvog lista malo otkinut i zagubljen; povez polukožni, s preklopom.

1. L. 1 - 97.

جامع الكنوز ونفائس التقرير

Ğāmi' al-kunūz wa nafā'is at-taqrīr

2. L. 99b - 139.

فتح الاسرار

Fatḥ al-asrār

(v. br. 3307,2)

Djelo je na kraju nepotpuno.

Oba djela prepisao isti nepoznati prepisivač, bez oznake datuma, koncem XVIII ili početkom XIX stoljeća.

Na kraju su imena ranijih vlasnika knjige: Mustafa-beg, Abdulfattah i ostala njihova braća Rizvanbegovića.

3557. 792.

فتح الوهاب فى شرح رسالة الآداب

Fatḥ al-Wahhāb fī šarḥ risāla al-ādāb

Komentar risali "Ādāb al-Kalanbawī" iz disputacije. Osnovnu risalu napisao Ismā'īl b. Muṣṭafā ar-Rūmī al-Ḥanafī, umro 1205/1790, a komentar Mīr Muḥammad Sa'īd b. al-wazīr Ḥasan-paša ar-Rūmī, umro 1194/1780.

Ismā'īl-paša: Ḍayl I, 3 - 4.

Početak:

اوله: الحمد لله ذى الجلال والاكرام ... وبعد فيقول العبد ... السيد محمد المدعو بحسن پاشا زاده ... وسميته بفتح الوهاب فى شرح رسالة الآداب ...

Završetak:

آخره: فلا يسمع من غير دليل وايضا قد عدوا ابطال المقدمة الغير الله لله بدليل يدل على فسادها قضيا غير مقبول ايضا وفيه ما فيه.

L. 55; 19 x 12,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Naslov i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima kratkih tumačenja. Osnovni tekst nadvučen je crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez kartonski.

Prepisao Ṣāliḥ b. Muṣṭafā Čelić, 25. rebiul-evvela 1295/1878.

Na prvoj nutarnjoj korici i prvom zaštitnom listu su bilješka iz disputacije i etike.

Vlasnik rukopisa bio je navedeni prepisivač.

3558. 7288.

Zbirka (مجموع), 3

L. 6; 21,5 x 15,5. *Nasḫ*. Poglavlja su pisana crvenim mastilom, a neke istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, bez poveza.

1. L. 1 - 3.

تحفة الطلاب

Tuḥfa aṭ-ṭullāb

Kratki spjev o disputaciji. Prema rukopisu, napisao Abu's-Sa'ūd al-Ḥalabī, čija nam je biografija nepoznata. Međutim, Brockelmenn (G II, 439) navodi isti naslov i kaže da je autor ovog naslova Abu's-Su'ūd Muḥammad b. Muḥammad b. Muṣṭafā al-'Imādī, umro 982/1574.

Početak:

اوله: حمدا لمن قد منح الافاضلا معرفة الآداب للبحث فلا

....

وبعد فالمفتقر الذليل ابو السعود الحلبى يقول

Završetak:

آخره: مصليا على النبى وآله وصحبه وتابعى منواله

2. L. 4b - 5.

مفيدة الطلاب فى علم الآداب

Mufīda aṭ-ṭullāb fī 'ilm al-ādāb

Spjev na arapskom jeziku od 33 stiha (u metru redžez) o pravilima disputacije. Sastavio Muḥammad al-Azharī, u VII/XVIII stoljeću (v. II, 1886,3).

3. L. 5b - 7.

الغمائم الهمعية فى نظم الرسالة الوضعية

al-Gamā'im al-ham'iya fī naẓm ar-risāla al-waladiya

Spjev od 68 stihova o gramatičkom tumačenju riječi u arapskom jeziku. Sastavio gore navedeni Muḥammad al-Azharī oko godine 1157/1745. (v. II, 1688,4).

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da je prijepis nastao početkom XIX stoljeća.

Na 10. listu ispisan je 21 slučaj značenja prijedloga ل /li/ u arapskom jeziku.

3559. 7194.

رسالة فى فن المناظرة

Risāla fī fann al-munāẓara

Kratka risala iz disputacije. Napisao 'Oṯmān b. Ḥusayn b. 'Omar Lalāšehrī, čija nam je biografija nepoznata. Naslov risale i ime pisca je prema rukopisu. Inače, izvori ne spominju ovog pisca, pa nam je nepoznato vrijeme njegovog života i rada.

Početak:

اوله : الحمد لله على نعمائه . والصلوة على افضل انبيائه . وعلى آله المتادبين بآدابه وبعد فيقول العبد

الفقير الى رحمة ربه القدير عثمان بن حسين بن عمر الالاشهرى (!) هذه رسالة فى فن المناظرة

Završetak:

آخره : وحاصل المعارضة هو المساقط فاقوى الاعتراضات الغصب واسلمها المنع اذ لا يجب له شىء

فاحفظ ما كتبناه يكفيك بعون الله الملك الوهاب .

Risala je podijeljena na tri poglavlja (bāb):

الباب الاول فى وظائف التعريف

الباب الثانى فى وظائف التقسيم

الباب الثالث فى وظائف التصديق

L. 5; 21,5 x 14. *Nasḫ*, pisan vještom rukom kaligrafa. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, glat, malo dohvaćen vlagom; bez poveza.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da prijepis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

2. ISTORIJA

a) Sira

arapski

3560. 6570.

الشمائل النبوية (شمائل النبى)

aš-Šamā'il an-nabawiyyat (Šamā'il an-nabiyy)

Životopis Božijeg poslanika Muhammada a.s. Napisao Abū 'Īsā Muḥammad b. 'Īsā at-Tirmiḏī, umro 179/892. (v. I, 151,4, str. 123).

Ahlwardt IX, 9634.

Početak:

اوله: الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى ... باب ما جاء فى خلق رسول الله ﷺ .

Završetak:

آخره: قال هذا الحديث دين فلتنظروا عمّن تأخذون دينكم

L. 76; 20,5 x 13,5. *Nasḫ*, jednostavan. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni, ali smatramo da prijepis potječe iz XVIII stoljeća.

Na kraju je 99 Allahovih lijepih imena.

3561. 6932.

الشمائل النبوية (شمائل النبى)

aš-Šamā'il an-nabawiyyat (Šamā'il an-nabiyy)

L. 122; 21,5 x 16. *Nasḫ*, pisan krupnijim slovima. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom i pismo oštećeno; povez polukožni.

Prijepis završen 1172/1758.

Na prvom zaštitnom listu nalazi se jedan hadisi-šerif.

3562. 371.

سراج الملوك

Sirāǧ al-mulūk

Životopisi božijih poslanika, tradicije evlija, propovijedi učenjaka, mudrosti filozofa i rijetkosti halifa (vladara). Napisao Abū Bakr Muḥammad aṭ-Ṭarṭūšī (u rukopisu: at-Ṭarsūsī), umro 520/1126.

Ḥ Ḫ II, 984; Mu'ǧam II 1239; Ahlwardt V, 5612.

Početak:

اوله: يقول الفقير الى الله الغنى ابو بكر محمد بن الوليد الطرموسى (!) رحمه الله تعالى. الحمد لله الذى لم يزل ولم يزال وهو الكبير المتعال ... واما بعد فانى لما نظرت الى سير الامم الماضية والملوك الخالية وما وضعوه من السياسات فى تدبير الدول ... وسميته سراج الملوك يستغنى الحكيم بدراسته عن مباحثة للحكماء والملك عن مشاورة الوزراء ...

Završetak:

آخره: فهذا ما اردنا ان نمليه فى هذا الكتاب فاكتبوا ما شئتم من انفاسه وان كانت الانفاس مما تكتب والله الموفق للخيرات ...

Djelo je podijeljeno na 64 poglavlja koja su navedena poslije predgovora.

L. 132; 28,5 x 20. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisani su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, ukrašen rozetama na sredini korica i preklopu. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli koja je oštećena.

Prepisao Yaḥyā b. Aḥmad b. Muḥammad al-Anbārī al-Ḥallī, mjeseca rebiul-evvela 992/1584.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3563. 333.

عيون الاثر فى فنون المغازى والشمائل والسير
'Uyūn al-aṯar fī funūn al-maġāzī wa al-šamā'il wa al-siyar

Biografija Božijeg poslanika Muḥammad a.s. Napisao Abū'l-Fatḥ Muḥammad b. Muḥammad b. Muḥammad b. Aḥmad b. 'Abdullāh b. Muḥammad b. Yaḥyā b. Sayyd an-Nās al-Ya'mūrī ar-Raba'ī al-Andalusī, umro 734/1333.

Ḥ Ḫ II, 1183; Ahlwardt IX, 9577; Köprulu I, 1089, 1120; GAL, 6 II, 71.

Početak:

اوله: الحمد لله المحلى محاسن السنة المحمدية بدرر اخبارها ومحل ميامن السيرة النبوية عن غرر الآثار ... وبعد فلما وقفت على ما جمعه الناس قديما وحديثا من المجاميع فى سير النبى ﷺ ...

Završetak:

آخره: واثبتها فى طرز كتابه رحم الله جميعهم ونفعنا بما يسر لنا من ذلك بمنه وكرمه والحمد لله وحده والصلاة على من لا نبى بعده محمد واله وصحبه اجمعين.

L. 263; 26,5 x 18. *Nasḫ*, starinski. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i kratkih tumačenja. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom povez polukožni, s preklopom. Rukopis se čuva u polukožnoj futroli.

Prepisao Muḥammad b. Šayḫ Ǧunayd b. Šayḫ 'Alī aš-Šafi'ī, u petak 27. muharema 831/1427.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, napisan crvenim mastilom, ime pisca, ime ranijeg vlasnika koje je izbrisano, godina 1033/1623. i pečati Šehdijine i ove biblioteke. Na kraju je ime ranijeg vlasnika knjige: Aḥmad b. 'Alī Sa'adullāh.

Iz Šehdi-efendijne biblioteke (v. počate na više mjesta u rukopisu).

3564. 1363.

سير النبوى (سير خير البرية)
Siyar al-Nabawī (Siyar ḫayr al-bariyya)

Životopis Muḥamed a.s. Napisao, vjerovatno, Ibrāḥim b. Muḥammad b. Ibrāhīm al-Ḥalabī, umro 956/1549.

Prvi gornji naslov napisan je na donjem prerezu, a drugi smo "izvukli" iz teksta. Ime pisca je navedeno u tekstu. Međutim, njegovi biografi ne pripisuju mu ovo djelo, a mi u pristupačnim izvorima nismo mogli pronaći ovakav naslov, pa je, prema tome, djelo vrlo rijetko.

Početak:

اوله: نحمدك اللهم على ما اوليت من فضائل النعم ونشكرك على ما واليت من فواضل الكرم ونصلى على نبيك ... اما بعد فيقول ابراهيم الحلبى عامله الله بلطفه الجلى والخفى ...

Završetak:

آخره: واطبق عليه تسع لبنات ثم اهيل التراب عليه صلى الله تعالى على ذاته الشريفة وصفاته المكرمة صلوة تامة حيث فى الدنيا وفى البرزخ وفى الاخرى وسلم وشرف وكرم ومجد وعظم ابد الابدين ودهر الداهرين وعلى اله واصحابه ...

L. 94; 20,5 x 15. *Ta'līq* (prvih 29 listova) - *nasḫ* od dvojice različitih prepisivača, pisani vještim rukama kaligrafa. U prepisu ima grešaka. Neke istaknute riječi nadvučene su crnom linijom.

Papir tamnobijel i bijel, čvrst, dohvaćen vlagom povez kožni, oštećen.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Uvakufio Salim-efendija Muftić, 1357/1939.

3565. 3240.

الخميس فى احوال انفس النفيس

al-Ḫamīs fī aḥwāl anfas an-nafīs

Životopis Muḥammad a.s. Djelo je podijeljeno na: Predgovor, tri poglavlja (rukn) i završetak. U Predgovoru se govori o stvaranju Alejhiselamove svjetlosti (nura), u prvom poglavlju su događaji od rođenja Muhammed a.s. do njegovog poslanstva, u drugom od poslanstva do hidžre, u trećem od hidžre do njegove smrti i u Završetku o prvoj četvorici halifa, omejevićkim i abasovićkim vladarima i drugim sve do sultana Murata III. Napisao Ḥusayn b. Muḥammad b. al-Ḥasan Diyārbakrī, umro 990/1582.

Ḥ Ḫ I, 725; Ahlwart IX, 9467; Köprülü I, 1035; GAL, G II, 381.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى خلق نور نبيه قبل كل اوائل ثم خلق منه شيء من الاعالى ... اما بعد فيقول

... حسين بن محمد بن الحسن الدياربكرى ... وسميتها بالخميس فى احوال انفي النفيس ...

Završetak:

هذا ما تيسر لى من جمع هذا الكتاب بعون الله الملك الوهاب فرغ من تاليفه العبد ... حسين بن محمد بن الحسن الدياربكرى ...

L. 438 (originalna folijacija); 26 x 17,5. *Ta'līq*, sitan. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Prva stranica na početku je ukrašena lijepim unvanom. Tekst je obrubljen zlatnim i crnim linijama, a povezan je i kustodama. Papir tamnobijel, malo oštećen, popravljen; povez kožni, s preklopom, oštećen i utisnutim ornamentima na sredini korica, uglovima i preklopu sa zlatnom podlogom.

Prepis završen 26. ševala 1007/1599.

Na naslovnoj stranici, koja je oštećena, napisan je naziv djela, ime pisca, te imena ranijih vlasnika: 'Omer b. 'Alī, Muḥamed Šākir b. Muḥamed Mu'īd-efendī i Meḥmed Handžić.

3566. 3949.

نسب رسول الله ﷺ

Nasab Rasūl Allāh a.s.v.s.

Rodoslovlje i životopis Muḥammad a.s., od nama nepoznatog pisca. Pristupačni izvori ovakav naslov ne spominju. Gornji navedeni naslov je prema našem rukopisu, koji je napisan na naslovnoj stranici

i na početku djela, crvenim mastilom. Smatramo da je rukopis vrlo rijedak u svijetu. Na početku nema besmele, hamdele ni uvode.

Početak:

اوله: نسب رسول الله ﷺ ونسب امه وذكر اعمامه وعماته هو محمد بن عبد الله بن عبد المطلب ...

Završetak:

آخره: ومنها انه حرم عليه ان يتزوج امة صلى الله عليه وعلى اله وصحبه وسلم تسليما كثيرا طيبا وكان الفراغ من تعليقه ذى القعدة سنة سبع وستين وستمائة غفر الله لكاتبه ولقارئه وللناظر فيه انه سميع قريب

Naslovi poglavlja:

ذكر امه ونسبها .L. 2

ذكر عماته ﷺ وهن ست .L. 4

ذكر مولد رسول الله ﷺ .L. 5

ذكر صفة رسول الله ﷺ .L. 9

ذكر مقدم رسول الله ﷺ .L. 9b

ذكر غزوات .L. 11

ذكر غزوة حنين .L. 15

ذكر حجة الوداع والوفاة .L. 21

ذكر من تولى غسله ونزل فى قبره .L. 22

ذكر زوجاته صلوات الله عليهم اجمعين .L. 23

ذكر فتوح رسول الله ﷺ .L. 31

ذكر ما خصّ الله به نسبه .L. 57

L. 61 /originalna folijacija/; 22,5 x 16. *Nasḫ*, starinski, mjestimice vokaliziran, a ponegdje i bez dijakritičkih znakova. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Rečenice su rastavljene krupnim pozlaćenim tačkama. Papir tamnobijel, čvrst, mjestimice oštećen, dohvaćen vlagom; povez kartonski, novijeg datuma. Na prvoj korici nalijepljena je originalna kožna korica, s utisnutim pozlaćenim ornamentom na sredini korica.

Gledajući u pismo i papir, smatramo da je rukopis veoma star. Godina 667/1269., koja se nalazi na kraju kolofona, je najvjerovatnije godina sastava ovog djela.

Na početku je naslov djela, ime ranijeg vlasnika Muḥammad b. merhum Pīrī b. merhum Ismāī-beg al-Isfandyārī al-Ḫālidī, koji je kupio ovu knjigu 985/1577. godine, ime vakifa kao vlasnika Aḥmed-age, godina 1056/1646., neka teško čitljiva bilješka i bilješka o uvakufljenju knjige.

Uvakufio Aḥmed-aga, aga carskog harema, za svoju medresu u Mostaru, godine 1064/1653.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

a) Sira

turski

3567. 4613.

سيرة النبى

Siret en-nebī

Životopis Božijeg poslanika u stihu, na turskom jeziku. Od nekog Meḥmeda, živio oko 1467. godine.

Wiesbaden XIII 3,277.

Početak:

اوله: اولا برasم حق يادايده لم سوزه اندن صكره بنيادايده لم

Završetak:

آخره: يعتوزى سن اهل جنت ايله الهى رحمتك حويله طويله. تمت تمام بعون الله تعالى

L. 400; 19,5 x 14. *Nasḫ* sa nešto *ta'liqa*, pisan nevještom rukom prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, tanji, oštećen; povez kožni, sa preklopom.

Prijepis završen 1272/1855.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

3568-3569. 4187-4188.

دلائل نبوت محمدى وشمائل فتوت احمدى

Delā'il-i nubuvet Muḥammedī ve šemā'ili futuvat Aḥmedī

Prevod djela معارج النبوة فى مدارج الفتوة o životu poslanika Muḥammada, koje je na perzijskom jeziku napisao Mu'īnuddīn Muḥammad b. Ibrāhīm al-Farāhī - Monllā Miskīn, umro 954/1547., a na turski jezik preveo Meḥmed b. Meḥmed - Alti Parmak, umro 1033/1623. (v. III, 2533) i Rieu t, 36b.

Prepisivač je prepisao komplet djelo u dva sveska, ali je djelo na početku manjkavo, otkinuto je i zagubljeno prvih devet listova.

Inače, djelo je podijeljeno na: Predgovor, Uvod, četiri rukna i završetak. (Slavljenje Muḥammada i Njegove prednosti, rukn prvi: Muḥammadovi predhodnici od Adema do 'Abdul Muṭaliba, rukn drugi: istorija Muḥammada od rođenja do poslanstva, rukn treći: istorija Muḥammada od njegove 40. godine do Hidžre i rukn četvrti: njegova istorija od Hidžre do njegove smrti.) Djela obrađena u III svesku našeg Kataloga nemaju četvrti rukn, pa, prema tome, nisu kompletna.

Početak (10. list)

وعاصى لرك عصيانى ضرر وبرمز بنم رحمة ك خزينه لرى كنهكارلر ايچوندر ...

Završetak:

تاكيم حين انتزاعده ويوم حسابده نجاتمزه سبب اولا بحرمة الانبياء والمرسلين ومحمد واله واصحابه اجمعين

L. I 244 (253-9); II 180 (originalna folijacija). Prvi svezak obuhvata: Predgovor, Uvod i tri rukna, a drugi svezak četvrti rukn i završetak.

Pismo: nasḫ, pisan vještom rukom kaligrafa. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Tekst je povezan kustodama. Rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, mjestimice oštećen, neki listovi rastavljeni od poveza, a povez je bio, izgleda, kožni, ali su korice u oba sveska otkinute i zagubljene.

Prepisao ʻOṭmān b. Gaʻfar u Banja Luci, 1071/1680.

(تمت ركن ثانى من كتاب معارج النبوة عن يد الفقير عثمان بن جعفر سنة احدى وسبعين والف ... فى مدينة بنا لوقة)

(Bilješka na kraju drugog rukna).

Na početku u oba djela iznad teksta zabilježeno je: وقف فى سبيل الله, a na kraju drugog sveska je dio sadržaja ovog djela.

Nemamo podataka kako je rukopis dospio u ovu biblioteku, ali je sigurno da je to bilo poslije II svjetskog rata.

3570. 190.

دلائل نبوت محمدى وشمائل فتوت احمدى

Delā'il-i nubuvet Muḥammedī ve šemā'ili futuvat Aḥmedī

Fragment - قطعة

L. 172 (originalna folijacija); 29,5 x 21. *Nasḫ - ta'līq* pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

Prijepis rukopisa potječe iz XVIII stoljeća.

3571. 4785.

دلائل نبوت محمدى وشمائل فتوت احمدى

Delā'il-i nubuvet Muḥammedī ve šemā'ili futuvat Aḥmedī

Komplet djelo u jednom svesku.

Početak:

اوله: لك الحمد يا واهب العطا وياكاشف الغطا لك البقاء ومنك التقاء هب لنا من لدنك رحمة يا سامع الدعاء

L. 476 (originalna folijacija, označena obrnutim redom); 29 x 18. *Nasḫ*, s primjesom *ta'līqa*, od dvojice različitih prepisivača. Naime, neko je kasnije dopisao zagubljene listove i kompletirao djelo. Papir bijel, tanji i deblji (deblji papir je mlađi), dohvaćen vlagom, popravljen; povez kožni, s preklopom, oštećen.

Predgovor obuhvata od 476. do 425. lista.
Prvi rukn " od 424. do 357. lista.
Drugi " " od 356. do 309. lista.
Treći " " od 308. do 202. lista.
Četv. " " od 201. do 229. lista.
Završetak " od 28. do 1. lista.

Prepis (dopisani listovi) završen (1)240/(1)824. godine.

Poklon Omer-age Šehagića iz Zvornika, 25. 10. 1965. godine.

3572. 1546.

درة التاج فى سيرة صاحب المعراج

Durrat at-tāğ fī sīret ṣāḥib al-mi'rāğ

Životopis Muhameda a.s. Napisao Uveys b. Meḥmed, Veysī-efendi, umro u Skoplju 1037/1628.

Autor je djelo podijelio u dva dijela (Meka i Medina). Opisao je život Muhammed a.s. do bitke na Bedru (2. godine po Hidžri) i tu ga je smrt prekinula, pa je kasnije Dodatak napisao turski pjesnik Yūsuf Nābī.

Karatay t I, 1106; B. Flemming XIII 1,72; Rieu, 37a; AM I, 228.

Početak:

اوله: كنون وقنست كركلك سخن كوى بسوى ذكر پيغامبرنهم اوى

Završetak:

آخره: تسليت بخش خاطر عمير اولد قلر يدر والله تاعلى اعلم بحقيقة الامور

L. 198; 20 x 14. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom i povezan je kustodama. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Prepis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu i naslovnoj stranici su prigodne dove, stihovi na perzijskom jeziku, naziv djela, te ime i lični pečat ranijeg vlasnika: 'Abdulkarīm Defterdarzāde as-Sarāyī (iz Sarajeva) i pečati ove biblioteke.

Vakuf Gazi Husrevbegove medrese.

3573. 4135.

درة التاج فى سيرة صاحب المعراج

Durrat at-tāğ fī siret ṣāḥib al-mi'rāğ

Ovo je prvi dio koji se odnosi na život Muhammed a.s. u Meki, a identičan je s onim primjerkom kojeg navodi B. Flemming, br. 76.

Završetak:

آخره: مدة العمر درد اى كورملك اولدى فلله الحمد والمنة تمت الكتاب ...

L. 145; 21 x 11,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna, ispravaka i tumačenja dotičnog teksta. Tekst je povezan kustodama. Papir žućkast, glat; povez polukožni, malo oštećen, rubovi korica ukrašeni zlatnom podlogom.

Prepisao Derviš as-Sayyid Meḥmed al-Halwetī, bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

Na prvoj nutarnjoj korici i prvom zaštitnom listu su stihovi na perzijskom i turskom jeziku. Na naslovnoj stranici su: pogrešan naziv djela (مناقب سيد الابرارى),dva stiha na arapskom jeziku, ima ranijeg vlasnika i njegov lični pečat, brisani i teško čitljivi, te ime drugog vlasnika i njegov pečat ('Oṯmān Šukrī b. Ğa'far).

Na posljednjim zaštitnim listovima su stihovi na turskom jeziku.

a) Sira

perzijski

3574. 3266.

شواهد النبوة

Šawāhid an-nubuvvat

Djelo je nepotpuno i na početku i na kraju.

Djelo o životu Muḥammad a.s., četvorici halifa, hazreti Alijinim potomcima, učenjacima, šejhovima i odabranim ljudima. Napisao Nūruddīn ʻAbdurraḥmān b. Aḥmad al-Ǧāmī, umro 898/1492.

Ḥ Ḫ II, 1066; Perč p, 550; Karatay p, 171.

Početak (u našem primjerku):

اوله: ... ترديك مى شدند ايشانرامى كرد ايندند جوانى كه هركزازوى خوب ترنديده بودم ...

Djelo je podijeljeno na Uvod, sedam poglavlja (rukn) i Završetak.

L. 170; 25,5 x 17. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa, sitnijim slovima. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, učadio, dohvaćen vlagom, čvrst, djelomično oštećen; povez polukožni, oštećen.

Prepis potječe iz XVI ili XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka na arapskom jeziku, pisana kasnije, a odnosi se na preporuke o snošaju.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku (v. pečat na prvom zaštitnom listu).

b) Istorija

arapski

3575. 2780.

خير البشر بخير البشر

Ḥair al-bišar biḫair al-bašar

Predskazivanje poslanstva (proročanstva) Muḥammad a.s., podijeljeno u četiri poglavlja (صنف):

الصنف الاول ما جاء من ذلك فى كتاب الله تعالى مجيئا لا منكر له

الصنف الثانى ما جاء منه على السنة الاخبار

الصنف الثالث ما جاء منه عن الكهان

الصنف الرابع ما جاء منه عن الجان

Iz navedenih poglavlja se vidi da je proročanstvo u ovom djelu navedeno na osnovu Biblije, neislamskih sveštenika, vrača i džina. Napisao Muḥammad b. Muḥammad Ibn Ẓafar aṣ-Ṣaqalī, umro 565/1169.

H Ḫ I, 727; AM II, 96; Mu'ğan I, 149; Kairo1 VII, 520; GAL, G I, 352; GAL, S I, 595.

Početak:

اوله: قال الشيخ الامام العالم الحافظ حجة الدين محمد بن محمد ابن ظفر . . . الحمد لله مولى اوليائه الرفعة والتمكين . . .

Završetak:

آخره: والحمد لله ح حمده وصلى الله على سيدنا محمد رسوله وعبده وعلى اله واصحابه . . . نجز الكتاب وهو خير البشر بخير البشر

L. 65; 18 x 13,5. *Nasḫ*, starinski. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Naslovna stranica ukrašena je lijepim unvanom, koji je oštećen, sa zlatnom podlogom. Papir tamnobijel, čvrst, malo oštećen i dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom.

Prepisao Muḥammad b. Naṣrullāh b. Ḥasan, bez oznake datuma, vjerovatno u XV stoljeću.

Na prvom zaštitnom listu je beznačajna bilješka, pisana kasnije slabim rukopisom, bilješka da je neko postao vlasnikom ove knjige 1184/1770. godine, vrijednost knjige 16. para, potpis i pečat vakifa; jedan stih i ime ranijeg vlasnika Yūsuf al-Burhānī.

Poklonio dr (Munib) Muidović

3576. 3975.

مرآة الجنان وعبرة اليقظان فى معرفة حوادث الزمان وتقلب احوال الانسان وتاريخ موت بعض المشهورين الاعيان

Mirāt al-ǧanān wa 'ibrat al-yaqẓān fī ma'rifat ḥawādiṯ az-zamān wa taqallub aḥwal al-insān wa tārīḫ maut ba'ḍ al-mašhūrīn al-a'yān

Opća svjetska istorija, a pretežno o životu i djelima Muḥammad a.s., njegovih nasljednika i drugih vladara, sažeta u dva dijela u jednom svesku. Napisao Abū Muḥammad 'Abdullāh b. As'ad b. 'Alī b. Sulaymān b. Fallāḥ al-Yāfi'ī al-Yamanī al-Makkī aš-Šafi'ī, umro 768/1366.

Ḥ Ḫ II, 1647; Ahlwardt IX, 9452; GAL, G II, 177.

Početak:

اوله: قال الشيخ الامام العلامة . . . ابو محمد عبد الله بن اسعد بن على ابن سليمان بن فلاح اليافعى اليمنى ثم المكى الشافعى . . . وبعد حمد الله المتوحد بالالهية والكمال والعظمة والسلطان . . . هذا كتاب لخصته واختصرته مما ذكره اهل التاريخ . . . اولو الحفظ والاتقان فى تعريف بوفيات بعض المشهورين المذكورين الاعيان وغزوات النبى صلعم وشئ من شمائله ومعجزاته ومناقب اصحابه واموره . . .

Završetak:

آخره: ونسأل الله الكريم بالايات والذكر الحكيم وبرسوله عليه افضل الصلاة والتسليم ان يجمع بيننا وبين احبابنا فى جنات النعيم انه الجواد المنان ذو الفضل العظيم امين.

تم التريخ الموسوم مرآة الجنان وعبرة اليقظان فى معرفة حوادث الزمان وتقلب احوال الانسان وتاريخ موت بعض المشهورين الاعيان والحمد لله الذى بتيسيره نجاح الامور وبنوره انشراح الصدور . . .

L. 596; 19,5 x 17. *Nasḫ*, starinski. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima dopuna i istaknutih riječi. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, malo oštećen; povez kožni. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Prepisao nepoznati prepisivač; prvi dio 846/1442., a drugi dio 871/1466.

Na prvom zaštitnom listu su bilješke iz fikha i propovjedništva.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, ime pisca i njegovi kraći biografski podaci.

Na posljednjem zaštitnom listu su dove koje su uče prije početka i na završetku čitanja knjige.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3577. 1622.

اشراق التواريخ

Ašrāq at-tawārīḫ

Skraćena istorija od početka stvaranja, o Božijim poslanicima, poznatim ashabima, tab'inima i osnivačima mezheba, a završava se Muḥammadom al-Gazalijem. Napisao Qarā Ya'qūb b. Idrīs al-Qaramānī, umro 833/1429.

Ḥ Ḫ I, 103; Köprülü I, 1066.

Djelo je podijeljeno na Uvod, tri poglavlja i Završetak.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى هدانا لهذا وما كنا لنهتدى لو لا ان هدانا الله . . . اما بعد فلما اخبر رسول الله صلى الله عليه وسلم . . .

Završetak:

آخره: فلله الحمد على الاختمام وعلى رسوله الصلوة والسلام لا سيما محمد خير الانام وعلى اله العظام وصحبه الكرام والله تعالى اعلم واحكم

L. 82; 21 x 14. *Nasah - ta'līq*, pomiješani, pisan uvježbanom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamno bijel, popravljan; povez polukožni.

Prepisao Sinān b. 'Abdusselām ar-Rūmī, u Medini, početkom zilhidže 1006/1598.

Na prvom zaštitnom listu je ime i lični pečat ranijeg vlasnika: Hadži Muṣṭafā, kadija.

Na drugom zaštitnom listu su poučne izreke i kratka biografija Muḥammada a.s. (prenesena iz djela مـــروج الذهب). Na naslovnoj stranici je naziv djela i nazivi poglavlja.

Uvakufio Salim-ef. Muftić (1357-1938).

3578. 3514.

اشراق التواريخ

Ašrāq at-tawārīḫ

Završetak:

آخره: وهذا كله لهم ليس فيه الا تسويد جديد وترتيب غير سديد ولم اغير عبارتهم فى اكثر الاحوال متبركا بذلك فى الحال والمآل فلله الاختتام وعلى رسوله الصلوة والسلام لا سيما محمد خير الانام واله واصحابه الكرام ما اتفق الدايم بالدوام واختلف الليالى والايام

L. 61; 21 x 15. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani. Po rubovima ima dopuna, ispravaka i istaknutih riječi. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst, deblji; povez polukožni, s preklopom.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Ispod kolofona o završetku djela nalazi se dova za bolje pamćenje.

Na listovima 62 - 64. je odlomak iz nekog djela, na turskom jeziku, pod naslovom: فى ذكر تناسب اعضائه وشمائله عم tj. opis Alejhisselamovih dijelova tijela i njegovim osobinama, a po pričanju h. Alije, četvrtog halife.

Na kraju svog rukopisa je jedna definicija. Na posljednjem zaštitnom listu je ime nekog Erzenğānī Ḫōğā Muṣṭafā-efendi, godina 1193/1779. Na kraju je komentar i dova za otklanjanje sihire.

3579. 861.

حسن المحاضرة فى اخبار مصر والقاهرة

Ḥusn al-muḥāḍara fī aḫbār Miṣr we al-Qāhira

Iscrpna istorija Egipta. Autor prvo iznosi geografske i povjesne odnose u zemlji od najstarijih vremena, zatim nabraja znamenite ličnosti koje su se u zemlji nalazile i drugo. Napisao 'Abdurraḥmān b. Abū Bekr as-Suyūṭī, umro 911/1505.

Ḥ Ḫ I, 667; Ahlwardt IX, 9823; Köprülü I, 1070.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى فاوت بين العباد وفضل بعض خلقه على بعض . . . هذا كتاب سميته حسن المحاضرة فى اخبار مصر والقاهرة

Naš primjerak se sastoji iz dva dijela, ali na kraju drugog dijela pisac veli da slijedi i treći dio, kojeg mi ne posjedujemo.

Posljednji naslov u drugom dijelu glasi: ذكر امراء مصر من بنى عبيد

L. 288; 18 x 13,5. *Nasḫ*, starinski, teško čitljiv. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao 'Alī b. 'Abdulqādir b. Muḥammad b. Muḥammad 'Alī at-Tūhī aš-Šāfi'ī, u vremenu od 912-913/1506-1507.

Na prvom zaštitnom listu su imena ranijih vlasnika knjige: Sulaymān b. al-ḥāğğ Muḥammad-efendi, poznat kao Qarawīzāde i neki Veliyuddīn, godine 1236/1820., te bilješka o uvakufljenju.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i ime pisca, napisano crvenim mastilom, bilješke o uvakufljenju, imena ranijih vlasnika: Yūsuf, kadija pobjedonosne vojske u Anadoliji, godine 954/1547., cijena knjige (3315) i Yūsuf, kadija u to vrijeme u Uskudaru, godina 990/1582.

Uvakufio, za Ayni-begov mekteb u Sarajevu, Muṣṭafā b. Muharrem Fočo, kalfabaše, godina 1245/1829.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3580. 6972.

الشماريخ فى علم التاريخ

aš-Šamārīḫ fī 'ilm at-tawārīḫ

Risala o počecima i važnosti istorije. Napisao Ğalāluddīn 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505. (v. II, 850,12).

Početak:

اوله: الحمد لله ذى الفضل الشامل العالم . . . وبعد فقد وقفت لبعض شيوخنا على كتاب فى علم التاريخ . . .

Završetak:

آخره: و تقول السنة لاى يوم عددته الى مثله فقد فيه نصف الشتاء ونصف الصيف واما العام فلا يكون الا صيفا وشتاء

L. 17; 18 x 12. *Nasḫ*, noviji. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez kartonski.

Prepisao iz štampanog primjerka (Layden, 1894.) Meḥmed b. Muḥamed Handžić, u Kairu 1346/1927.

(انتهى كتابه على يد العبد الضعيف الراجى . . . محمد بن محمد الخانجى السرايى البوسنوى الازهرى بمصر القاهرة سنة ست واربعين وثلثمائة والف)

Iz zbirke Mehmeda Handžića.

3581. 1267.

الوسيلة الى معرفة الاوائل

Al-wasīla ilā m'arifat al-awā'il

"Knjiga početka" - o tom, što se najprije u svijetu dogodilo i ko je prvi šta učinio ili izumio. Napisao Ǧalāluddīn 'Abdurraḥmān b. Abū Bakr as-Suyūṭī, umro 911/1505. (v. III, 2111,1).

L. 32; 21 x 13. *Nasḫ* s malom primjesom *ta'līqa*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Naslov je na početku napisan zlatnim slovima. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je debljom zlatnom linijom, a ostale stranice tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao Mas'ūd b. Ibrāhīm b. Amrullāh b. 'Abdī b. Durmiš al-Istanbūlī, 1064/1654.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, nazivi poglavlja, pisani crvenim mastilom, stihovi na arapskom jeziku i drugo.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3582. 3100.

محاضرة الاوائل ومسامرة الاواخر

Muḥāḍarat al-awā'il wa musāmarat al-awāḫir

Djela u kome se navode događaji koji su se prvi put zbili i ko je šta prvi učinio u istoriji. Napisao Šejḫ 'Alī Dede b. Muṣṭafā al-Bosnawī al-Mostārī (iz Mostara), umro 1007/1598. (v. I, 756,2, str. 524).

Početak:

اوله: باسم الاول والآخر الباطن الظاهر نحمده بلسان الحمد وكل حامد ... وبعد لما اطلعت على كتاب لطيف فى المعرفة الاوائل للامام الخير الهمام ... وسميتها بمحاضرة الاوائل ومسامرة الاواخر ...

Završetak:

آخر: الحمد صدر كل كتاب وتوكل خطاب وبه تم الكتاب وفقنا الله الى طريق الرضى والصواب وحسبنا الله ونعم الوكيل نعم المولى ونعم النصير ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم. تمت الكتاب.

L. 289; 17,5 x 11. *Nasḫ*, pisan vještom rukom kaligrafa. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama i obrubljen je jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez polukožni, s preklopom.

Prepisivač i godina prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i ime ranijeg vlasnika Muḥammad 'Iṣāmuddīn b. 'Abdullāh al-Bosnawī.

Na 290 - 291. listu su bilješke na arapskom i turskom jeziku iz okultizma.

Uvakufio Salim ef. Muftić 1357/1939. (v. pečat na prvom zaštitnom listu).

3583. 1655.

محاضرة الاوائل ومسامرة الاواخر

Muḥāḍarat al-awā'il wa musāmarat al-awāḫir

L. 136; 21 x 15. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna, ispravaka i istaknutih riječi. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

Prepisao Yūsuf al-Ǧanā'ī (ili Ǧunā'ī), 998/1589., dakle, za života autora ovog djela. (يوسف الجنائى)

Na naslovnoj stranici je naziv djela, napisan rukom 'Abdullāh-efendije Kantamirije (tu je i njegov znak zvijezda petokraka) i Mehmeda Handžića.

Na kraju je ime ranijeg vlasnika: Islām b. Ḥasan, učenik nekog profesora Muḥammad b. Ḥaydara.

Na posljednjem zaštitnom listu je poglavje o kradljivcu, na arapskom jeziku.

Iz biblioteke 'Abdullāh-efendija Kantamirija.

3584. 6605.

محاضرة الاوائل ومسامرة الاواخر

Muḥāḍarat al-awā'il wa musāmarat al-awāḫir

Djelo je poslije prvog lista nepotpuno.

L. 128; 20 x 13. *Ta'līq*, sitniji. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, glat, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, sa utisnutim ornamentima na sredini korica.

Datum i ime prepisivača nisu navedeni, ali prijepis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz ostavštine Muhamed Šefket-ef. Kurta, tuzlanskog muftije.

3585. 210.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 90 + 9 - 305 = 386 (Drugi dio ima folijaciju). *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, različite debljine, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 1 - 90.

تاريخ الانبياء
Tāriḫ al-anbiyā'

Fragment neke istorije, na arapskom jeziku, o božijim poslanicima, od nama nepoznatog pisca. Naslovi i poglavlja su isti ili slični kao u djelu pod tačkom dva, ali tekst nije isti.

Početak:

اوله : غير انه مما فى قلبك من رؤياك تصور لك جسدا فلما قال كان من الغد اتاه ذلك الملك يعينه على حالته الاولة وقال له . . .

2. L. 1 - 305.

كامل التواريخ (تاريخ ابن اثير)
Kāmil at-tawārīḫ

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص فى اوله

Prvi svezak opširnije istorije od prvih vremena do 629/1241. Ovaj naš prvi svezak obuhvata vrijeme do 79/698. godine. Napisao 'Alī b.Muḥammad Ibn Aṯīr, umro 630/1242. godine.

Ḥ Ḫ I, 277; II, 1380; A M I, 706; Ahlwardt IX, 9438.

Prvi podnaslov, napisan crvenim mastilom, je:

ذكر ابراهيم الخليل عليه السلام ومن كان فى عصره من ملوك العجم

Početak:

اوله : وولد على عهد رسول الله ﷺ وعبد الرحمن ابن عبد الله بن مسعود والله اعلم انتهت سنة تسع وسبعين وهذا آخر الاجزاء الاول من كتاب التاريخ .

Prepisao 'Abdullāh Dāwūd an-Nagafi 979/1572. godine.

Na posljednja da lista nalaze se bilješke, prenesene iz djela "Tariḫ al-ma'rūf bi as-Silsala" i "Agā'ib al-maḫlūqāt".

3586. 3389.

Zbirka (مجموع), *5*

L. 88; 21 x 15. *Nasḫ*, s primjesom *ta'līqa*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima dopuna, ispravaka i tumačenja dotičnog teksta. Tekst na stranicama, u posljednjem dijelu ove zbirke, obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

1. L. 1 - 4a.

اولاد الخلفاء الراشدين الاربعة
Awlād al-ḫulefā' ar-rāšidin al-arba'at

Djeca prvih četvorice halifa, od nama nepoznatog pisca. Gornji naslov je prema rukopisu kojeg je prepisivač zabilježio. Iz uvod se razumije da je ovo izbor iz nekog djela, pod naslovom "ar-Rijad"

Početak:

اوله : ذكر اولاد الاربعة الخلفاء الراشدين منتخبا من الرياض

Na 5a. listu su bilješke iz jezika.

2. L. 5b - 43.

شرح الدر اليتيم فى التجويد
Šarḫ ad-durr al-yatīm fī at-tağwīd

Komentar risale o tedžvidu. Osnovnu risalu napisao Muḥammad b. Pīr'Alī al-Birgawī, umro 981/1573. (v. I, 113,2), a ovaj komentar Šayḫ Aḥmad Fā'iẓ ar-Rūmī, umro 1041/1631. (v. I, 118,3).

Početak:

اوله : الحمد لله على نواله والصلوة على نبيه واله وبعد فان اولى ما يتوسل به الى نيل الغفران . . .

3. L. 43b - 44.

رسالة فى بيان اقسام الحكم وانها ثلاثة شرعى وعادى وعقلى

Risāla fī bayān aqsām al-ḥikam wa annahā ṯalāṯa šar'ī wa 'ādī wa 'aqlī

Kratka risala iz dogmatike. Napisao Muḥammad b. Yūsuf as-Sanūsī, umro 895/1489. Ova risala nije identična s onom koja je navedena u prvom svesku (I, 236,3). U našem primjerku ime pisca je navedeno na početku risale. Međutim, Köprülü (III, 720,22). navodi istu risalu, ali mu je pisac nepoznat.

Početak:

اوله: قال الشيخ ... محمد بن يوسف الحسنى السنوسى الحكم اثبات امر او نفيه وينقسم الى ثلاثة اقسام شرعى وعادى وعقلى ...

Završetak:

آخره: نهى تحريم او كراهة والخيانة عدم حفظها من ذلك والله اعلم لا رب غيره وصلى الله على سيدنا محمد واله وصحبه وسلم تسليما كثيرا الى يوم الدين والحمد لله رب العالمين.

4. L. 45b - 74.

الدقائق المحكمة فى شرح المقدمة

ad-Daqā'iq al-maḥkamat fī šarḥ al-muqaddimat

Komentar kasidi o tedžvidu. Kasidu je napisao Muḥammad b. Muḥammad al-Ġazarī, Ibn al-Ġazarī, umro 833/1429. (v. I, 113,1), a ovaj komentar Zaynuddīn Abū Yaḥyā Zakarijā b. Muḥammad al-Anṣārī al-Miṣrī, umro 926/1520. (v. I, 120,1).

Početak:

اوله: قال شيخ الاسلام والمسلمين ... ابو يحيى زكريا الانصارى ... الحمد لله الذى افتتح كتابه واجزل لمن جوده وعمل به ثوابه ...

Završetak:

آخره: الحمد لله والصلوة والسلام على سيدنا محمد واله وصحبه وسلم ...

5. L. 78b - 88.

المقدمة الجزرية فى التجويد

al-Muqaddimat al-Ġazariyyat fī at-taǧwīd

Kasida o tedžvidu na koju je napisan gornji komentar.

Cijelu zbirku, sudeći prema rukopisu, prepisao je Aḥmad b. Muḥammad, vā'iāẓ u džamiji Mu'ayyad (lokacija nam je nepoznata), u četvrtak mjeseca šabana 1141/1728. (v. bilješku na 74b. i 78b. listu).

Na 77a. listu je bilješka, na arapskom jeziku, o 17 mjesta u Kur'anu gdje treba zastati prilikom učenja istog.

Na prvom zaštitnom listu je neka nejasna bilješka, na turskom jeziku, oštećena i jednim dijelom zalijepljena papirom za prvu koricu, a datirana je 1189/1775.

Na naslovnoj stranici su nazivi nekih djela u ovoj zbirci, bilješka i pečat vakifa i pečat Fejzijje medrese u Travniku.

Na kraju je sedam neispisanih listova.

Uvakufio, za Elči Ibrahim-pašinu medresu u Travniku, Derviš Muḥammad b. Muṣṭafā b. al-Ḥāǧǧ 'Alī b. Maḥmūd b. al-Ḥāǧǧ 'Alī, 1289/1872.

Iz navedene Fejzijje medrese u Travniku.

b) Istorija

turski

3587. 4689.

حديقة السعداء

Ḥadīqat as-su'adā'

"Perivoj sretnika" - istorije šehida od poslanikove loze (Hasana i Husejina). Napisao Meḥmed b. Sulaymān Fazūlī, umro 970/1562. Naime, prvo je Ḥusayn b. 'alī al-Kāšifī (umro 910/1505.) napisao djelo na perzijskom jeziku pod naslovom "Rewḫat aš-šuhedā'" (v. III, 2345), gdje smo ga greškom svrstali u tursko rukopise, pa je kasnije navedeni Fazulija preveo ovo djelo i mnoge stvari dodao, tako da se smatra kao originalno djelo.

Ḥ Ḫ I, 926; Rieu, 39; Flügel II, 213; Karatay t, 1142; M. Götz, 242.

Početak:

اوله: رب اشرح لى صدرى ويسر لى امرى واحلل عقدة من لسانى يفقهوا قولى . . .

يا رب ره عشقگده بنى شيدا قيل   احكام عبادتك بكا اجرا قيل

Završetak:

آخره: كل اى حال تكلمدن خبردار   ترحم قيل تعرض قلمه ز نهار

L. 230; 25 x 15,5. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom i povezan je kustodama. Papir plav i bijel, glat; povez kožni, s preklopom, malo oštećen. na sredini korica i preklopu imaju utisnute pozlaćene rozete.

Prepisao Muḥammad b. Ibrāhīm iz Donje Tuzle, mjeseca zulkadeta 1257/1843.

(وسوده العبد الفقير . . . محمد بن ابراهيم المتمكن فى طوزلهء زير غفر الله ذنوبهما . . . وقد وقع الفراغ من تسويد هذه الكتاب فى شهر ذى القعدة سنة تسع وخمسين ومائتين والف)

Na kraju su poučne izreke i stihovi.

3588. 6064.

جامع (جوامع) الحكايات ولامع الروايات

Ǧāmi' (Ǧawāmi') al-ḥikāyāt wa lāmi' ar-riwāyāt

Djelo je na kraju nepotpuno.

Istorija i biografija, pisano u vidu priča. Osnovno djelo na perzijskom jeziku napisao Nūruddīn Muḥammad 'Avrī 625/1228., a na turski jezik, po nalogu sultana Bayazida b. Sulayman-hana, prevo Ṣāliḥ b. Ǧalāl, umro 973/1565. godine.

Ḥ Ḫ I, 540; Flügel I, 413; Karatay p, 872; Wiesbaden XIII 3, 319.

Početak:

اوله: حمد وثنا شول صانع قديم وحكيم عليمه مختصدر جلّ وعلاكه كنت كنزا مخفيا سرابرده سنده نهان ايكن

L. 218 (originalna folijacija); 29,5 x 20. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi i kur'anski ajeti pisani su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, pa je i pismo djelomično oštećeno; povez polukožni, oštećen i rastavljen od listova.

Nema datuma prepisa i imena prepisivača, jer i samo djelo nema završetka, ali smatramo da rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na prvom zaštitnom listu napisan je olovkom naslov djela i ime ranijeg vlasnika knjige: Ḥamdī-efendija Čohadžić, muderris, godina 1334/1915.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3589. 7357.

زبدة التواريخ

Zubdat at-tawārīḫ

Djelo je na početku nepotpuno skoro za polovinu djela, što se vidi po numerisanim listovima.

Istorija božijih poslanika, od nama nepoznatog pisca. Pisac je djelo završi 983/1575. godine.

Mnogi izvori spominju ovaj naslov, ali uporeďujući naše djelo sa djelima koje navode izvori, naš rukopis nije isti kao kod njih, jer tekst djela i vrijeme nastanka nisu identični.

Početak:

اوله: بلكل كه نوح عليه السلام ملك بن منوشلحك اوغليدر اسمى ساكندر نوح عدم د دكلرى الله تعالى قورقوسندن نوحه سى

Završetak:

آخره: وقرلرى نبوت زمانه يتشديلر حتى عليه السلامله يكه هجرت ايلدر المنه لله تعالى كه بو كتاب زبدة التواريخ سنة ثلث وثمانين وتسعمائة محرم الحرامنده عنايت حقله تمام اولدى

L. 138. (275 originalna folijacija); *Nasḫ - ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenimmastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez plolukožni.

Prepisao Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Muṣṭafā, u Banja Luci, 21. rebiulevvela 1207/1853. godine.

(خصوصا بو تأليف وتسطير وتمنيق وتحرير مجمع غزاة دار وديار ومنبع ثقاة مجاهدين اقطار اولان لواء بوسنه ده بانه لوقه نام قصبه ده واقع اولدى. قد وقع الفراغ ... ابراهيم ابن الحاج مصطفى)

Na početku je ispisan sadržaj djela.

3590. 1905.

غزوات ترياكى غازى حسن پاشا (تاريخ قنيژه)

Gazevat-i teryākī Gazi Ḥasan-paša (Tārīḫ Qaniža)

Istorija vojnih Ḥasan-paše ili istorija Kaniže. Napisao Ǧa'far Ayni-beg 1000/1592. Prema pristupačnim izvorima umro je 1023/1605.

Oba navedena naslova izvori različito navode, a većina ih ne spominje ime autora. Međutim, Mehmed Tahir (O.M. III, 41) i Mehmed Handžić (36 - 37) navode ovoga pisca i njegova djela i vele da je to djed poznatog istoričara Ibrahima Pečevije, kao i da je porijeklom iz Bosne.

O.M. III, 41; Rieu, 62a; Blochet I, str. 245; Handžić, 36-37; B. Flemming XIII 1, 146; Blašković, 450, str. 326-327.

Početak:

اوله: كم من فئة قليلت (!) غلبت من فيه ت (!) كسيرت (!) باذن الله والله مع الصابرين امدى آزلر چو قلقه غالب ليدن ...

Završetak:

آخره: ايمدى معلوم اوله كه مرحوم غازى حسن پاشانك غزوات نامه سيدر بو فقير قنيژه غزواتين (؟) يازوب اوقويانلر وايشدنلر بو فقيرى وغازى حسن پاشاىٔ خير دعادن فراموش ايتميه لر

L. 54; 22,5 x 15. *Nasḫ*, s primjesom *ta'līqa*. Naslov je napisan crvenim mastilom, a rečenice su rastavljene malim crvenim krugom. U prepisu ima krupnih grešaka. Tekst je poezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao Abū Bakr, kadija, al-Visoqi (iz Visokog), 1184/1770.

(حرر فى غروه محرم سنه ١١٨٤ كتبه الفقير ابو بكر القاضى الويسوقى من يشاء (!) ومولدا ومسكنا يومئذ النائب بناحيهء ويسوقه . تمت تمام .)

Na početku su neki računi, nečiji lični pečati (teško čitljivi) i bilješka da je rukopis bio u vlasništvu Sejfudin Fehmi Kemure Sarajlije.

Na kraju su brojčane vrijednosti slova (Abğad), opet neki računi i bilješka na turskom jeziku, iz koje se razumije da je neki 'Abdullāh b. 'Oṯmān iz džemate (...? nečitljivo), iz nahije Zenica uzeo nešto u zajam, godine 1264/1847.

3591. 3361.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 86; Nasḫ i riqa, od različitih prepisivača. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, čvrst, malo oštećen; povez kožni.

1. L. 1 - 48.

غزوات ترياكى غازى حسن پاشا (تاريخ قنيژه)
Gazevat-i teryākī Gazi Ḥasan-paša (Tārīḫ Qaniža)

Naslov u rukopisu je: واقعات پچوى تواريخ ترياكى حسن پاشا

Prepisao Muṣṭafā b. Abū Bakr, 1240/1824.

2. L. 52b - 86.

انشاء
Inšā'

Zbirka zvaničnih dokumenata i pisama, od nepoznatog sabirača. Većina dokumenata odnosi se na gradove iz Bosne, a veći broj od njih je nastao 1199/1784. godine.

Početak:

اوله : الحمد لله رب العلمين والصلوة والسلام على محمد واله اجمعين وبعد اخوان صفا وخلادن ووفادن بعض تسوير مكتوب . . .

Ovu zbirku dokumenata i pisama prepisao je neki nepoznati prepisivač u XIX stoljeću.

Na listovima 48b - 52a. su bilješke o osvajanju Krita, neki istorijski podaci o ovom ostrvu, prepis jednog pisma, fetve, dove i beznačajne bilješke. Na kraju su neki računi, dove i prepis jednog pisma.

3592. 2223.

زبدة النصايح وعمدة التواريخ
Zubda an-naṣā'iḥ wa 'umda at-tawārīḫ

Naslov u rukopisu, prije besmele, napisan crvenim mastilom, glasi: هذا رساله شريف جعفر عيانى بودر

Etičko i istorijsko djelo. Napisao Ğa'far 'Iyānī (Aynī-beg) 1003/1594. Pisac je umro oko 1023/1619. (v. br. 1905)

O.M. III, 41; Karatay t I, 1526.

Početak:

اوله: حمد بى حد اول خلاّق عالمه كه . . . اما بعد اشو تراب اقدام علما وحاك دل فقرا . . . وسر دفتر ديوانى يعنى پچويلى جعفر عيانى ايله بين الاعيان مشار اليه بالبنان عبدنا توان سنه ثلث بعد الالف . . .

Završetak:

آخره: خاتمت الكتاب الحمد لله حمدا ثم حمدا اول ناظم منظوم كلام شريف . . . هركسه بقدر الاستعداد ذلك فضل الله يوتيه من يشاء . تمت تمام . . .

L. 78 ; 20,5 x 14. *Nasḫ* s primjesom *ta'līqa*, pisan uvježbanom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama i obrubljen je jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen, listovi skoro rastavljeni od poveza.

Prepisao al-Ḥāğğ Maḥmūd b. Muḥammad, spahija iz sela Godomil (Godomilje) - Rogatica, u srijedu, 29. šabana 1040/1631.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذه الرسالة الشريفة بيد الحاج محمود بن محمد سپاهى عن ساكن قريهء غودوميل يوم چهارشنبه . . . (؟) شهر شعبان شريفك يكرمى طقوزنجى كون سنه اربعين والف)

Na prvom zaštitnom listu su stihovi na turskom jeziku, koje je ovdje zabilježio Yaḥyā b. Zakariyā, kadija u carskom dvoru u Istanbulu, te opaske na navedene stihove koje su zabilježili 'Abul-ḥayy b. Muḥammad, kadija u vojnoj Rumeliji, 'Alī b. Maḥmūd, poznat kao Sinānīzāde, muderris u Sulejmaniji medresi i 'Abdulkarīm, imam.

Na drugom zaštitnom listu je popis djela, iz kojih je autor crpio gradu za pisanje svog djela (28 djela). Na kraju su tri neispisana lista.

3593. 7533.

تاريخ پچوى

Tariḥi Pečevi

Djelo je na kraju nepotpuno.

Istorija Turske carevine od početka vladavine Sulejmana II 928/1520. do smrti Murata IV 1049/1640. Napisao Ibrāhīm Pečevī, umro 1059/1649.

Karatay t I, 764; O.M. III, 32; Wiesbaden XIII 1, 149; Šabanović: Književnost Muslimana..., 290.

Početak:

اوله: حمدا لرب جليل من عبد ذليل وسلاما على حبيب فايق من محب صادق . . .

L. 301 (originalna folijacija); 20,5 x 14. *Ta'līq* i *divanija*, teško čitljivi. Istaknute riječi u tekstu i po rubovima pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, djelomično oštećen; bez poveza koji je otkinut i zagubljen.

Pošto nema završetka, datum prijepisa i ime prepisivača su nepoznati, ali smatramo da prijepis potječe iz XVII stoljeća.

Na prvih pet listova ispisan je hronološki sadržaj djela, a na naslovnoj stranici ime ranijeg vlasnika i njegov lični pečat:

Muḥammad b. Muḥammad, poznat kao Išči (!) Našizāde. Ispod ovog imena je brisano ime drugog vlasnika.

3594. 94.

تاريخ پچوى

Tarih-i Peçevi

Drugi svezak Istorije Ibrahim-paše Pečevije, a obuhvata istoriju Turske carevine od početka vladavine Sulejmana II 926/1520. do smrti Murata IV 1049/1640. Pečevija je umro oko 1061/1651. godine u Pečiju. Ovaj istoričaj je porijeklom iz Bosne, a službovao je u raznim mjestima i na raznim položajima, pa je i 1046./1637. godine bio određen za bosanskog defterdara.

Karatay t I, 764; G.M. III, 32; H. Šabanović: Književnost Muslimana..., 290.

Početak:

اوله: در ذكر سلطنت سلطان مراد خان ابن سلطان سليم خان المغفور ولادت باسعادتلرى سنه ثلث وخمسين وتسعمائة . . .

Završetak:

آخره: حمايت فقرا ومسلمين ايدى كناهلريله مؤخذه ايتميه بلكه لطف واحسانيله معامله ايدوب عدالتيله مجازات بيورميه بلطفه وكرمه تعالى

L. 153 (305 numerisanih stranica); 33 x 21. *Ta'līq*. Papir bijel, tanak i skoro providan; povez kartonski, s platnenim hrbatom.

Prepisao (iz štampanog primjerka) Muḥamed-Enverī Kadić u Sarajevu, 7. zil-hidže 1347/1929. godine.

(وانا الفقير قاضى زاده محمّد انورى ابن بكر صدقى ابن ثابت افندى ابن اسماعيل افندى فى بلدة سراى بوسنه . تمت تحريره فى ٧ ذى الحجة سنه ١٣٤٧).

Na prva tri nenumerisana lista ispisan je sadržaj ovog sveska.

Iz kolekcije navedenog prepisivača.

3595. 2158.

تقويم التواريخ

Taqwīm at-tawārīḫ

Hronološki događaji od stvaranja Adem a.s. do piščeve smrti. Napisao Muṣṭafā b. 'Abdullāh, Kātib Čelebī, Hadži Halifa, umro 1067/1657.

Ḥ Ḫ I, 469; Karatay t I, 529; Rieu t, 33b; B. Fleming XIII 1.36.

Početak:

اوله: حمد وثنا وشكر بى انتها اول مبدأ اوّل وعلايه كه فهرس غرايب كاينات . . .

Završetak:

آخره: فذلكه مقدمه سندن ذكر اولنان بيلك اوچيوز تاليفى كورب نتيجه سنى بو مدخلدن ضبط ايده لر والسلام . . .

L. 148; 20 x 14,5. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna. Ima umetnutih listova koje je pridodao Muhamed - Enveri Kadić, bivši vlasnik knjige. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kožni, s utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepisao Sayyid Muṣṭafā al-Āmedī, mjeseca rebiul-evvela 1099/1688.

Na početku ima stihova na turskom jeziku.

Iz kolekcije Muhamed-Enveri Kadića.

3596. 1384.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 218; 23 x 15,5. *Nasḫ*. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Tekst je obrubljen zlatnom linijom i povezan je kustodama. Prva stranica u drugom djelu ukrašena je lijepim unvanom, koji je vlagom oštećen. Ovakav ili sličan unvan bio je, vjerovatno, i na početku prvog djela, ali je početak ovog djela manjkav. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, povez kartonski, noviji.

1. L. 1 - 84.

حديقة الملوك

Ḥadīqat al-mulūk

Djelo je na početku nepotpuno.

Jedan dio osmanske istorije do vremena sultana Muṣṭafe III. Napisao turski pjesnik i istoričar Ṭa'ib Osmanzāde Aḥmed, umro 1136/1723.

O.M. II, 116; Karatay t I, 957; B. Flemming, 271.

Završetak:

آخره: ايكن غلغله اندازايله انداختهء سلطنت دنيا اولوب اسودهء بستر راحت اولدى رحمه الله تعالى عليه

2. L. 86b - 218.

حديقة الوزراء

Ḥadīqat al-wuzarā'

(v. br. 3667,2)

Oba djela, kako je zabilježeno na kraju kolofona u drugom djelu, prepisao Muḥammad Ṭāhir b. Aḥmad, 1163/1750. Međutim, sudeći po papiru i rukopisu, moglo bi biti da je rukopis mlađi, a da je navedena godina i ime prepisivača preneseni iz neke druge kopije.

3597. 6050.

تاريخ راشد

Tārīḫ-i Rāšid

Naslov u rukopisu je: هذا كتاب تواريخ راشد

Fragment jednog sveska osmanske istorije. Napisao Mehmed Rāšid-efendī, umro 1148/1735.

G.M. III, 55; Viesbaden XXX I,176.

Početak ovdje:

اوله: دلاوران عبد وبند وكافر كش وكبر رابادر دركاه معلايه جمع اولنه

L. 50 (originalna folijacija, listovi od 10 - 20 nisu ispisani); 25 x 14. *Ta'līq*, krupniji, pisan uvježbanom rukom prepisivača. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Prijepis potječe iz druge polovine XVIII stoljeća.

Na posljednjem zaštitnom listu je ima ranijeg vlasnika: Sayyid Muḥammad As'ad.

3598. 3007.

احوال غزوات بوسنه (غزوات حكيم اوغلى على پاشا)

Aḥvāl-i gazevāt-i Bosna - Gazevāt-i Ḥakīmōğlū 'Alī-paşa

Ratovanja, vojne, Hekimoglu Ali-paše ili borbe u Bosni (Boj pod Banja Lukom) 1149-1152/1737-1740. Napisao 'Omer-efendi Novljanin al-Bosnawi 1154/1742.

Tarih-Cografiya Yazmaları Katalogları II, 223; H. Šabanović: Književnost Muslimana... 690; F. Nametak, 197.

Početak:

اوله: چون ارادت عليهء اتليه زمرهء مؤمنين وموحدينه مبذول بى غايات غير ممنونه سى حمله يه اعلان

Završetak:

آخره: اشبو مجلده جمع ودرج وفوايدينى تعميم ايچون قلم نو خط فن طباعت ايله نسخه لرى توقير اولندى

L. 95; 17 x 10,5. *Nasḫ*, pisan vještom rukom kaligrafa. Tekst je povezan kustodama. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća.

3599. 1911.

احوال غزوات بوسنه (غزوات حكيم اوغلى على پاشا)

Aḥvāl-i gazevāt-i Bosna - Gazevāt-i Ḥakīmōğlū 'Alī-paşa

L. 57; 22 x 15. *Ta'līq*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, čvrst; povez polukožni, vanjski dio korica je izrađen u bojama.

Prepisao nepoznati prepisivač 1203/1788.

Uvakufo Muṣṭafa-beg b. Fayḍullāh-beg b. Ismā'īl-beg Dženetić, kao evladijet vakuf (bilješka i pečat na naslovnoj stranici).

Smatramo da je prepisivač otac vakifa.

3600. 6619.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 58; 19,5 x 14. *Nasḫ*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst u drugom djelu ove zbirke obrubljen je jednom tankom crvenom linijom. Ovo djelo je i vokalizirano. Imaju kustode. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom, tekst oštećen, listovi prosuti; povez polukožni, oštećen.

1. L - 38.

احوال غزوات بوسنه (غزوات حكيم اوغلى على پاشا)

Ahvāl-i gazevāt-i Bosna - Gazevāt-i Ḥakīmōğlū 'Alī-paşa

Djelo je na početku nepotpuno.

Naslov u rukopisu napisan je iznad podnaslova crvenim mastilom: غزوات وترتيبات حكيم باشى زاده على پاشا در ديار بوسنه

Završetak:

آخره: تمسكاتى مبادله اولندقده بوسنه عسكرينه دخى اذن ويريلوب والىء مشار اليه ايالت عسكريله بوسنه يه عودت ايلدى

2. L. 41 - 58.

تحفهء شاهدى

Tuḥfe-i Šāhidī

Djelo je na početku nepotpuno.

Perzijsko-tursko riječnik. Napisao Ibrāhīm b. Ṣāliḥ Šāhidī, umro 957/1550. (v. III, 2599,2).

Završetak:

آخره: شاهدى يه هر كيم ايلرسه دعا ايده محشرده شفاعت مصطفى

U prvom djelu prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni, a drugo djelo prepisao je 'Omar b. Ibrāhīm 1275/1858. godine.

Rukopis je donesen iz Gradske džamije u Tuzli.

3601. 3054.

احوال غزوات بوسنه (غزوات حكيم اوغلى على پاشا)

Ahvāl-i gazevāt-i Bosna - Gazevāt-i Ḥakīmōğlū 'Alī-paşa

L. 115; 17,5 x 12. *Nasḫ*, pisan vještom rukom kaligrafa. Poglavlja su pisana crvenim mastilom. Istaknute riječi nadvučene su crvenom ili crnom linijom. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst; povez kartonski.

Prepisao as-Sayyid Muḥammad Hāšim b. Dāwūd 'Arif al-Bosnawī, nastanjen u Sarajevu, 1292/1875.

(قد وقع الفراغ من تحرير هذا الكتاب بعون الله الملك الوهاب على يد الفقير الحقير السيد محمد هاشم بن داود عارف البوسنوى ساكنا بمدينة سراى بوسنه غفر لهما من شهر ربيع الاول سنة ١٢٩٢)

Ovaj primjerak prepisan je u potpunosti iz prethodnog rukopisa, pa i bilješke koje su na početku djela.

Na prvom zaštitnom listu je bilješka iz koje se razumije da je ovaj rukopis bio u vlasništvu nekog Muidović Sa'dullah-age.

Potpis njegovog sina Sa'ida i godina 1332/1913.

3602. 6056.

Zbirka (مجموع), *12*

L. 106 (numerisano 212 stranica); 27 x 17. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir bijel, glat; povez kartonski.

1. L. 1 - 8.

اوستريا دولتى ايله دولت عليه عثمانيه بيننده سنة ١١٥٦ تارخنده بلغراد صحراسنده منعقد معاهده نامه نك صورتى

Avusturya devleti ile devlet-i aliyye-i Osmâniyye beyninde sene 1156 tarihinde Belgrad sahrasında mün'kid muâhade-nâmenin sûreti

Prijepis Ugovora sklopljen između Austrije i Otomanske imperije 1152/1739. godine.

2. L. 19 - 20.

پادشاه اسلام طرفندن نمچه امپراطورینه تسیار قیلنان
جوابنامه نك صورتی سنة ۱۰۷۰ / *1659*

Pâdişâh-i islâm tarafından Nemçe imparatoruna tisyâr kılınan cevâb-nâmenin sureti sene 1070/1659

Prijepis odgovora koji je upućen njemačkom caru od strane islamskog vladara, godine 1070/1659.

3. L. 20b - 21.

نمچه چساری جانبندن سلطان محمد خان رابع
ابن ابراهیم خانه عقد صلح ایچون مکتوبك صورتی

Nemçe çesarı cânikinden Sultan Mehmed Hân-ı râbi' ibn İbrâhim Hân'a akd-i sulh içün mektübun sureti

Prijepis pisma za mirovni ugovor od strane njemačkog cara sultanu Mehmedu-hanu IV, sinu Ibrahima-hana.

4. L. 23 - 31.

انقصاد صلح بالکفار نمچه

Inkısâd-ı sulh bi-l-küffâr Nemçe

Prekid mira sa njemačkim nevjernicima.
Početak:

اوله : سابقا لالا محمد پاشادن صکره نمچه ایله مصالحه امری وزیر مراد باشانك دولت علیه واوستریا دولتله

5. L. 32 - 33.

عقد اولنان مقاوله نامه نك صورتی

Akd olunan mukâvele-nâmenin sūreti

Prijepis ugovora koji je sklopjen između Austrije i Turske 1879. godine.
Početak:

دولت علیه واوستریا مع مجارستان دولتلری برلین معاهده سنك یکرمی بشنجی ماده سنده شروط . . .

6. L. 35 - 36a

محمد نرکسی افندینك ترجمهء حالی

Muhammed Nerkisî efendinin tercüme-i hâli

Biografija sarajevskog pjesnika Muhameda Nerkesije (umro 1045/1636), od nama nepoznatog pisca.
Početak:

اوله : افندی مومی الیه نرکسی احمد افندی نامنده برزات عالقدر . . .

7. L. 36b - 74.

الوصف الکامل فی احوال الوزیر العادل

al-Vaṣf al-kâmil fī aḥvāl al-vazīr al-'ādil

Savršen opis života pravednog vezira. Prikazuje život i djelovanje bosanskog vezira i budimskog namjesnika Bošnjaka Murteza-paše Novošeherije, umro 1045/1636. Napisao gore spomenuti Muḥammad b. Aḥmad Nerkesī 1038/1629. godine, kada je bio kadija u Banja Luci.
H. Šabanović: Književ. Muslimana..., 236-237; O.M.II, 440; Karatay t I, 1255.
Početak:

اوله : الحمد لله الذی جعل الجنة تحت ظلال السیوف . . .

Naš primjerak prepisan je iz kopije koja je prepisana 1072/1661. godine, što se vidi iz kolofona na kraju djela.
Stranice od 148-168. su neispisane.

8. L. 85a

شیخ حسن قائمی

Šayḫ Ḥasan Qâ'imī

Biografija sarajevskog pjesnika Ḥasana Kaimije, od nama nepoznatog pisca.
Početak:

اوله : مدینهء سرای بوسنه ده آیاس پاشا محله سنده ۱۰٤۱ تاریخنده تولد ایدوب . . .

9. L. 86 - 88.

ترجمهء حال حکیم اوغلی علی پاشا وتاریخ وفاتی

Tercüme-i hâl-i Hekimoğlu Alī Paşa ve tarih-i vefâtı

Biografija Ḥakīm Oglū 'Ali-paše, od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله : صاحب وقوف اولان ارباب ...

10. L. 89 - 90.

مولوی درگاهی

Mevlevī der gâhī

Istorijat mevlevijske tekije na Bendbaši koju je sagradio Isa-beg, od nepoznatog pisca.

Početak:

اوله : غازی عیسی بك بن اسحق بك بوسنه سنجاغی بکی ایکن سائر خیرات وحسناتیله ٨٥٨ تاریخنده درگاه مذکوری بنا ایدوب

11. L. 91.

تعمیرات عقار وقف عیسی بك

Ta'mīrat 'aqqar-i vakf-i 'Īsa-beg

Opravke nekretnina Isa-begova vakufa iz 1108/1695. godine.

Početak:

اوله : مدینهء سرایده خیرات جمیله وحسنات جزیله صاحبی مرحوم ومغفور له غازی عیسی بك وقفنه ...

12. L. 92 - 100.

مرحوم درویش میلی افندی

Merhum Derviš Meylī efendī

Biografija i poezija sarajevskog pjesnika Mehmed Mejli-efendije, umro 1195/1781. godine.

Početak:

اوله : سرای بوسنه شعرای مشهوره سندن اولوب ١١٩٥ تاریخنده وفات ایدن مرحوم درویش محمد میلی افندی ...

Cijelu zbirku prepisao Šejh Sejfudin Fehmi Kemura, koji je bio i vlasnik ovog rukopisa, što se vidi iz njegovog ličnog pečata koji se nalazi na više mjesta u rukopisu.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3603. 611.

صربلو رعایانك طغیان وتنکیلی وبلغراد قلعه سنك سورت استخلاصی

Ṣrblū re'āyanin ṭugyān ve tenkīlī ve

Belgrād qal'asinin suret-i istiḫlāṣī

Ustanak srpske raje i njeno potčinjavanje i način oslobođenja Beograda. Napisao Ṣāliḥ Ṣidqī b. Maḥmūd Ćehajić - Mahmudkadić, umro u Sarajevu 1229/1814. Djelo je autograf.

H. Šabanović: Književnost Muslimana..., 553.

Početak:

اوله: اللهم لا سهل الا ما جعلته سهلا

سبب تحریر مقال وموجب تسطیر احوال بودرکه چونکه حضرت الناصرینك عون وعنایتی معین ودستکیر وجناب حضرت سید المرسلینك امدادی ...

Završetak:

آخره: الحمد لله علی التمام وللرسول افضل السلام قد وقع الجمع والاتمام بعون الله الملك العلام.

تمت تمام. تحریرا فی شهر محرم الحرام لسنة تسع وعشرون ومائتین والف عام من هجرت النبی علیه الصلوة والسلام. سوّده الفقیر المذنب ... صالح صدقی القاضی ابن محمود القاضی عن سرای بوسنه عفی عنهما.

L. 32; 24 x 15,5. *Nasḫ* s nešto *ta'līqa*, teže čitljiv, a na nekim mjestima tekst je brisan crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i bilješke iz istorije, koje se odnose na samo djelo.

Iz kolekcije Muhamed-Enveri Kadića.

3604-3607. 7551-7554.

تاریخ بوسنه وهرسك

Tārīḫ-i Bosna ve Hersek

Povijest Bosne i Hercegovine pod osmanskom vladavinom,[1] u četiri sveska. Napisao Sālih Ṣidqī b. al-Ḥağğ Ḥusayn b. Fadlullāh Hadžihusejnović, Muvekkit, umro 12. marta 1888. godine u Sarajevu.

H.Šabanović: Književnost Muslimana..., 592 - 599.

1 - Preveo na bosanski jezik: Abdulah Polimac. Djelo je u štampi u izdanju G.H.B.

Početak:

اوله: حمد وثناء بى غايه وشكر وسپاس بى هنايه اول حضرت خداى بى همتابه جل شانه وتعالى . . . اما بعد اشبو جريدهء جديده ومجموعهء مفيده نك سبب ترتيب وتسطيرى بودر . . . فقير بى بضاعه وحقير عديم الاستطاعه صالح صدقى بن الحاج حسين بن فضل الله سرايى

Završetak (IV sv. 1.203):

آخره: وقتيله نيقسيك امدادينه يتشه ميوب قلعهء مزبوره دشمانك يراستيلاسنه دوشديكنى ايشتدكده ايلرويه كيتمكدن اختراز ايدوب يواش يواش كيرويه چكلدى

I sv. L. 207; 33 x 20,5. *Ta'līq*. Papir tamnobijel, noviji; povez kartonski.

Ovaj prvi svezak obuhvata ukratko povijest Bosne "od Kulina bana do pada pod tursku vlast" i prvo razdoblje turske vlasti.

Drugim riječima kazano,obuhvata period od 575/1179. do 1046/1636. godine.

II sv. L. 234. Obuhvata period od 1047/1637. do 1215/1800. godine.

III sv. L. 201. Obuhvata period od 1216/1801. do 1262/1846. godine.

IV sv. L. 204. Obuhvata period od 1262/1846. do 1294/1877. godine.

Cijelo djelo prepisao Muhamed Ebveri Kadić, bez oznake datuma.

Djelo je pripadalo njegovoj zbirci koja se sada nalazi u ovoj biblioteci.

3608 1156.

تاريخچهء وقوعات هرسك

Tāribçe-i vukuat Hersek

Mala istorija događaja u Hercegovini. Napisao Ḥusayn Bračkovič Trebinlī (iz Trebnje) 1312/1895.

Djelo je autograf. Podijeljeno je na Predgovor, tri poglavlja i Dodatak. U Predgovoru autor kaže da se oslanjao na ono što je, kao državni službenik sam znao ili od pouzdanih lica čuo. U prvom poglavlju se govori o upravi Ali-paša Rizvanbegovića u Hercegovini, u drugom o hercegovačkim i crnogorskim ustancima, kao i o ulasku sultanove vojske u Mostar za vrijeme Omer-paše Latasa, a u trećem o okupaciji Hercegovine od strane austrougarske vojske.

U Dodatku govori o civilnoj upravi u Hercegovini.[1]

H. Šabanović: Književnost Muslimana..., 600

Početak:

اوله: جناب مقلب الاحوال والامور جلت عظمة حضرتلرينك ارادهء ازليه سيله وطنمز اولان وحسب للوقع اوزرندن پك چوق وقوعات وانقلابات كچمش بولنان طاشلى وقانلى هرسك . . .

Završetak:

آخره: يتمش بش تاريخنده موستارده بر باب تلغرافخانه كشاد اولنديغى كبى مؤخرا بهر قضا مركزنده بربر تلغرافخانه كشاد اولنمشدر.

L. 34; 21 x 14. *Riq'a*. Naslov djela napisan je crvenim mastilom na početku i crnim mastilom na prvom zaštitnom listu. Papir kariran, noviji; povez kartonski.

Iz kolekcije Muhamed Enveri Kadića.

3609-3636. 7301-7328.

تاريخ انورى

Tarih-i Enveri

Hronika događaja u Bosni i Hercegovini koje je bilježio, sabrao i napisao Muhame Enveri Kadić iz Sarajeva, umro 1931. godine.

Hronika obuhvata događaje u razdoblju od dolaska Turske u Evropu do pred piščevu smrt. Podatke je uzimao iz raznih štampanih i rukopisnih djela, dokumenata, sidžilla i drugih izvora, većinom na turskom jeziku, nešto na arapskom i još manje na bosanskom jeziku.

Djelo ima 28 svezaka, sa preko 11.000 lista (stranica). Sav ovaj materijal autor je strpljivo sabirao i pisao oko 50 godina.

Većina djela pisana je mastiljavom olovkom, a manji dio mastilom.

Rukopis je autograf.

Početak:

اوله: سلطان مراد خداوندكار وقتنده آل عثمان دولتى غربده شهرت ويردكده خداوندكار غازى سائر نظام مملكتله تيمارلو وسپاهى اوصولنده ترتيبنه باقمده ايكن.

1 - Preveo na bosanski jezik: Zejnil Fajić i djelo je objavljeno u POF-u Orijentalnog instituta u Sarajevu, sv. 34/1985, str. 163-200. Postoji i separat.

L. 10.980; 33 x 205. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Po rubovima, na nekim listovima ima dopuna. Tekst je pisan, u većini djela, samo na jednoj stranici (b listu). Papir bijel, tanak, skoro providan, a ima i debljeg; povez polukožni.

I svezak. L. 325. Obuhvata period od 766-964/1364-1556. godine.
II svezak. L. 385. Period 963-1000/1555-1591.
III svezak. L. 420. Period 1001-1056/1592-1646.
IV svezak. L. 526. Period 1057-1109/1647-1697.
V svezak. L. 368. Period 1110-1148/1698-1735.
VI svezak. L. 442. Period 1149-1169/1736-1755.
VII svezak. L. 375. Period 1170-1181/1756-1767.
VIII svezak. L. 380. Period 1182-1186/1768-1772.
IX svezak. L. 405. Period 1187-1191/1773-1777.
X svezak. L. 360. Period 1191-1195/1777-1781.
XI svezak. L. 341. Period 1196-1200/1781-1785.
XII svezak. L. 383. Period 1200-1203/1785-1788.
XIII svezak. L. 373. Period 1203-1206/1788-1791.
XIV svezak. L. 435. Period 1207-1212/1792-1797.
XV svezak. L. 381. Period 1213-1216/1798-1801.
XVI svezak. L. 409. Period 1217-1221/1802-1806.
XVII svezak. L. 398. Period 1222-1226/1807-1811.
XVIII svezak. L. 401. Period 1227-1230/1812-1815.
XIX svezak. L. 400. Period 1231-1238/1815-1822.
XX svezak. L. 407. Period 1239-1245/1823-1829.
XXI svezak. L. 410. Period 1246-1250/1830-1834.
XXII svezak. L. 390. Period 1250-1255/1834-1839.
XXIII svezak. L. 384. Period 1256-1260/1840-1844.
XXIV svezak. L. 437. Period 1261-1266/1845-1849.
XXV svezak. L. 428. Period 1267-1280/1850-1863.
XXVI svezak. L. 405. Period 1281-1294/1864-1877.
XXVII svezak. L. 387. Period 1295-1320/1878-1902.
XXVIII svezak. L. 287. Period 1321-1346/1903-1927.
Iz autorove kolekcije.

b) Istorija

Djela čije vrijeme nastanka nije poznato

3637. 4420.

تاريخ طبرى ترجمه سى

Tarih-i Taberi tercemesi

Opća istorija islama od stvaranja čovjeka do 309/921. godine. Istoriju na arapskom jeziku, pod imenom "Tāriḫ al-umem va'l-mulūk", napisao je Abū Ǧa'far Muḥammad b. Ǧarīr at-Ṭabarī, umro 310/922. Kasnije je ova istorija prevedena na perzijski jezik, pa je ovaj i slijedeći naši primjerci prevod s perzijskog na turski jezik, od nepoznatog prevodioca. Prevod na turski jezik nastao je početkom XVI stoljeća.

H Ḫ I, 297; Flügel II, 103; Rieu t, 22; Karatay t, 463; B. Fleming XIII 1,1.

Početak:

اوله: شكر منت اول الله اولسون كيم بو مخلوقات يوغيكن وارايلدى ... بوندن صكره بو فقير ايدر اول سرور علما ومهتر فضلا محمد بن جرير الطبرى ...

Završetak:

آخره: صكره مقتدر بالله خلافت تختنده اوتروب عدل وداد اتمكه وايلو كلر احسانلر اتمكه مشغول اولدى تواريخ طبرينك دخى ترجمه سى بواراده تمام اولدى.

Ovaj primjerak je komplet u jednom svesku, a sastoji se iz pet dijelova.

L. 502 (originalna folijacija); 30 x 21. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani, pisano nevještom rukom prepisivača. Sadržaj djela i prvu stranicu napisao je neki prepisivač mnogo ljepšim rukopisom, a kasnije je drugi prepisivač sve ostalo prepisao slabijim rukopisom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen je s po dvije tanke crvene linije. Imaju kustode. U prepisu ima grešaka. Papir tamnobijel, čvrst, različite debljine, oštećen.

Prepisivač i datum prepisa nisu naveeni, ali gledajući pismo i papir, smatramo da rukopis potječe iz druge polovine XVI stoljeća.

Na početku (prva tri lista) je sadržaj djela, a iznad samog početka su dva mala okrugla lična pečata, u kome čitamo ime Muḥammad b. Muẓafar.

Rukopis je porijeklom iz bivše medrese u Zvorniku.

3638. 467.

تاريخ طبرى ترجمه سى
Tarih-i Taberi tercemesi

Djelo je na kraju nepotpuno ناقص فى آخره. L. 396 (originalna folijacija); 27,5 x 19,5. *Nasḥ - ta'līq*, od različitih prepisivača. Djelo je, izgleda, bilo prosuto i nekompletno, pa je neko kasnije dopisao izgubljene listove, osim na kraju djela. Naslov i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a kur'anski ajeti nadvučeni su crvenom linijom. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, popravljan prilikom preuvezivanja; povez kartonski, s platnenim hrbatom.

Pošto je djelo na kraju nepotpuno, prepisivač i godina prepipisa su nepoznati, ali sudeći po pismu i papiru, smatramo da je iz istog perioda kao i predhodno djelo.

Na početku je sadržaj djela, napisan mnogo kasnije.

3639. 6956.

تاريخ طبرى ترجمه سى
Tārīh-i Ṭaberi tercemesi

Svezak prvi. جلد اول

Početak:

اول: شكر منت اول الله كه مخلوقاتى يوق ايكن واراتدى ... وندن صكره بو فقير ابدر اول سرور علما وبهتر فضلا محمد بن جرير الطبرى ...

Završetak:

آخره: اولدوكنزبر عجب حكايتى واردر ان شاء الله يزنده ذكر اولنور.

L. 237; 28 x 18. Pismo divanija, pisana vještom rukom kaligrafa. Kur'anski ajeti i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, deblji, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Prepis je završen 984/1576. godine.

Na prvom zaštitnom listu su biografski podaci o Taberiji i njegovom djelu, preneseni iz djela "Kašf aẓ-ẓunūn" od Hadži Ḫalife.

3640. 363.

تاريخ طبرى ترجمه سى
Tārīh-i Ṭaberi tercemesi

Karatay t I, 470.

Treći i peti dio u jednom svesku. الجلد الثالث والخامس

Početak III sveska:

اوله: علمادن شويله روايت اوليديكه ملوك طوائف زماننده چق درلو عجايبلر واقع اولمشدر ...

Prepisivač je od petog dijela počeo s poglavljem o smrti Muhamed a.s.

Početak V dijela:

اوله: راويان اخبار وحاكيان آثار شويله روايت ايدرلركه هجرت نبوينك اونيجى يلندى ذى الحجة آيتوك اويلنده محمد مصطفى ﷺ حجة الوداع ايلدى ...

L. 247; 29,5 x 20. *Nasḫ, ta'līq* i *rika'*, od nekoliko prepisivača. Naslovi i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom i povezan je kustodama. Papir bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, malo oštećen.

Prepisao, veći dio rukopisa, Muṣṭafā b. 'Oṯmān-beg, koncem džumadel-ahira 1023/1614., u blizini Kilije, u Besarabiji (Rusija), kako je to zabilježeno na kraju djela.

Uvakufio Muṣṭafa b. 'Oṯmān-beg, koncem džumadel-ahira 1023/1614., u blizini Kilije, u Besarabiji (Rusija), kako je to zabilježeno na kraju djela.

Uvakufio Muṣṭafā-beg b. Fayḏullāh-beg b. Ismā'īl-beg Dženetić, kao evladijjet vakuf, 1289/1872.

3641. 7526.

تاريخ طبرى ترجمه سى
Tārīh-i Ṭaberi tercemesi

Treći svezak. جلد ثالث

Djelo je na početku nepotpuno.

L. 399-2 (originalna filojacija); 29,5 x 20. *Nasḫ* sa primjesom *ta'līqa*, pisan vještom rukom kaligrafa. Poglavlja i istaknute riječi pi-

sane su crvenim mastilom. Tekst na stranicama obrubljen sa po jednom tankom crvenom linijom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom, listovi na kraju djela prilično oštećeni; povez polukožni, oštećen.

Prepisano poslije 1100/1688, što se vidi na kraju kolofona, gdje su na oštećenom listu ostale riječi stotina i hiljada.

Rukopis donesen iz Odbora Islamske zajednice u Jajcu.

3642-3643. 5810-5932.

بهجة التواريخ

Bahğat at-tawārīḫ

Djelo je na kraju nepotpuno.

Istorijsko djelo od postanka čovjeka na zemlji do piščevog vremena, odnosno istorije Osmanlija, napisao na perzijskom jeziku Šukrullāh b. aš-Šihāb Aḥmad ar-Rūmī 861/1456. godine, a ovo djelo preveo je na turski jezik Šā'ir Fārisī, čija nam je biografija nepoznata. Inače, djelo je podijeljeno na 13 poglavlja (bāb).

Treba napomenuti da je ovo djelo inventarisano kao dva djela pod gore navedenim brojevima, ali smo, prilikom obrane, ustanovili da se radi o jednom djelu, što se vidi po numerisanim listovima, rukopisu i veličini djela.

Ḥ Ḫ I, 257-8; O.M. I, 332; Aya Sofiya, 180; Esad-efendi,129.

Početak:

اوله: چون حضرت باريكن عزّه اسمه وجلّ ذكره اولدن ازليّه ومشيّده لم يزليّه سى بو امر اوزرينه ...

L. 379; 20 x 14. *Ta'līq - dīvānī*, pomiješani, teško čitljivo. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima listova ima ispravaka i dopuna. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, oštećen.

Pošto je djelo na kraju nepotpuno, datum prijepisa i ime prepisivača je nepoznato, ali je prijepis sačinjen prije 1061/1650, što zaključujemo po jednoj bilješci ranijeg vlasnika knjige, gdje je napisano njegovo ime, datum i ovalni pečat.

Na prvom zaštitnom listu su stihovi na turskom jeziku. Na četvtom je ime ranijeg vlasnika; Maḥmūd b. 'Alī b. Maḥmūd ... al-Bosnevi, godina 1117/1705, cijena knjige i podaci o djelu i piscu, pisano olovkom.

Na petom zaštitnom listu napisan je dva puta naslov djela, te imena i lični pečati ranijih vlasnika: al-ḥāğğ 'Alī al-Kātib, godina 1061/1650. i 1062/1652, Ibn 'Abdullāh Ḥusayn al-Muzaferī al-Bosnavī as-Sarāyī, godina 1123/1711. i Dervīš Ibrāhīm b. 'Abdullāh al-Muzaferī, godina 1163/1749.

Na naslovnoj stranici su, opet, imena i lični pečati ranijih vlasnika: gore spomenuti Dervīš Ibrahīm, Muḥammad b. Ḥasīb b. Ibrāhīm b. Muṣṭafā as-Sarāyī, godina 1231/1815. i bilješka da je knjiga kupljena za određenu svotu dirhema, godina 1118/1706.

Iz biblioteka Osman-efendije Sokolovića.

3644. 3380.

تاريخ خير الدين پاشا

Tārīḫ-i Ḫayruddīn-pāšā

Istorija koja obuhvata stanja i vojne vezira Hajrudin-paše od početka njegovog djelovanja, sve dok ga nije pozvao u Istanbul sultan Sulejman i unaprijedi ga u rang Kapetan-paše, od nama nepoznatog pisca. U našem rukopisu spominje se Sayyid Murād, kao pisac djela, ali o tome u izvorima nemamo nikakve potvrde.

Kairo t, 169; K.A. III, 2073.

Početak:

اوله: تبارك وتعالى ما يشاء فى الدنيا والآخرة مع اخبه من اوله والى آخره فى البر والبحر وتاليف سيد مراد رحمت الله عليه واسعة شكر وسپاس وحمد بى قياس اول خالق وجوده هر موجود ايچون اولسونكه ...

Završetak:

آخره: ... واكا داخى رعايت اولندى ينه تاليانه سنه نبوى عزم جزاير ايدوب كتدى والله اعلم بالصواب.

L. 187 (originalna folijacija); 20,5 x 14,5. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, čvrst; povez kartonski, noviji.

Prepisao Ḥasan b. Muḥammad (Mehmed), pisac carske klaonice, 28. dž. evvela 1030/1621.

Na početku i na kraju je prepis pisama, a na početku djela je ime ranijeg vlasnika Muṣṭfā Trebinli (Trebinjac) iz Sarajeva.

3645. 1072.

مقتل حسين

Maqtal-i Husain

Ubistvo h. Husejna, r.a., unuka Božijeg poslanika, u stihu, od nama nepoznatog pisca. Iz teksta na kraju djela razumijemo da je djelo završeno 760/1358. Autor se poziva, odnosno citira Lūṭ b. Yaḥyā Abū Munḫafa, koji je napisao jedno djelo pod istim naslovom. (K.A. VI, 4016). Flügel (I, 628) navodi isti naslov, ali naš primjerak nije identičan njegovom primjerku. Ostali pristupačni izvori ne navode ovakav naslov.

Početak:

اوله: اوّل الله ادنی ذکر ایده لوم قدرتندن معنیٔ فکر ایده لوم

Završetak:

آخره: چوق تمام اولدی وختم اولدی کلام
بی هنردن دتماغل اهل هنر

L 76; 20,5 x 13,5. *Nasḫ*, vokalizovan. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom. Posljednji list bijel, kasnije dopisan; povez polukožni, s preklopom.

Prepis završen 1019/1610.

Uvakufio Muṣṭafā-beg b. Fayḍullāh-beg b. Ismā'īl-beg Dženetić, kao evladijet vakuf. 1289/1872. (bilješka i pečat na prvom zaštitnom listu).

3646. 4442.

(تاريخ الفتوحات العثمانية)

Tāriḫ al-futūḥāt al-'Oṯmaniye

Istorijsko djelo o osmanskim osvojenjima, od nama nepoznatog pisca. Prepisivač je izostavio početak djela, pa pravi naslov i ime pisca nismo mogli ustanoviti. Naslov je naš prema sadržaju djela.

Početak:

اوله: بو توقيع همايون حکم اولدرکه قرنداشم واسيرم غازی سليمان ايله ولايت ايلنه کچوب ...

Završetak:

آخره: عيسى ده حضرت سلطان انبياء محمد مصطفى ﷺ حضرتلرنه کلنجه بشيوز اون يدی يك کچدی ويعلم الغيب الله. تمت تمام.

L. 60; 19,5 x 12,5. *Ta'līq* i *riq'a*, pomiješani, teško čitljivi. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni, ali smatramo da prijepis potječe iz XVI ili XVII stoljeća.

3647. 6635.

سليماننامه

Suleyman-nama

Treći svezak djela o životu i radu Sulejman a.s. (Solomona), od nama nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu. Karatay t II, 2780 navodi isti naslov sa više svezaka, ali pošto kod njega nema trećeg sveska, nismo sigurni da li se radi o istom djelu. Dalje, on kaže da je to djelo u vidu priča. Mnogi izvori spominju isti naslov, ali to su poetska djela.

Početak:

اوله: سليمان نامنك اوچونجی جلد روايت اولنور راويلر اويله روايت ايدرلرکه اول زمانکه اکوان سليمانلق استين کمسنه دنچکر بنوك کبی بلايه اوغسه چوقمدر ...

Završetak:

آخره: خود عاد قومندن در ديرلر سليمان نامه نك اوچنجی جلدی بونده تمام اولدی.

L. 60 (originalna folijacija); 22 x 16. *Nasḥ* - *ta'līq*, pisan debljim perom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, malo oštećen; povez kartonski, noviji.

Prijepis završen 1133/1720. godine

Poklonio Emin Islamovski, neimar iz Struge.

3648. 6006.

تاريخ الانبياء

Tāriḫ al-anbiyā'

Fragment istorije o božijim poslanicima, od nama nepoznatog pisca. Pošto nema ni početka ni kraja, naslov je naš prema saržaju djela.

Početak ovdje:

اوله: اول داخی اول سبیلك اوتورو اولدیكی دائما آنی كوروپ ...

L. 51; 20,5 x 13. *Nasḫ - ta'līq*, pomiješani. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Tekst na stranicama obrubljen je jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, oštećen; bez poveza.

Prijepis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3649. 5293.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 88; 20,5 x 14. *Ta'līq*, od dvojice različitih prepisivača. Istaknute riječi i kur'anski ajeti pisani su crvenim mastilom ili su nadvučeni crvenom linijom. Rečenice su rastavljene crvenim tačkama. Tekst na stranicama obrubljen je crvenom linijom. U drugom djelu u zbirci imaju kustode. Papir bijel i tamnobijel, malo dohvaćen vlagom; povez polukožni, preuvezan 1988. godine.

1. L. 1 - 9. i 79 - 88.

فتح مكّهء مكرّمه

Feth-i Mekke-i mukerreme

Kraće djelo, na turskom jeziku, o osvajanju Mekke, od nama nepoznatog pisca. Gornji naslov je prema rukopisu, koji se nalazi na 1.a listu, a spominje se i u tekstu. Prema početku i zaršetku našeg rukopisa, u pristupačnim izvorima nismo mogli pronaći ovo djelo.

Naš rukopis nema uobičajenog uvoda.

Početak:

اوله: بر كون كه داور عالم آر. وخذ بو جهان پیما. یعنی اقتتاب كشی نما... اما وجه جمیل جمال اسلامه فتح مكهء مكرمه كبی زیب وزینت ...

Završetak:

آخره: غزاء حنینه عزیمت بیوردیلر بو دخی كبراء ملت دن نقل وروایت دركی اول آی اچینده عازم غزاء مالك شقاپیرای اولدیلر.

2. L. 9 - 78.

درة التاج فی سیرة صاحب المعراج

Durrat at-tāğ fī sīrat ṣāḥib al-mi'rāğ

Djelo je na početku nepotpuno.

Životopis Muhammada a.s. (sira). Napisao na turskom jeziku Uvays b. Meḥmed, Veysi-efendi, umro u Skoplju 1038/1628. (v. br. 3572)

Wiesbaden XIII 4, 205; XIII 1,72 - 75.

Početak ovdje:

اوله: كراداته (!) عبادات اولورلر بر دخی ایام حججته فیروز اسبوعده بروز فیروز اختیار ایلسك مناسب ایدی قیلوپ ...

Završetak:

آخره: تسلیت بخش خاطر عمیر اولد قلریدر والله تعالى اعلم بحقیقة الامر.

Datum prijepisa i ime prepisivača nisu navedeni, ali smatramo da je prijepis iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteka Osman-efendija Sokolovića.

3650. 5144.

(تواریخ)

Tavārīḫ

Fragment neke istorije, od nama nepoznatog pisca. U djelu se govori o poslanicima, osmanskim osvojenjima, grčkim kraljevima, dinastiji Fatimija i drugo. Obzirom da se radi o fragmentu, naslov djela je naš prema sadržaju istog.

Početak ovdje:

(اوله:) فی سنة مدّت عمرش سنة تاریخ بناء جامع الازهر جوهر نام قولی بنا ایلدی فی سنة ٣٦١ رافضی ایدی ...

L. 51; 20 x 13. *Nasḫ* sa primjesom *ta'līqa*, pisan vještom rukom kaligrafa. Imena i istaknute riječi pisane su crvenim matilom. Papir različite boje, oštećen; bez poveza, razasut.

Na listovima 50 - 51. su imena nekih trava na arapskom, turskom i perzijskom jeziku.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3651. 5360.

وفيات خلفاء الراشدين

Vafiyāt-i ḫulefa'i ar-rāšidīn

Fragment nekog djela, na turskom jeziku, u kome se govori o smrtima četvorice pravednih halifa, od nama nepoznatog pisca. Naslov je naš prema sadržaju djela. Crvenim mastilom napisana su imena 'Alija, Omer, Osman, Hasan i Husejn.

Početak:

اوله: رسولك كويكوسى ايدى ولقبى ذى القولين در ...

Završetak:

آخره: جبرائيل كنه كلدى ايندى بو اوغلك آدى هرونك اوغلى آدى تبر ايدى.

L. 11; 19,5 x 14,5. *Nasḫ*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je vokaliziran. Papir tamnobijel, čvrst, deblji; bez poveza.

Prijepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3652. 5688.

(فتوحات عثمانية)

Futūḫāt-i 'Oṯmāniye

Nema naslova niti imena autora.

Istorija o turskim osvajanjima, od nama nepoznatog pisca. U rukopisu se govori o osvajanjima pojedinih mjesta u bivšoj Jugoslaviji.

Početak:

اوله: رب يسر ولا تعسر رب تمم بالخير. حق تعالى جل جلاله يرلرى وكوكلرى يراتمزن اول اللى بيك يل مقدم نوى يراندى ...

L. 35; 21,5 x 15,5. *Nasḫ*, pisan nevještom rukom prepisivača. Imena i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, rastavljen od listova.

Prijepis završen 1217/1802.

Na listovima 36 - 38. su prijepisi fetvi.

Na 38a listu je biljeka na turskom jeziku, iz koje se razumije da je na Tripundan rijeka Janija srušila most koji se nalazi u čaršiji i poplavila mahalu Šeranpol (!), godina 1264/1867.

Na 40a listu je bilješka, također na turskom jeziku, o smjeni sultanā: Selima, Mustafe i Mehmeda, godine 1213/1808., zabilježeno 1230/1814. godine. Na istom b listu su stihovi na perzijskom jeziku i jedna sudska predstavka koja je upućena na zahtjev Ibrahima Šite Oglu, stanovnik kasabe Janje, u kadiluku Bijeljina.

Iz bibilioteke Osman-efendije Sokolovića.

c) Biografije

arapski

3653. 6436.

مناقب الابرار ومحاسن الاخيار

Manāqib al-abrār wa maḥāsin al-aḫyār

Biografije učenjaka i šejhova. U uvodu pisac navodi djela iz kojih je crpio gradu za pisanje svog djela. Napisao Ḥusayn b. Naṣr b. Aḥmad al-Mauṣulī, Tāğulislam Abū 'Abdullāh-Ibn Ḥamis, umro 553/1157.

Ḥ Ḫ II, 1835; Ahlwardt IX, 9980.

Početak:

اوله: الحمد لله على ما انعم به من الآية واجزل من عطآيه . . . اما بعد فانى تتبعت مسموعاتى مما جمعه السعادة العلماء (!) وسميته بمناقب الابرار ومحاسن الاخيار . . .

Završetak:

آخره: قال لهم من اين لكم هذا فقالوا هذا من هذا الدقيق الذى جيت به لا تشترى لنا بعد هذا الا منه. تم وكمل الكتاب.

L. 185 (originalna folijacija); 27 x 18. *Nasḫ*, starinski. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji, a na posljednjoj korici nalijepljena koža od starog poveza.

Prepisao Muḥammad b. 'Īsā b. Sa'īd az-Zuhayrī 839/1436.

Iz kolekcije Besim-efendije Korkuta.

3654. 3989.

مناقب الامام الاعظم ابى حنيفة ومشايخه واصحابه

Manāqib al-imām al-A'ẓam Abū Ḥanifa
wa mašāyḫihī va aṣḥābihī

Naslov u rukopisu je:

كتاب مناقب ابى حنيفة النعمان للعلامة الكردى صاحب الفتاوى البزازية رحمه الله

Biografije Abū Ḥanife, njegovih učitelja i drugova. Napisao Ḥāfizuddīn Muḥammad b. Muḥammad b. Šihāb Ibn al-Bazzāzī al-Kerderī al-Ḥanefī, umro 827/1424.

Ḥ Ḫ II, 1837; Ahlwardt IX, 10 001; Köprülü I, 1168.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى اجرى على سنة الائمة الاعلام . . . وبعد فهذا مختصر فى بعض مناقب الامام المعظم الاعظم ومشايخه واصحابه الذين احكم الله تعالى بهم الدين الاقوم رتبه الداعى الضعيف المحتاج محمد بن محمد الكردى على مقدمة وفصول وخاتمة . . .

Kako se vidi iz uvoda, djelo je podijeljeno na Uvod, 11 poglavlja i završetak.

Završetak:

آخره: تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب ولله الحمد والمنة والفضل على نعامه وكان الفراغ من كتابته . . .

L. 276 (originalna folijacija); 20 x 15. *Nasb*. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima neko je, izgleda, kasnije pisao teme dotičnog teksta. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst, malo oštećen, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, zaštićen zelenim platnom.

Prepis je završen 1070/1659.

Na naslovnoj stranici, pored navedenog naslova i imena pisca, su imena dvojice ranijih vlasnika knjige: Aḥmad b. Tāğul'ārifīn... al-Ḥanefī i Šayḫ Muḥammad al-Mawlawī.

Na posljednje dvije stranice neko je kasnije napisao sadržaj djela.

Uvakufio Ibrahim-paša za svoju džamiju u Počitelju.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3655. 3041.

Zbirka (مجموع), 2

L. 55; 17,5 x 13. *Nasḫ* i *ta'līq*, od dvojice različitih prepisivača. Istakute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i istaknutih riječi. Papir tamnobijel, glat; povez polukožni.

1. L. 1 - 53a.

تاج التراجم فى طبقات الفقهاء الحنفية

Tâğ at-tarāğum fī ṭabaqāt al-fuqahā' al-Ḥanafiya

Kratak alfabetski popis hanefijskih pisaca, s navodima njihovih djela, a po uzoru na djelo od al-Maqrizije. Napisao Qāsim b. Quṭlūbuġa al-Ḥanafī, Zaynuddīn, umro 879/1474.

Ḥ Ḫ I, 269; Ahlwardt IX, 10 023; Flügel II, 339; Köprülü I, 1014, 1; GAL, G II, 82; GAL, S II, 93.

Početak:

اوله: الحمد لله والسلام على عباده الذين اصطفى وبعد فيقول العبد الضعيف قاسم بن قطلوبغا الحنفى لما وقفت على تذكرة شيخنا الامام العلم العلامة . . . احمد بن على بن عبد القادر بن محمد المقريزى . . .

Završetak:

آخره: اليزدى مسعود بن الحسين

2. L. 53b - 54a.

رسالة فى بيان طبقات المجتهدين

Risāla fī bayān ṭabaqāt al-muğtahidīn

Traktat o kategorijama šerijatskih pravnika. Napisao Aḥmad b. Sulaymān Ibn Kamāl-paša, umro 940/1533. (v. I, str. 248).

Na 54b - 55a. listu su navedene tri kategorije pitanja hanefijskih pravnika.

Na zaštitnim listovima, na početku i na kraju, su razne bilješke koje nismo dešifrovali, a na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika knjige: Muḥammad b. Aḥmad b. Abu's-Su'ūd.

Na kraju je ovalni pečat Muhamed-age Aganagića, trgovca iz Sarajeva.

3656. 3926.

المواهب اللدنية بالمنح المحمدية

- الجزء الاول -

al-Mawāhib al-laduniya bi'l-minaḥ al-Muṭmmediya

Opširnija biografija (životopis) Muhameda a.s. Napisao Šihābuddīn Aḥmad b. Muḥammad al-Qastalānī, umro 923/1517.

Kod nas se nalazi samo prvi svezak. Djelo je, kako se vidi iz uvoda, podijeljeno na deset poglavlja "maqsad".

Ahlwardt IX, 9591; GAL, G II, 73; GAL, S II, 78; Aya Sofya, 218; Kairo (Darul-kutub) III, 140.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى اطلع فى سماء الازل شمس انوار معارف النبوة المحمدية. واشرق من افق اسرار الرسالة مظاهر تجلى الصفات الاحمدية . . . وبعد فهذه لطيفة من لطائف نفحات العواطف الرحمانية . . . وسميته المواهب اللدنية بالمنح المحمدية ورتبته على عشرة مقاصد . . .

L. 81; 21,5 x 14. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel i bijel, glat; povez kožni, s utisnutim ornamentima na sredini korica.

Prepis potječe iz XVII ili XVIII stoljeća.

Iz Karađoz-begove biblioteka u Mostaru.

3657. 989.

القبس الحاوى لغرر ضوء السخاوى

al-Qabas al-ḥāwī ligurar aḍ-Ḍau' as-Saḫāwī

Biografije učenjaka poredane abecednim redom. Napisao Šayḫ Zaynuddīn 'Omar b. Aḥmad b. Maḥmūd b. 'Alī aš-Šamā'ī al-Ḥalabī, umro 936/1529. Prvo je Šamsuddīn Muḥammad b. 'Abdurraḥmān as-Saḫāwī (umro 902/1496), napisao veliku istoriju u više svezaka pod naslovom: ضوء لامع فى اعيان القرن التاسع a potom je spomenuti Ḥalabī napravio izbor, skratio djelo i dao mu gornji naslov.

Ḥ Ḫ II, 1089 i 1315; GAL, G II, 304; GAL, S II, 32.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى وفّق اقواما من عباده الى اقتفاء اثر افضل عُبّاده ... وبعد فعلم التاريخ من العلوم المفيده لاشتماله على الاخبار العجيبة ... وسميته القبس الحاوى لغرر السخاوى ...

L. 252+4; 15č 23 x 16,5. *Nasḫ* s primjesom *ta'līqa*. Naslov, poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i istaknutih riječi. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Prepisao iz autografa 'Abdurrezzāq b. Aḥmad 1023/1614.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i ime pisca, napisani crvenom mastilom, imena lica koja su čitala knjigu ('Alī Ibn Šama'a i 'Abdulqādir b. Yūsuf al-Ulwānī), te imena ranijih vlasnika knjige: Ḫālid b. Ḥaydar, Muḥammad Ṣādiq, al-Hiğāzī b.'Omar... i još jedno ime koje nismo uspjeli pročitati.

3658. 4845.

Zbirka (مجموع), *2*

L. 157; 21 x 15,5. *Nasḫ* - *ta'līq*, pomiješani, od različitih prepisivača. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

1. L. 1 - 155.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية

aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fī 'ulemā'i ad-Davle al-'Oṯmāniya

Biografije učenjaka i šejhova u Turskoj carevini, počev od prvog sultana Osmana (VIII stoljeće po H.) do, odprilike, 960/1552. godine.

Uvršteno je 512 učenjaka i šejhova. Djelo je štampano na Istoku i ima više izdanja. Napisao Aḥmad b. Muṣṭafā Taškōprüzāde, umro 968/1560.

Ḥ Ḫ II, 1057; Ahlwardt IX, 9881; Köprülü I, 1098.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى رفع بفضله طبقات العلماء وجعل اصولهم ثابتة وفروعهم فى السماء ... وبعد فانى منذ ما عرفت اليمين من الشمال ... ولهذا سميت الرسالة بالشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية.

Završetak:

آخره: رب تقبل توبتى واغسل توبتى واجب يا رب دعوتى وثبت حجتى وسدد لسانى واهد قلبى واسلل سخيمة صدرى سبحان الله وبحمده سبحان الله العظيم.

Djelo je završeno 6. ramazana 965/1558., kolacionirano i ispravljeno 26. ševvala, a prepisano u mjesecu zil-kadetu navedene godine.

2. L. 156 - 157.

رسالة فى بيان طبقات المجتهدين

Risāla fī bayān ṭabaqāt al-muğtahidīn

Traktat o kategorijama šerijatskih pravnika, od Ibn Kemāl-paše, umro 940/1533. (v. I, str. 248 i II, 899,7).

Na 157b listu su stihovi na arapskom jeziku i jedna fetva na na turskom jeziku.

Rukopis je pripadao porodici Serdarević iz Zenice.

3659. 4593.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية

aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fī 'ulemā'i ad-Davle al-'Oṯmāniya

Završetak:

آخره: ولا تجعل الدنيا اكبر همنا ولا مبلغ علمنا ولا تسلط علينا من لا يخافك ولا يرحمنا. تم الكتاب الشقائق النعمانية بعون الله الملك ...

L. 205; 21,5 x 14,5. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima su napisane osobe (uleme) o kojima se govori u dotičnom tekstu. U prepisu ima grešaka. Tekst na stranicama obrubljen je s dvije tanke crvene linije. Papir bijel, čvrst; povez kožni, s preklopom, oštećen. Naime, samo je sačuvana posljednja korica, a prva i preklop su otkinuti i zagubljeni.

Prepisao nepoznati prepisivač 980/1572.

Uvakufio Aḥmed-aga, aga carskog harema u Istanbulu, za svoju medresu u Mostaru 1064/1653. (Bilješka na naslovnoj stranici).

Iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

3660. 2800.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية

aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fī 'ulemā'i ad-Davle al-'Oṯmāniya

Naslov u rukopisu je na početku: هذا كتاب شقائق النعمانية

L. 239; 16 x 10. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na nekim listovima, ima dopuna i ispravaka. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat; povez kožni, s preklopom, oštećen. Na koricama su utisnuti ornamenti.

Prepisao 'Alī b. Ǧa'far al-Qāḍī, na dan Arefata, 9. zul-hidže 1018/1610.

Na naslovnoj stranici je ime i pečat ranijeg vlasnika: Muḥammad b. Ḥusāmuddīn, kao i na kraju djela, bilješka i pečat vakifa i pečat ove biblioteke.

Uvakufio 'Abdulbāqī Džinozade.

3661. 1685.

Zbirka (مجموع), 2

L. 215 (originalna folijacija). Između dva djela imaju četiri lista koji nisu numerisani. 21 x 12,5. Ta'līq, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su po rubovima crvenim mastilom. Papir bijel, čvrst, glat; povez kožni, s preklopom. Imaju utisnuti ornamenti na sredini korica i na preklopu.

1. L. 1 - 183.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية

aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fī 'ulemā'i ad-Davle al-'Oṯmāniya

Neko je kasnije na kraju djela napisao datum smrti autora, a na slijedećm listu je nekoliko kratkih biografija.

2. L. 184 - 215.

ذيل الشقائق النعمانية

Ḏayl aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya

Dodatak predhodnom djelu u kome je obuhvaćen period do konca 976/1570. Napisao Monllā Muḥammad b. 'Alī 'Āšik Čelebī, umro 979/1572.

Ḥ Ḫ II, 1057; Ahlwardt IX, 9885; Köprülü I, 1098,2.

Početak:

اوله: تبارك الذى نزل الفرقان وتولى حفظه عن ريب . . . وبعد فلما اقتضت سنة الله تعالى على ما قال سبحانه وتعالى ومن اصدق من الله قيلا

Na prvom zaštitnom listu je bilješka iz koje se razumije da je postao vlasnik ove knjige neki Yūsuf u Mekke-i Mukerremī, godine 1018/1610. Poredeći pismo ove bilješke i pismo djela, čini nam se da je isto pismo, pa bi prepisivač mogao biti navedeni Yūsuf.

Na istoj stranici je neko ime Aḥmed-efendi Ramadan, godina 1105/1693, neki računi, cijena knjige, jedna izreka na arapskom jeziku, naziv djela, poglavlja, odnosno sadržaj prvog djela, neke biografije i drugo.

Uvakufio 'Abdullāh-efendija Kantamirija.

3662. 4484.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية

aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fī 'ulemā'i ad-Davle al-'Oṯmāniya

Na kraju djela otkinut je i zagubljeno tri-četiri lista. ناقص فى آخره

L. 246; 20,5 x 13. *Naṣh*, sitniji, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Po rubovima, u početku djela, pisane su istaknute riječi (učenjaci i šejhovi o kojima je riječ u dotičnom tekstu). Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom, neki listovi rastavljeni od poveza, a povez je kožni, oštećen, rastavljen od listova. Na sredini korica utisnuti su ornamenti.

Na naslovnoj stranici je naziv djela i ime pisca, te ime vlasnika: Muḥammad b. 'Abdulhallīm al-Ruwaynī, godina 1050/1640. Prema tome, rukopis je stariji od navedene godine. Na istoj stranici je ime drugog vlasnika: 'Abdullāh b. Vahbī, te jedan hadis i sadržaj djela.

Iz biblioteke bivšeg Ulema medžlisa u Sarajevu.

3663. 4047.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية

aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fī 'ulemā'i ad-Davle al-'Oṯmāniya

L. 133 (originalna folijacija); 20,5 x 13. *Ta'līq*, sitan, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a na rubovima su također crvenim mastilom pisana imena učenjaka i šejhova koja se spominju u ovom djelu.

Tekst na stranicama obrubljen je jednom debljom zlatnom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kožni, s preklopom, oštećen. Prva korica otkinuta i zagubljena.

Prepisao Muḥammad b. Ḥamza al-Brusawi al-qāḍī, 5. muharrema 1059/1649.

Na naslovnoj stranici je ime prepisivača, naziv djela i ime pisca, te naslov drugog djela koga ovdje nema: "Menāsik-i ḥaǧǧ-i šerīf", od Muḥammad-efendi Bāldirzāde (Brusawi), muderis u medresi Yildir (!) Bayazid-hana (umro 1060/1650).

O ovom piscu vidi O.M. I, 257.

Na kraju su tri neispisana lista.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3664. 1696.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية

aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fī 'ulemā'i ad-Davle al-'Oṯmāniya

L. 147; 20,5 x 15. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi /imena učenjaka i šejhova/ pisane su na rubu crvenim ili crnim mastilom, a na mnogim listovima u tekstu ostavljen je prazan prostor za imena o kojima je riječ. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez polukožni, s preklopom, na kome je napisan naslov djela.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz prve polovine XVII stoljeća.

Na prvoj unutarnjoj korici su fetve, a na prva tri zaštitna lista su hadisi, naziv djela ime i pečat ranijeg vlasnika knjige, koji su brisani, ali koliko smo mogli pročitati da je to 'Abdullāh b. Aḥmad Kantamirija, biografski podaci o Muḥamedu a.s., bilješke iz fikha, va'ẓa i drugo.

Na naslovnoj stranici su biografski podaci o autoru ovog djela.

Uvakufio 'Abdullāh Kantamirija.

3665. 3575.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية

aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fī 'ulemā'i ad-Davle al-'Oṯmāniya

L. 213; 20 x 13. *Ta'līq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir bijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, imena i pečati ranijih vlasnika knjige: Maḥmūd b. 'Alī, Muḥammad b. Aḥmad ad-Dimišqī (al-Bayārī) al-Ḥanefī i Muṣṭafa b. Muḥammad al-Mostārī al-Ḥanafī, dova koja se uči kada se vidi zmija, tumačenje na turskom jeziku jednog ajeta iz Kur'ana, poučni stihovi i jedna predaja od Džaferi Sadika. Na kraju su, također, poučni stihovi i jedno pismo na turskom jeziku.

Iz Karađoz-begove biblioteke u Mostaru.

3666. 1623.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية

aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fī 'ulemā'i ad-Davle al-'Oṯmāniya

Djelo je na kraju nepotpuno.

L. 151 (originalna folijacija); 21 x 13. *Nasḫ*, lijep. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima prvih sedam listova su biografije poslanika i prvih halifa, pisano ta liqom, rukom drugog prepisivača. Prva stranica ukrašena je lijepim unvanom. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom, a prve dvije jednom debljom zlatnom i tankom plavom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, glat, dohvaćeen vlagom; povez kartonski, zaštićen crnim platnom, noviji.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVII stoljeća.

Na 2a. zaštitnom listu je ime ranijeg vlasnika Muḥameda, poznat kao Ṣifātī i cijena knjige, a na istom b listu su fetve na arapskom i turskom jeziku, većinom od Abū Su'ūda. Na 3. zaštitnom listu je dova koja se uči prilikom klanja kurbana.

Na naslovnoj stranici su imena i pečati ranijih vlasnika knjige: Muṣṭafā, poznat kao muftija, Hasanefendīzāde al-Mostārī, Ibrāhīm b. Šayḫ Ismā'īl al-Mostārī (Opijač) i Ibrāhīm Ḥaqqī b. al-ḥāǧǧ Yūsuf, hāfiz...(!) u Sarajevu

3667. 2037.

Zbirka (مجموع), 4

L. 141; 21 x 14. *Ta'līq*, od različitih prepisivača. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni, preklop je otkinut i zagubljen.

1. L. 1 - 37.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية

aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fī 'ulemā'i ad-Davle al-'Oṯmāniya

Završetak:

آخره: ثم وقعت فى اليوم ١٧ ربيع الاول سنة احدى وستين وتسعمائة عارفة الرقد ودوام ذلك الشهور واخرت لذلك عيناى وارجو من الله تعالى ...

2. L. 37b - 81.

حديقة الوزراء

Ḥadīqa al-wuzarā'

Biografije velikih vezira otomanske imperije od početka dinastije do vladavine Ahmeda III. Počinje 'Alāuddīn-pašom, a završava Meḥmed Rūmī-pašom. Napisao turski istoričar i pjesnik Tā'ib Osmānzāde Aḥmad, umro kao kadija u Kairu 1136/1724. godine. (v. br. 3596,2)

Rieu, 73a; Karatay t I, 1229; Viesbaden XIII1, 276; Blašković, 444.

Početak:

اوله: حمد وثناى مالك الملك جهان آفرين وصلوة وسلام سيد الانبياء ...

Završetak:

آخره: هر برينك ايده لم اهد روان پاكنه تائبا اخلاصله بر فاتحة. تم الكتاب.

Prepisao al-ḥāǧǧ Muṣṭafā b. Ibrāhīm 1182/1768.

Na 81b listu prepis mazhara na turskom jeziku koji se odnosi na kasabu Čajniče u Bosni.

3. L. 82 - 138.

اخبار الدول وآثار الاول

Aḫbār ad-duwal wa āṯār al-uwal

Djelo je na početku nepotpuno.

Istorijsko djelo koje je napisao Aḥmad b. Yūsuf Sinānuddīn Karamānī, umro 1019/1611.

Tüyatok 34/IV, 1136, str. 591.

Početak:

اوله: الفصل الاول فى ذكر بعض الامم فى الاقاليم الدالة على حكمة الحكيم ذكر عن عمر ابن الخطاب رضى الله عنه انه قال خلق الله تعالى الف وعشرين امة منها ستمائة فى البحر واربعمائة وعشرون فى البرّ ...

Završetak:

آخره: يلملم مدينة على جبل صغير واهلها شقاة خفاة وعرات وشربهم من آبار عذبة وبها معدن الشب الابيض والله اعلم بالصواب واليه مرجع والمآب وكان فراغ سنة ١١٧٢

Prijepis završen 1172/1758.

4. L. 138b - 141.

ذكر تيمور وما فعل من مغرات (معرات) الامور

Ḏikr Tīmūr va mā fa'ala min maǧārāt (ma'arāt) al-umūr

Jedno poglavlje, na arapskom jeziku, o osvajanjima Timur-hana, od nama nepoznatog pisca.

Početak:

اوله: فى ذكر تيمور وما فعل من مغرات الامور وهو احد الدجالين الموعود بها فى اخبار النبوية ان يخرج على جميع البلاد الاسلامية ذكر صاحب المنتخب ان له نسبا ...

Završetak:

آخره: وكانت مترجلة لاتحجب الرجال وذلك لما افسدها النساء البغداديات وبها تواريخ سوء لا ينبغى ذكر والله اعلم.

Prepisivač je isti kao i u predhodnom djelu.

Vakuf Gazi Husrev-begove medrese.

3668. 5487.

الشقائق النعمانية فى علماء الدولة العثمانية

aš-Šaqā'iq an-Nu'maniya fī 'ulemā'i ad-Davle al-'Oṯmāniya

L. 254; 17 x 10. *Nasḫ*, sitniji, pisan vještom rukom kaligrafa. Na početku je izrađen unvan, na kome je napisan naziv djela. Prve dvije stranice obrubljene su debljom zlatnom linijom. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i istaknutih riječi. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez kartonski, preuvezan, novijeg datuma. Korice su bile kožne, s preklopom, jer nakon preuvezivanja dio korica je nalijepljen na kartonske korice.

Nema podataka o prepisivaču i datumu prepisa, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na drugom zaštitnom listu je bilješka iz tesawufa, prenesena iz djela شمس الاوفاق فى علم حروف الاوفاق, od 'Abdurraḥmān b. Muḥammad al-Bistamije, umro 858/1453. (v. Ḥ Ḫ II, 1061).

Na naslovnoj stranici je ime ranijeg vlasnika i njegov lični pečat: as-Sayyid Aḥmed Muminzāde, kadija u Sarajevu.

Iz biblioteke Osman ef. Sokolovića.

3669-3672. 3932, 4049, 4062, 3969.

لواقع الانوار فى طبقات الاخبار

Lavāqi' al-anvār fī ṭabaqāt al-aḫbār

Biografije sufija počev od Muhameda a.s. do, otprilike, X stoljeća po Hidžri. Napisao 'Abdulwahhāb b. Aḥmad b. 'Alī aš-Ša'rānī al-Miṣrī aṣ-Ṣūfī, umro 973/1565.

Ḥ Ḫ II, 1567; Ahlwardt IX, 9982; Flügel II, 351; A M I, 641.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى خلع على اوليائه خلع انعامه فهم بذلك له حامدون ... وبعد فهذا كتاب لخصت فيه طبقات جماعة من الاولياء الذين يقتدى بهم فى طريق الله عز وجل من الصحابة والتابعين الى آخر القرن التاسع ... وسميته بلواقع الانوار فى طبقات الاخبار ...

Završeak:

آخره: واما من اشتهر بالعبادة والزهد والورع كاشيخ ابى اسحاق الشيرازى وامام الغزالى والامام الرافعى والامام الثورى فاكتفينا بشهر ... رضى الله عنهم اجمعين.

Djelo je prepisano u tri sveska, ali naš prvi svezak rastavljen je u dva dijela, pa je tako i inventarisan kao da su dva sveska. Mi ćemo ga ovdje tretirati kao jedan svezak.

Svezak prvi L. 120+107 (227); 21 x 15. *Nasḫ*, starinski. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a mnoge su nadvučene crvenom linijom. Papir tamnobijel, čvrst, glat; povez je bio kožni, s preklopom, što se vidi po sačuvanoj drugoj korici, bez preklopa. Prvi dio ovog sveska je preuvezan.

Svezak drugi. L. 260; 20,5 x 15. Povez kožni, bez preklopa koji je otkinut i zagubljen. Ostale karakteristike ovog sveska su kao i kod prvog.

Svezak treći. L. 202; 21 x 15. Preuvezan karton-platno po kome je nalijepljena koža starog poveza. Ostale karakteristike su kao i kod prvog sveska.

Autor je djelo završio u Kairu 15. redžeba 952/1545. godine.

Prepisao sva tri sveska isti prepisivač, iz kopije koju je prepisao neki Badruddīn...?! b. Badruddīn... (imena teško čitljiva), u nedjelju 25. zul-hidže 1015/1607., Abu'l-Fallāh Muḥyiddīn 'Abdul-qādir b. aš-Šayḫ Ḫalīl b. aš-Šayḫ 'Izuddīn at-Tilwānī (1), u vremenu od 1050-52/1640-42.

Na svakom svesku, na naslovnoj stranici, napisan je naziv djela i ime pisca.

Na kraju prvog sveska je jedan hadis. Na prvoj unutarnjoj korici drugog sveska je jedna misao Ibn' Abbasa, koja je prenesena iz tefsira nekog Ibn 'Ādila. Na naslovnoj stranici trećeg sveska je bilješka prepisivača, iz koje se razumije da je navedeni autor napisao i djelo الانوار القدسية kojeg je spomenuo u ovom svesku.

Uvakufio Aḥmed-aga (Bab as-Sa'ādet), za medresu koja se nalazi u Mostaru, godine 1064/1653-54. (Bilješka na naslovnoj stranici u sva tri sveska).

(قد وقف هذا الكتاب صاحب الخيرات والحسنات احمد اغاء باب السعادات بمدرسة الواقع فى بلدة موستار لسنة اربع وستين والف)

Iz Karadoz-begove biblioteke u Mostaru.

3673. 3491.

نظام العلماء الى خاتم الانبياء

Niẓām al-'ulamā' ilā ḫātam al-anbiyā'

Naslov u rukopisu je:

هذه رسالة فى سلسلة العلماء الاساتذة لمولانا وجيه الدين الاقحصارى عليه رحمة البارى

Djelo o biografijama učenjaka. Napisao Ḥasan Kāfī. b. Turḫān al-Aqḥiṣārī (Pruščak) Al-Bosnawī, umro 1025/1616. (v. I, 726,2, str. 486)
Početak:

اوله : الحمد لله الذى زين الارض بالعلماء كما زين بالنجوم السماء . . . وبعد فان الفقير الى ربه البارى المذنب الحقير كافى الاقحصارى . . .

Završetak:

آخره : والحمد لله على الجمع والاتمام وله الشكر على الافضال والانعام والصلوة على خاتم النبيين وسيد الانام وعلى اله الكرام واصحابه العظام ما ضحك القرطاس على بكاء الاقلام وجرى دموع الايام بانقلاب عيون الشهور والاعوام .

L. 19; 21 x 17 (originalna paginacija). Nasḫ, noviji. Tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom (olovkom). Imaju kustode. Papir bijel, čvrst, glat; povez kartonski, oštećen.
Prepis je novijeg datuma, vjerovatno početkom XX stoljeća.

3674. 3364.

تعطير الانفاس بمناقب سيدى ابى الحسن الشاذلى وسيدى ابى العباس

Ta'ṭīr al-anfās bi menāqib saiyidī Abū al-Ḥasan aš-Šāḏilī wa sayidī Abu'l-Abbās

Biografije dvojice učenjaka: Abu'l-Hasana aš-Šaḏiliye i Abu'-Abbasa. Napisao 'Alī b. Muḥsin aṣ-Ṣa'idī Abu'ṣ-Ṣalāh al-Mālikī aš-Šāḏilī al-Wafā'i, poznat kao ar-Ramilī 1110/1698. Pisac je umro poslije 1130/1718.
Djelo je podijeljeno na Uvod, četiri poglavlja i završetak.
A M I, 765; Kairo 2 V, 36-37; GAL,S II, 400.
Početak:

اوله : الحمد لله الذى خصّ اولياء بالولاية والاصطفا وانعم عليهم بالمحبة والصفا . . . وبعد فيقول العبد الحقير ابو الصلاح على بن محسن الصعيدى المالكى الشاذلى الوفاى هذا كتاب فى مناقب شيخنا . . . ابى الحسن على الشاذلى . . . وسميته تعطير الانفاس بمناقب سيدى ابى الحسن . . .

Završetak:

آخره : فانقطع فى كتابه عيون الحقائق ولواقح الانوار لسيدى عبد الوهاب مات رضى الله تعالى عنه بالاسكندرية وقبره بها ظاهر بزار نفعنا الله تعالى ببركاته امين. تم الكتاب بحمد الله وعونه وحسن توفيقه وكان الفراغ . . .

L. 98; 20 x 15. *Nasḫ - ta'līq.* Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen crvotočinom; povez kartonski.
Prepisao 'Abdullāh aṭ-Ṭanbulī al-Azharī, u srijedu 6. zulkade 1153/1741.
Na naslovnoj stranici je naziv djela, ime pisca i stihovi na arapskom jeziku, pisani slabim rukopisom.

3675. 4718.

Zbirka (مجموع), 5

L. 21; 18 x 12. *Nasḫ* i *ta'līq*, od različitih prepisivača. U prva tri djela tekst na stranicama obrubljen je tankom crvenom linijom. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom, a neke su nadvučene crvenom linijom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, oštećen; povez kožni.

1. L. 1b

رسالة فى مناقب الشيخ يويو مصطفى بن يوسف الموستارى

Risāla fī manāqib aš-šayḫ Yūyo Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī

Fragment (samo prva stranica) biografije Šejh Juje Mustafe b. Jusufa al-Mostarije. Napisao Ibrāhīm b. al-ḥāǧǧ Ismā'īl Opijač al-Mostārī, umro oko 1138/1726. (v. br. 3676).

2. L. 2 - 11.

الاعراب عن قواعد الاعراب

al-I'rāb 'an qavā'id al-i'rāb

Djelo je na početku nepotpuno.
Djelo iz arapske sintakse. Napisao Abū Muḥammad 'Abdullāh b. Yūsuf Ibn Hišām, umro 761/1380. (v. I, str. 395).
Ahlwardt VI, 6705.
Početak ovdje:

اوله: لصفته لانه كالنكرة فى المعنى الباب الثانى فى الجار والمجرور وفيه ايضا اربع مسائل . . .

Završetak:

آخره: والاحتناب عن هذه العبارة فى التنزيل واجب وفى هذا القدر كفاية لمن تامله .

3. L. 12b - 15a

القصيدة النونية

al-Qaṣīda an-Nūniya

Spjev o vjerovanju, što ga je napisao Mevlana Ḥiḍr-bey b. Ğalāluddīn, umro 863/1458. (v. I, 302,3).

Početak:

اوله: الحمد لله عالي الوصف والشان. منزه الحكم عن آثار بطلان

Završetak:

آخره: ودام نضرة من بالخير يذكرني. ما خضر (!) وجه الربيع من قطر نسيان

Ovo i predhodno djelo prepisao neki Ibn Mustafa al-Mostari, bez oznake datuma, vjerovatno u XVIII stoljeću.

4. L 15b - 17a

جوهرة التوحيد

Ğavhara at-tavhīd

Stihovano djelo iz akaida. Napisao Šayḫ Ibrāhīm al-Laqānī, umro oko 1041/1631. (v. I, 730).

Početak:

اوله: الحمد لله على صلاته ثم سلام الله مع صلاته

Završetak:

آخره: وجائز فى حقهم كالاكل وكالجماع للنساء فى الحل

5. L. 18 - 21.

بدء الامالى

Bad'u al-amālī

Kasida iz islamske dogmatike. Napisao Sirāğuddīn 'Alī b. 'Oṯmān al-Ūšī al-Fargānī, umro 575/1179. (v. I, 115,3).

Početak:

اوله: يقول العبد فى بدء الامالى لتوحيد بنظم كاللآلى

Završetak:

آخره: وانى الحق ادعوا كل وقت لمن بالخير

Posljednja dva djela prepisao je drugi nepoznati prepisivač, također, u XVIII stoljeću.

Rukopis je donesen iz Odbora Islamske zajednice Mostar.

3676. 3558.

رسالة فى مناقب الشيخ يويو مصطفى بن يوسف الموستارى

Risāla fī manāqib aš-šayḫ Yūyo Muṣṭafā b. Yūsuf al-Mostārī

Biografija učenjaka Šejh Juje Muṣṭafe, sina Jusufa al-Mostarije. Napisao njegov učenik Ibrāhīm b. aš-Šayḫ Ismā'īl b. Ṣāliḥ b. 'Alī al-Mostārī 119/1707. (v. III, 2078,3).

L. 8; 21 x 17. *Ta'līq*, noviji. Papir bijel, čvrst, mala oštećen; bez poveza.

Ovaj promjerak je prepisan iz kopije koja je prepisana 1175/1761. godine, a inače, prepis potječe s početka XX stoljeća, što se vidi po papiru i pismu.

Na početku je 10 - 15 fetvi sa odgovorima, na arapskom i turskom jeziku.

3677. 1641.

مناقب العلماء

Manāqib al-'ulemā'

Fragment biografije učenjaka, od nama nepoznatog pisca. Pošto je riječ o fragmentu, nismo mogli ustanoviti tačan naslov i ime pisca. Gornji naslov je dat prema sadržaju djela.

Početak:

اوله: حتى جاء رجل من اخوانه فغسّله وكفّنه وصلّوا عليه ودفن فى سنة ثمان وخمسين ومائتين . . .

Završetak:

آخره: وابى جعفر محمد بن عمرو بن البحترى النداء وروى عنه ابو طالب العشارى وابو عبد الرحمن السلمى.

L. 97; 24 x 16. *Nasḫ*, starinski, vokaliziran. Papir tamnobijel, čvrst, oštećen, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji.

Prijepis potječe iz XVI ili XVII stoljeća.

3678. 1467.

كتاب العشرة المبشرة

Kitāb al-'ašara al-mubašara

Djelo je na kraju nepotpuno.

Biografije deset odabranih ashaba kojima je Muhamed a.s. obećao džennet, od nama nepoznatog pisca. Naslov je prema rukopisu, kojeg je prepisivač zabilježio. Inače, ovakav naslov u pristupačnim izvorima nismo mogli pronaći. Pošto je naš primjerak na kraju nepotpun, manjkaju biografije zadnjih trojice ashaba.

Početak:

(اوله:) باب يذكر فيه طرف من فضل العشرة المبشرة من اصحاب النبى فى فضل عمر بن عبد العزيز رضى الله عنهم اجمعين اول العشر ابو بكر الصديق رضى الله عنه . . .

L. 49; 20 x 14,5. *Nasḫ*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama.

Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kartonski, noviji. Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

c) Biografije

turski

3679. 366.

مناقب الامام الاعظم ابى حنيفة ومشايخه واصحابه ترجمه سى

Manāqib al-imām al-'Aẓam Abū Ḥanifa
va mašāyiḫihī va aṣḥābihī tarğamasi

Prevod na turski jezik biografija Imami 'Azama Abu Hanife, njegovih profesora i drugova. Osnovno djelo, na arapskom jeziku, napisao je Muḥammed b. Muḥammad al-Kurdurī al-Bazzāzī, umro 828/1424. (v. Köprülü I, 1168), a na turski jezik preveo Muḥammad b. 'Omar al-Ḥalabī, za vrijeme sultana Murata II (824-855/1421-1451).

Ḥ Ḫ II, 1838; Perč t, 241.

Početak:

اوله: حمد بى انقضا وثناى بى انتها اول خالق الاشيا رب الارض والسمايه ... اما بعد بو فقير حقير محمد بن عمر الحلبى ... بو فقير وحقير اشارت بويردكم امام اعظمك مناقبى عربيدن تركيه نقل ايليكم ...

Završetak:

آخره: ارشد الله تعالى انلره بزدن خير جزايله جزا ورسون خصوصا امام اعظم وهو ملكه يردم ادرديني لقومه رضى الله عنهم اجمعين والحمد لله.

L. 171; 28,5 x 15. *Nasḫ*, s malom primjesom *ta'līqa*, vokaliziran. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Tekst je povezan kustodama. U prepisu ima grešaka. Po rubovima ima malo dopuna i ispravaka. Tekst na prve dvije stranice obrubljen je zlatnom debelom linijom. Papir bijel, čvrst, dohvaćen vlagom; povez kožni, oštećen. U sredini korica i na uglovima utisnuti su ornamenti koji su pozlaćeni.

Prepisivač i datum prepisa nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVII stoljeća.

Na prvoj unutarnjoj korici i prvom zaštitnom listu su bilješke na turskom jeziku iz tefsira i fikha, pisane rukom drugog prepisivača.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, ime ranijeg vlasnika 'Abdullāh-a, haznadar, podčinjenom Ibrāhīm Keṯḫodi Birkaviji, godina 1189/1775. i bilješka o uvakufljenju knjige.

Na kraju su biografski podaci o Imami Buhariji i jedna hutba. Uvakufio al-Ḥāǧǧ Ibrāhīm b. Islām Spužlija, nastanjen u Travniku, za Ajni-begov mekteb u Sarajevu. Rukopis je predao muteveliji al-Ḥāǧǧ Ḫalīl-efendiji b. Ṣāliḥu Hercegliji, godina 1252/1836.

Iz Šehdi-efendijine biblioteke.

3680. 6774.

ترجمهء ثواقب

Tarǧama-i ṯavāqib

Na donjem prerezu rukopisa naslov je: هذا كتاب ثواقب

Prijevod sa perzijskog na turski jezik skraćene prerade djela "Manāqib al-ʻārifīn" - biografije mističnih krugova oko Ǧalāluddīn Rūmije (v. br. 3686). Djelo na perzijskom jeziku napisao ʻAbdul-wahhāb b. Ǧalāluddīn Muḥammad al-Hamadānī 947/1540., a na turski jezik preveo Derviš Maḥmūd Meṯnevīḫān, živio u XVI stoljeću.

Wiesbaden XIII 3, 190; XIII 1, 252.

Početak:

اوله: بر حمدك عظيم نورى يوز بيگدردنجى كوك كنشى كبى كنش انوك جمال باكمالنك آيد تلغندن ... وبعد خداى متعاله حمد وثنا وحبيب ذو الجلال ... اعنى درويش محمود مثنوى خوان حضرت خداوند كار ...

Završetak:

آخره: وعروج معراج سيد الابرار وآله واصحابه الاخيار يا غفور ويا غفار يا عزيز ويا ستار برحمتك يا ارحم الراحمين والحمد لله رب العالمين.

L. 180 (originalna folijacija); 20 x 12,5. *Nasḫ* sa malom primjenom *ta'līqa*, pisan vrlo vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi nadvučene su crvenom linijom. Imaju kustode. Tekst na stranicama obrubljen je sa po jednom tankom crvenom linijom. Papir tamnobijel, glat, dohvaćen vlagom; povez polukožni.

Datum i ime prepisivača nisu navedeni, ali smatramo da rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je bilješka na turskom jeziku, pisana mnogo kasnije, o uzimanju nekog duga od obućara Karahasetović Abdurrahmana iz Mitrovice.

Na posljednjim zaštitnim listovima su bilješke, također na turskom jeziku, o godinama osvajanja Bagdada i Beograda, tumačenje jednog sna i zapisi vezani za učenje odgovarajućih dova.

Poklonio dr Ahmed-ef. Tuzlić.

3681. 6520.

ترجمهء ثواقب

Tarǧama-i ṯavāqib

Naslov u rukopisu je: كتاب ترجمهء ثواقب

Početak i kraj djela nisu isti kao u predhodnom djelu. Izgleda nam kao da je ovo prijepis u skraćenoj verziji, jer je i po obimu mnogo manji od predhodnog djela.

Početak:

اوله: نيز اعظم حمديكه صد هزاران هزار شمس فلك چهارم يك زره از اشعات جمال باكمال وبناشد ... حمد اوله اللهه اولسونكه بزم قلبلر يمزى صراط مستقيمه دوندردى ...

Završetak:

آخره: تمت ترجمة الاوراق بعون الله الملك الرزاق ... التفات پادشاهانه بى همتاسنى بى دريغ بيوره لر.

L. 36; 20 x 14,5. *Nasḫ* sa nešto *ta'līqa*. Imaju kustode. Papir bijel, glat; povez polukožni, sa preklopom.

Prepisivač i datum prijepisa nisu navedeni, ali rukopis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz zbirke Ismail Haki Resulbegovića.

3682. 4483.

Zbirka (مجموع *), 4*

L. 128; 20 x 13. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Poglavlja i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Citati su vokalizirani crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel i bijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez kožni.

1. L. 1 - 47.

مناقب خلفاء راشدين

Manāqib Ḫulafā'-i rāšidīn

Biografije, na turskom jeziku, prve četvorice halifa. Napisao Šamsuddīn Aḥmed b. Muḥammad as-Sivāsī, umro 1009/1600. godine.

Naziv djela je prema rukopisu kojeg je prepisivač zabilježio na naslovnoj stranici. Ime pisca navedeno je u tekstu, međutim, pristupačni izvori ne pripisuju mu ovo djelo.

Početak:

اوله: حمد بيا جلال وثناء بى ملال اول قادر لا يزاله سزادركه چار اركان دين متينى چار اركزين سيد المرسلين ... پس بو عبد عاصى شيخ شمس الدين سيواسى ديلديكه ...

Završetak:

آخره: ظلمت تفرقه ده قلديلر العياذ بالله والحمد لله أولا وآخرا وقد اتفق اتمام الكتاب بعون الله تعالى وحسن توفيق.

2. L. 48 - 67.

شرح كلمات چهار يار كزين (شرح الكلمات الصديقة)

Šarḥ kalimātčehār yār gezin (Šarḥ al-kalimāt aṣ-ṣadīqa)

Komentar na stotinu izreka Abū Bakra, prvog halife. Napisao Muṣṭafā b. Muḥammad Hoğakizāde 978/1570. Pisac je umro 998/1589.

AM II, 437; O.M. II, 19.

Prvi naslov (zajednički za sve četvoricu halifa) je prema navedenim izvorima, a drugi naslov je prema rukopisu. Prepisivač je prepisao ove komentare kao zasebna djela, pa ih i imi tako ovdje prikazujemo.

Početak:

اوله: حمد فراوان وثناء بى پايان اول خداى مستعان . . . اما بعد بو عبد حقير وكثير التقصير كه نفس قسطمونيدن اضعف عباد الصمد مصطفى بن محمد در حضرت رسالت منزلتك هجرتلرى تاريخينك طقوز يوز يتمش سكز سنه سنده . . .

Završetak:

آخره: واستعينوا بالله واصبروا آيتى جمله اولى بى ومن توكل على الله فهو حسبه ايتى جمله ثانيه بى حقيقه در والله اعلم.

Prepisao Ibrahim Muḥsinzāde 1102/1690.

3. L. 67b - 109.

شرح الكلمات النورانية

Šarḥ al-kalimāt an-nūrāniya

Komentar stotinu izreka Omera, drugog halife, od istog pisca.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى جعل ذاته . . . اما بعد بو شرح اولنان كلمات حضرت امير المؤمنين عمر ابن الخطابك رضى الله عنه يوز كلمه سيدركه

Završetak:

آخره: الحمد لله على التمام ولرسوله افضل الصلوة والسلام تم شرح الكلمات النورانية بالعناية السبحانية.

Prepisivač i godina prijepisa isto kao i u predhodnom djelu.

4. L. 110 - 128.

شرح كلمات حضرت على

Šarḥ al-kalimāt-i Ḥaḍrat-i ʻAlī

Komentar stotinu izreka Alije, četvrtog halife, od istog pisca.

Početak:

اوله: الحمد لله العلىّ القوى الاعلى . . . اما بعد بو شرح اولنان كلمات بى . . . (!) حضرت على مرتضى نك يوز كلمه سيدركه . . .

Prepisivač i godina prijepisa isto kao i u predhodnom djelu.

Na naslovnoj stranici su imena djela, te imena ranijih vlasnika: Alīzāde Abū ʻĀrif as-Sayyid Muḥammad al-Maʻsūm, al-ḥāğğ Muṣṭafā, kadija i njihovi lični okrugli pečati.

3683. 3418.

حديقة الوزراء

Ḥadīqat al-wuzerā'

Biografije velikih vezira otomanske imperije od početka dinastije do vladavine Ahmeda III. Počinje ʻAlā'uddin-pašom, a završava Meḥmed Rūmi-pašom. Napisao turski istoričar i pjesnik Tā'ib Osmanzāde Aḥmed, umro kao kadija u Kairu 1136/1724. (v.br. 3667,2)

Karatay t I, 1229; Rieu, 73a; B. Flemming XIII 1, 276.

Početak:

اوله: حمد وثناى مالك الملك جهان آفرين وصلوة وسلام سيد الانبياء والمرسلين . . .

Završetak:

آخره: هر برينك ايده لم اهدا روان پاكنه تائبا اخلاصله بر فاتحه، تم الكتاب.

L. 109 (originalna folijacija); 22 x 15,5. *Ta'liq*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima dopuna i ispravaka. Tekst je povezan kustodama i obrubljen je jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez kožni.

Prepis potječe iz XVIII stoljeća

Na kraju je ime ranijeg vlasnika Mula Aḥmed Neğib-efendi, kadija u Prijepolju.

Na naslovnoj stranici su stihovi na perzijskom jeziku, vježbe u pisanju i druge teško čitljive i nejasne bilješke.

Na posljednjim zaštitnim listovima su fetve, jedno upozorenje sarajevskog kajmekama Mehmed-efendije livanjskom kadiji da pazi na pravedan postupak prema raji koji su uputili arzuhal i u slučaju kršenja zakona da o tome obavijesti nadležne, godina (1)186/1772., te ponovo stihovi na perzijskom jeziku, poučne izreke, hadisi i drugo.

3684. 1092.

مناقب علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه

Manāqib 'Alī b. Abū Ṭālib, raḍiya Allāhu ta'ālā 'anhu

Naslov u rukopisu napisan crvenim mastilom na početku djela glasi: هذا کتاب مناقب خاوران غزای امام علی کرّم الله وجهه

Biografija hazreti Alije, sina Abu Talibova, četvrtog halife, od nama nepoznatog pisca. U pristupačnim izvorima nismo mogli pronaći ovo djelo, pa je, prema tome, vrlo rijetko. Istina, Hadži Halifa (II, 1844) spominje gornji naslov, ali ni on ne daje nikakvih podrobnijih podataka o ovom djelu.

Početak:

اوله: بو کتاب شریف ولطیف مناقب حضرت امیر المؤمنین وامام المتقین اسد الله الغالب علی بن ابی طالب کرّم الله وجهه احضر زمینه واروب خاور ولایتنی فتح ایدوب . . .

Završetak:

آخره: پس خاورنامه بو آراچقده تمام اولدی حق سبحانه وتعالی جمیع اهل الاسلامه الی یوم القیام نصرتلر احسان ایلیه آمین یا معین هم بو قصه بوراده اولسون تمام.

L. 112 (originalna folijacija); 21,5 x 15,5. *Nasḫ* s primjesom *ta'liqa*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Tekst je povezan kustodama. Papir bijel, čvrst; povez polukožni.

Prepisao nepoznati prepisivač 1158/1745.

Na početku i na kraju djela su stihovi na turskom jeziku.

Uvakufio Muṣṭafā-beg b. Faḍlullāh-beg b. Ismā'īl-beg Dženetić, kao evladijet vakuf, 1289/1872. (Bilješka i pečat na naslovnoj stranici).

c) Biografije

perzijski

3685. 3851.

مناقب العارفين (ومراتب الكاشفين)

Menāqib al-'ārifin (wa marātib al-kāšfin)

Djelo je na početku nepotpuno. ناقص في اوله

Biografije mističnih krugova oko Ğalāluddīna Rumija, njega samog, njegova oca i sina, kao i oko nasljednika i duhovnih pristalica, u deset poglavlja. Napisao Šamsuddīn Aḥmad Aflākī, umro 745/1344.

Flügel II, 371; Wiesbaden XIV 1,366; Kairo (Nac. Lib.) II, 183.

Završetak:

آخره: وسيد برهان الدين محقق ترمدى تلقين كرد حضرت مولانا جلال الحق والدين محمدرا قدّسنا الله بسرّهم العزيز آمين يا رب العالمين برحمتك يا ارحم الراحمين بلغ المقابلة تم.

L. 231; 27 x 18. *Ta'līq*, pisan vještom rukom kaligrafa. istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima ima istaknutih riječi koje su, također, pisane crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama i obrubljen je jednom tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez kožni, oštećen rastavljen od listova. Neki listovi su prosuti.

Prepis završen 978/1570.

Na kraju je rodoslovlje Ğalāluddīna Rumija.

Iz Karađoz-begove biblioteke.

3686. 1701.

ثواقب المناقب (مناقب حضرت مولانا)

Ṯawāqib al-manāqib (Manāqib Hadrati Mewlānā)

Skraćena prerada predhodnog djela ("Menāqib al-'ārifin").

Napisao 'Abdulwahhāb b. Ğalaluddīn Muḥammad al-Hamadānī 947/1540. Djelo je prevedeno i na turski jezik.

Karatay p, 184.

Početak:

اوله: نيز اعظم حمدى كه صدهزار ان هزار شمس فلك چهارم يكذره ازاشقات جمال باكمال اوبناشد ... وبعد عرضه ميدارد حاشه روب آستان راستان ... عبد الوهاب بن جلال الدين محمد الهمدانى ... موسوم كشت بثواقب المناقب ...

L. 173 (originalna folijacija); 20 x 12,5. *Ta'liq*, pisan vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom ili su nadvučene crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez kožni. Na sredini korica utisnuti su ornamenti. Preklop otkinut i zagubljen.

Prepisao Muṣṭafā b. Sa'dī, imam u staroj džamiji Mīrā H̱ōr, sredinom mjeseca r. ahira, 984/1576.

Na naslovnoj stranici su stihovi na perzijskom jeziku, kasnije pisani, imena i lični pečati ranijih vlasnika knjige - sve brisano i teško čitljivo.

Iz biblioteke Abdula-ef. Kantamirije.

3. GEOGRAFIJA

3687. 5872.

عجائب المخلوقات

'Ağā'ib al-maḫlūqāt

Djelo je na kraju nepotpuno.

Naslov na rukopisu je: عجائب دنيا

Djelo na turskom jeziku iz oblasti kosmografije. Napisao Aḥmed Biğān Yaziğioglu, 857/1453.

Ḥ Ḫ II, 1127; Wiesbaden XIII 4, 332.

Početak:

اوله: الحمد لله رب العالمين اما بعد بو محب العلماء وخادم الفقراء يازيجى اوغلى احمد بيجان رحمه الله ايدر سبب تحرير كتاب بو دركه مطالعهء مصنوعات ايدركن . . .

L. 54; 20,5 x 14. *Nasḫ*, mjestimice vokaliziran. Istaknute riječi pisane crvenim mastilom. Imaju kustode. Papir tamnobijel, čvrst, dohvaćen vlagom, pismo mjestimice oštećeno; povez kartonski, oštećen i rastavljen od listova.

Pošto je djelo na kraju nepotpuno, datum i ime prepisivača su nam nepoznati, ali smatramo da prijepis potječe iz XVIII stoljeća.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

3688. 2013.

تحفة السنية باسماء البلاد المصرية

Tuḥfa as-saniyya bi asmāi al-bilād al-Miṣriyya

Istorija Egipta i sedam njegovih pokrajina. Napisao Šarafuddīn Yaḥyā b. al-Maqarr b. Ği'ān, umro 885/1480.

GAL,S II, 163; Mu'ğam I, 69.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى له ما فى السموات والارض العالم بما فى طولها والعرض . . . وبعد فهذا كتاب اذكر فيه ما باقاليم مصر . . .

Završetak:

آخره: وهذا آخر الاقاليم المصرية والله سبحانه وتعالى اعلم وكان الفراغ من تعليقها . . . والحمد لله رب العالمين وهو حسبنا ونعم الوكيل.

Prepisao nepoznati prepisivač 6. rebiul-evvela 1045/1635.

L. 100; 20,5 x 15. *Nasḫ*, pisan vještom rukom kaligrafa, krupnijim slovima. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Papir tamnobijel, čvrst; povez polukožni, s preklopom.

Na naslovnoj stranici su naziv djela i drugi naslov: تاريخ مصر والشام , ime ranijeg vlasnika knjige: al-Ḥāğğ Muṣṭafā, kadija i ime vakifa.

Uvakufio Meḥmed-ef. b. Muḥamed-aga Svrzo.

3689. 1923.

اعلام العباد فى اخبار البلاد (اعلام العباد اعلام البلاد)

I'lām al-abād fī aḫbār al-bilād

Kraće djelo iz geografije o sedam naseljenih oblasti. Autor je odobrao stotinu gradova iz Azije, Afrike i Evrope, i izračunao rastojanje u miljama od Istanbula do dotičnog grada. Napisao Muṣṭafā b. ʻAlī al-Qosṭāntīnī ar-Rūmī al-Ḥanafī, muvekit u sultan Selimovoj džamiji u Istanbulu, 949/1542. Autor je umro 979/1579.

AM II, 435; Ismā'īl-pāšā: Ḏayl I, 103; Flügel II, 438; Kairo t, 239-240.

Početak:

اوله: الحمد لله الذى زيّن الاقاليم السبعة بالبلاد . . . وبعد ارباب معارف واصحاب لطائفه حقى اولميه كه . . . بو اضعف العباد وافقرهم الى الله ولى الارشاد مصطفى بن على الموقت فى جامع الخاقانى السليمى . . .

Završetak:

آخره: قال المؤلف تمت الرسالة فى سنة تسع واربعين وتسعمائة فى اواخر ربيع الآخر هذا من تاليفات احقر الورى مصطفى بن على عفى عنهما العلى.

L. 40+5; 20,5 x 14,5. *Nasḫ*. Naslov i istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Po rubovima, na prve dvije stranice, je tumačenje nekih dova za postizanje određenih želja. Papir bijel, glat; povez polukožni.

Prepisao Muṣṭafā b. ʻAlī al-Uskudārī Čaušzāde, u petak mjeseca redžeba, 1083/1672.

Na prvoj nutarnjoj korici je bilješka, na turskom jeziku, o tjelesnim i društvenim potrebama, te svakodnevne situacije i potrebe koje čovjeka prate u životu. Na naslovnoj stranici je naziv djela i o poželjnom učenju određenih mjesta iz Kur'ana. Bilješka je teško

čitljiva i nejasna, a pismo zapackano. Iza ovog je napisano stotinu gradova, crvenim mastilom, koja se u djelu spominju. Na slijedeće dvije stranice su: Zapisi, dove, bilješka da je ova knjiga iz zbirke nekog Muḥamed Sa'īda Šehrizāde.

Na posljednjih pet listova su dove i havesi sa tumačenjima na turskom jeziku.

3690. 4222.

رساله بشير چلبى

Risale-i Bešīr Čelebī

Risala o vodi i klimi Edrene u Turskoj. Napisao Bešir Čelebi Konyalī, živio za vrijeme sultana Mehmeda I (816-824/1413-1421) u Konji kao ljekar i na prijedlog spomenutog sultana nastanio se u Edreni. On je i autor djela مجموعة الفوائد (v. Pariz, str. 274).

Karatay t, 2936.

Početak:

اوله: تقدلركه سلطان يونانده . . . قونيه شهرنده بر طبيب حاذق وارايدى بشير چلبى ديرلردى . . .

L. 5; 21 x 13. Nasḫ-ta'līq, pomiješani, teške čitljiv, slova izblijedila, a ponegdje tekst upeckan. Prva stranica malo ukrašena, a tekst na istoj stranici obrubljen je debljom zlatnom linijom, a ostale stranice tankom crvenom linijom. Papir bijel, čvrst; povez kartonski.

Prepis je noviji i potječe iz XIX ili XX stoljeća, ali je prepisan iz kopije koja je prepisana 1127/1715.

Na prvom zaštitnom listu je naslov djela, bilješka vakifa i neki podaci o djelu na našem jeziku.

Uvakufio, za Gazi Husrev-begovu biblioteku, Osman ef. Sokolović, godine 1372/1952.

3691. 1826.

رساله اوصاف استانبول

Riāle-i evṣāf Istānbūl

Opis Istanbula i njegovih znamenitosti (dvorac, džamije, medrese, imareta, banje, pojedini kvartovi i drugo). Napisao 'Abdullaṭīf Laṭīfī Qastamūnī, umro 990/1582.

O.M. III, 134.

Početak:

اوله: تبارك وتحسين وسپاس وآفرين ...

Završetak:

آخره: لطيفى دخى عاشقله كله خدا اجوى طلب كارايت طلبكار اولمغله عشقك يولنده سبك خير وسبكبارايت الهى

L. 47; 21 x 14,5. *Nasḫ* s primjesom *riqe*. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Tekst je povezan kustodama. Papir tamnobijel, čvrst, malo dohvaćen vlagom; povez kartonski.

Prepis potječe, vjerovatno, iz XVIII stoljeća.

Na naslovnoj stranici je naziv djela, imena bivših vlasnika: Meḥmed i 'Abdurraḥmān, te bilješka i pečat vakifa. Na kraju je "Abdžad", brojčana vrijednost slova.

Uvakufio 'Abdulbākī Džinozāde.

3692. 1326.

تحفة الحرمين

Tuḥfe al-Ḥaremeyn

Opis dvaju harema u Meki i Medini. Napisao turski pjesnik Yūsuf Nābī, u vrijeme kada je obavio hadždž, 1093/1682.

Karatayt, I, 1364; Rieu t, 113b; B. Flemming XIII 1, 315.

Početak:

اوله: اى بيت حرامى صف غفرانه مقام

وى باب سلامى مدخل دار سلام

Završetak:

(آخره:) ديدم تمامنه نابى بو نسخه نك تاريخ

بو تحفهء حر حرمينم قبول ايده مولا

L. 57 (originalna paginacija); 24 x 13. *Ta'līq*, pisan vrlo vještom rukom kaligrafa. Istaknute riječi pisane su crvenim mastilom. Prva stranica, na početku, ukrašena je lijepim unvanom u bojama. Tekst na stranicama obrubljen je debljom zlatnom linijom. Papir bijel, čvrst, glat; povez polukožni.

Prepisao Ismā'īl b. Mūsā, dok je stanovao u Meki, mjeseca džumadel-ahira 1119/1707.

Na prvom zaštitnom listu su nazivi poglavlja. Na naslovnoj stranici su stihovi na perzijskom jeziku pjesnika Ṣā'ba, te imena ranijih vlasnika knjige:

1. Muḥammad Emin, poznat kao as-Sayyid al-Ḥāğğ Aḥmad, muderis i bivši šejh sahafa (knjižara), godina 1195/1781.

2. al-Ḥāğğ Muḥammad Sa'īd Haseći, pisar na carskom dvoru, godina 1195/1781.

3. Ḥāfiẓ-zāde Muḥammad Šerīf Sa'dullāh, muderis, godina 1225/1810.

Iz Elči Ibrahim-pašine (Fejzije) medrese u Travniku.

3693. 4342.

تراونيكدن مكه يه سفر سنه ١١٦٠

Travnikten Mekkeye safer sene 1160.

Putovanje ili konaci iz Travnika do Meke iz 1160-61/1747-48. godine. Ovo je, zapravo, neki naš hadžija bilježio konake, vrijeme provedeno na putu od jednog do drugog konaka i kratku karakteristiku dotičnog konaka, za vrijeme putovanja na hadž navedene godine.

Početak:

اوله: مكهء مكرمه نك حرمى شريفك طولى ايكييوز يتمش ذراعدر، عرض ايكييوز اتوز ذراعدر

...

L. 9 (6); 18 x 13. *Nasḫ*. Papir tamnobijel, oštećen; bez poveza. Izgleda nam kao da su listovi izvađeni iz neke knjige, jer je neko olovkom izvršio folijaciju (89 - 97).

3694. 6035.

اسامئ مدن وولايات وناحيات

Asāmi-i mudn va vilāyāt va nāḥiyāt

Popis gradova, vilajeta i nahija, od nama nepoznatog sastavljača. Imena su poredana prema arapskom alfabetu.

L. 23; 23,5 x 17,5. *Nasḫ - ta'līq*. Papir bijel, sa linijama (sveska); povez kartonski.

Sastav je sa početka ovog stoljeća.

Iz biblioteke Osman-efendije Sokolovića.

INDEKSI

INDEKS NASLOVA

ص

ض

ع

ن

و

هـ

INDEKS NASLOVA U TRANSKRIPCIJI

A ʻA

B

D D Ḍ

I 'I

K

L

M

N

O

P

Q

R

S Ṣ

Š

T Ṭ Ṯ

U 'U

V

Z

INDEKS PISACA

A ʻA

B

D

F

Ğ

H Ḥ Ḫ

L

M

N

'O

Q

R

S Ṣ

INDEKS PREPISIVAČA

A 'A

B

F

H

I 'I

M

N

'O

R

S Ṣ

INDEKS VAKIFA

INDEKS BIVŠIH VLASNIKA

INDEKS MJESTA

Tabelarni pregled inventarskih brojeva rukopisa i rednog broja Kataloga

94 = 3594	1144 = 3367	1685 = 3661	2149 = 3312
190 = 3570	1147 = 3465	1686 = 3534	2152 = 3300
210 = 3585	1156 = 3608	1696 = 3664	2158 = 3595
261 = 3512	1176 = 3521	1701 = 3686	2159 = 3374
333 = 3563	1182 = 3524	1713 = 3267	2201 = 3516
363 = 3640	1188 = 3538	1745 = 3416	2223 = 3592
366 = 3679	1201 = 3257	1748 = 3255	2237 = 3285
371 = 3562	1208 = 3361	1752 = 3256	2238 = 3466
467 = 3639	1238 = 3329	1757 = 3273	2248 = 3306
534 = 3299	1258 = 3499	1759 = 3442	2262 = 3519
535 = 3468	1261 = 3330	1782 = 3387	2285 = 3419
539 = 3473	1265 = 3482	1807 = 3547	2296 = 3386
541 = 3513	1267 = 3581	1816 = 3262	2313 = 3287
548 = 3377	1273 = 3500	1820 = 3517	2319 = 3303
611 = 3603	1326 = 3692	1826 = 3691	2321 = 3340
730 = 3455	1339 = 3539	1832 = 3390	2331 = 3452
742 = 3464	1363 = 3564	1842 = 3330	2337 = 3409
792 = 3557	1372 = 3470	1861 = 3304	2359 = 3318
793 = 3437	1373 = 3356	1867 = 3471	2395 = 3327
816 = 3301	1374 = 3546	1882 = 3506	2400 = 3345
827 = 3404	1377 = 3282	1905 = 3590	2422 = 3412
828 = 3297	1384 = 3596	1911 = 3599	2450 = 3398
834 = 3414	1395 = 3493	1923 = 3689	2460 = 3269
843 = 3277	1400 = 3450	1942 = 3491	2496 = 3481
846 = 3555	1411 = 3349	1943 = 3264	2504 = 3554
849 = 3249	1465 = 3678	1944 = 3399	2514 = 3343
860 = 3411	1473 = 3477	1949 = 3254	2526 = 3247
861 = 3579	1474 = 3453	1956 = 3423	2562 = 3486
874 = 3268	1475 = 3475	1974 = 3274	2605 = 3270
880 = 3359	1493 = 3251	1975 = 3480	2606 = 3420
899 = 3527	1502 = 3263	1981 = 3505	2704 = 3478
947 = 3326	1527 = 3431	1996 = 3424	2721 = 3400
957 = 3286	1546 = 3572	2007 = 3248	2750 = 3443
958 = 3266	1552 = 3520	2009 = 3433	2780 = 3575
963 = 3401	1594 = 3331	2013 = 3688	2788 = 3354
967 = 3457	1599 = 3295	2017 = 3372	2800 = 3660
989 = 3657	1622 = 3577	2037 = 3667	2810 = 3271
1072 = 3655	1623 = 3666	2050 = 3413	1816 = 3391
1092 = 3684	1631 = 3334	2107 = 3319	2820 = 3434
1101 = 3552	1641 = 3677	2115 = 3274	2826 = 3289
1131 = 3514	1655 = 3583	2125 = 3415	2830 = 3309
1133 = 3551	1678 = 3503	2141 = 3253	2860 = 3485

1864 = 3533
2949 = 3311
2954 = 3536
2959 = 3440
2975 = 3328
2984 = 3396
3007 = 3598
3010 = 3276
3041 = 3655
3054 = 3601
3075 = 3393
3100 = 3582
3107 = 3317
3158 = 3401
3174 = 3335
3197 = 3545
3222 = 3291
3240 = 3565
3264 = 3508
3266 = 3574
3297 = 3320
3316 = 3298
3361 = 3591
3364 = 3674
3380 = 3644
3389 = 3586
3396 = 3490
3407 = 3461
3415 = 3421
3418 = 3683
3439 = 3548
3453 = 3245
3473 = 3347
3474 = 3384
3491 = 3473
3498 = 3529
3501 = 3462
3509 = 3395
3514 = 3578
3517 = 3366
3519 = 3407
3547 = 3467
3558 = 3676
3575 = 3665
3578 = 3321
3591 = 3259
3607 = 3375
3608 = 3261
3627 = 3549
3646 = 3284
3658 = 3532
3669 = 3265
3675 = 3371
3685 = 3344
3703 = 3429
3719 = 3479
3851 = 3685
3855 = 3484
3875 = 3439
3879 = 3368
3913 = 3252
3915 = 3496
3926 = 3656
3932 = 3669
3934 = 3441
3937 = 3357
3943 = 3418
3949 = 3566
3957 = 3515
3962 = 3447
3969 = 3672
3974 = 3370
3975 = 3576
3987 = 3502
3989 = 3654
4025 = 3422
4043 = 3438
4047 = 3663
4049 = 3670
4061 = 3275
4062 = 3671
4068 = 3350
4070 = 3369
4071 = 3385
4109 = 3338
4135 = 3573
4158 = 3463
4187 = 3568
4188 = 3569
4199 = 3379
4222 = 3690
4240 = 3280
4268 = 3296
4296 = 3556
4314 = 3355
4342 = 3693
4420 = 3637
4432 = 3351
4439 = 3302
4442 = 3646
4483 = 3682
4484 = 3662
4566 = 3525
4579 = 3495
4581 = 3446
4582 = 3553
4593 = 3659
4613 = 3567
4614 = 3288
4615 = 3518
4617 = 3483
4668 = 3507
4674 = 3509
4689 = 3587
4707 = 3448
4708 = 3494
4718 = 3675
4736 = 3511
4771 = 3492
4785 = 3571
4799 = 3528
4802 = 3474
4831 = 3373
4845 = 3658
4924 = 3313
4939 = 3498
4940 = 3339
4979 = 3365
5010 = 3362
5045 = 3358
5054 = 3458
5062 = 3427
5065 = 3397
5074 = 3410
5078 = 3314
5079 = 3380
5084 = 3430
5122 = 3406
5144 = 3650
5159 = 3378
5165 = 3487
5166 = 3341
5170 = 3333
5172 = 3426
5104 = 3435
5211 = 3346
5233 = 3544
5283 = 3526
5293 = 3649
5360 = 3651
5413 = 3290
5433 = 3290
5433 = 3352
5435 = 3250
5444 = 3325
5467 = 3408
5487 = 3668
5522 = 3315
5531 = 3389
5646 = 3316
5676 = 3542
5688 = 3652
5696 = 3537
5704 = 3307
5768 = 3459
5789 = 3322
5792 = 3394
5802 = 3497
5810 = 3642
5872 = 3687
5932 = 3643
5940 = 3488
6006 = 3648
6035 = 3694
6050 = 3597
6056 = 3602
6064 = 3588
6071 = 3246
6136 = 3460
6151 = 3501
6247 = 3342
6317 = 3294
6329 = 3272
6349 = 3279
6357 = 3392
6384 = 3472
6402 = 3550
6404 = 3292
6413 = 3531
6415 = 3543
6428 = 3310
6436 = 3653
6505 = 3364
6517 = 3540
6520 = 3681
6570 = 3560
6589 = 3281
6592 = 3522
6605 = 3584
6619 = 3600
6620 = 3681
6629 = 3363
6635 = 3647
6650 = 3535
6704 = 3293
6726 = 3445
6774 = 3680
6792 = 3444
6796 = 3469
6911 = 3323
6913 = 3308
6919 = 3324

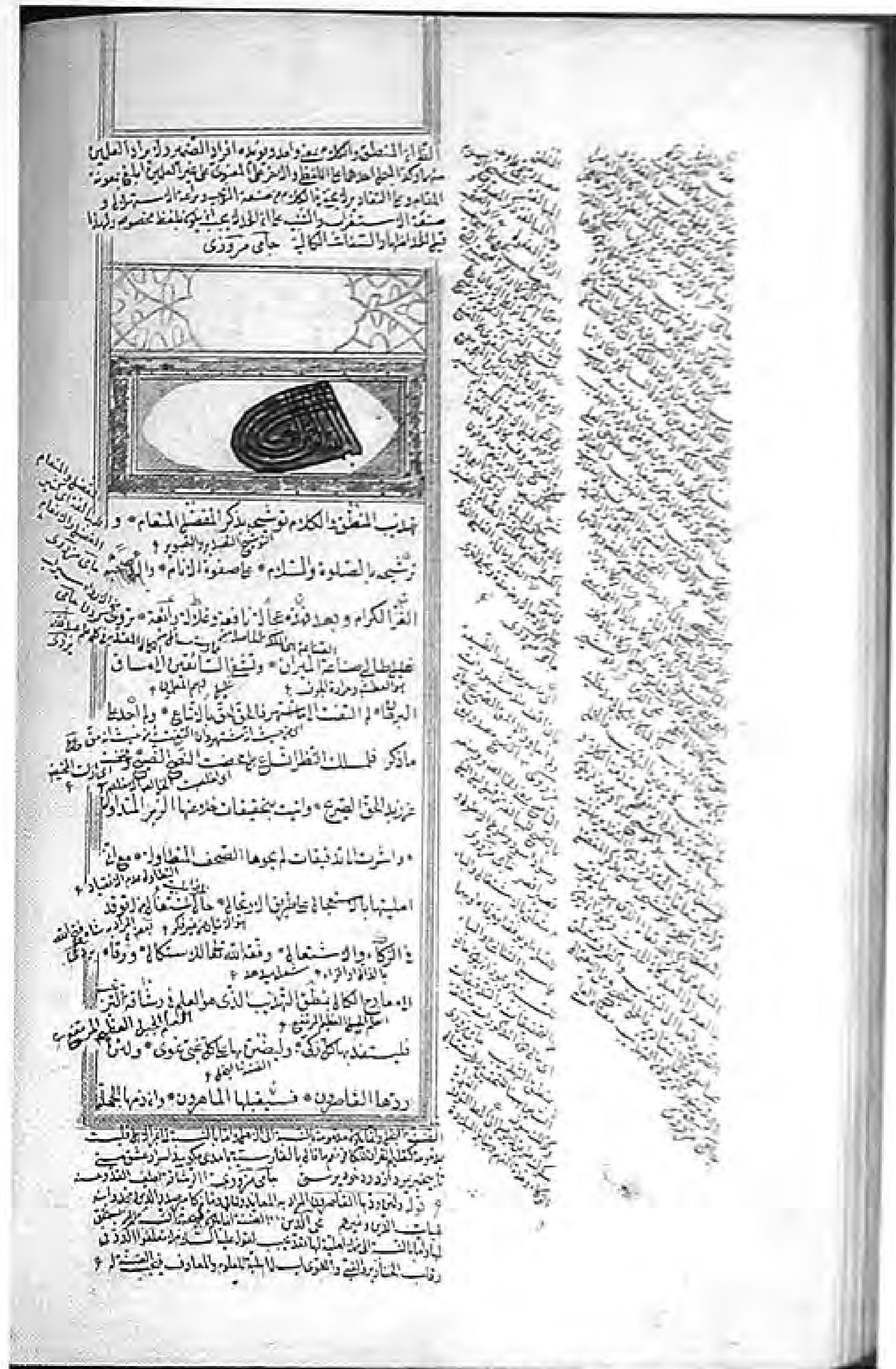
6920 = 3348
6923 = 3332
6932 = 3561
6944 = 3428
6945 = 3432
6946 = 3436
6956 = 3639
6957 = 3541
6972 = 3580
6973 = 3383
6975 = 3425
6979 = 3456
6980 = 3523
6997 = 3405
7014 = 3451
7015 = 3305
7017 = 3258
7018 = 3260
7019 = 3510
7021 = 3360
7022 = 3489
7026 = 3454
7030 = 3381
7032 = 3417
7033 = 3336
7041 = 3476
7042 = 3504
7043 = 3449
7044 = 3353
7045 = 3388
7046 = 3337
7047 = 3382
7048 = 3403
7095 = 3283
7194 = 3559
7247 = 3376
7288 = 3558
7301 = 3609
7302 = 3610
7303 = 3611
7304 = 3612
7305 = 3613
7306 = 3614
7307 = 3615
7308 = 3616
7309 = 3617
7310 = 3618
7311 = 3619
7312 = 3620
7313 = 3621
7314 = 3622
7315 = 3623
7316 = 3624
7317 = 3625
7318 = 3626
7319 = 3627
7320 = 3628
7321 = 3629
7322 = 3630
7323 = 3631
7324 = 3632
7325 = 3633
7326 = 3634
7327 = 3635
7328 = 3636
7357 = 3589
7526 = 3641
7533 = 3593
7551 = 3604
7552 = 3605
7553 = 3606
7554 = 3607

Pregled obrađenih rukopisa po temama, poredane abecednim redom:

01.	Akaid	16
02.	Astronomija	7
03.	Biografije	7
04.	Disputacija	202
05.	Enciklopedija	1
06.	Etika	7
07.	Fikh	11
08.	Filozofija	668
09.	Geografija	8
10.	Gramatika	29
11.	Hadis	4
12.	Istorija	90
13.	Književnost	8
14.	Logika	346
15.	Matematika	2
16.	Metrika	6
17.	Mav'iza	2
18.	Okultizam	1
19.	Politika	1
20.	Poezija	1
21.	Riječnici	4
22.	Sintaksa	21
23.	Sira	16
24.	Stilistika	44
25.	Tedžvid	3
26.	Tefsir	3
27.	Tesavvuf	1
28.	Vad	50
	Ukupno	993

بسم الله الرحمن الرحيم

Prva stranica djela TĀRĪḤ BOSNA WA HERSEK (Prvi svezak) (R-7551.)

Prva stranica djela DĪBĀĞA ḤĀŠIYA MĪR ABŪ AL-FATḤ ʿALĀ ŠARḤ AT-TAHḎĪB (R-1474/1.)

Prva stranica djela TĀRĪḪČE-i WUQŪʻaT-i HERSEK (R-1156.)

Prva stranica djela AL-ḪAMĪS FĪ AḤWĀL AN-NAFS AN-NAFĪS (R-3240.)

Prva stranica djela TUḤFA-i AL-ḤARAMAYN (R-1326)

حديقة الوزراء

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد و ثناى مالك جهان آفرين . و صلاة و سلام
سيد الانبياء و المرسلين . و ترضيه و تكريم آل
و اصحاب سعادت قرين . تقديم اولندقدن
صكره پادشاه جم جاه ظفر سپاه . شهنشاه
كيتى پناه فلك بارگاه . سلطان جهانستان تاج
بخش خاقان بلند ايوان گردون رخش . ماية
ابتسام ثغور اسلام . پيرايه صفحات شهور
و اعوام تاجدار فرمان فرماى هفت كشور .

Prva stranica djela ḤADĪQA AL-WUZARĀʾ (R-1384/2.)

Prva stranica djela TĀRĪḪ- i ANWARĪ (R-7301.)

Prva stranica djela ḤĀŠIYA AL-KAFAVĪ 'ALĀ ḤĀŠIYA AL-LĀRĪ 'ALĀ ŠARḤ QĀḌI MĪR 'ALĀ HIDĀYAT AL-ḤIKMA (R-1713.)

Prva stranica djela ḪAYR AL-BIŠAR BI ḪAYR AL-BAŠAR (R-2780.)

جانبنا، واضعين مثل هذه العناوين بين قوسين. وهناك بعض المؤلفات التي لم نتمكّن من فهرستها ووصفها، ولكننا اقتصرنا على ذكرها في الفهرس، فقد قمنا بوضع علامة «نجمة» فوق رقمها عند ذكرها في كشاف العناوين المرفق.

ونلاحظ في كشاف العناوين المرفق بالفهرس، أن الأرقام التي وردت بدون أي رمز تدل على أن لغة المخطوطات عربية، أما الأرقام التي يقابلها رمز (t) فهي تركية، والأرقام التي يقابلها رمز (p) فهي فارسية.

وفي كشافات أسماء المؤلفين والنساخ والوقافين وملاك المخطوطات السابقين، فقد رتبناها بأول اسم من أسمائهم. وبالمقارنة مع الفهارس السابقة فان هذا الفهرس يمتاز باضافة كشاف للعناوين المكتوبة باللاتينية، وكشاف مصنف للكتب حسب مجالها العلمي، وكشاف بتواريخ النسخ المتسلسلة، وكشاف للأرقام المتسلسلة داخل الفهرس.

وأما طريقة كتابة العناوين وأسماء المؤلفين وأسماء الوقافين وأسماء ملاك المخطوطات السابقين بالحروف اللاتينية، فمن الملاحظ أننا في بعض الأحيان لم نلتزم بطريقة الكتابة المتبعة في الفهارس السابقة بصورة كاملة وخاصة فيما يتعلق بالأسماء التركية والبوسنوية.

وبالرغم من جهودنا المبذولة في اخراج هذا الفهرس بصورة مرضية، فاننا على علم بتقصيرنا واحتمال وجود الأخطاء فيه، وعليه يرجى من القراء الكرام أن يسامحونا وأن يتفهموا الصعوبات التي واجهناها أثناء اعدادنا لهذا الفهرس، كما نشكركم مسبقا على افادتهم ايانا بالأخطاء والعيوب التي قد يجدونها في هذا الفهرس.

ونتقدم بالشكر بصورة خاصة الى مؤسسة الفرقان للتراث الاسلامي – لندن على قيامها بتمويل طباعة ونشر هذا الجزء الخامس من الفهرس، شأنه شأن الجزء السابق.

وأخيرا أهدي هذا الفهرس لأبي سوليو وأمي مدينة رحمهما الله تعبيرا لشكري وتقديري اياهما، اللذين رباني صغيرا وتحملا من أجلي كثيرا، أسكنهما الله في فسيح جنانه.

حرر في سرايفو بتاريخ ١٨ أغسطس/آب ١٩٩٨ م.

زينل فايتش

الله تعالى ان يجعل بذله وعطائه ذخرا في ميزان حسناته، انه سبحانه هو المستعان وعليه الاتكال.

مصطفى يحيتش

مدير مكتبة الغازي خسرو بك

المقدمة

يسرني أن أقدم الجزء الخامس من فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية لمكتبة الغازي خسرو بك والذي وضع بنفس النظام والأساليب المتبعة في الأجزاء السابقة. ويتناول هذا الفهرس مخطوطات في مجالات الفلسفة والمنطق والآداب والمناظرة والتاريخ والجغرافيا، اضافة الى العديد من العناوين في مجالات أخرى، والتي أدرجت في هذا الفهرس لكونها وُجدت في بعض المجاميع التي ينتمي العنوان الأول بها الى هذه العلوم التي ذكرناها، كما هو مطبّق أيضا في الأجزاء الأربعة الأولى.

والى جانب تصنيف المخطوطات حسب الموضوعات العلمية، تم تصنيفها أيضا حسب اللغة التي ألفت بها (العربية والتركية والفارسية) وتسلسلها حسب تاريخ النسخ. أما المخطوطات مجهولة التاريخ فانها وضعت في فصل مستقل ضمن كل من اللغات الثلاثة. ويغطي هذا الفهرس ٤٥٠ مجلدا، تشتمل على ٩٩٤ عنوانا.

ومن الجدير بالذكر أن بعض المؤلفات باللغتين العربية والتركية المدرجة في هذا الفهرس قد وُضعت على أيدي مؤلفين بوسنويين، الأمر الذي أشرنا اليه من خلال وصفنا لتلك المخطوطات. والى جانب المؤلفين المشار الى أسمائهم في هذا الفهرس فان هناك عديدا من النساخ من مختلف أنحاء البوسنة، ليس من المدن الكبيرة والصغيرة فحسب، بل من القرى الصغيرة المجهولة، مما يدل على أن العلم والثقافة والكتب وجدت في عذع المنطقة أرضا خصبة للنمو والتطور، وذلك منذ الفتح العثماني للبوسنة وحتى يومنا هذا.

اما المصادر والمراجع المستعملة، فقد أشرنا اليها بالحروف المختصرة، علما بأننا اقتصرنا في أغلب الأحيان على استعمال فهارسنا المطبوعة وفهرس مخطوطات معهد الاستشراق في سرايفو وفهرس مخطوطات مدينة موستار وغيرها من الفهارس التي كانت في متناول أيدينا. وقد ذكرناها في قائمة مستقلة بعد هذه المقدمة. الا أننا بالرغم من استعمالنا للمصادر والمراجع لم نتمكن من العثور على ذكر لبعض المؤلفات في الفهارس الموجودة لدينا، مما اضطرنا الى وصفها اعتمادا على ما ورد من البيانات عنها في المخطوطة نفسها. وهناك أيضا بعض المخطوطات مخرومة الاول والآخر أو كليهما مما شكّل علينا صعوبة بالغة في تحديد عنوان المخطوطة واسم مؤلفها، كما أن هناك بعض المخطوطات التي لم يُشِر فيها المؤلف ولا الناسخ الى عنوان المخطوطة، مما اضطرنا الى عنونته من

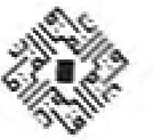
تصدير

بمزيد من الغبطة والسرور نواصل نشر فهارس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية في مكتبة الغازي خسرو بك، راجين بذلك تقديم الخدمات اللازمة للباحثين والهيئات العلمية والثقافية، وقد جاء نشر هذا المجلد بفضل من الله تعالى، ثم معالى الشيخ أحمد زكي يماني رئيس ومنشئ مؤسسة الفرقان للتراث الاسلامي بلندن، الذي يقدم الدعم المستمر ويبذل جهودا مشكورة لانقاذ مكتبة الغازي خسرو بك، واعانتها من أجل الحفاظ هلى نفائس تراثها الاسلامي وصيانة مخطوطاتها، وتعميم الفائدة المرجوة من ذخائرها من علوم معارف وفنون.

ومن الجدير بالذكر أن مؤسسة الفرقان للتراث الاسلامي قد ساعدت على نشر المجلد الرابع من فهارس المكتبة، وها هي تساعد على نشر المجلد الخامس وخلال فترة زمنية قصيرة، كما قامت مؤسسة الفرقان بناء على توجيهات رئيسها معالي الشيخ أحمد زكي يماني، وما بذله مديرها العام الدكتور كمال عرفات نبهان بدراسة أوضاع المكتبة ميدانيا، حيث أوفد الدكتور محمود السيد الدغيم والذي زارنا وشاهد ما كنا نعانيه وما كانت تحتاجه المكتبة، وبعد ذلك قامت مؤسسة الفرقان بتزويدنا بالرفوف، فتمكنا من رفع الكتب عن الارض، وزودتنا بالأجهزة المتطورة اللازمة لتصوير المخطوطات على الاقراص المدمجة (CD Rom) وأمّنت المؤسسة جهازا لتصوير المخطوطات على الميكرو فيلم، وقدمت لنا دعما ماليا متواصلا للاسراع في تصوير أكبر عدد من المخطوطات، وذلك بمضاعفة ساعات العمل بغية انجاز مشروع التصوير لتمكين الباحثين من الاطلاع على المخطوطات، ومن أجل حفظها للاجيال القادمة بشكلها السليم كي يطلع عليها كل من يوفقه الله لدراستها، وقد تم ذلك كله في غضون شهور قليلة من عام ١٩٩٨ م.

اننا نشكر معالي الشيخ أحمد زكي يماني على ما أولاه من رعاية لمكتبة الغازي خسرو بك، وما قدمه من مساعدات منزهة عن كل غرض سوى على رعاية التراث الاسلامي، وذلك بالحفاظ عليه وبنشره وصيانته ارضاء لله عز وجل. نكرر الشكر والعرفان لمعاليه داعين

منشورات الفرقان: رقم ٣٩
سلسلة فهارس المخطوطات الاسلامية: رقم ٢٥

مؤسسة الفرقان للتراث الاسلامي
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
Eagle House
High Street
Wimbledon
London
SW19 5EF
U.K.

تـقـــديـــم

الحمد لله الذي وفّقنا الى اصدار الجزء الخامس من فهرس المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنية بمكتبة الغازي خسرو بك في سراييفو، وقد تمّ ذلك بفضل الله تعالى، ثُمّ بالتعاون المُثمر بين مؤسسة الفرقان للتراث الاسلامي وبين المسؤلين في تلك المكتبة، ونسأل الله أن نُوفّق جميعًا لاستكمال جميع مجلدات تلك الفهارس.

ولقد ذكرنا في مُقدّمة الجزء الرابع الجهد المشكور الذي قام به المسؤولون في مكتبة الغازي خسرو بك لانقاذ تلك المخطوطات الثمينة من نيران الأعداء التي كانت تنوي احراقها وتدميرها كما فُعِلَ بغيرها في أرض البوسنة الحبيبة، وها نحن الآن نقوم بفهرستها متعاونين معهم، ولا نكتفي بذلك بل أنّا نعمل ليل نهار لتصوير مجموعات المخطوطات في المكتبة على الميكرو فيلم وعلى الأقراص الضوئيّة المُدمجة (CD Rom) حتّى يتكامل الجهد البيبليوجرافي بالجهد التوثيقي حمايةً لها من الضياع الكلي كما حلَّ بغيرها حين أُحرِقت، ولكي تُصبحَ مُتاحةً للباحثين في مكتبة الفرقان بلندن.

وتقوم المؤسسة بتصوير المخطوطات المُلونة على الأقراص الضوئية المدمجة، حفاظًا على ألوان تلك المخطوطات الأدبية والفنية المُصورة أو الكتب التي تتعدّد الألوانُ في نصوصها للأغراض العلمية في الفلك والبيطرة والنبات مثلاً، أو لأغراض الشرح حين يُكتَبُ النَّصُّ بلون مخالف للشرح.

وأتوجّه الى المولى جلّ وعلا بالشكر على هذا التوفيق، كما أتوجه بالشكر لجميع المسؤولين في مكتبة الغازي خسرو بك، وأخصُّ بالشكر الأستاذ زينل فايتش الذي أعدَّ هذا المجلّد، وأسأله تعالى مزيداً من العون حتى تُكمل الفرقان مسيرتَها وتستمر في أداء واجبها.

أحمد زكي يماني
رئيس مؤسسة الفرقان للتراث الاسلامي – لندن
أوّل كانون الثاني/يناير ١٩٩٩ م

مكتبة الغازي خسروبك بسراييفو

سلسلة فهارس المخطوطات الإسلامية: رقم ٢٥
مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي

فهرس
المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية

الجزء الخامس

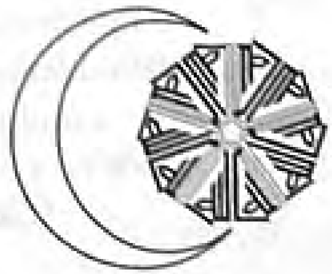
إعداد

زينل فايتش

مؤسسة الفرقان
للتراث الإسلامي
لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية
في البوسنة والهرسك
سراييفو

لندن - سراييفو
١٤١٩هـ/ ١٩٩٩م

Rijaset Islamske zajednice u BiH
Gazi Husrev-begova biblioteka
Al-Furqān Islamic Heritage Foundation
London

Za izdavača
Mustafa Jahić

DTP
Izdavačka djelatnost *El-Kalem*

Tehnički urednik
Ismail Ahmetagić

Dizajn korice
Tarik Jesenković

Tiraž
1 500 primjeraka

Štampa
DES Sarajevo

Za štampariju
Džemal Bašić

ISBN 9958-23-013-5
ISBN 1-873992-39-4

مكتبة الغازي خسروبك بسراييفو

فهرس

المخطوطات العربية والتركية والفارسية والبوسنوية

الجزء الخامس

إعداد

زينل فايتش

مؤسسة الفرقان للتراث الإسلامي لندن

رئاسة الجماعة الإسلامية في البوسنة والهرسك سرايفو

لندن - سراييفو

١٤١٩هـ/ ١٩٩٩م